

อัตลักษณ์ของเรือนพื้นถิ่นบ้านน้ำครั่ง ตำบลวังบาล
อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

THE IDENTITIES OF THE VERNACULAR HOUSE
IN NAMKRANG VILLAGE, WANGBAN SUB-DISTRICT, LOMKAO DISTRICT,
PETCHABUN PROVINCE

T129119

ฉพ.
๗๔๗๓๐
๒๕๕๖

ทำ ฉพ

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน... 129119
วัน, เดือน, ปี... 27 ๗๘๘ 2556

b. 125๖๗31๗
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.2556

KMITL-2013-AR-M-006-005

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**THE IDENTITIES OF THE VERNACULAR HOUSE
IN NAMKRANG VILLAGE, WANGBAN SUB-DISTRICT, LOMKAO DISTRICT,
PETCHABUN PROVINCE**

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ARCHITECTURAL PROGRAM IN ARCHITECTURAL TECHNOLOGY
FACULTY OF ARCHITECTURE
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2013
KMITL-2013-AR-M-006-005**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2012

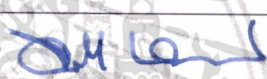
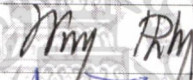

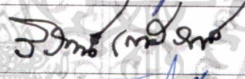

FACULTY OF ARCHITECTURE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ อุตลักษณ์ของเรือนพื้นถิ่นบ้านน้ำครั่ง ตำบลวังบาล อำเภอลำหม่อม จังหวัดเพชรบูรณ์
THE IDENTITIES OF THE VERNACULAR HOUSE IN HAMKRANG VILLAGE,
WANGBAN SUB-DISTRICT, LOMKAO DISTRICT, PETCHABUN PROVINCE
นักศึกษา นางสาวทิพย์อาภา จันทรินทร์
รหัสประจำตัว 54620610
ปริญญา สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงเกียรติ เที้ยธิทรัพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม -

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงเกียรติ เที้ยธิทรัพย์	
รองศาสตราจารย์ วรวรรณ โรจนไพบุลย์	
อาจารย์ ดร.ปณายุ ไชยรัตนานนท์	
รองศาสตราจารย์ วิวัฒน์ เตมียพันธ์	
รองศาสตราจารย์ ดร.ชวลิต นิตยะ	

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 3 พฤษภาคม 2556 เวลา 10.00 น.
สถานที่สอบ อาคารปฏิบัติการด้านพลังงาน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์บุญสนอง รัตนสุนทรากุล)

คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

วันที่... ๐๗... เดือน... พฤษภาคม... พ.ศ. ๒๕๕๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	อัตลักษณ์ของเรือนพื้นดินบ้านน้ำครั่ง ตำบลวังบาล
นักศึกษา	อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์
รหัสประจำตัว	นางสาว ทิพย์อาภา จันทรินทร์
ปริญญา	54620610
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
พ.ศ.	เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	2556
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงเกียรติ เทียบทรัพย์

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่องอัตลักษณ์ของเรือนพื้นดินบ้านน้ำครั่ง ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการศึกษารูปแบบเรือนพื้นดินที่แสดงออกเป็นอัตลักษณ์ของเรือนในหมู่บ้านน้ำครั่ง ด้วยความน่าสนใจของหมู่บ้านที่มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนานและมีการคงความเป็นพื้นดินไว้จนถึงปัจจุบัน เวลาที่ผ่านมาส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ทำให้มีการปรับปรุงบ้านเรือนที่อยู่อาศัยไปบ้าง เพื่อเป็นการอนุรักษ์และเป็นคลังความรู้ของช่างพื้นถิ่น จึงได้ทำการสำรวจและประมวลผลเพื่อหาความเป็นอัตลักษณ์ของเรือนในหมู่บ้าน โดยการสัมภาษณ์ชาวบ้านที่อาศัยในหมู่บ้านเพื่อหาเรือนเก่าที่ยังคงรูปแบบของเรือนเป็นเรือนแบบเดิม เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์แจกแจงรายละเอียดและหารูปแบบของเรือน พบว่าในพื้นที่หมู่บ้านน้ำครั่งหมู่ 4 และหมู่ 5 มีเรือนที่เป็นเรือนเดิมที่ยังสามารถเก็บข้อมูลและมีเจ้าของบ้านดูแลอยู่จำนวน 19 หลัง จากจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 285 ครัวเรือน

จากการทบทวนวรรณกรรมได้ใช้องค์ประกอบของเรือนอีสานที่มีรูปแบบที่ชัดเจนเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์หารูปแบบและความคล้ายคลึงของเรือนในบ้านน้ำครั่งหมู่ 4 และหมู่ 5 พบว่าเรือนกรณีศึกษาในหมู่บ้านน้ำครั่งมีเรือนที่สอดคล้องกับลักษณะและองค์ประกอบรูปแบบเรือนของอีสาน จำนวน 12 หลัง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 63.16 ของเรือนกรณีศึกษาทั้งหมด กล่าวได้ว่าเรือนในหมู่บ้านน้ำครั่งเป็นเรือนที่มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานรูปแบบเรือนเกษ โดยมีองค์ประกอบคือ เรือนนอนหลังคาทรงจั่ว เรือนเกษ ชาน ครัวหรือเรือนไฟ และมีแนวการวางเรือนในทิศ ตะวันออก ตะวันตก เรือน 6 หลัง เป็นเรือนที่มีลักษณะและองค์ประกอบสอดคล้องกับเรือนอีสาน แต่มีทิศในการวางเรือนผิด ไปจากรูปแบบเรือนอีสานเดิม

สรุปได้ว่า ลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของเรือนบ้านน้ำครั่ง เป็นเรือนที่มีลักษณะคล้ายเรือน

เกษของเรือนอีสานเดิม โดยมีเรือนนอนเป็นเรือนหลังคาจั่วส่วนมากมี 3 ช่วงเสา มีฝาผนังทั้ง 4 ด้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และเฝ้าระวังถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีทางเข้า 2 ประตู ช่วงใต้โครงสร้างหลังคา มีช่องลมหรือคอสอง มีเกยเป็นชานมีหลังคาคลุม โครงสร้างฝักกับเรื่อนนอน เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรื่อนนอน มีชานเป็นพื้นที่ต่อจากเรื่อนใหญ่หลังคาทรงเพิงผนัง โปรงหรือไม้กั้น เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรื่อน บางหลังมีฮีอนไฟ เป็นเรื่อนจั่วขนาดเล็ก ผนัง โปรง มี 2 ช่วงเสา มีการใช้งานใต้ถุน ส่วนมากมีครัวเป็นเทิบในด้านสกัด/ ขาวมีลักษณะคล้ายเกยใต้ถุนเตี้ย ผนัง โปรง ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และ II องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis	The identities of the vernacular house in Namkrang village, Wangban sub-district, Lomkao district, Petchabun province
Student	Ms. Tiparpar Chanmin
Student ID	54620610
Degree	Master of Architecture
Program	Architecture Technology
Year	2013
Thesis Advisor	Asst.Prof.Dr.Songkiat Teartisap

ABSTRACT

The thesis of identities of vernacular house in Namkrang village, Wangban sub-district, Lomkloa district, Petchabun province that study the vernacular house which expressed an identities of vernacular in Namkrang village, with interesting in a long history of village and still keep a native now a day, in the past of time affected to a social change that there is some modified a house in this native village. As it is a local carpenter conservative and storage of knowledge the researcher have done an explore and processing to find the identities of the vernacular house in a village by interview a native who live in such village to find out the old houses that still has the conventional style of vernacular house for descriptive and style to analyze. We found that in Namkrang village area at Moo. 4 and Moo. 5, there are 19 vernacular houses with the owner live in that can collect a data as percentage of 6.7 from all houses 285 household.

From a literary review by using a composition of Issan house that has a clearly style as a norm to analyze to find a shape and similar of a vernacular house in Namkrang village Mo 4 and 5 found that in a case study in Namkrang village, there is a house that compatible with has a character and composition as a Ruan Keoi about 12 households as percentage 63.16 of all houses in case study, namely a vernacular house in Namkrang village has a character as similar as a Ruan Keoi which has a bed room with a gable roof, Keoi, balcony area, kitchen room or kitchen and a house alignment in East and West of this vernacular house amount 6 households has a different alignment from Issan house.

Conclusion that the identities character of a vernacular house in Namkrang village that similar to Gey Issan house which has a bed room with a gable roof, most of them has 3 sections and 4 walls, there is 2 entrance door, under a roof outline has a ventilator or Koa song, there is Keoi as a balcony with a roof outline with a bed room that has a different level with a bed room, a balcony area without roof and wall that connect with other area, some vernacular house has a kitchen room as a small room with a gable roof, open wall, 2 sections, under a stilted house, most of them has a kitchen as a hut with 1 long wall as Keoi with open wall as an area to prepare food.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทรงเกียรติ เทียชทรัพย์ ที่ได้ให้คำชี้แนะและเคี่ยวเข็ญ ให้เกิดแรงที่จะลุกขึ้นมาทำงานวิจัยให้เกิดผลสำเร็จ

ขอขอบพระคุณอาจารย์จิว รศ.วิวัฒน์ เตมียพันธ์ ที่ได้ให้ข้อคิดที่ดี เป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัย เกิดความสนใจในงานสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น และขอขอบคุณกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ได้ให้คำแนะนำในการเก็บข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในงานวิจัยแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณครอบครัวที่ได้ช่วยเหลือในด้านข้อมูลและแหล่งในการหาข้อมูลของพื้นที่ ภูมิศึกษา เอกสาร การติดต่อกับคนในหมู่บ้าน รวมไปถึงทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเดินทางไปเก็บ ข้อมูล รวมไปถึงค่ายังชีพของผู้วิจัย

ขอขอบคุณเพื่อนๆที่ให้คำแนะนำและแลกเปลี่ยนความรู้ในการดำเนินการวิจัย ตลอดจน ชาวบ้านและผู้รู้ทุกท่านที่ได้ทำการบันทึกและถ่ายทอดข้อมูลที่เอื้อประโยชน์ในการเก็บข้อมูลเรียน ภูมิศึกษาทุกหลัง ขอให้ความรู้อันเกิดจากการศึกษาวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ส่งผลให้ที่ทุกท่านที่กล่าวมา ในที่นี้ และบุคคลที่มีได้กล่าวถึงอันมีส่วนที่ทำให้งานวิจัยประสบความสำเร็จ ประสบความสำเร็จ และความเจริญยิ่งๆ ขึ้น ไปด้วยเทอญ

ทิพย์อาภา จันทร่มินทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ.....	V
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง	VIII
สารบัญภาพ	XI
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	4
1.3 สมมุติฐานของการศึกษา.....	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.6 ขั้นตอนการศึกษา.....	5
1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา	6
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	8
2.1 การศึกษาด้านประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์	8
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสถาปัตยกรรม	9
2.2.1 การศึกษาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น	9
2.2.2 เรือนอีสาน	10
2.3 การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลกับการ ใช้งานที่อยู่อาศัย.....	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	16
3.1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	16
3.2 ออกแบบแผนงานวิจัย.....	16
3.3 การสำรวจและเก็บข้อมูล	17
3.4 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล.....	19
3.5 การสรุปและประเมินผล	20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา VI และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ที่ทำการศึกษา.....	21
4.1 ประวัติอำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์.....	21
4.2 ประวัติหมู่บ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 หมู่ 5 ตำบลวังบาล.....	22
4.3 สภาพปัจจุบันของหมู่บ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 หมู่ 5 ตำบลวังบาล.....	22
4.4 ลักษณะที่อยู่อาศัยของชุมชนบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 หมู่ 5 ตำบลวังบาล.....	24
4.5 เรือนกรณีศึกษาในหมู่บ้านน้ำครั่ง.....	25
บทที่ 5 วิเคราะห์ลักษณะเรือนที่อยู่อาศัยของบ้านน้ำครั่ง.....	111
5.1 การวิเคราะห์เรือนกรณีศึกษาจากสภาพทางกายภาพ.....	111
5.1.1 การวิเคราะห์เรือนตามช่วงอายุการใช้งานเรือน.....	110
5.1.2 การวิเคราะห์เรือนจากองค์ประกอบเรือน.....	115
5.1.3 การวิเคราะห์ลักษณะหลังคาเรือนและช่วงเสา.....	115
5.1.4 การวิเคราะห์เรือนจากแนวการวางเรือน.....	117
5.2 วิเคราะห์รูปแบบเรือนโดยเปรียบเทียบกับเรือนพื้นถิ่นอีสาน.....	117
5.3 วิเคราะห์รูปแบบเรือนของชาวบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 หมู่ 5 ตำบลวังบาล.....	120
บทที่ 6 สรุปผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ.....	128
6.1 สรุปอัตลักษณ์ของเรือนพื้นถิ่นในหมู่บ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 หมู่ 5 ตำบลวังบาล.....	128
6.2 ข้อค้นพบ.....	129
6.2 ข้อเสนอแนะ.....	132
บรรณานุกรม.....	133
ภาคผนวก.....	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ตารางแสดงระยะเวลาในการศึกษา.....	6
2.1 ตารางแสดงองค์ประกอบของเรือนแต่ละรูปแบบ.....	13
3.1 ตัวอย่างตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษา.....	19
4.1 ตารางแสดงลักษณะบ้านในหมู่บ้านน้ำครั่ง.....	24
4.2 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 1.....	28
4.3 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 1.....	29
4.4 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 1.....	30
4.5 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 2.....	32
4.6 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 2.....	33
4.7 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 2.....	34
4.8 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 3.....	35
4.9 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 3.....	37
4.10 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 3.....	38
4.11 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 4.....	40
4.12 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 4.....	41
4.13 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 4.....	42
4.14 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 5.....	44
4.15 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 5.....	45
4.16 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 5.....	46
4.17 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 6.....	48
4.18 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 6.....	49
4.19 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 6.....	50
4.20 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 7.....	52
4.21 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 7.....	53
4.22 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 7.....	54
4.23 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 8.....	56
4.24 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 8.....	57

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา VIII นี้ต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.25 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 8.....	58
4.26 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 9.....	60
4.27 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 9.....	61
4.28 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 9.....	62
4.29 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 10.....	64
4.30 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 10.....	65
4.31 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 10.....	66
4.32 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 11.....	68
4.33 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 11.....	69
4.34 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 11.....	70
4.35 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 12.....	72
4.36 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 12.....	73
4.37 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 12.....	74
4.38 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 13.....	76
4.39 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 13.....	77
4.40 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 13.....	78
4.41 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 14.....	80
4.42 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 14.....	81
4.43 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 14.....	82
4.44 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 15.....	84
4.45 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 15.....	85
4.46 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 15.....	86
4.47 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 16.....	88
4.48 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 16.....	89
4.49 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 16.....	90
4.50 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 17.....	92
4.51 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 17.....	93

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา IX จะต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.52 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรื้อนกรณีศึกษาหลังที่ 17.....	94
4.53 ตารางแสดงรายละเอียดเรื้อนกรณีศึกษาหลังที่ 18.....	96
4.54 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรื้อนต้นแบบกับเรื้อนกรณีศึกษาหลังที่ 18.....	97
4.55 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรื้อนกรณีศึกษาหลังที่ 18.....	98
4.56 ตารางแสดงรายละเอียดเรื้อนกรณีศึกษาหลังที่ 19.....	100
4.57 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรื้อนต้นแบบกับเรื้อนกรณีศึกษาหลังที่ 19.....	101
4.58 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรื้อนกรณีศึกษาหลังที่ 19.....	102
4.59 ตารางแจกแจงรายละเอียดเรื้อนกรณีศึกษาในหมู่บ้านน้ำครั่ง.....	104
4.60 ตารางแสดงลักษณะหลังคาและช่วงเสาเรื้อนนอน.....	106
4.61 ตารางสรุปจำนวนเรื้อนกรณีศึกษาจากอายุเรื้อน.....	108
4.62 ตารางจัดกลุ่มเรื้อนกรณีศึกษาจากองค์ประกอบเรื้อน.....	109
5.1 เรื้อนตามช่วงอายุน้อยกว่า 60 ปี.....	112
5.2 เรื้อนตามช่วงอายุ 61-70 ปี.....	112
5.3 เรื้อนตามช่วงอายุ 71-80 ปี.....	113
5.4 เรื้อนตามช่วงอายุมากกว่า 80 ปี.....	114
5.5 องค์ประกอบเรื้อน.....	115
5.6 ตารางแสดงลักษณะจั่วและช่วงเสาเรื้อนนอนเทียบกับช่วงอายุเรื้อน.....	116
5.7 แนวการวางเรื้อน.....	117
5.8 ตารางจัดกลุ่มรูปแบบเรื้อน.....	118
5.9 ตารางเปรียบเทียบลักษณะองค์ประกอบเรื้อนอีสานเดิม กับเรื้อนกรณีศึกษา.....	119
5.10 ตารางแสดงชื่อย่อของลักษณะองค์ประกอบเรื้อน.....	120
5.11 ตารางแจกแจงลักษณะองค์ประกอบเรื้อนกรณีศึกษา.....	121
5.12 ตารางแสดงองค์ประกอบเรื้อนพื้นถิ่น.....	122
5.13 พื้นที่การใช้งานในเรื้อนดั้งเดิม.....	123
5.14 พื้นที่การใช้งานในเรื้อนพื้นถิ่น กลุ่มที่ 1.....	124
5.15 พื้นที่การใช้งานในเรื้อนพื้นถิ่น กลุ่มที่ 2.....	125
5.16 พื้นที่การใช้งานในเรื้อนพื้นถิ่น กลุ่มที่ 3.....	126

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา X จะต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1.1 แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย.....	2
1.2 แสดงตำแหน่งพื้นที่ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์.....	3
1.3 แผนที่แสดงตำแหน่งบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4, หมู่ 5 ตำบลวังบาล.....	3
2.1 ตัวอย่างเสียนสาวลุ่มใน สปป.ลาว.....	11
3.1 ผังแสดงการเลือกเรียนกรณีศึกษา.....	18
3.2 ผังแสดงการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเรียนกรณีศึกษา.....	20
4.1 แผนที่ อ.หล่มเก่า.....	21
4.2 แผนที่แสดงอาณาเขตตำบลวังบาล.....	22
4.3 ผังหมู่บ้านน้ำครั่งหมู่ 4 และหมู่ 5.....	23
4.4 ภาพแสดงตำแหน่งเรียนกรณีศึกษาในบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 และหมู่ 5.....	25
4.5 ภาพแสดงตำแหน่งเรียนกรณีศึกษาในบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4.....	25
4.6 เรียนกรณีศึกษาในบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4.....	26
4.7 ภาพแสดงตำแหน่งเรียนกรณีศึกษาในบ้านน้ำครั่ง หมู่ 5.....	26
4.8 เรียนกรณีศึกษาในบ้านน้ำครั่ง หมู่ 5.....	27
4.9 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรียนกรณีศึกษาหลังที่ 1.....	31
4.10 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรียนกรณีศึกษาหลังที่ 2.....	35
4.11 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรียนกรณีศึกษาหลังที่ 3.....	39
4.12 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรียนกรณีศึกษาหลังที่ 4.....	43
4.13 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรียนกรณีศึกษาหลังที่ 5.....	47
4.14 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรียนกรณีศึกษาหลังที่ 6.....	51
4.15 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรียนกรณีศึกษาหลังที่ 7.....	55
4.16 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรียนกรณีศึกษาหลังที่ 8.....	59
4.17 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรียนกรณีศึกษาหลังที่ 9.....	63
4.18 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรียนกรณีศึกษาหลังที่ 10.....	67
4.19 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรียนกรณีศึกษาหลังที่ 11.....	71
4.20 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรียนกรณีศึกษาหลังที่ 12.....	75
4.21 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรียนกรณีศึกษาหลังที่ 13.....	79
4.22 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรียนกรณีศึกษาหลังที่ 14.....	83

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.23 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 15	87
4.24 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 16	91
4.25 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 17	95
4.26 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 18	99
4.27 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 19	103
4.28 ภาพแสดงตำแหน่งรูปแบบและอายุเรือนกรณีศึกษาในบ้านน้ำครึ่ง หมู่ 4.....	107
4.29 ภาพแสดงตำแหน่งรูปแบบและอายุเรือนกรณีศึกษาในบ้านน้ำครึ่ง หมู่ 5.....	107
6.1 ลักษณะช่องลม.....	129
6.2 ภาพแสดงลักษณะซุงข้าว.....	129
6.3 ภาพแสดงลักษณะการต่อเรือน.....	131

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของการศึกษา

บ้านเป็นหนึ่งในปัจจัย 4 เป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ในการดำรงชีวิต¹ ทำกิจกรรมต่างๆ และเป็นสถานที่ที่มีความผูกพันกับผู้อาศัย บ้านในแต่ละพื้นที่นั้น มีทั้งความเหมือนและความต่างกัน กล่าวคือ เหมือนในด้านการใช้งาน และต่างในด้านอัตตลักษณ์และวัฒนธรรม รูปแบบของบ้านที่แตกต่างกันไป แสดงถึงความแตกต่างของวิถีชีวิตที่เจริญขึ้นมาตามกรอบของวัฒนธรรม ความเชื่อ สภาพแวดล้อม และปัจจัยทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา การเปลี่ยนแปลงนั้นแสดงให้เห็นทางเทคโนโลยีและวัสดุก่อสร้าง และการเปลี่ยนแปลงก็เป็นไปเพื่อเอื้ออำนวยต่อการใช้งานต่างๆ ของผู้อยู่อาศัยนั่นเอง การที่กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ อพยพมาอาศัยอยู่ในสังคมใหม่นั้น มักมีความสำนึกในอัตตลักษณ์ทางวัฒนธรรมสูงมาก ลูกหลานของคนกลุ่มแรกๆ นั้นอาจยอมรับวัฒนธรรมใหญ่และพยายามเคลื่อนที่สูงขึ้นจนอาจละทิ้งอัตตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนอย่างสิ้นเชิงก็เป็นได้²

อำเภอหล่มเก่าเป็นอำเภอที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน เดิมนี้เรียกว่า “เมืองลุ่ม” ในภาษาพื้นเมืองรวม ไปถึงภาษาเหนือและลาวหมายถึง “ข้างล่าง” เมืองลุ่มมีความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์และความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติร่วมกับผู้คนในดินแดนล้านช้างหลวงพระบางและเวียงจันทน์ด้วย³ เมืองลุ่มนั้นเกิดขึ้นจากชุมชนเล็กๆ ในระดับหมู่บ้าน แล้วเจริญขึ้นเป็นเมืองใหญ่ตามครรลองของสังคม และเมืองลุ่มได้ตั้งอยู่ในชัยภูมิที่ดี จึงไม่ปรากฏในประวัติศาสตร์การถูกคุกคามทางสงคราม ในด้านการปกครองนั้นชาวหล่มก็ปกครองกันเองโดยใช้ระบบฮิตสิบสองคองสิบสี่ ตามแบบที่ได้้อย่างมาจากเวียงจันทน์ อำเภอหล่มเก่าได้ปรากฏในช่วงสมัยรัชกาลที่ 3 ในช่วงสมัยปราบกบฏเจ้าอนุวงศ์ ต่อมาได้จับผู้นำของเมืองลุ่มและมีการตั้งเมืองหล่มสักขึ้น ซึ่งการตั้งเมืองใหม่นั้น กลุ่มคนในหล่มเก่าก็ย้ายไปอยู่ที่เมืองใหม่ด้วย และในช่วงปรับระบบการปกครอง

¹ นายเสกสรร คำสม, ความหมายและองค์ประกอบของลักษณะที่อยู่อาศัย, มีนาคม, 2550

² งามพิศ สัตย์สงวน, 2545

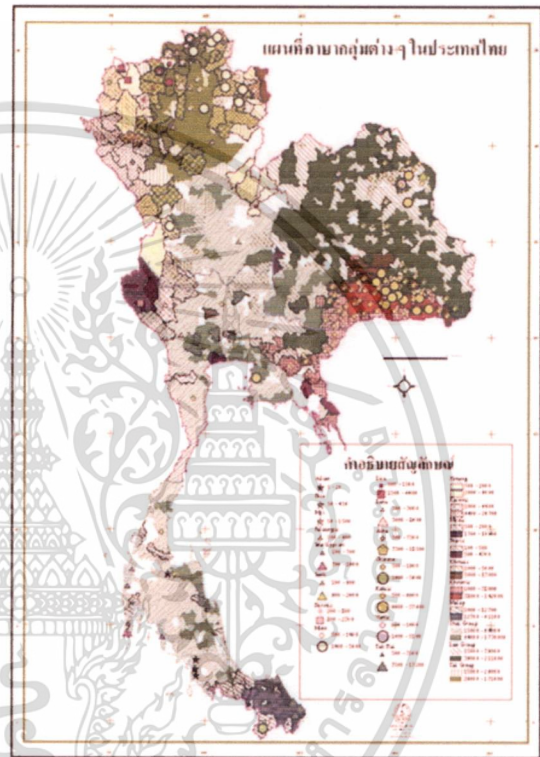
³ พระวิษณุ บัญญาวโร, เว้าพื้นเมืองหล่ม, กรกฎาคม, 2551

⁴ คมคาย หมิ่นสาย, ประวัติอำเภอหล่มเก่า, 2535

ในรัชกาลที่ 5 หล่มสักได้ยกขึ้นเป็นจังหวัดที่ขึ้นกับมณฑลอุดร หลังจากนั้นในสมัยรัชกาลที่ 7 เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจจึงถูกโอนย้ายมาเป็นอำเภอหนึ่งของเพชรบูรณ์⁵

จากการศึกษาเรื่องกลุ่มภาษาพูดและชาติพันธุ์ พบว่าพื้นที่ตำบลวังบาล เป็นตำบลในเขตการปกครองของอำเภอหล่มเก่า ประกอบด้วย 15 หมู่บ้าน⁶ มีกลุ่มคนลาวลุ่ม⁷ และม้งอาศัยอยู่ ซึ่งเสือนของกลุ่มลาวลุ่ม มีลักษณะงดงามเป็นเอกลักษณ์ และที่สำคัญคือมีความคล้ายคลึงกับบ้านเรือนของชาวอีสานในอดีตมาก⁸

คนในหมู่บ้านน้ำครั่ง ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า ส่วนมากจะมีอาชีพเกษตรกรรม การปลูกบ้าน ในภาษาหล่มจะเรียกบ้านว่าเสือน เสือนของคนหล่มนิยมทรงปั้นหยา หลังคาสูง มีกันสาดบันไดลาดชิดกับชาน แยกครัวออกต่างหาก สร้างที่วางคุ่มน้ำคิมด้วยเสาต้นเดียวไว้ปลายชานบ้าน น้ำสำหรับใช้ล้างสิ่งของใส่ตุ่มดินแยกไว้ต่างหาก ฝาบ้านใช้ไม้ไผ่ฟากซัดตะ ถ้าเป็นผู้มีฐานะก็จะใช้ไม้แผ่นอย่างดี พื้นนิยมใช้ไม้ปู การปลูกบ้านจะยกสูงเพื่อป้องกันสัตว์ร้าย และผูกวัวควาย หรือใช้ทำกิจกรรมอื่นๆ⁹

ภาพที่ 1.1 แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย¹⁰

⁵ นายอานนท์ แจ่มศรี, เว้าพื้นไทหล่ม, ลำดับทางประวัติศาสตร์, กุมภาพันธุ์, 2525

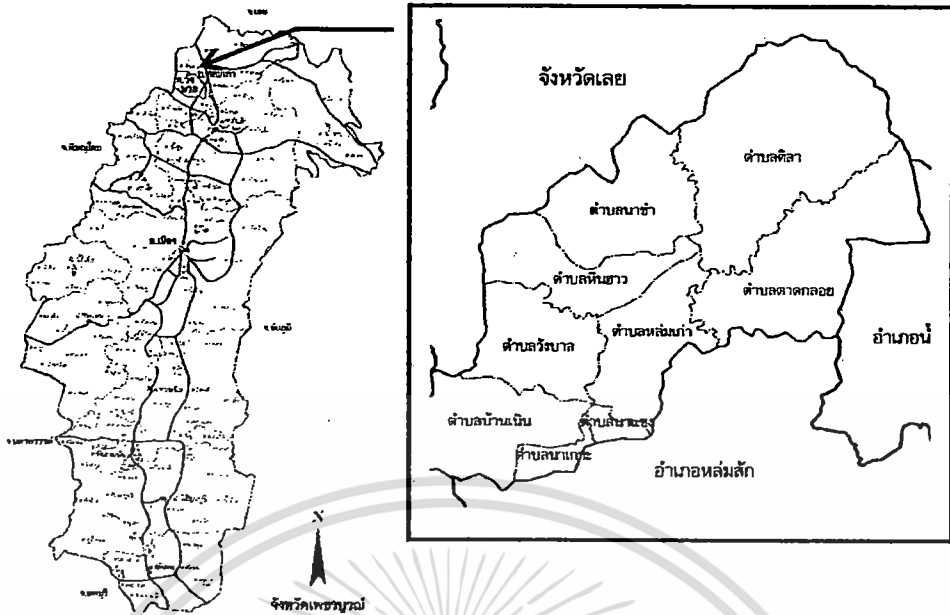
⁶ องค์การบริหารส่วนตำบลวังบาล, ประวัติ อบต.

⁷ ลาวลุ่ม หมายถึง ชนชาติลาวที่อาศัยในที่ลุ่ม เช่น ลาวลุ่ม ไทเหนือ ไทดำ ไทขาว ไทแดง ผู้ไท ไทพวน ไทลื้อ เป็นต้น

⁸ สมเจตน์ แก้ววงษ์, เสือนพักอาศัยของลาวลุ่มในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

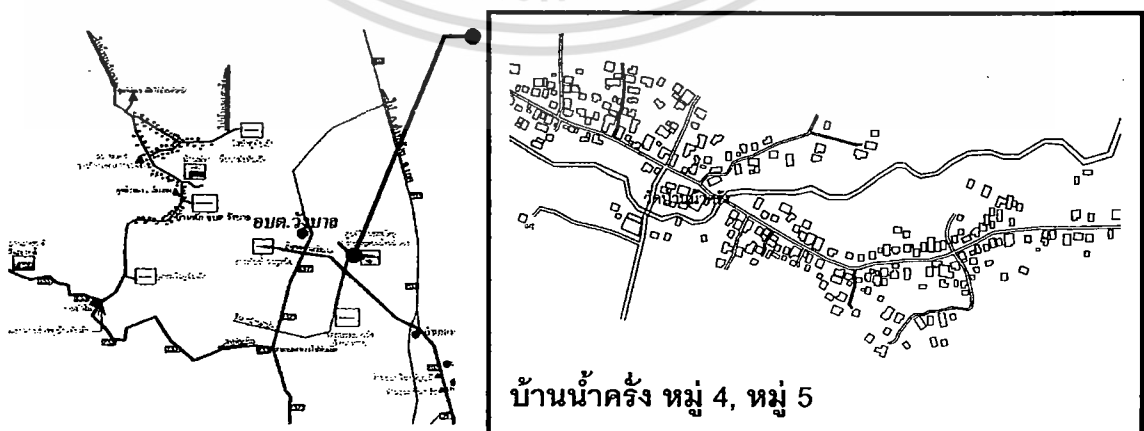
⁹ พระวิษณุ บุญญาโว, สถาปัตยกรรมในอำเภอหล่มสักและหล่มเก่า, กรกฎาคม, 2551

¹⁰ สุวิไล เปรมศรีรัตน์ และคณะ, แผนที่ภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ในประเทศไทย (Ethno linguistic Maps of Thailand) เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 1.2 แสดงตำแหน่งพื้นที่ตำบลวังบาล อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์
(ที่มา : <http://www.phetchabun.com>)

เนื่องจากเวลาที่ผ่านมาการพัฒนาบ้านเรือนในสังคมปัจจุบัน ได้อิงตามเทคโนโลยีและวัสดุที่ถูกพัฒนาเพื่อให้ง่ายต่อการสรรหาและการนำมาใช้งาน อีกทั้งทุกหลานของคนในหมู่บ้านน้ำครั่ง ตำบลวังบาลนั้น ได้รับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น จึงเกิดการนำเทคโนโลยีการก่อสร้างใหม่ๆ ที่เปลี่ยนตามสังคมเข้ามาในหมู่บ้าน โดยกลายเป็นค่านิยมของยุคสมัย เป็นความเชื่อของชาวบ้านเองว่า การเปลี่ยนแปลงนั้นคือความทันสมัย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงบ้านเรือนที่เกิดขึ้นจากการสังเกตและสอบถามชาวบ้าน พบว่ามีการรื้อถอนอาคารเดิมเพื่อเปลี่ยนเป็นบ้านก่ออิฐฉาบปูน ทำให้บ้านแบบดั้งเดิมนั้น เหลือน้อยลงและแทบจะหายไปจากหมู่บ้าน

ภาพที่ 1.3 แผนที่แสดงตำแหน่งบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4, หมู่ 5 ตำบลวังบาล

(ที่มา : <http://www.wangban.go.th>)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการเชิงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาในเบื้องต้น ความน่าสนใจของพื้นที่ที่มีการพัฒนาความเป็นเมืองโดยชาวบ้านเองดังที่กล่าวมาในประวัติศาสตร์ ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาลักษณะทางกายภาพและรูปแบบของเรือนพื้นถิ่นของหมู่บ้านน้ำครั่งนี้ไว้ เพื่อแสดงถึงอัตลักษณ์ของเรือนและเป็นองค์ความรู้ด้านสถาปัตยกรรมแก่รุ่นลูกหลานของคนในพื้นที่ ซึ่งสามารถนำไปสู่ออกแบบปรับปรุงเรือน ประโยชน์สืบไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ และรูปแบบของเรือนพื้นถิ่นในบ้านน้ำครั่ง
- 1.2.2 เพื่อศึกษาลักษณะเรือนพักอาศัยแบบดั้งเดิมของชาวบ้าน บ้านน้ำครั่ง
- 1.2.3 เพื่อศึกษาการใช้สอยพื้นที่ของเรือน รวมไปถึงศึกษาการวางผังของเรือนพื้นถิ่นบ้านน้ำครั่ง
- 1.2.4 เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของเรือนพักอาศัยของชาวบ้าน บ้านน้ำครั่ง

1.3 สมมุติฐานของการศึกษา

เรือนพื้นถิ่นในหมู่บ้านน้ำครั่ง ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความคล้ายคลึงกับเรือนพื้นถิ่นของเรือนอีสานเดิม ซึ่งมีความงดงามเป็นเอกลักษณ์ โดยจะมีการยกพื้นเรือนสูง หลังคาสูง มีจั่วค้ำหน้าและหลัง

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยนี้ ทำการศึกษาเฉพาะ หมู่บ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 และหมู่ 5 ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่มีเรือนพื้นถิ่นที่น่าสนใจ โดยเรือนดังกล่าว มีอายุร่วมร้อยปี มีรูปทรงเป็นเอกลักษณ์ของหมู่บ้านนี้ และจำนวนของเรือนที่พบในหมู่บ้าน มีจำนวนที่พอเหมาะแก่การเก็บข้อมูลหรือสามารถสอบถามข้อมูลจากเจ้าของเรือนได้

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ศึกษารูปแบบเงื่อนไขสถานจากการทบทวนวรรณกรรม
2. ศึกษาประวัติศาสตร์หมู่บ้านจากเอกสาร และการสัมภาษณ์
3. ศึกษาลักษณะเรือนพักอาศัยแบบดั้งเดิม รวมไปถึงการวางผัง ของชาวบ้านน้ำครั้ง หมู่ 4 และหมู่ 5 ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์
4. กำหนดองค์ลักษณะของเรือนในพื้นที่ ที่ทำการศึกษา

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ได้รวบรวมลักษณะทางกายภาพ และรูปแบบเรือนพื้นถิ่นของบ้านน้ำครั้ง ตำบลวังบาล เพื่อให้เห็นถึงการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของชาวบ้านซึ่งแสดงออกในด้านอัตลักษณ์ของเรือนในหมู่บ้าน และสามารถนำไปสู่แนวทางการอนุรักษ์เรือนพื้นถิ่นในท้องที่อื่นๆต่อไป

1.5.2 ได้แนวทางในการศึกษาลักษณะเรือนพักอาศัยแบบดั้งเดิมของชาวบ้าน ซึ่งเป็นคุณค่าทางวัฒนธรรมที่ควรอนุรักษ์ไว้ ซึ่งสามารถนำไปสู่ออกแบบปรับปรุงเรือน เพื่อคงคุณค่าทางความงาม และยังสามารถแสดงความเป็นอัตลักษณ์ของเรือนในท้องที่ไว้ได้

1.6 ขั้นตอนการศึกษา

1.6.1 ขั้นตอนการเก็บข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลนั้น จะเน้นการเก็บข้อมูลเพื่อประมวลผลในด้านกายภาพ เพื่อนำไปสู่การทำรูปแบบของงานสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นที่เป็นเรือนแบบดั้งเดิมของชาวบ้าน

1. ข้อมูลเอกสารทุติยภูมิ เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และสมมติฐานกำหนดแนวทางการศึกษา และศึกษาด้านวัฒนธรรมรวมถึงประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลอาคาร

2. ข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ โดยจะสัมภาษณ์ชาวบ้านที่อยู่อาศัยในหมู่บ้าน ผู้นำหมู่บ้าน และนักวิชาการที่ทำงานเกี่ยวกับชุมชนนี้

3. ข้อมูลจากการสำรวจทางกายภาพด้วยภาพถ่าย และการรังวัดเรือนกรณีศึกษา

1.6.2 ขั้นตอนและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น เป็นแนวทางที่นำไปสู่การคัดกรองอาคาร เพื่อหารูปแบบความเป็นพื้นถิ่นของอาคารในหมู่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. เก็บข้อมูลเชิงกายภาพของเรือนในหมู่บ้าน เพื่อประมวลผล โดยมีการเทียบกับเรือนที่เป็นต้นแบบที่ได้จากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ
2. จัดกลุ่มอาคารตัวอย่าง ตามเกณฑ์ที่ได้จากการศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ และเปรียบเทียบความต่าง เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์หาต้นแบบของเรือนดั้งเดิม
3. ทำการวิเคราะห์และประมวลผล เพื่อสรุปอัตลักษณ์ของเรือนของหมู่บ้านน้ำครั่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการศึกษา และพิสูจน์สมมุติฐานที่ตั้งไว้ พร้อมเสนอแนวทางในการศึกษาเป็นลำดับต่อไป

ตารางที่ 1.1 แสดงระยะเวลาในการศึกษา

ขั้นตอน	พ.ค. 55	มิ.ย. 55	ก.ค. 55	ส.ค. 55	ก.ย. 55	ต.ค. 55	พ.ย. 55	ธ.ค. 55	ม.ค. 56	ก.พ. 56	มี.ค. 56	เม.ย. 56	พ.ค. 56
1. เตรียมการเสนอหัวข้อ													
2. สอบหัวข้อ													
3. ออกแบบการวิจัย													
4. ภาคสนาม													
5. วิเคราะห์ข้อมูล													
6. สรุปเนื้อหาและทำรูปเล่ม													
7. บทความ													
8. สอนวิทยานิพนธ์													

1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

ลักษณะ (อาจารย์บุญมี เมธางกูร) หมายถึงธรรมชาติที่มีประจำตัว ไม่ว่าสิ่งใดก็ย่อมจะต้องมีธรรมชาติประจำตัวของสิ่งนั้น

ลักษณะ (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๒ และทิดกร สอนภาษา¹¹) หมายถึงสมบัติเฉพาะตัว

¹¹ ทิดกร สอนภาษา, ภาษาไทย ชัดใจไป, หนังสือพิมพ์ คม ชัด ลึก ฉบับที่ 455, 2551
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ การสงวนลิขสิทธิ์ของเอกสารนี้ไม่ได้หมายความว่าห้ามคัดลอกหรือทำซ้ำโดยไม่ได้รับอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบ (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๒) น. สิ่งที่กำหนดให้ ถือเป็นหลัก หรือ เป็นแนวคำเนิน, ตัวอย่าง เช่น ลอกแบบ เลียนแบบ

รูปแบบ (ยาวดี วิบูลย์ศรี, 2536) คือ วิธีที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนจินตนาการของคนที่มิต่อปรากฏการหรือเรื่องราวใดๆ ให้ปรากฏในลักษณะของการ สื่อสาร ลักษณะใดลักษณะหนึ่ง รูปแบบจึงเป็นแบบจำลองในลักษณะเลียนแบบ หรือเป็นต้นแบบที่ใช้เป็นแบบอย่าง เป็นแบบแผนของการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อเนื่องด้วยความสัมพันธ์เชิงระบบ

รูปแบบ (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๒) น. รูปที่กำหนดขึ้นเป็นหลักหรือ เป็นแนวซึ่งเป็นที่ยอมรับ

อัตลักษณ์ (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒) หมายถึง ลักษณะเฉพาะ **อัตลักษณ์** (เลิศชาย ปานมุง) คุณลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ของลักษณะเฉพาะของ บุคคล องค์กร สังคม ชุมชน หรือประเทศนั้นๆ

เรือน (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๒) น. สิ่งปลูกสร้างที่ยกพื้นและกั้นฝา มีหลังคาคลุม สำหรับเป็นที่อยู่

ท้องถิ่น (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๒) น. ที่องที่ใดที่องที่หนึ่ง โดยเฉพาะ เช่น เวลาท้องถิ่นประเพณีท้องถิ่น; (กฎ) พื้นที่ภายในเขตการปกครองของราชการบริหารส่วน ท้องถิ่น เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล.

ลาวลุ่ม หมายถึงชนชาติลาวที่อาศัยอยู่ในที่ลุ่ม (Lowland) เช่น ลาวลุ่ม ไทเหนือ ไทดำ ไทขาว ไทแดง ผู้ไท ไทพวน ไทลื้อ ฯลฯ ลาวลุ่มส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาตระกูลไท-ลาว ประกอบอาชีพในการเกษตรกรรม ซึ่งลาวลุ่มเป็นกลุ่มที่มีความเกี่ยวเนื่องทั้งด้านเชื้อชาติ และ วัฒนธรรมกับชาวอีสานของไทยเป็นอย่างมาก¹²

¹² สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ เวียงจันทน์, ข้อมูลเกี่ยวกับสาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ซึ่งการเขียนเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ยู่เห็นประโยชน์ประการใด ไม่ว่ากรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษารูปแบบและลักษณะทางกายภาพของเรือนพื้นดินในบ้านน้ำครั่ง ได้มุ่งเน้นถึงการศึกษาเพื่อหารูปแบบของเรือนดั้งเดิมในพื้นที่ โดยมีการศึกษาในด้านประวัติศาสตร์ที่มีการกล่าวถึงการตั้งถิ่นฐานของกลุ่มคนลาวลุ่มในพื้นที่นี้ เพื่อให้เห็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัย โดยใช้เป็นขอบเขตในการศึกษาเรือนต้นแบบ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์หารูปแบบของเรือนพื้นดินในบ้านน้ำครั่งในขั้นต่อไป ดังนั้นแนวทางในการทบทวนวรรณกรรมจะมีการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาด้านประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์
2. แนวคิดเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น
3. การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการใช้งานที่อยู่อาศัยและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

วัฒนธรรม

2.1 การศึกษาด้านประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์

ในทางประวัติศาสตร์นั้น หล่มเก่าเป็นคำเรียกหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ซึ่งปัจจุบันนี้เป็นชื่อตำบลและอำเภอ อยู่ในเขตการปกครองของจังหวัดเพชรบูรณ์ มีหลักฐานปรากฏในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชว่า เป็นเมืองที่เกิดขึ้นโดยประชาชนร่วมกันสร้าง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของการเจริญเติบโตของหมู่บ้าน และยังแสดงถึงคุณค่าของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่ได้รับการสืบทอดกันมายาวนาน ซึ่งเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาแนวทางในการศึกษาหาต้นแบบเรือนพื้นดินที่มีลักษณะทางกายภาพใกล้เคียงกับเรือนพื้นดินในหมู่บ้านน้ำครั่งเพื่อเปรียบเทียบและสรุปเป็นรูปแบบเรือนพื้นดินของหมู่บ้านน้ำครั่งเอง

ศรีศักร วัลลิโภดม (2544, หน้า 11-12) กล่าวถึงการเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ในหนังสือพัฒนาการทางสังคม-วัฒนธรรมไทยว่า การที่ผู้คนที่มีความแตกต่างกันล้วนมีการสังสรรค์ระหว่างกัน โดยเริ่มจากการสังสรรค์ทางเศรษฐกิจเป็นพื้นฐานที่สำคัญ และเป็นสิ่งที่นำไปสู่การสังสรรค์และความสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรม ในที่สุดก็เกิดการผสมผสานระหว่างเผ่าพันธุ์กันขึ้น จนอาจกล่าวได้ว่าแทบจะไม่มีกลุ่มชนใดหรือเผ่าพันธุ์ใดที่ไม่ผสมผสานกับเผ่าพันธุ์อื่นเลย แต่ตรงข้ามกลับเกิดเป็นกลุ่มที่เป็นชาติพันธุ์ขึ้นมามากมาย ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่เกิดขึ้นจากการตั้งถิ่นฐานและการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งมาช้านานหลายชั่วคน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

งามพิศ สัตย์สวางน (2545) กล่าวถึงความหมายของกลุ่มชาติพันธุ์ ในหนังสือสถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในกรุงเทพมหานครว่า เป็นกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมย่อยร่วมกัน และยังคงกล่าวอีกว่า กลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ อพยพไปสู่สังคมใหม่ เมื่อเวลาผ่านไป ก็จะมีการเคลื่อนที่ไปสู่วัฒนธรรมใหญ่และอาจจะทิ้งวัฒนธรรมของกลุ่มตนอย่างสิ้นเชิงก็เป็นได้

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ, และองค์การทุนสำหรับเด็กแห่งสหประชาชาติ (2546, หน้า 4) กล่าวถึงชาติพันธุ์ว่า เป็นการสืบทอดทางสายโลหิต เชื้อชาติ ภาษา ความเชื่อ วิธีการดำรงชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ของกลุ่มชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน โดยทั่วไปใช้คำว่า เผ่า เพื่อแยกกลุ่มชนที่แตกต่างอย่างชัดเจนออกจากกัน

จากข้อมูลดังกล่าว อธิบายได้ว่ากลุ่มชาติพันธุ์นั้น ได้เป็นสิ่งที่กำหนดการดำเนินชีวิตของกลุ่มคนในสังคมหนึ่ง ดังนั้นแบบแผนการดำเนินชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี งานศิลปะและสิ่งอื่นที่เกิดขึ้นในสังคมของกลุ่มนั้น ก็จะมีผลคล้ายคลึงกัน ถึงแม้จะมีการเคลื่อนย้ายไปตั้งถิ่นฐานในแหล่งใหม่ ก็ยังคงรูปแบบวัฒนธรรมนั้นอยู่ และอาจมีการเจือจางตามกาลเวลาหรือถูกค่านิยมของสังคมใหม่กลืนไปตามพัฒนาของบ้านเมืองในภายหลัง

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

การศึกษาในด้านสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นนั้น เป็นไปเพื่อให้มีความเข้าใจถึงลักษณะทางกายภาพของสถาปัตยกรรมที่มีในพื้นที่ ซึ่งเป็นการแสดงออกของชุมชน ที่คงไว้ซึ่งอัตตาดั้งเดิมและยังเป็นแนวทางเพื่อกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์รูปแบบเรือน โดยเป็นเครื่องมือที่ใช้คัดกรองเพื่อให้ได้รูปแบบเรือนพื้นถิ่นในหมู่บ้านน้ำครั้ง และทราบถึงคุณค่าของการศึกษาเรือนพื้นถิ่น รวมไปถึงวิธีการในการศึกษาเรือนพื้นถิ่น ซึ่งมีปัจจัยในการดำรงอยู่ของเรือนในแต่ละท้องถิ่นที่แปรปรวนในการแสดงออกของลักษณะอาคาร ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.2.1 การศึกษาสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น

วิชิต คลังบุญครอง(2536) กล่าวถึงสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นในหนังสือเรื่องสถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัยชาวไทยอีสานและชาวผู้ไทยว่า เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ภูมิปัญญา การเรียนรู้ การรู้จักนำวัสดุธรรมชาติมาประกอบเรือน และการตั้งเรือนบนสิ่งแวดล้อมที่พึ่งพาอาศัยกัน

กลุ่มนักวิจัยในนามของมหาวิทยาลัยศิลปากร(2540) กล่าวถึงสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ใน รายงาน โครงการรักษาเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว จังหวัดนครปฐม โดยมีการอ้างอิง รศ.ดร.วิวัฒน์ เตมียพันธ์ ซึ่งกล่าวถึงเรือนพักอาศัยพื้นถิ่น ใน อาชีววารสารสถาปัตยกรรมว่า เป็นสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าอยู่เหนือกาลเวลา โดยถือว่า สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นนี้เป็นส่วนหนึ่งของปรากฏการณ์ทั้งหมดในสังคมในอารยธรรมของมนุษย์ เพราะเป็นสิ่งที่แสดงถึงรูปแบบของชีวิตในรูปลักษณะต่างๆ ที่แตกต่างกันไป

อรศิริ ปาณินท์ (2542) กล่าวถึงการศึกษาเรือนพื้นถิ่นว่าจำเป็นต้องศึกษาในเรื่องความเปลี่ยนแปลงของที่ว่าง รูปทรง และวิถีชีวิต ไปพร้อมๆกัน และการศึกษาเรือนพื้นถิ่นจำเป็นต้องศึกษาถึงกลุ่มชาติพันธุ์เบื้องต้น คือ ไม่นับเชื้อชาติแต่นับศึกษาในกลุ่มชาติพันธุ์ในสายวัฒนธรรมเดียวกัน

ชาติ ภาสวร (2552, หน้า14 หนังสือประกอบการสอนสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น) กล่าวว่า สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นประกอบไปด้วยที่อยู่อาศัย และอาคาร เป็นอาคารตามประเพณี ซึ่งเจ้าของผู้สร้าง หรือสร้างโดยชุมชนวิฑฒตามประเพณี ให้สัมพันธ์กับบริบททางสภาพแวดล้อม และทรัพยากรที่มี รูปทรงของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นสร้างขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการ โดยเฉพาะ ประกอบกับ คุณค่าเศรษฐกิจและวิถีชีวิตของวัฒนธรรม ก่อให้เกิดสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นนั้นขึ้นมา

กรวรรณ งามวรรณ (2554) ได้อ้างอิงถึง ทิพย์สุตา ปทุมานนท์(2539) ซึ่งกล่าวถึง สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นว่า เป็นสถาปัตยกรรมแรกเกิด ตอบรับปัญหาของการกินอยู่ของมนุษย์ ด้วยการกินอยู่ อย่างกลมกลืนในวิถีแห่งธรรมชาติ มนุษย์มีสามัญสำนึกหรือเข้าใจภาษาธรรมชาติที่อยู่แวดล้อมตัวของเขา และถ่ายทอดภาษานั้นลงสู่เนื้อหนังและผิวกายของสถาปัตยกรรม

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าว สรุปได้ว่า สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นคือ วัฒนธรรมท้องถิ่น ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต ภูมิปัญญา การเรียนรู้ของคนในท้องถิ่น ซึ่งแสดงออกมาในรูปแบบของสิ่งปลูกสร้างที่มีความกลมกลืนและเหมาะสมกับการดำรงชีวิตของกลุ่มคนในท้องถิ่น ดังนั้นการศึกษาในเรื่อง สถาปัตยกรรมพื้นถิ่นจึงต้องเริ่มศึกษาจากรากของวัฒนธรรมของคนในชุมชนที่ได้สืบทอดกันมา พร้อมทั้งศึกษาปัจจัยในด้านภูมิศาสตร์ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิตคนในท้องถิ่นควบคู่กันไปด้วย

2.2.2 เรือนอีสาน

วิชิต คลังบุญครอง (2536) ได้สรุปรูปแบบของเรือนอีสานเฉพาะในหนังสือเรื่อง สถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัยชาวไทยอีสานและชาวผู้ไทย ไว้สามรูปแบบคือ เอือนเกย เอือนแฝด และ

เฮือนโจ่ง โดยใช้องค์ประกอบของเรือนได้แก่ เรือนนอน เกยหรือเขีย แผลด โจ่ง ขาน และเรือนไฟ เป็นเกณฑ์ในการจัดกลุ่มรูปแบบเรือน

อรศิริ ปาณินท์ (2543) ได้กล่าวถึงเรือนพื้นถิ่นของลาวว่ามีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสาน เดิม แต่จะมีความต่างกันที่สืบเนื่องมาจากวิถีชีวิต และกล่าวว่าเรือนอีสานคือ เรือนไม้ยกพื้น หลังคา จั่วเดียวความลาดเอียงประมาณ 30-35 องศาทั้งชายคาคดุมระเบียงหรือจั่วแผ่มีเรือนครัวเกาะติดกับ ขานไม่มีหลังคาคลุม

สุวิทย์ จิระมณี (2545 หน้า 105) กล่าวว่าเรือนพื้นถิ่นอีสานในหนังสือศิลปะสถาปัตยกรรม พื้นถิ่นอีสานในวัฒนธรรมไทย-ลาวว่า เป็นเรือนที่ไม่ค่อยมีแบบแผนมากนัก แต่มีรูปแบบที่เป็น ลักษณะเฉพาะถิ่นที่สนองประโยชน์ในการดำรงชีวิตเรียบง่าย เปิดเผย ตรงไปตรงมา โดยมีลักษณะ ทั่วไปเป็นเรือนหลังคาจั่วทรงสูงและยกใต้ถุนสูงเพื่อเลี้ยงสัตว์ อาคารส่วนใหญ่จะเปิดโล่งและโปร่ง เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพภูมิอากาศในภูมิภาคที่ค่อนข้างร้อนและอบอ้าว

สมเจตน์ แก้ววงษ์ (2549) ได้กล่าวถึงสถาปัตยกรรมอีสาน ในบทความเรื่องเฮือนพักอาศัย ของลาวลุ่มในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวว่า วิถีชีวิตของคนลาวมีวัฒนธรรมและ ประเพณีสืบทอดกันอย่างต่อเนื่อง ที่แสดงให้เห็นจากเอกลักษณ์ทางภูมิปัญญาของไทลาวซึ่งก็คือ เฮือนหรือเรือน โดยเฉพาะเฮือนกลุ่มลาวลุ่มที่มีลักษณะงดงามเป็นเอกลักษณ์และมีความคล้ายคลึง กับบ้านเรือนของชาวอีสานในอดีต จากข้อความนี้แสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกันของคนลาวลุ่ม และคนอีสานในประเทศไทย

ภาพที่ 2.1 ตัวอย่างเฮือนลาวลุ่มใน สปป.ลาว (ที่มา: บทความเฮือนพักอาศัยของลาวลุ่ม ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นรงค์ศักดิ์ ราวะรินทร์ (2551) ได้เรียบเรียงข้อมูลจากโบราณสำนักสงฆ์อิสระธรรมวิเวก ซึ่งกล่าวถึงความเชื่อในการสร้างเรือนในอีสานว่า ชาวอีสานมีความเชื่อในการสร้างเรือนให้ด้านกว้างหันไปทางทิศตะวันออกและตะวันตก ให้ด้านยาวหันไปทางทิศเหนือ และใต้ ซึ่งเป็นลักษณะที่เรียกว่า วางเรือนแบบล่องดาววัน บริเวณรอบๆ เรือนอีสาน ไม่นิยมทำรั้ว เพราะเป็นสังคมเครือญาติ และยังได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเรือนแต่ละรูปแบบ

จากข้อมูลที่ได้ศึกษานั้นผู้วิจัย ได้สรุปว่า สถาปัตยกรรมอีสานคือสถาปัตยกรรมที่แสดงออกซึ่งวัฒนธรรม ความเชื่อ และวิถีชีวิตของกลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมเดียวกันกับคนอีสาน และเรือนอีสานคือเรือนที่มีหลังคาทรงจั่ว เรือนไม้ยกใต้ถุนสูง มีลักษณะสามรูปแบบคือ เือนเกย เือนแฝด และเือนโง่ง ซึ่งเป็นรูปแบบที่จำแนกได้โดยทางกายภาพและการวิเคราะห์องค์ประกอบของเรือนและสามารถสรุปลักษณะขององค์ประกอบของเรือนอีสานได้ดังนี้

เรือนนอน คือ เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง) มีฝากั้นทั้ง 4 ด้าน มีทางเข้า 2 ประตู
แฝด คือ จั่วที่มีขนาดเล็กกว่าจั่วเรือนนอน โครงสร้างฝากกับเกยที่ติดเรือนนอน มีรางน้ำเชื่อมกับเกย

เกย คือ ขานที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน มีหลังคาคลุม โครงสร้างฝากกับเรือนนอน

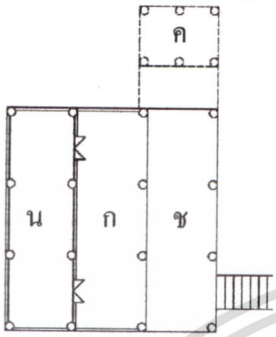
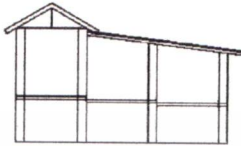
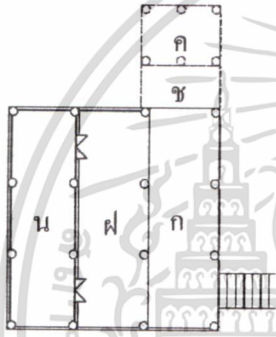

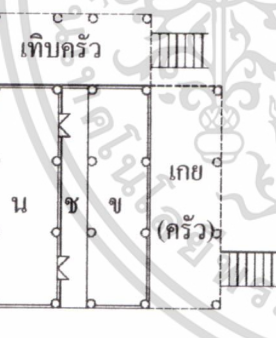

โง่ง คือ เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน โครงสร้างแยกจากเรือนนอน มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน มีขานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและโง่ง

ขาน คือ พื้นที่ที่ต่อจากเรือนนอน หลังคาทรงเพิง ผนัง โปรงหรือไม้กั้น เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน

เือนไฟ คือ เรือนจั่วขนาดเล็ก ผนัง โปรง มี 2 ช่วงเสา ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน

จากข้อมูลขององค์ประกอบที่ได้ศึกษามานั้นสรุปได้ว่า เรือนเกย คือ เรือนที่ประกอบด้วย เรือนนอน เกย ขาน และเือนไฟ(คร้ว) เรือนแฝดคือ เรือนที่ประกอบด้วย เรือนนอน เกย แฝด ขาน และเือนไฟ(คร้ว) เรือนโง่ง คือเรือนที่ประกอบด้วย เรือนนอน โง่ง ขาน และเือนไฟ(คร้ว) โดยความเชื่อของการปลูกเรือนอีสานนั้น เรือนจะสร้างในแนวทิศตะวันออก-ตะวันตก โดยเกณฑ์ในการวิเคราะห์นี้ สามารถแจกแจงได้ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงองค์ประกอบของเรือนอีสานแต่ละรูปแบบ

รูปแบบเรือนอีสาน			
การจัดเรียงองค์ประกอบเรือนอีสาน(วิซิต คลังบุญครอง)			รูปแบบเรือนอีสาน (ณรงค์ศักดิ์ ราวะรินทร์)
รูปแบบ	Plan	Section	
เกย		 เรือนนอน+เกย+ชาน	<div style="display: flex; justify-content: space-around; border: 1px solid black; padding: 2px;"> นกชฝขคส </div> <p>ใต้ถุนสูง หลังคาทรงจั่วเสาใช้ไม้กลม 8 เหลี่ยม หรือเสา 4 เหลี่ยม ประกอบด้วยเรือนใหญ่ เกย ชาน แคน เรือนไฟ และอ่างอาบน้ำ(ร้านหม้อน้ำ)</p>
แฝด		 เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน	<div style="display: flex; justify-content: space-around; border: 1px solid black; padding: 2px;"> นกชฝขคส </div> <p>ใต้ถุนสูงและใช้เสากลมหรือเสาเหลี่ยมเช่นเดียวกัน ประกอบด้วย เรือนใหญ่ เรือนแฝด เกย ชาน แคน เรือนไฟ อ่างอาบน้ำ</p>
โง่ง		 เรือนนอน+ชาน+โง่ง(+เทิบ)	<div style="display: flex; justify-content: space-around; border: 1px solid black; padding: 2px;"> นกชฝขคส </div> <p>ใต้ถุนสูงและใช้เสากลมหรือเสาเหลี่ยม มีจั่วแฝดอยู่ชิดติดกัน ไม่นิยมมีเกย ประกอบด้วย เรือนใหญ่ เรือนโง่ง ชาน แคน เรือนไฟ และอ่างอาบน้ำ</p>

หมายเหตุ : น = เรือนนอน, ก = เกย, ช = ชาน, ฝ = แฝด, ข = โง่ง, ค = เือนไฟ(ครัว), ส = อ่างอาบน้ำ

2.3 การศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ที่ส่งผลกับการใช้งานที่อยู่อาศัย

การศึกษาแนวคิดในด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมนั้น เป็นการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงความหมายของวัฒนธรรม และกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ว่า มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร และเปลี่ยนแปลงอย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระยาอนุমানราชชน เสดียรโกเศศ (2524) กล่าวถึงวัฒนธรรมในหนังสือเรื่องประเพณีไทยว่า เป็นวิถีชีวิตของสังคม คนในส่วนรวมของสังคมจะคิดอย่างไร รู้สึกอย่างไร มีความเชื่ออย่างไร ก็แสดงออกให้ปรากฏเห็นเป็นรูปภาษา ประเพณี กิจกรรม การละเล่น การศาสนา เป็นต้น ตลอดจนเป็นสิ่งต่าง ๆ ที่คนในส่วนรวมสร้างขึ้น เช่น สิ่งอันจำเป็นแก่วิถีชีวิตและการครองชีพ ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อที่สำแดงออกให้ปรากฏเป็นสิ่งต่างๆ แล้วถ่ายทอดสืบต่อกันมาหลายชั่วคน มีการเพิ่มเติมเสริมสร้างสิ่งใหม่ปรับปรุงสิ่งเก่าให้เข้ากัน

จำนงค์ อภิวัฒนสิทธิ์ (2540) กล่าวถึงลักษณะของวัฒนธรรมว่า เป็นแบบพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งรวมถึงด้านทัศนคติ ค่านิยม ความรู้ วัฒนธรรมที่อยู่ในรูปของวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งอาจมีรูปแบบแตกต่างกันไป วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เป็ผลรวมที่มีอยู่ร่วมกันในสังคมและถ่ายทอดสืบต่อกันมา สามารถสร้างความพึงพอใจแก่มวลมนุษย์ได้ เป็นสิ่งที่ปรับเปลี่ยนได้ และเป็นรูปแบบพฤติกรรมในอุดมคติที่ต้องปฏิบัติตาม

ผศ.ดร.สุรวุฒิ ปัดไธสง (2545) กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมชุมชน ในวารสารพฤติกรรมศาสตร์ในหัวข้อ วัฒนธรรมชุมชน: เส้น ไขความเข้มแข็งของชุมชนว่า ผลจากการพัฒนาเน้นการสร้างสังคมไทยให้มีความทันสมัย มีความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และสังคมการเมือง เฉก เช่นเดียวกับตะวันตก ส่งผลให้เกิดภาวะความแตกต่างระหว่างเมืองและชนบท มีช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนที่ของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา

กรวรรณ งามวรรณ (2554) ได้อ้างถึง ประจันต์ รักพงษ์(2539) ซึ่งกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรมว่า สังคมและวัฒนธรรมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เพราะมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ระดับการศึกษาของคนในสังคม การสื่อสารคมนาคม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การค้นพบและการแข่งขัน ซึ่งมีผลทำให้ระบบ รูปแบบทางสังคมและวิถีชีวิตมนุษย์ทั้งที่เป็นวัตถุและไม่ใช่วัตถุเปลี่ยนแปลงจากการตอบสนองความต้องการของมนุษย์เพื่อให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

อมรา พงศาพิชญ์ (2547, หน้า 17-18) กล่าวถึงการปรับตัวทางวัฒนธรรมในหนังสือเรื่อง ความหลากหลายทางวัฒนธรรมว่า การศึกษาเรื่องการปรับตัวทางวัฒนธรรม เป็นการศึกษา วัฒนธรรมของแต่ละชุมชนซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับชุมชนข้างเคียง ชีวิตมนุษย์และสังคมจึงมีการปรับเปลี่ยนเพื่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างเหมาะสม วัฒนธรรมจึงมีการถ่ายทอดอย่างเป็นกระบวนการ และขั้นตอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากข้อมูลเรื่องวัฒนธรรมและการปรับตัว สามารถสะท้อนให้เห็นถึงวิถีในการปรับตัวของคนที่ส่งผลกับวัฒนธรรมและการดำเนินชีวิต ซึ่งจะมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมเดิมที่มีการผสมกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตของคนรุ่นหนึ่งที่มีการปรับเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการและความเหมาะสม ไปสู่คนอีกรุ่น การถ่ายทอดนี้ทำให้เห็นถึงพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ ถ้ามีการเทียบเคียงในด้านเวลา โดยแยกเป็นช่วงที่ห่างกันมากพอจะทำให้เห็นถึงความต่างของวัฒนธรรมนั้น ซึ่งจะเห็นได้ชัดในด้านวัตถุที่มนุษย์สร้างขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษางานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพ และรูปแบบของเรือนพื้นดินในบ้านน้ำครั่ง รวมไปถึงการศึกษาลักษณะเรือนพักอาศัยแบบดั้งเดิมและการวางผังเรือนของชาวบ้าน โดยได้อาศัยข้อมูลที่ได้ศึกษาไว้ในขั้นตอนของการทบทวนวรรณกรรม ซึ่งมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยต่อไปนี้

3.1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

3.2 ออกแบบแผนงานวิจัย

3.3 การสำรวจและเก็บข้อมูล

3.4 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การสรุปและประเมินผล

3.1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น

เริ่มจากการศึกษาโดยการทบทวนวรรณกรรมเพื่อหาแนวทางความเป็นไปได้ตามข้อมูลและวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

3.1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ โดยการศึกษาข้อมูลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเกณฑ์ในการเก็บข้อมูลภาคสนาม

3.1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ โดยสำรวจและเก็บรายละเอียดอาคารในพื้นที่ด้วยเครื่องมือต่างๆ เช่น ภาพถ่าย การสัมภาษณ์ การจดบันทึกหรือแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และประมวลผล และสรุปงานวิจัยตามวัตถุประสงค์การศึกษา

3.2 ออกแบบแผนงานวิจัย

หลังจากศึกษาข้อมูลเบื้องต้นทั้งข้อมูลทุติยภูมิ และปฐมภูมิ จึงวางแผนงานและออกแบบเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ให้สอดคล้องกับประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. ประวัติศาสตร์ชาติพันธุ์ในพื้นที่กรณีศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการใช้งานที่อยู่อาศัยและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม

ซึ่งสามารถระบุเกณฑ์เพื่อใช้สำรวจเรือนพื้นดินดังนี้ อายุเรือน องค์ประกอบของการใช้งาน ในเรือนทึบการวางเรือน โครงสร้างเรือน ช่วงภาค จำนวนห้อง ทั้งนี้การเก็บข้อมูลนั้น จะเป็นการ บันทึกในด้านรายละเอียดของเรือนตามการให้ข้อมูลของเจ้าบ้าน และการสังเกตของผู้วิจัยด้วย

3.3 การสำรวจและเก็บข้อมูล

3.3.1 ตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้การเลือกกรณีศึกษาแบบเจาะจงเฉพาะ เรือนที่มีลักษณะดั้งเดิม 19 หลัง โดยเก็บข้อมูลรายละเอียดดังนี้

- ถ่ายภาพกายภาพภายนอกและในเรือน
- เขียนแบบผังเรือน ไอโซเมตริก
- บันทึกสิ่งที่สังเกตลงในตารางที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสำรวจ

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการลงสำรวจพื้นที่ 2 ช่วงด้วยกัน โดยช่วงแรก ได้ทำการลงสำรวจเรือนในหมู่บ้านและสอบถามอายุของเรือนจากเจ้าของเรือนแบบคร่าวๆ โดยมีเป้าหมายซึ่งเป็น คนในหมู่บ้านนำการสำรวจครั้งนี้ และได้ทำการสอบถามผู้ช่วงผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4 ซึ่งได้แนะนำให้ไปหานักวิชาการที่ได้ทำการรวบรวมและจัดทำผังเลขที่บ้านของบ้านน้ำครั้ง หมู่ 4 และหมู่ 5 การสำรวจพื้นที่ ช่วงที่สองนั้น เริ่มทำการเข้าไปขอความรู้จากท่านเจ้าอาวาสวัดบ้านน้ำครั้งก่อน ซึ่งพบว่าท่านมีแนวคิดเกี่ยวกับการอนุรักษ์และยังปลูกฝังความคิดนี้แก่ชาวบ้านด้วยการพาไปศึกษาแนวทางการอนุรักษ์งานพื้นดินจากวัดที่ท่านเคยไปจำพรรษามาก่อน หลังจากนั้นก็ได้ทำ ความคุ้นเคยกับชาวบ้าน โดยการเข้าไปคุยกับคุณยายที่เปิดร้านขายของที่หน้าวัด โดยได้สอบถาม เรื่องแนวคิดและปัจจัยในการต่อเติมบ้านของคนในหมู่บ้าน จากนั้นก็เดินทางไปหาผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 4 เพื่อสอบถามเรื่องเรือนที่มีความเหมาะสมในการทำเป็นเรือนกรณีศึกษาและได้กำหนด ตำแหน่งของเรือนและเดินสำรวจเรือนแบบคร่าวๆ หลังจากนั้นก็ได้กลับมาทำการเรียงข้อมูลเพื่อเลือกเกณฑ์ในการเก็บข้อมูลเรือน

ในวันแรกของการเก็บข้อมูลเรือนกรณีศึกษาคือวันที่ 30 ตุลาคม 2555 ผู้วิจัยได้เดินทางไป ถึงหมู่บ้าน เวลา 10.00 น. ที่หมู่บ้านอากาศร้อนและแดดแรงมาก เป็นอุปสรรคในการถ่ายภาพ เล็กน้อย การสำรวจได้เริ่มจากการเก็บข้อมูลเรือนในบ้านน้ำครั้งหมู่ 5 ก่อน โดยเริ่มจากเรือน กรณีศึกษาหลังที่ 8, 9, 10, 11 และ 12 ซึ่งผู้วิจัยได้ความรู้เพิ่มเติมจากเจ้าของเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 12 คือคุณลุงลวด ศรีแสนสุข ซึ่งได้บอกถึงลักษณะของเรือนที่มีรูปร่างคล้ายๆกันในแต่ละช่วงอายุ และได้ระบุช่วงอายุเรือนแต่ละหลัง ได้อย่างชัดเจน การเก็บข้อมูลเรือนแต่ละหลังนั้นใช้เวลา ประมาณ 1-2 ชั่วโมง

วันที่สองของการเก็บข้อมูลคือวันที่ 31 ตุลาคม 2555 ถึงหมู่บ้านเวลา 10.30 น. ได้ทำการ เก็บข้อมูลเรือนต่อตามที่ได้สอบถามข้อมูลจากคุณลุงลวด โดยเริ่มเก็บข้อมูลจากเรือนกรณีศึกษา หลังที่ 13, 14, 15, 16 และ 17 ตามลำดับ การเก็บข้อมูลในวันนี้ค่อนข้างราบรื่นเพราะชาวบ้านเริ่มรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่ในวงกว้าง

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่ามีคนมาสำรวจเรือนจึงให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี อีกทั้งเคยได้พูดคุยกัน ในช่วงที่ได้ทำการสำรวจช่วงแรก

วันที่สามของการสำรวจ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2555 ผู้วิจัยเดินทางถึงหมู่บ้านเวลาประมาณ 9.30 น. และได้ทำการสำรวจเรือนหลังที่ 19 และหลังที่ 18 ตามลำดับ ในวันที่อากาศร้อนมากอีกทั้งผู้วิจัยมีอาการ โรคกระเพาะ จึงทำการหยุดสำรวจในช่วงบ่าย และเรือนในหมู่ 5 ที่ได้รับการแนะนำมาจากคุณลุงลวดว่ามีอายุและลักษณะเรือนเหมาะสมในการเก็บข้อมูลบางหลังได้ทำการรื้อทิ้งไปแล้ว ผู้วิจัยจึงได้หยุดเก็บข้อมูล และใช้เวลาที่เหลือเดินทาง ไปบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 เพื่อตรวจสอบที่ตั้งของเรือนที่ได้รับการแนะนำจากผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน บ้านน้ำครั่ง หมู่ 4

ในวันที่สี่ของการสำรวจ วันที่ 2 พฤศจิกายน 2555 ผู้วิจัยเดินทางถึงบ้านน้ำครั่ง หมู่ที่ 5 เวลา 9.30 น. ได้สำรวจเรือนหลังที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6 และ 7 ตามลำดับ การเก็บข้อมูลเรือนแต่ละหลังใช้เวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง เรือนทั้ง 7 หลังนี้ ใช้เวลาในการสำรวจค่อนข้างเร็ว เนื่องจากรูปแบบเรือนในบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 มีความซับซ้อนน้อยกว่าเรือนที่อยู่ในหมู่ 5 จึงสามารถเก็บข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว

ภาพรวมของการเก็บข้อมูลเรือนทั้งสองหมู่บ้านนั้น อากาศจะร้อน แดดแรงทั้งวัน การเก็บข้อมูลเรือนจะใช้เวลามากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของเรือนแต่ละหลัง ทั้งนี้ความซับซ้อนของเรือนที่ผู้วิจัยได้พบคือ เรือนที่มีทรงหลังคาที่มีการต่อเติมหลายระดับ และการต่อเรือนที่มีการยกระดับหลายระดับ ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นอุปสรรคในการบันทึกค่าลงในผังของเรือนซึ่งต้องทำการตรวจสอบหลังจากที่ได้ทำการรังวัดเรือนเสร็จ การเก็บข้อมูลเรือนนั้น ได้ทำการบันทึกไว้เป็นตารางที่แสดงองค์ประกอบต่างๆของเรือน ซึ่งได้แสดงในบทที่ 4 เป็นการแจกแจงลักษณะเรือนแต่ละหลัง

3.3.2 การสัมภาษณ์ ซึ่งจะสัมภาษณ์จากผู้รู้ ได้แก่ คนเฒ่าคนแก่ที่อยู่มานานแล้ว ผู้ใหญ่บ้าน และผู้ที่มีการเก็บรักษารับบันทึกเกี่ยวกับชุมชน และสัมภาษณ์ชาวบ้านที่เป็นเจ้าบ้านของเรือนตัวอย่าง

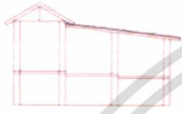

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้วางไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปดลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.1 ผังแสดงการเลือกเรือนกรณีศึกษา

3.4 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

สิ่งที่ได้พบจากการสำรวจพื้นที่ จะพบทั้งเรือนที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นแบบสมัยใหม่และเรือนที่เป็นแบบดั้งเดิมที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการต่อเติมและซ่อมแซม จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้อีกกับเกณฑ์ที่สร้างไว้จากการทบทวนวรรณกรรมเบื้องต้น ซึ่งสามารถจัดเรียงเป็นตารางเพื่อการเปรียบเทียบการใช้งานของเรือนได้ตามตารางตัวอย่างนี้

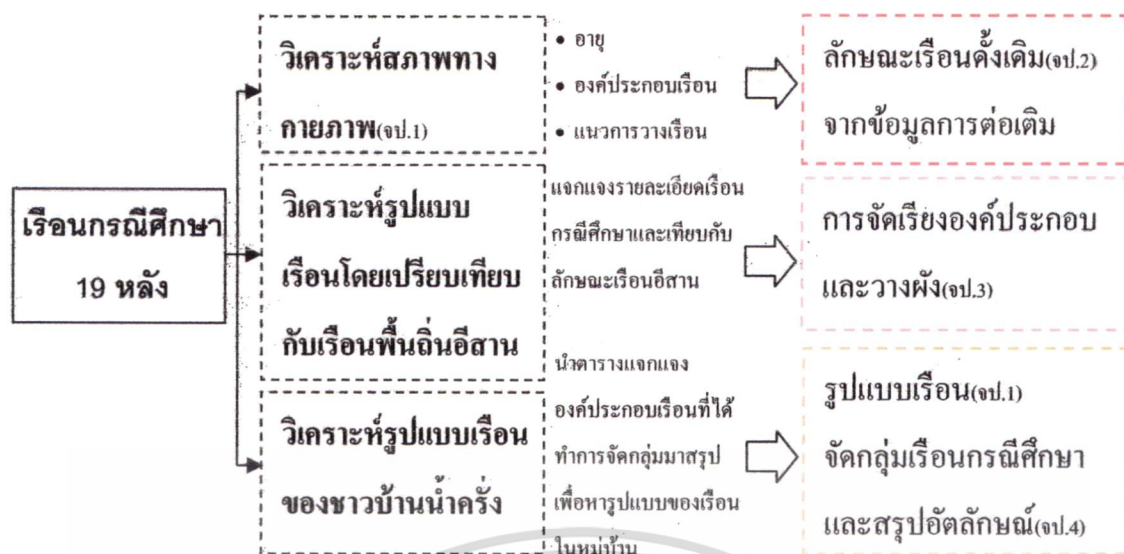
ตารางที่ 3.1 ตัวอย่างตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษา

	เรือนต้นแบบ		เรือนกรณีศึกษา
เรือนยก	 <p>เรือนนอน+ยก+ชาน</p> <p>น ก ช ผ ข ค</p>		
เรือนแฝด	 <p>เรือนนอน+แฝด+ยก+ชาน</p> <p>น ก ช ผ ข ค</p>		
เรือนโง่ง	 <p>เรือนนอน+ชาน+โง่ง(+ทับ)</p> <p>น ก ช ผ ข ค</p>		

หมายเหตุ : น = เรือนนอน, ก = เกย, ผ = แฝด, ข = โง่ง, ช = ชาน, ค = เื่อินไฟ(ครัว)

องค์ประกอบของเรือนอีสานรูปแบบต่างๆ องค์ประกอบอื่นๆที่พบในเรือนกรณีศึกษา อายุเรือน แนวการวางเรือน และจั่วหลังคาเรือนนอนจากตารางที่ 3.1 เป็นเกณฑ์ในการหารูปแบบของเรือนที่พบบ่อยในเรือนกรณีศึกษาลักษณะเรือนดั้งเดิม และจัดกลุ่มเรือนโดยใช้องค์ประกอบในการแยกประเภทเรือน ตามแบบที่ได้ศึกษาเรือนต้นแบบ(วิจิต คลังบุญครอง และณรงค์ศักดิ์ ราวะรินทร์) ที่ทำการศึกษาในบททบทวนวรรณกรรม ซึ่งสามารถแสดงตัวอย่างการกรอกข้อมูลในตารางที่ 4.4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.2 ผังแสดงการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเรือนกรณีศึกษา

3.5 การสรุปและประเมินผล

หลังจากที่ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดกลุ่มรูปแบบเรือน จะนำพาไปสู่การประมวลผลเพื่อสรุปรูปแบบ และข้อค้นพบ ซึ่งคาดว่าจะมีแนวโน้มตามสมมติฐานและตรวจสอบเชื่อมโยง เพื่อให้ได้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.5.1 วิเคราะห์เกณฑ์ลักษณะดั้งเดิมของเรือนจากข้อมูลเอกสาร การสัมภาษณ์เข้าบ้าน และการเก็บข้อมูลกายภาพเรือน แจกแจงองค์ประกอบของเรือนกับองค์ประกอบเรือนอีสานรูปแบบต่างๆ ซึ่งได้แก่ เรือนนอน เกย แผลด โข่ง ชาน เสื่อนไฟ(คร่าว) เพื่อใช้เกณฑ์เป็นในการเปรียบเทียบและคัดกลุ่มของเรือนตัวอย่างในหมู่บ้านน้ำครั่ง

3.5.2 วิเคราะห์และจัดกลุ่มของเรือนที่พบในหมู่บ้านน้ำครั่ง โดยระบุเป็นลักษณะเรือนตามที่ได้แยกตามองค์ประกอบที่กล่าวไปในข้างต้น โดยข้อมูลจะแสดงในตารางที่ 4.59-4.62

- ลักษณะเรือนโดยแบ่งจากอายุของเรือน
- ลักษณะเรือดั้งเดิมและเรือนพื้นถิ่นบ้านน้ำครั่ง
- ลักษณะการวางตำแหน่งทิศของเรือน

3.5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบเรือนพื้นถิ่น โดยใช้ในการเปรียบเทียบในเชิงปริมาณ และลักษณะเรือนที่แบ่งโดยองค์ประกอบของเรือน

3.5.4 วิเคราะห์สรุปผล โดยแสดงผลอัตราการรูปแบบในเชิงปริมาณโดยมีการระบุเป็นรูปแบบตามลักษณะเรือน และองค์ประกอบเรือน

3.5.5 วิเคราะห์สรุปผลตามกรอบการวิจัยในวัตถุประสงค์และสมมติฐาน รวมไปถึงเสนอข้อค้นพบ และนำเสนอข้อเสนอนะที่สัมพันธ์กับผลการวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ในลำดับถัดไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ที่ทำการศึกษา

เนื้อหาในบทนี้เป็นเนื้อหาในส่วนรายละเอียดของพื้นที่ที่ทำการศึกษา เพื่อประกอบการสำรวจภาคสนาม โดยศึกษาความเป็นมาของพื้นที่ เพื่อให้เข้าใจถึงลักษณะทางกายภาพโดยรวมของพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การศึกษาอัตลักษณ์ของเรือนพื้นถิ่นในหมู่บ้านน้ำครั่ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 4.1 ประวัติอำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์
- 4.2 ประวัติหมู่บ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 หมู่ 5 ตำบลวังบาล
- 4.3 สภาพปัจจุบันของหมู่บ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 หมู่ 5 ตำบลวังบาล
- 4.4 ลักษณะที่อยู่อาศัยของชุมชนบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 หมู่ 5 ตำบลวังบาล
- 4.5 เรือนกรณีศึกษาในหมู่บ้านน้ำครั่ง

4.1 ประวัติอำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์อำเภอหล่มเก่าเดิมเรียกว่าเมืองลุ่ม หรือเมืองหล่ม มีความหมายตามพื้นเมือง แปลว่า ใต้ หรือล่าง เพราะคนหล่มเก่าอพยพมาจากหลวงพระบางเหนือ จึงเรียกเมืองที่อยู่ทางใต้ว่าเมืองลุ่ม คนหล่มเก่านั้นสืบเชื้อสายมาจากหลวงพระบางสำเนียงภาษาและขนบธรรมเนียมจึงมีความคล้ายคลึงกับคนหลวงพระบาง

ภาพที่ 4.1 แผนที่ อ.หล่มเก่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมหัวเมืองลาว ยกฐานะเมืองหล่มสักคือ เป็นหัวเมืองชั้นเอก จัดอยู่ในกลุ่มเมืองลาวฝ่ายเหนือ มีเมืองขึ้นตรง ได้แก่ เมืองหล่มเก่า เมืองด่านซ้าย เมืองเลย เมืองบ่อเตน และเมืองแก่นท้าว โดยมีข้าหลวงใหญ่กำกับราชการ ช่วงต่อมาทรงโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งมณฑลเพชรบูรณ์ และเมืองหล่มสักก็ถูกยกฐานะขึ้นเป็นจังหวัด ในปี พ.ศ.2476 รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติระเบียบราชการแห่งราชอาณาจักรสยาม โดยยกเลิกมณฑลต่างๆ และจัดระเบียบบริหารราชการส่วนภูมิภาค อำเภอหล่มเก่าจึงขึ้นกับจังหวัดเพชรบูรณ์ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

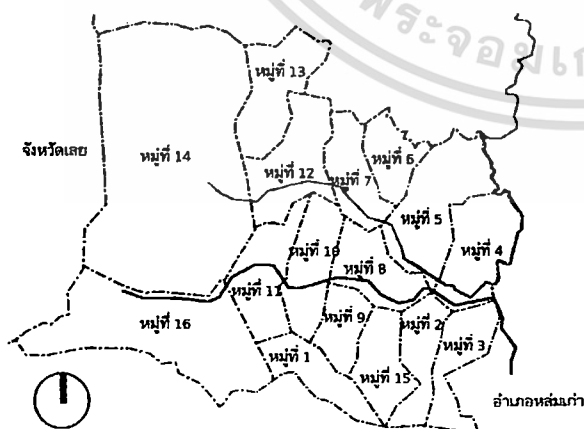
4.2 ประวัติหมู่บ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 หมู่ 5 ตำบลวังบาล

บ้านน้ำครั่ง ตั้งอยู่ที่หมู่ 4 และหมู่ 5 ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ เดิมบ้านน้ำครั่งมีเพียงหมู่เดียว คือหมู่ 4 มีนายผอง คำเครือ เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรก ปัจจุบันเสียชีวิตไปแล้ว คนสมัยก่อนตั้งบ้านอยู่ใกล้แม่น้ำลำคลอง เพื่อจะได้ใช้อุปโภคบริโภค รวมไปถึงการเลี้ยงสัตว์ด้วย คลองบ้านน้ำครั่งมีต้นฉำฉาอยู่มาก เมื่อชาวบ้านว่างจากทำไร่ทำนา ชาวบ้านจึงนิยมเลี้ยงผึ้งเป็นอาชีพเสริม เมื่อฝนตกก็จะชะล้างเอาดินทรายปนครั้งลงในแม่น้ำลำคลอง ทำให้น้ำที่ไหลมาตามคลองมีสีแดงเหมือนครั้ง จึงได้ชื่อเรียกว่า บ้านน้ำครั่ง

4.3 สภาพปัจจุบันของหมู่บ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 หมู่ 5 ตำบลวังบาล

4.3.1 อาณาเขตและที่ตั้ง

สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านน้ำครั่งหมู่ 4 หมู่ 5

ภาพที่ 4.2 แผนที่แสดงอาณาเขตตำบลวังบาล

ทิศเหนือ ติดกับบ้านหนองไผ่หมู่ 6

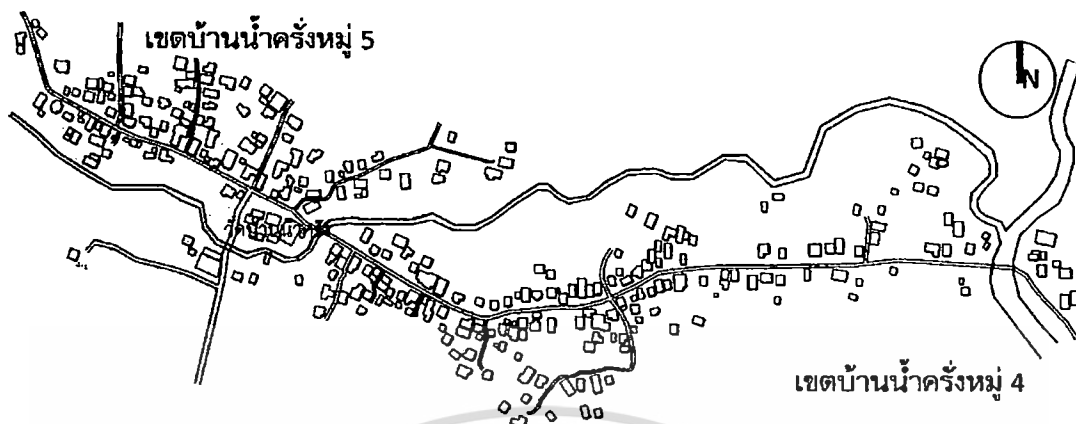
ทิศใต้ ติดกับบ้านนาทรายหมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3

และบ้านวังบาลหมู่ที่ 8

ทิศตะวันออก ติดกับบ้านหินกลิ้ง ตำบลหล่มเก่า และแม่น้ำพุง

ทิศตะวันตก ติดกับบ้านน้ำครั่งน้อยหมู่ที่ 7

4.3.2 สภาพทางกายภาพ

ภาพที่ 4.3 ผังหมู่บ้านน้ำครั่งหมู่ 4 และหมู่ 5

ภูมิประเทศ ที่ราบใกล้แม่น้ำ มีแม่น้ำไหลผ่านคือ ห้วยวังบาล และห้วยน้ำครั่ง

ภูมิอากาศ ได้รับอิทธิพลจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งทำให้มีช่วงฤดูฝนยาวนาน และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านทำให้ฤดูร้อนและฝนระยะเวลาใกล้เคียงกัน ทำให้ฤดูฝนมีน้ำมากเกินไปและฤดูร้อนเกิดการขาดแคลนน้ำค้ำน้ำใช้ใน ช่วงฤดูแล้ง

4.3.3 ประชากรและเศรษฐกิจของหมู่บ้าน

ประชากร

บ้านน้ำครั่งหมู่ที่ 4 มีประชากร 741 คน ชาย 332 คน หญิง 409 คน

บ้านน้ำครั่งหมู่ที่ 5 มีประชากร 475 คน ชาย 239 คน หญิง 235 คน

อาชีพ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น ทำไร่ ทำนา บางส่วนค้าขาย และรับจ้างทั่วไป พืชเศรษฐกิจในชุมชน ได้แก่ ข้าว ยาสูบ ถั่วเขียวและมะขาม

4.3.4 สภาพสังคมและวัฒนธรรม

ศาสนา ประชากรร้อยละ 85 นับถือศาสนาพุทธ นิยมทำบุญตักบาตรในเทศกาลต่างๆ เช่น วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา และวันออกพรรษา และนับถือศาสนาคริสต์ร้อยละ 15

ประเพณี เป็นประเพณีที่นิยมทำกันมาช้านาน ซึ่งมีผลมาจากการยึดถือประเพณีฮีตสิบสองจากหลวงพระบาง มีประเพณีที่นิยม เช่น ทำบุญข้าวเปลือก ก่อพระเจดีย์ทรายในวันสงกรานต์ ทำบุญเทศน์มหาชาติเดือนสาม กวนข้าวทิพย์วันออกพรรษา

ภาษา ภาษาพื้นเมืองบ้านน้ำครั่งที่มีสำเนียงคล้ายกับภาษาลาวหลวงพระบาง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชาวบ้านน้ำครั่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 ลักษณะที่อยู่อาศัยของชุมชนบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 หมู่ 5 ตำบลวังบาล

ที่อยู่อาศัยของคนในหมู่บ้านน้ำครั่งนั้น มีหลายรูปแบบ ซึ่งสามารถจำแนกได้จากลักษณะทางกายภาพ คือ บ้านรูปแบบสมัยใหม่ บ้านรูปแบบกลางเก่า-ใหม่ และบ้านรูปแบบเก่า

ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงลักษณะบ้านในหมู่บ้านน้ำครั่ง

ภาพ	รูปแบบ	ลักษณะเรือน
	รูปแบบสมัยใหม่	เรือนก่ออิฐฉาบปูน ใช้วัสดุสมัยใหม่ มีการใช้ไม้ผสม เป็นองค์ประกอบเรือนบางส่วน
	กลางเก่ากลางใหม่	บ้าน 2 ชั้น กิ่งไม้ กิ่งปูน หรือ ปูนทั้งหลัง หลังคาจั่ว ค่อนข้างป้าน นิยมการตกแต่งเชิงชายด้วยยิปซัม เป็นลายต่างๆ ปูฝ้าเพดานได้ ชายคาด้วยวัสดุเดียวกัน
	รูปแบบเก่า	บ้านไม้ทั้งหลัง มีพื้นที่การใช้น้อยข้างกว้าง ได้ถุนสูง หลังคามุงด้วยสังกะสี โครงสร้างเป็นไม้ทั้งหลัง การเข้าไม้มีทั้งเข้าเดือยและตะปู

จากตารางที่ 4.1 เรือนรูปแบบเก่า เป็นเรือนที่มีความเหมาะสมในการเก็บข้อมูลเพื่อนำไปสู่กระบวนการหาอัตลักษณ์ของเรือนพื้นถิ่นบ้านน้ำครั่ง จึงได้ทำการเก็บข้อมูลรายละเอียดเรือนเพื่อวิเคราะห์ในลำดับถัดไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 เรือนกรณีศึกษาในหมู่บ้านน้ำครั่ง

จากการสำรวจ พบเรือนเก่าในบ้านน้ำครั่งหมู่ 4 และ 5 จำนวน 23 หลัง แต่เมื่อทำการเก็บข้อมูลสามารถเก็บข้อมูลได้ทั้งหมด 19 หลังเพราะ 4 หลังที่เหลือเป็นบ้านที่ไม่มีคนอาศัยอยู่ ณ วันที่ทำการสำรวจ เรือนกรณีศึกษา 19 หลังคิดเป็นร้อยละ 6.7 ของเรือนจำนวน 285 ครัวเรือน (หมู่ที่ 4 จำนวน 170 ครัวเรือน หมู่ที่ 5 จำนวน 115 ครัวเรือน)

ภาพที่ 4.4 ภาพแสดงตำแหน่งเรือนกรณีศึกษาในบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 และหมู่ 5

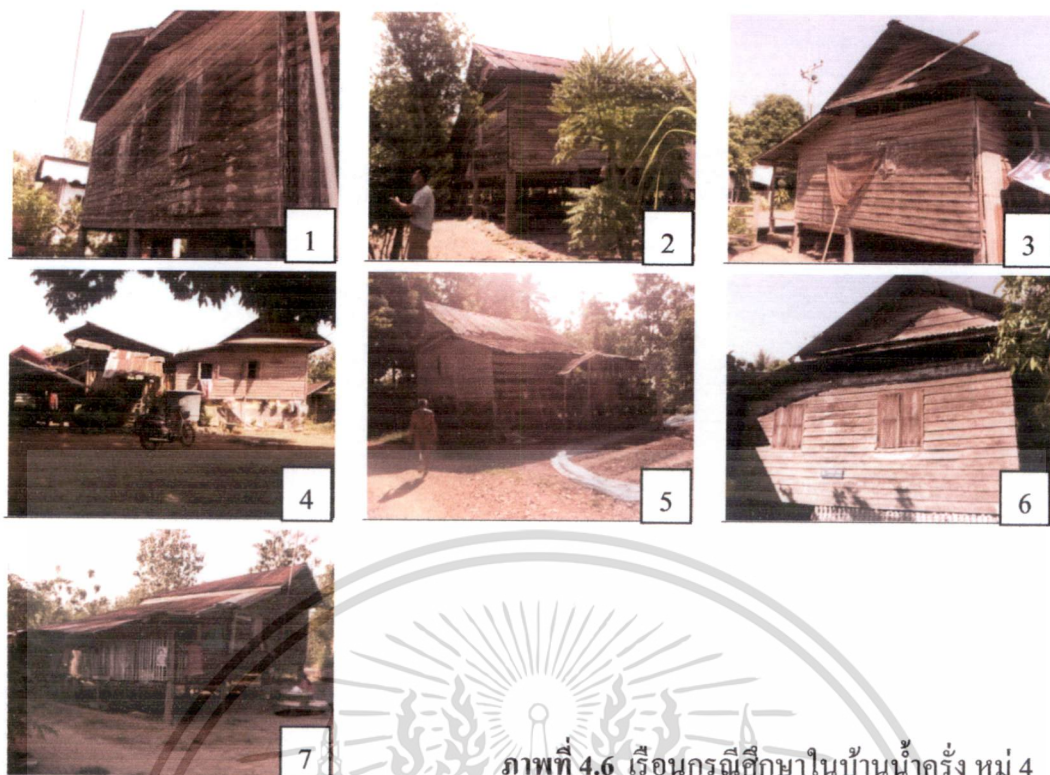
เรือนกรณีศึกษาหมู่บ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 จำนวน 7 หลัง

ภาพที่ 4.5 ภาพแสดงตำแหน่งเรือนกรณีศึกษาในบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4

1. บ้านนางสุทธิณี แสงสว่าง บ้านเลขที่ 9	5. บ้านนายสมจิต ทองสิงห์ บ้านเลขที่ 42
2. บ้านนายมานุช ทองมั่ง บ้านเลขที่ 76	6. บ้านคุณยายทองเสียน พวงมาลี บ้านเลขที่ 59
3. บ้านคุณยายไสว เสมอ บ้านเลขที่ 36	7. บ้านนายอำพร ทองยอด บ้านเลขที่ 63
4. บ้านนางบัวบาน วันชัย บ้านเลขที่ 40	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.6 เรือนกรณีศึกษาในบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4

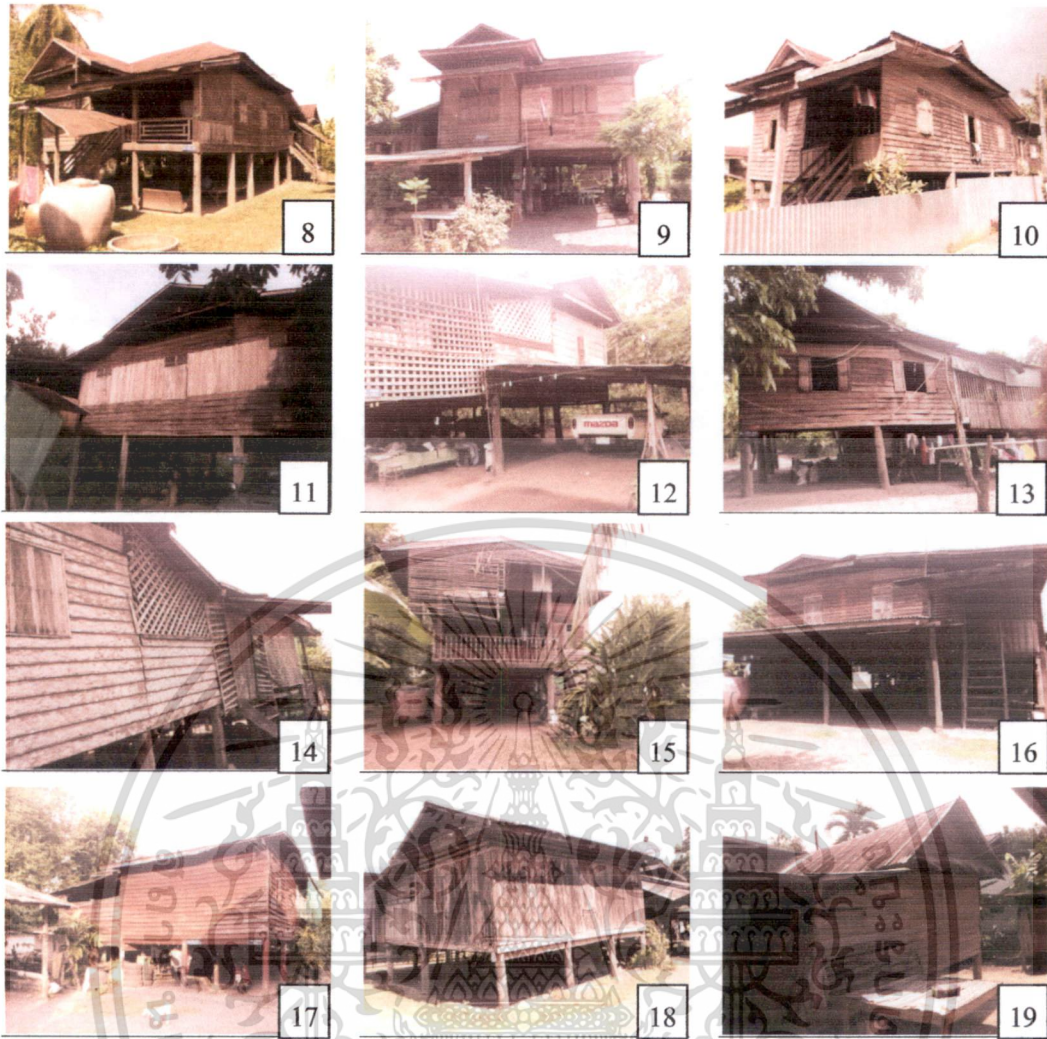
เรือนกรณีศึกษาหมู่บ้านน้ำครั่ง หมู่ 5 จำนวน 12 หลัง

ภาพที่ 4.7 ภาพแสดงตำแหน่งเรือนกรณีศึกษาในบ้านน้ำครั่ง หมู่ 5

8. บ้านคุณป้าพินิจ สายแก้วดี	บ้านเลขที่ 60	14. บ้านคุณยายกู่ วิชัยตะ	บ้านเลขที่ 74
9. บ้านคุณป้าอนุชนารถ จันอาสา	บ้านเลขที่ 64	15. บ้านนายพิเชษฐ คำเอก	บ้านเลขที่ 55
10. บ้านนายเบียง วันชัย	บ้านเลขที่ 68	16. บ้านคุณต่าย ทองดี	บ้านเลขที่ 45
11. บ้านนางทองรัก แก่นสาลี	บ้านเลขที่ 59	17. บ้านคุณตาซุง แสนสุข	บ้านเลขที่ 47
12. บ้านนายลวด ศรีแสนสุข	บ้านเลขที่ 79	18. บ้านคุณตาสนั่น กองสาร	บ้านเลขที่ 42
13. บ้านนายประธาน แก่นสาลี	บ้านเลขที่ 80	19. บ้านคุณยายจันทร์จบ ทาสวรรณ	บ้านเลขที่ 19

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

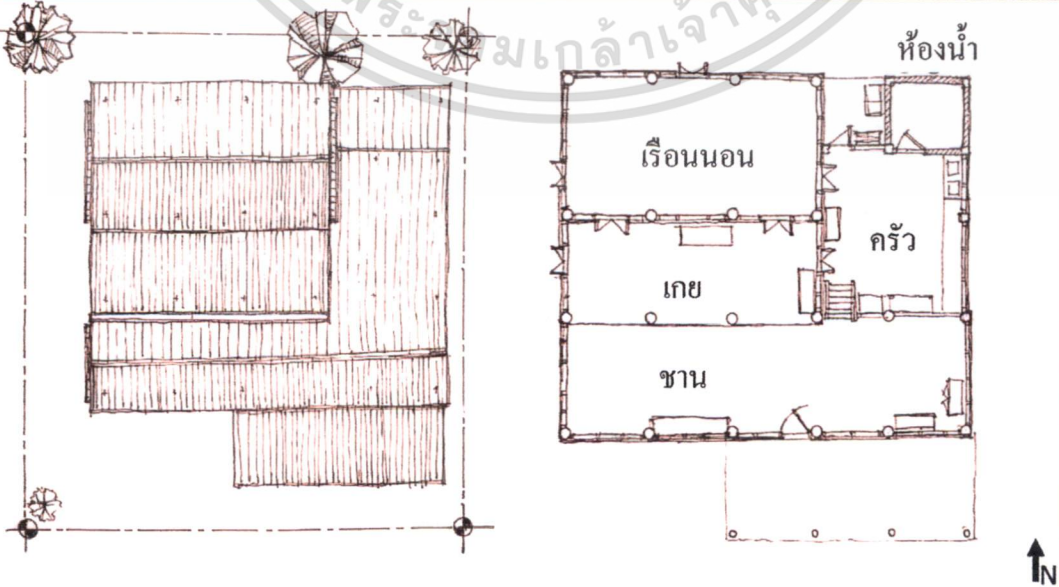

ภาพที่ 4.8 เรือนกรณีศึกษาในบ้านน้ำครึ่ง หมู่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 1 เป็นเรือนของคุณสุทธิณี แสงสว่าง ไม่มีผู้อยู่อาศัย แต่มีการใช้งานเป็นที่เก็บของและมีผู้ดูแลทำความสะอาด เจ้าของเรือนเป็นน้องสาวของคุณสุทธิณี ซึ่งกลับมาพักที่เรือนในช่วงเทศกาลเท่านั้น โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

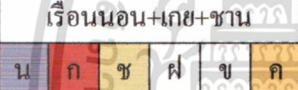

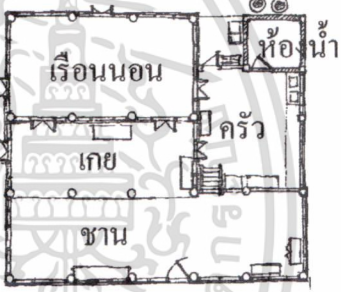

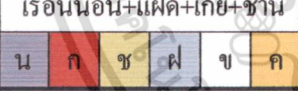

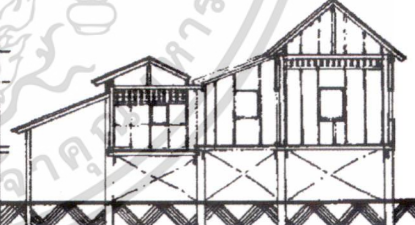

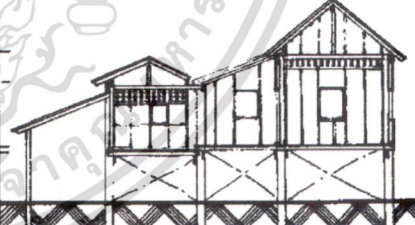

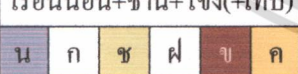

ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 1

เรือนหลังที่ 1	หมู่ 4	อายุเรือน	<60	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 9		จำเรือนนอน	✓	
เจ้าของบ้าน	สุทธิณี แสงสว่าง	แนวการวางเรือน		
	น-ต	อ-ต		
			✓	
	ต่อเติม	ไม่ต่อเติม		
		✓		
				
				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 1 เป็นเรือนของคุณสุทธิณี แสงสว่าง มีอายุน้อยกว่า 60 ปี มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 127 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดมากที่สุด 4.00 เมตรช่วงพาดสั้นที่สุด 3.10 เมตร ด้านยาวจะมีการแบ่งช่วงพาดสั้น-ยาวต่างกันไปตามการใช้งาน ช่วงพาดมากที่สุดยาว 2.50 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.10 เมตร โดยมีความยาวเฉลี่ย 2.38 เมตรมีจั่วหลักเป็นเรือนนอน 1 จั่ว และจั่วคลุมชานเรือน 1 จั่ว มีแนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบเป็นไม้เกือบทั้งหมด มีการต่อเติมห้องน้ำและครัวสูงจากระดับพื้นดิน 10 เซนติเมตร โดยใช้วัสดุเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กผนังฉาบปูนพื้นปูกระเบื้อง หลังคาเรือนเป็นโครงไม้ วัสดุฉนวนเป็นสังกะสี ชั้น 2 ที่เป็นเรือนเดิมมีการยกระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 1

	เรือนต้นแบบ		เรือนกรณีศึกษา	
เรือนเกย	 เรือนนอน+เกย+ชาน 		 	
เรือนแฝด	 เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน 		 	 ชาน+เกย+เรือนนอน
เรือนโง้ง	 เรือนนอน+ชาน+โง้ง(+เทิบ) 			

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ผ = แฝด, ช = โง้ง, ข = ชาน, ค = เสีอนไฟ(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 1

ลักษณะและการใช้งาน		องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดค้ำ สก๊ต/ขาว @ช่วงเสา	สูง
			เรือนยก	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
√	- เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	√			4.00/2.50@3	+2.10
√	- มีฝากันทั้ง 4 ด้าน						
√	- มีทางเข้า 2 ประตู						
√	- เป็นขานมีหลังคาคลุม	ยก	√			3.10/2.50@3	+2.10
√	- โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
	- เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน						
	- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แฝด					
	- โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
	- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
	- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โง่ง					
	- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
	- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
	- มีชานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและ โง่ง						
√	- เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ขาน	√			3.40/2.10@3	+1.90
√	- หลังคาทรงเพิง ผันง โปร่ง หรือไม้กั้น						
√	- เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
	- เรือนจั่วขนาดเล็ก ผันง โปร่ง	เสื่อนไฟ					
	- มี 2 ช่วงเสา						
	- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
√	- เทียบในด้านสก๊ต/ขาวมีลักษณะคล้ายยก	คว่ำ	√			4.40/3.10- 2.00@2	+0.10
	- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
√	- ผันง โปร่งใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน			√				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

เรือนนอน ด้านยาวมีช่วงเสา 3 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู ภายในไม่มีการกั้นห้อง มีหน้าต่างตรงผนังในช่วงเสาที่ 2 และ ด้านสกัดทั้ง 2 ด้าน ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด มีช่องแสงลูกฟักไม้ตีเว้นช่องแนวตั้งอยู่ได้ชื่อ โครงสร้างไม้ หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้

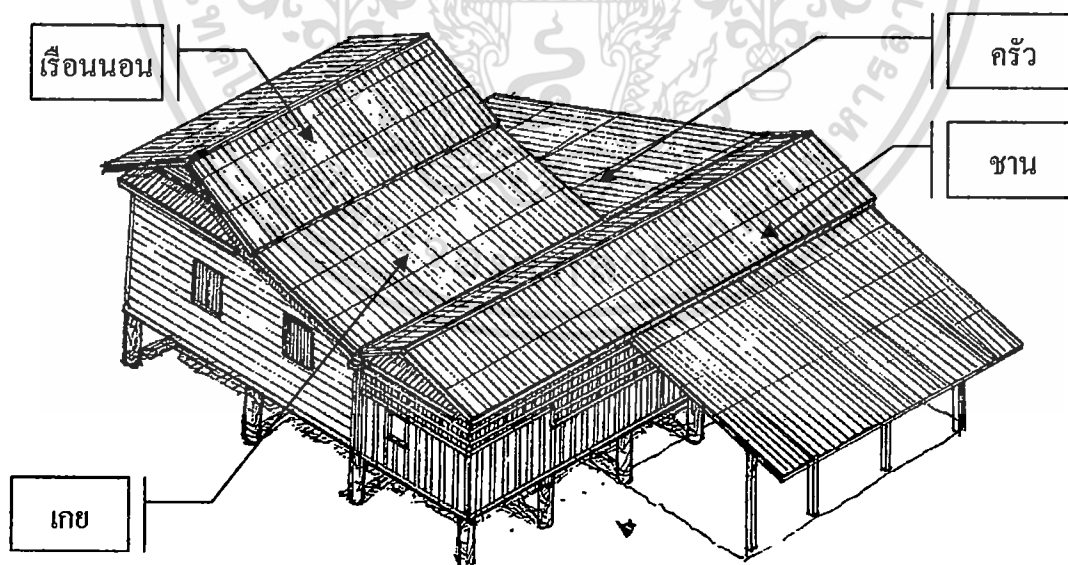
เกย อยู่ตำแหน่งถัดจากเรือนนอน โดยมีแนวเดียวกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม มีผนังที่มีหน้าต่างในด้านสกัด 2 ด้าน ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด โครงสร้างไม้ใช้ร่วมกับเรือนนอน

ชาน เป็นชานที่ต่อหลังคาขึ้นใหม่ หลังคาจั่วใช้โครงสร้างหลังคาฝากกับเกย มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเกย ชานเดิมเป็นส่วนที่เป็นครัวที่ต่อเติมในปัจจุบัน

ครัว เป็นห้องที่มีการต่อเติมขึ้นมาภายหลัง อยู่บริเวณข้างเรือนนอนในด้านทิศตะวันออก ยกระดับจากระดับพื้นดิน 10 เซนติเมตร ใช้โครงสร้างแยกจากเรือนเดิม หลังคาโครงสร้างไม้มุงสังกะสีต่อกับ โครงหลังคาเรือนเดิม

ห้องน้ำ เป็นห้องที่มีการต่อเติมขึ้นมาภายหลัง พื้นเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก เสาคอนกรีตสำเร็จรูป ผนังและหลังคาเป็น โครง ไม้มุงสังกะสี

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

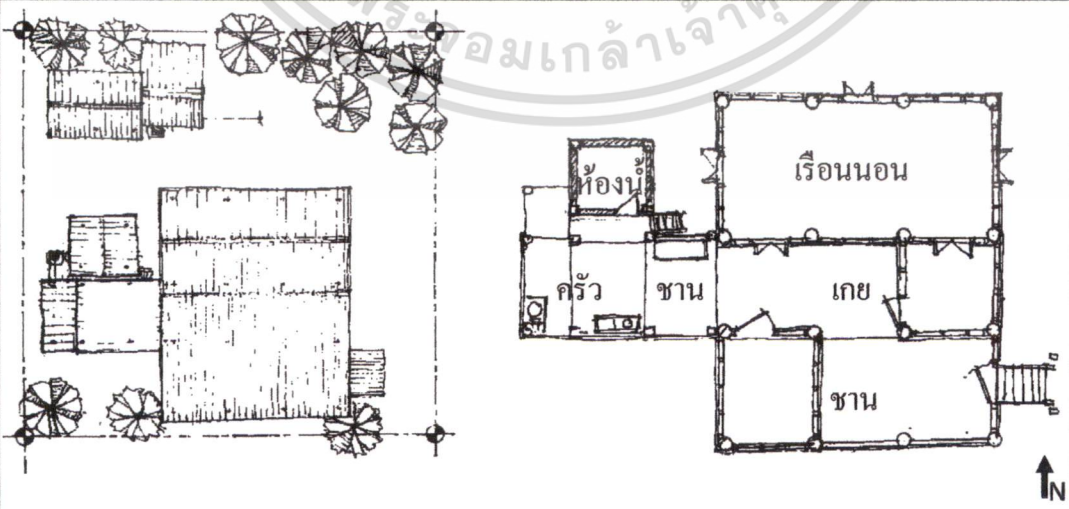

ภาพที่ 4.9 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 2 เป็นเรือนของคุณมานุด ทองมั่ง มีผู้อยู่อาศัย 1 คน เจ้าของเรือนมีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีพื้นที่เลี้ยงไก่และเปิดหลังบ้าน มีญาติมาแวะพักเป็นครั้งคราวจึงมีการกั้นห้องในส่วนของเกย โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

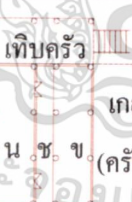
ตารางที่ 4.5 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 2

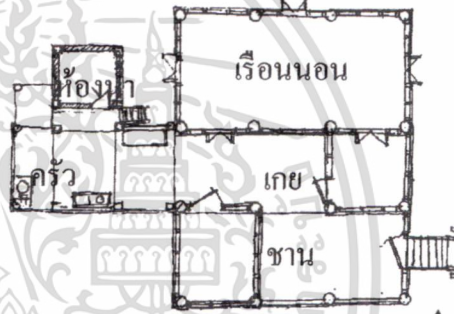
เรือนหลังที่ 2	หมู่ 4	อายุเรือน	61-70	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 76		จำนวนจั่ว	1	
เจ้าของบ้าน	มานุด ทองมั่ง	แนวการวางเรือน		
	น-ต	อ-ต		
	ค่อเคิม	ไม่ค่อเคิม	✓	
		✓		
				
				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 2 เป็นเรือนของคุณมานูต ทองมั่ง มีอายุอยู่ในช่วง 61-70 ปี มีพื้นที่ใช้สอย ประมาณ 103.96 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดมากที่สุด 3.90 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.50 เมตร ด้านยาวจะมีการแบ่งช่วงพาดสั้น-ยาวต่างกันไปตามการใช้งาน ช่วงพาดยาวที่สุด 2.20 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 1.10 เมตร โดยมีความยาวเฉลี่ย 2.07 เมตร มีจั่วหลักเป็นเรือนนอน 1 จั่ว มีแนว การวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก วัสดุที่ใช้ใน โครงสร้างและส่วนประกอบจะเป็นไม้เกือบทั้ง หลัง มีการต่อเติมห้องน้ำ โดยใช้วัสดุเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กผนังก่ออิฐฉาบปูน หลังคาเรือนเป็น โครงไม้ วัสดุผนังเป็นสังกะสี พื้นเรือนมีการยกระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.6 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 2

	เรือนต้นแบบ	เรือนกรณีศึกษา
เรือนเกย	 <p>เรือนนอน+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	
เรือนแฝด	 <p>เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	
เรือนโง้ง	 <p>เรือนนอน+ชาน+โง้ง(+เทิบ)</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	

เรือนนอน

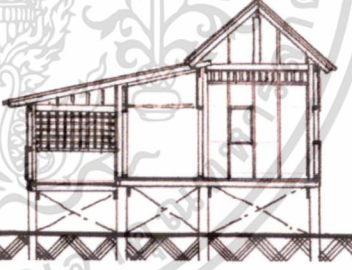
ห้องน้ำ

ครัว

เกย

ชาน

↑ N

+5.10

+3.60

+1.80

+1.60

ชาน+เกย+เรือนนอน

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ฝ = แฝด, ข = โง้ง, ช = ชาน, ค = เสื่อนไฟ(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 2

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดค้ำ สกัค/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนยก	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
✓ - เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	✓			3.90/2.20@3	+1.80
✓ - มีฝากันทั้ง 4 ด้าน						
✓ - มีทางเข้า 2 ประตู						
✓ - เป็นขานมีหลังคาคลุม	ยก	✓			2.50/2.20@3	+1.80
✓ - โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน	แฝด					
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน						
- โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน	โง่ง					
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน						
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีขานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและ โง่ง	ขาน	✓			2.80/2.200@3	+1.60
✓ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่						
✓ - หลังคาทรงเพิง ผนัง โปรง หรือไม้กั้น						
✓ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
- เรือนจั่วขนาดเล็ก ผนัง โปรง	เอนไฟ					
- มี 2 ช่วงเสา						
- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
✓ - เทียบในด้านสกัค/ยาวมีลักษณะคล้ายยก	คว่ำ	✓			2.50/1.10-1.80@2	+0.10
✓ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
✓ - ผนัง โปรง ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		✓				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

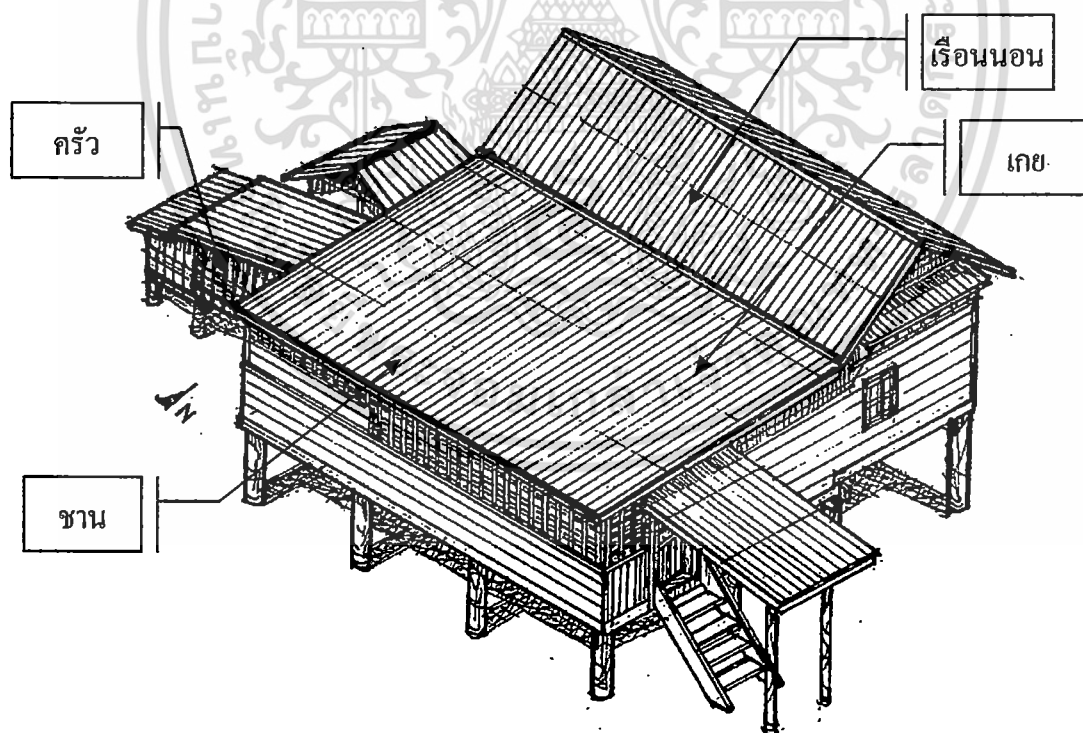
เรือนนอน ด้านยาวมีช่วงเสา 3 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู ภายในไม่มีการกั้นห้อง มีหน้าต่างตรงผนังในช่วงเสาที่ 2 และ ด้านสกัดทั้ง 2 ด้าน ผนังไม้ตีซ้อจนเกล็ด มีช่องแสงลูกฟักไม้ตีเว้นช่องแนวตั้งอยู่ใต้ซ้อ โครงสร้างไม้ หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้

เกย อยู่ที่ตำแหน่งถัดจากเรือนนอน โดยมีแนวเดียวกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม ผนังไม้ไม่มีหน้าต่าง ตีซ้อจนเกล็ด โครงสร้างไม้ใช้ร่วมกับเรือนนอน

ชาน เป็นชานที่มีผนังไม้ตีตามแนวตั้งมีช่องลมโปร่ง 3 ด้าน หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้ต่อจากเกย ครัว อยู่ต่อกับชานเรือนในด้านทิศตะวันตก ใช้โครงสร้างแยกจากเรือนหลัก หลังคาเกย โครงสร้างไม้ มุงสังกะสีอยู่ถัดจากเกย ผนังไม้โปร่ง มีการเก็บพื้นไว้ใต้ถุน

ห้องน้ำ เป็นห้องที่มีการต่อเติมขึ้นมาภายหลัง พื้นเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก เสาคอนกรีตสำเร็จรูป ผนังและหลังคาเป็น โครงสร้างไม้ มุงสังกะสี

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

ภาพที่ 4.10 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 2

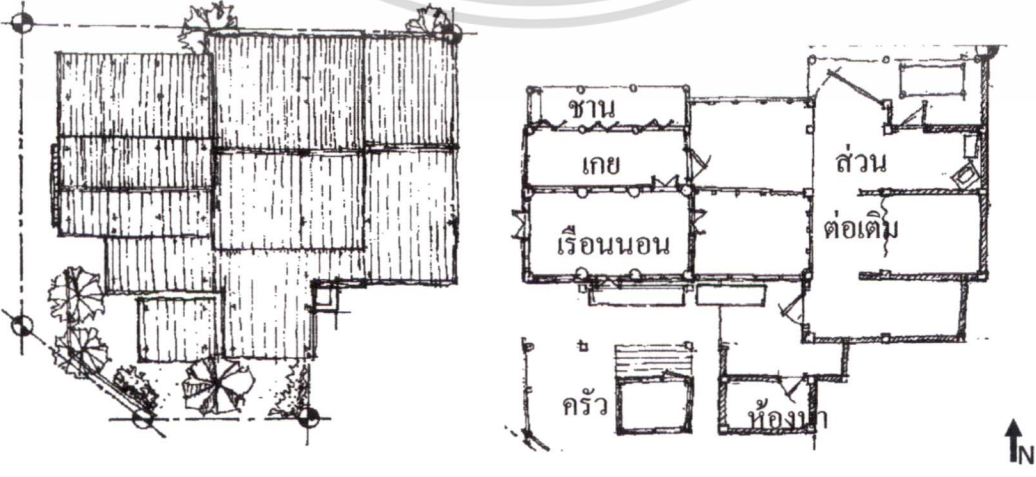
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 3 เป็นเรือนของคุณยายไสว เสมอ มีผู้อยู่อาศัยหลัก 2 คน คือคุณยายไสว และลูก มีลูกชายของคุณยายแะมาพักเป็นบางครั้ง เจ้าของเรือนมีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีการต่อเรือนในส่วนของครัวและพื้นที่เอนกประสงค์สำหรับลูกของคุณยายไสว โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.8 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 3

เรือนหลังที่ 3	หมู่ 4	อายุเรือน	80<	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 36		จำเรือนนอน	✓	
	ไสว เสมอ	แนวการวางเรือน		
		น-ต	อ-ต	
		ต่อเติม	ไม่ต่อเติม	
		✓		

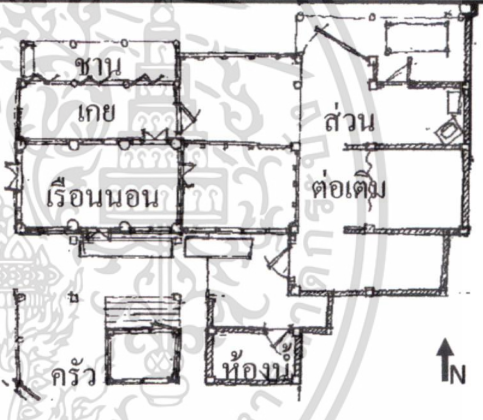

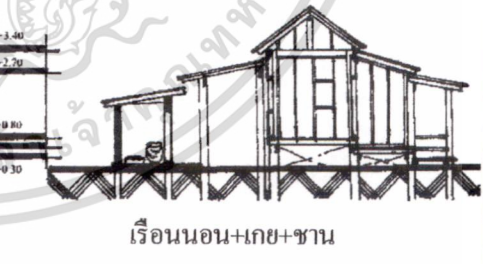

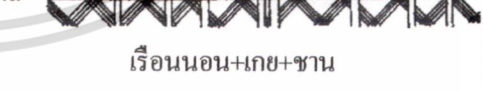

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 3 เป็นเรือนของคุณชายไสว เสมอ มีอายุมากกว่า 80 ปี มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 73.36 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 2.50 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 0.80 เมตร ด้านยาวมีช่วงพาดเรือนยาว 1.50 เมตร ส่วนที่ต่อเติมขึ้นใหม่จะมีการแบ่งช่วงพาดสั้น-ยาวต่างกันไปตามการใช้งาน โดยมีความยาวเฉลี่ย 2.18 เมตร มีจั่วหลักเป็นเรือนนอน 1 จั่ว มีแนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบจะเป็นไม้เกือบทั้งหลัง มีการต่อเติมห้องน้ำและพื้นที่เอนกประสงค์ โดยใช้วัสดุเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กผนังก่ออิฐฉาบปูน หลังคาเรือนเป็นโครงไม้ วัสดุมุงเป็นสังกะสี พื้นเรือนมีการยกระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.9 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 3

	เรือนต้นแบบ	เรือนกรณีศึกษา
เรือนเกย	 <p>เรือนนอน+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>ชาน เกย เรือนนอน ห้องน้ำ ครัว</p> <p>ส่วนต่อเติม</p> <p>↑ N</p>
เรือนแฝด	 <p>เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>ชาน เกย เรือนนอน ห้องน้ำ ครัว</p> <p>ส่วนต่อเติม</p> <p>↑ N</p>
เรือนโง้ง	 <p>เรือนนอน+ชาน+โง้ง(+เทียบ)</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>ชาน เกย เรือนนอน ห้องน้ำ ครัว</p> <p>ส่วนต่อเติม</p> <p>↑ N</p>

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ฝ = แฝด, ข = โง้ง, ช = ชาน, ค = เสาไฟฟ้า(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 3

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดด้าน สกัค/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนยก	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
✓ - เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	✓			2.50/1.50@3	+0.80
✓ - มีฝักันทั้ง 4 ด้าน						
- มีทางเข้า 2 ประตู						
✓ - เป็นขานมีหลังคาคลุม	ยก	✓			1.90/1.50@3	+0.60
✓ - โครงสร้างฝักกับเรือนนอน						
✓ - เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน						
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แฝด					
- โครงสร้างฝักกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โง่ง					
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีขานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและ โง่ง						
✓ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ขาน	✓			1.20/1.50@3	+0.30
✓ - หลังคาทรงเพิง ผันง โปร่ง หรือ ไม่กั้น						
✓ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
- เรือนจั่วขนาดเล็ก ผันง โปร่ง	เสื่อนไฟ					
- มี 2 ช่วงเสา						
- ได้ทุนเต็ม มีการใช้งานได้ทุน						
✓ - เทียบในด้านสกัค/ยาวมีลักษณะคล้ายยก	คร้ว	✓			1.70/1.50@3	+0.10
- ได้ทุนเต็ม มีการใช้งานได้ทุน						
✓ - ผันง โปร่งใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		✓				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

เรือนนอน ด้านยาวมีช่วงเสา 3 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 1 ประตู ภายในไม่มีการกั้นห้อง มีหน้าต่างตรงผนังในช่วงเสาที่ 2 และ ด้านสกัดทั้ง 2 ด้าน ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด มีช่องแสงลูกฟักไม้ตีเว้นช่องแนวตั้งอยู่ได้ชื่อ โครงสร้างไม้ หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้

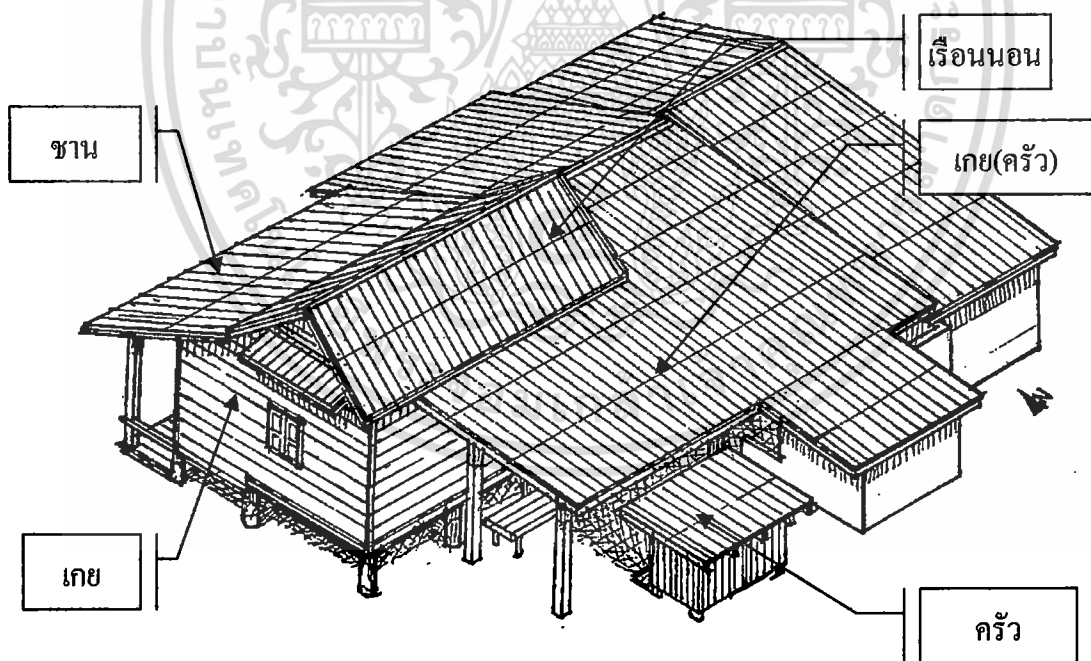
เกย อยู่ที่ตำแหน่งถัดจากเรือนนอน โดยมีแนวเดียวกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม ผนังไม้ไม่มีหน้าต่าง ติซ้อนเกล็ด โครงสร้างไม้ใช้ร่วมกับเรือนนอน

ชาน เป็นชาน โปร่งไม่มีผนังกั้น หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้ต่อจากเกย

ครัว อยู่ต่อกับชานติดพื้นดินด้านทิศใต้ ใช้โครงสร้างแยกจากเรือนหลัก หลังคาเพิงคล้ายเกย โครงสร้างไม้มุงกระเบื้อง

ห้องน้ำ เป็นห้องที่มีการต่อเติมขึ้นมาภายหลัง พื้นเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก เสาคอนกรีตสำเร็จรูป ผนังและหลังคาเป็นโครงไม้มุงสังกะสี

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

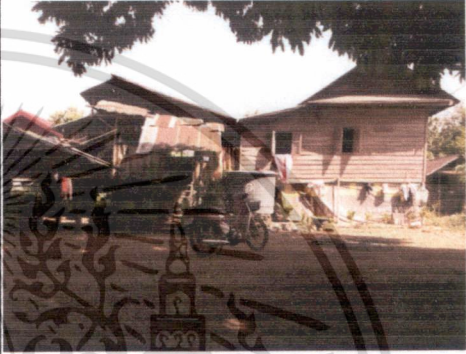

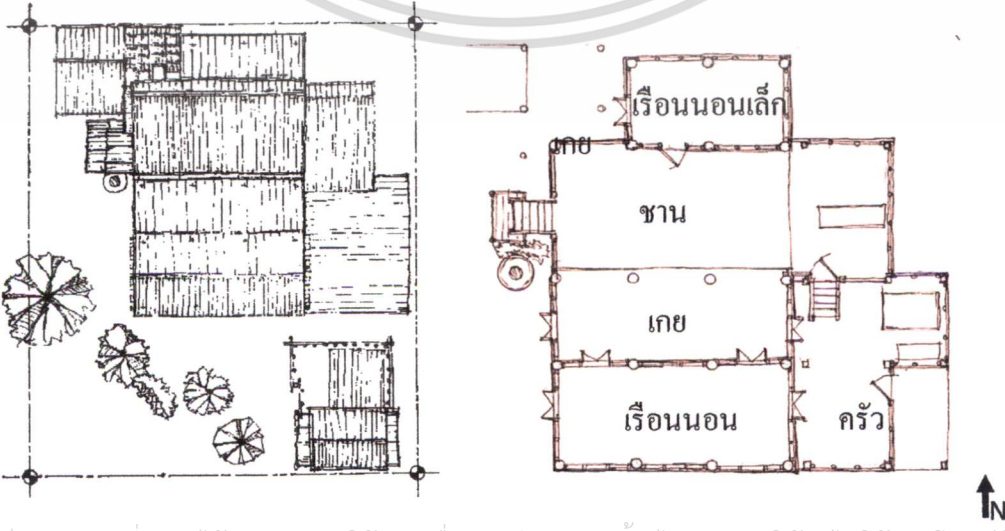

ภาพที่ 4.11 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 4 เป็นเรือนของคุณบัวบาน วันชัย มีผู้อยู่อาศัย 5 คน เจ้าของเรือนมีอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป มีพื้นที่เลี้ยงไก่และวัวหลังบ้าน โดยต่อเติมจากข้างซ้าย มีการต่อแคร์หน้าบ้านไว้สำหรับนั่งคุยกับเพื่อนบ้านและอยู่อาศัยในเวลากลางวัน โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

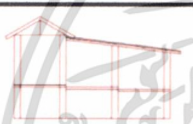

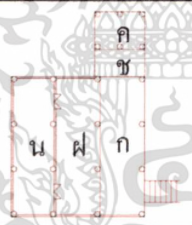

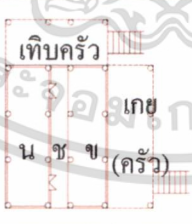
ตารางที่ 4.11 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 4

เรือนหลังที่ 4	หมู่ 4	อายุเรือน	80<	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 40		จั่วเรือนนอน	√	
เจ้าของบ้าน	บัวบาน วันชัย	แนวการวางเรือน		
		น-ต	อ-ต	
		ต่อเติม	ไม่ต่อเติม	
		√		
				
				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 4 เป็นเรือนของคุณบัวบาน วันชัย มีอายุมากกว่า 80 ปี มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 163.83 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 4.40 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 0.80 เมตร ด้านยาวจะมีการแบ่งช่วงพาดสั้น-ยาวต่างกันไปตามการใช้งาน ช่วงพาดยาวที่สุด 2.50 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.00 เมตร โดยมีความยาวเฉลี่ย 2.12 เมตร มีจั่วหลักเป็นเรือนนอน 1 จั่ว และจั่วรองคลุมชาน เรือนทรงก่อนไปทางเพิง 1 จั่ว มีแนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบเป็น ไม้ทั้งหลัง มีการต่อเติมพื้นที่เอนกประสงค์เป็นครัวระดับเดียวกับพื้นดิน โดยใช้วัสดุพื้นเป็นคอนกรีตเสริมเหล็กผนังสังกะสีและไม้ไผ่โครงคร่าไม้ หลังคาเรือนเป็น โครงไม้ วัสดุผนังเป็นสังกะสี พื้นเรือนมีการยกระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.12 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 4

	เรือนต้นแบบ	เรือนกรณีศึกษา
เรือนเกย	 <p>เรือนนอน+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>เรือนนอนเล็ก ชาน เกย เรือนนอน ครัว</p>
เรือนแฝด	 <p>เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>น ฝ ก ค ช</p>
เรือนโจ่ง	 <p>เรือนนอน+ชาน+โจ่ง(+เทียบ)</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>เทียบครัว เกย น ช ข (ครัว)</p>

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ฝ = แฝด, ข = โจ่ง, ช = ชาน, ค = เสื่อนไฟ(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 4

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดค้ำ สกัค/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนยก	เรือนแผด	เรือนโง่ง		
√ - เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	√			3.30/2.50@3	+1.60
√ - มีฝากันทั้ง 4 ด้าน						
√ - มีทางเข้า 2 ประตู						
√ - เป็นขานมีหลังคาคลุม	ยก	√			2.70/2.50@3	+1.40
√ - โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
√ - เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน						
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แผด					
- โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โง่ง					
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีขานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและ โง่ง						
√ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ขาน	√			4.40/2.50@3	+1.20
√ - หลังคาทรงเพิง ผันง โปร่ง หรือ ไม่กั้น						
√ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
- เรือนจั่วขนาดเล็ก ผันง โปร่ง	เสื่อนไฟ					
- มี 2 ช่วงเสา						
- ใต้ถุนเดี่ยว มีการใช้งานใต้ถุน						
√ - เทียบในด้านสกัค/ยาวมีลักษณะคล้ายยก	คว่ำ	√			2.50-2.00/3.3- 2.70@2	+0.00
- ใต้ถุนเดี่ยว มีการใช้งานใต้ถุน						
√ - ผันง โปร่งใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		√				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

เรือนนอน คำนวามมีช่วงเสา 3 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู ภายในไม่มีการกั้นห้อง มีหน้าต่างตรง ด้านสกัดทั้ง 2 ด้าน ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด มีช่องแสงลูกฟัก ไม้ตีเว้นช่องแนวตั้งอยู่ได้ข้อ โครงสร้างไม้ หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้

เกย อยู่ที่ตำแหน่งถัดจากเรือนนอน โดยมีแนวเดียวกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม ผนังไม้มีหน้าต่างด้านสกัดทั้ง 2 ด้าน ไม้ตีซ้อนเกล็ด โครงสร้างไม้ใช้ร่วมกับเรือนนอน

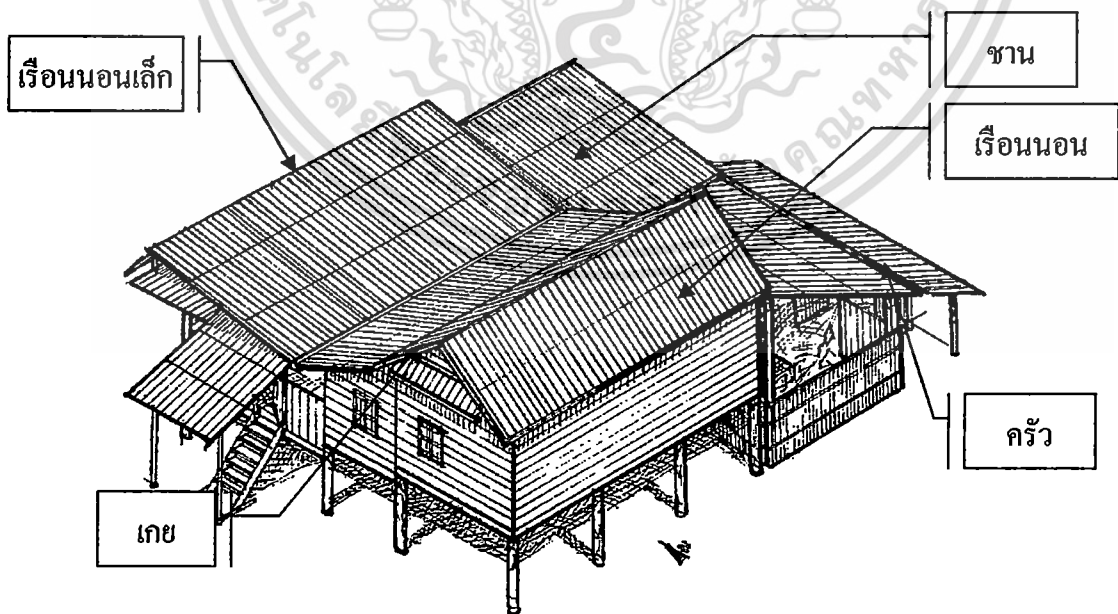
ชาน เป็นชานมีผนังปากไม้ไผ่กั้น โครงไม้ หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้ทรงเพิง มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเกย โครงหลังคาฝากกับเกย

ครัว อยู่บริเวณหลังเรือนในด้านสกัด หลังคาเพิง/ทึบ โครงสร้างไม้ แยกจากเรือนใหญ่ ใช้เป็นพื้นที่เอนกประสงค์และทำครัว อยู่ระดับเดียวกับพื้นดิน ผนังไม้ไผ่โปร่ง ระบายอากาศได้ดี

เรือนนอนเล็ก เป็นเรือนต่อเติมขึ้นในภายหลังมี 2 ช่วงเสาวางขนานกับเรือนนอน ผนังไม้ตีตามแนวตั้ง หลังคาเพิง โครงสร้างไม้

ห้องน้ำ เป็นห้องส้วมผนังบล็อกฉาบปูน หลังคาสังกะสี โครงไม้พื้นคอนกรีตอยู่นอกเรือนเป็นห้องน้ำรวม ใช้ร่วมกับเรือนหลังที่ 5

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

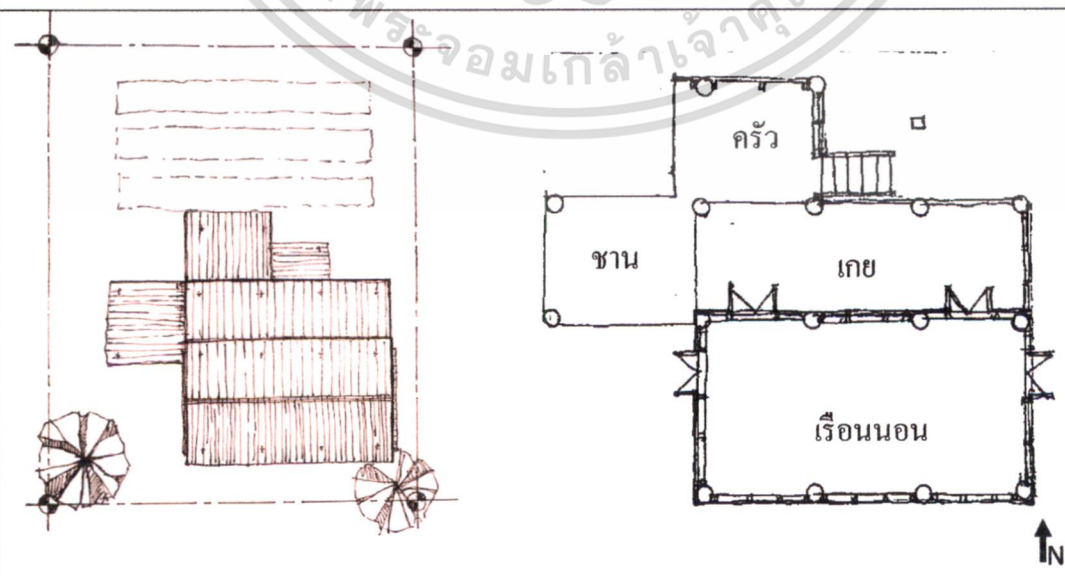

ภาพที่ 4.12 ภาพ ไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 5 เป็นเรือนของคุณสมจิต ทองสิงห์ มีผู้อยู่อาศัย 1 คน เจ้าของเรือนมีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีพื้นที่ปลูกพืชหน้าบ้าน เจ้าของเรือนอาศัยได้ถุนเรือนเวลากลางวันและกลางคืน ใช้พื้นที่บนเรือนเป็นที่เก็บของและประกอบอาหาร โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

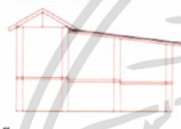

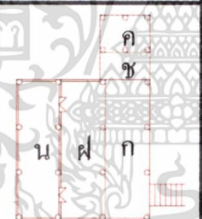
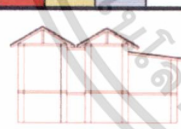

ตารางที่ 4.14 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 5

เรือนหลังที่ 5	หมู่ 4	อายุเรือน	80<	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 42		จัวเรือนนอน	√	
เจ้าของบ้าน	สมจิต ทองสิงห์	แนวการวางเรือน		
	น-ต	อ-ต	√	
	ต่อเติม	ไม่ต่อเติม	√	
				
				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 5 เป็นเรือนของชุมชนจิต ทอสิงห์ มีอายุมากกว่า 80 ปี มีพื้นที่ใช้สอย ประมาณ 78 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 3.50 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.30 เมตร ด้านยาวจะมีการแบ่งช่วงพาดสั้น-ยาวต่างกันไปตามการใช้งาน ช่วงพาดยาวที่สุด 3.00 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.00 เมตร โดยมีความยาวเฉลี่ย 2.78 เมตร มีจั่วหลักเป็นเรือนนอน 1 จั่ว มีแนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบเป็นไม้ทั้งหมด หลังคาเรือนเป็นโครงไม้ วัสดุผนังเป็นสังกะสี พื้นเรือนมีการยกระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.15 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 5

	เรือนต้นแบบ	เรือนกรณีศึกษา
เรือนเกย	 <p>เรือนนอน+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>น ก ช</p>
เรือนแฝด	 <p>เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>น ฝ ก</p>
เรือนโจ่ง	 <p>เรือนนอน+ชาน+โจ่ง(+เพียบ)</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>เพียบครัว</p> <p>น ช ข (ครัว)</p>

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ฝ = แฝด, ข = โจ่ง, ช = ชาน, ค = เสาไฟฟ้า(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 5

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดค้ำ สกัด/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนเลข	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
√ - เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	√			3.50/2.20- 2.00@3	+1.80
√ - มีฝ้ากันทั้ง 4 ด้าน						
√ - มีทางเข้า 2 ประตู						
√ - เป็นขานมีหลังคาคลุม	เลข	√			2.30/2.20- 2.00@3	+1.60
√ - โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
√ - เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน						
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แฝด					
- โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โง่ง					
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีขานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและโง่ง						
√ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ขาน	√			2.30/3.00@1	+1.30
√ - หลังคาทรงเพิง ผนัง โปรง หรือไม้กั้น						
√ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
* - เรือนจั่วขนาดเล็ก ผนัง โปรง	เรือนไฟ					
- มี 2 ช่วงเสา						
- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
√ - เทียบในด้านสกัด/ยาวมีลักษณะคล้ายเลข	คว่ำ	√			2.50/2.20@1	+1.30
√ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
√ - ผนัง โปรง ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		√				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

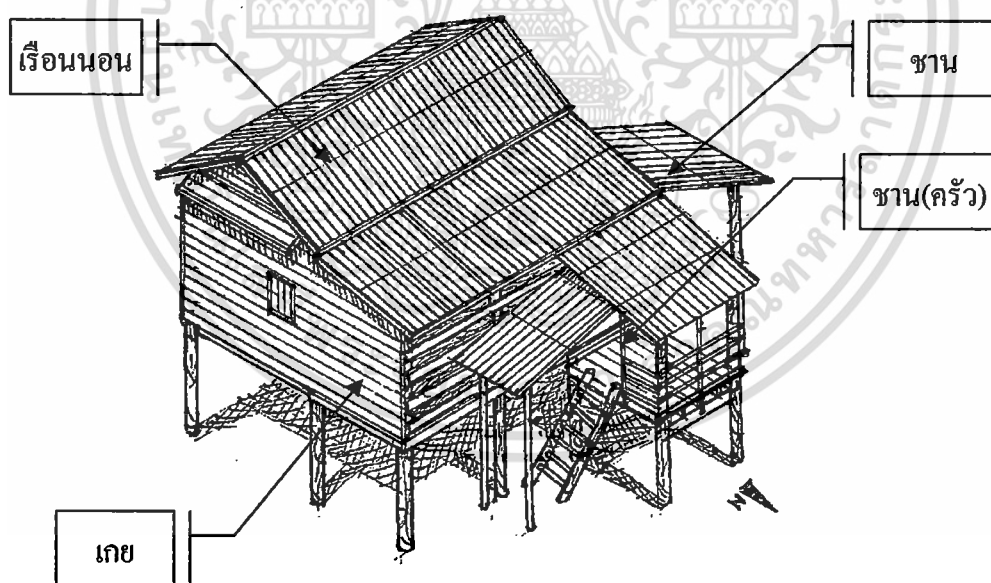
เรือนนอน ด้านยาวมีช่วงเสา 3 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู ภายในไม่มีการกั้นห้อง มีหน้าต่างตรง ด้านสกัดทั้ง 2 ด้าน ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด โครงสร้างไม้ หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้ เกย อยู่ที่ตำแหน่งถัดจากเรือนนอน โดยมีแนวเดียวกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม ผนังไม่มีหน้าต่างด้านสกัดทั้ง 2 ด้าน ติซ้อนเกล็ด โครงสร้างไม้ใช้ร่วมกับเรือนนอน ในด้านยาวกั้นผนังไม้ตีเว้นช่อง 2 ช่วงเสา

ชาน เป็นชานหลังคาทรงเพิง โครงสร้างไม้ มุงสังกะสี ไม้กั้นผนัง

ครัว ส่วนที่อยู่ในด้านยาวของเรือนเชื่อมกับชานเรือน ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร ไม้กั้นผนัง มีราวไม้กั้นในบางส่วน

ห้องน้ำ เป็นห้องส้วมผนังบล็อกฉาบปูน หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้พื้นคอนกรีตอยู่นอกเรือนเป็นห้องน้ำรวม ใช้ร่วมกับเรือนหลังที่ 4

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

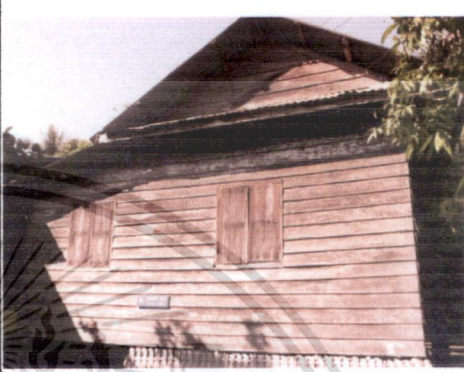

ภาพที่ 4.13 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 5

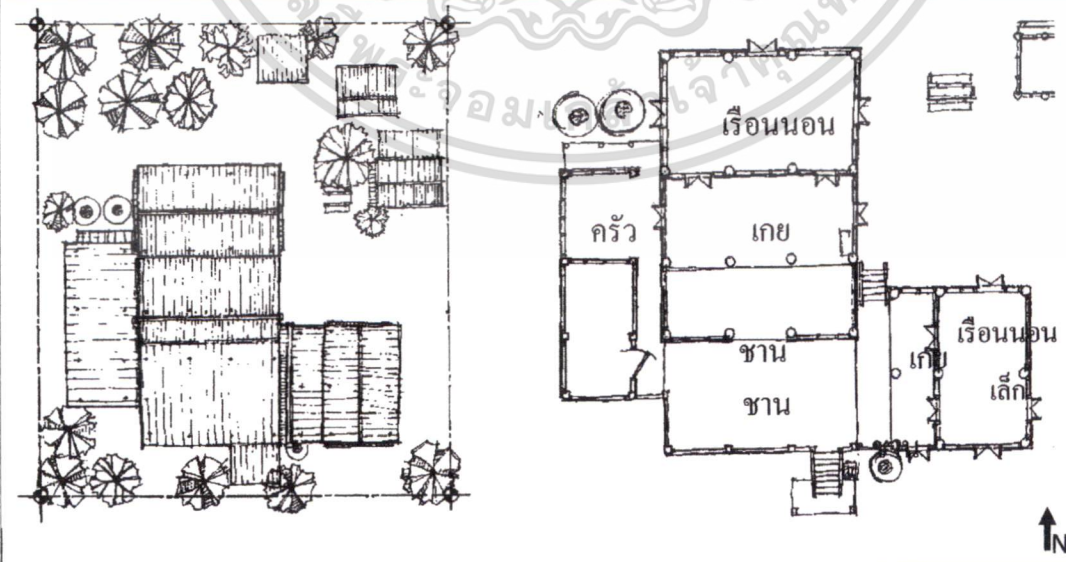
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 6 เป็นเรือนของคุณชายทองเสียน พวงมาลี มีผู้อยู่อาศัย 3 คน เจ้าของเรือนมีอาชีพรับจ้างทั่วไปและเกษตรกรรม มีการต่อครัวด้านข้างเรือน โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.17 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 6

เรือนหลังที่ 6	หมู่ 4	อายุเรือน	<60	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 56		जूเรือนนอน	✓	
เจ้าของบ้าน	ทองเสียน พวงมาลี	แนวการวางเรือน		
	น-ต	อ-ต		
			✓	
	ต่อเติม	ไม่ต่อเติม		
		✓		

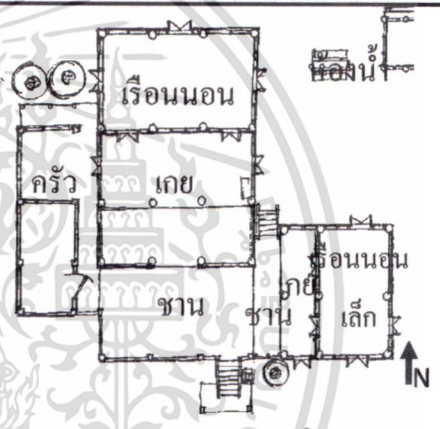

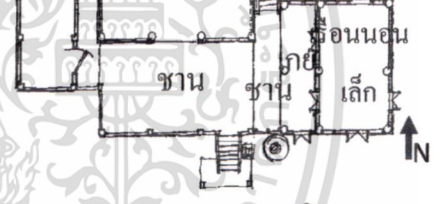
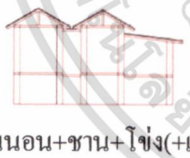

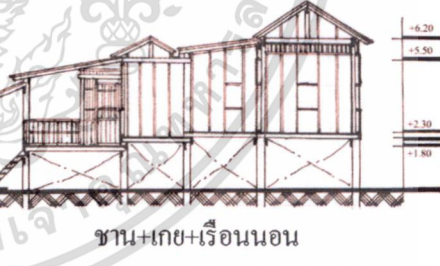

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 6 เป็นเรือนของคุณชายทองเลื่อน พวงมาลี มีอายุน้อยกว่า 60 ปี มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 211 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 3.90 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.50 เมตร ด้านยาวจะมีการแบ่งช่วงพาดสั้น-ยาวต่างกันไปตามการใช้งาน มีช่วงพาดยาวที่สุด 3.00 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 1.20 เมตร โดยมีความยาวเฉลี่ย 2 เมตร มีจั่วหลักเป็นเรือนนอน 1 จั่ว และจั่วคลุมชาน 1 จั่ว มีแนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบจะเป็นไม้ทั้งหลัง หลังคาเรือนเป็นโครงไม้ วัสดุผนังเป็นสังกะสี มีการยกระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน มีการสร้างเรือนหลังเล็กต่อกับชานของเรือนใหญ่ในทิศตะวันออก

ตารางที่ 4.18 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 6

	เรือนต้นแบบ		เรือนกรณีศึกษา
เรือนยก	 เรือนนอน+เกย+ชาน น ก ช ผ ข ค	 น ก ช ค	
เรือนแฝด	 เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน น ก ช ผ ข ค	 น ผ ก	
เรือนโง่ง	 เรือนนอน+ชาน+โง่ง(+เทียบ) น ก ช ผ ข ค	 เทียบครัว เกย น ช ข (ครัว)	

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ผ = แฝด, ข = โง่ง, ช = ชาน, ค = เื่อนไฟ(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.19 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 6

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดค้ำ สกัค/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนยก	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
√ - เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	√			3.90/2.50@3	+2.30
√ - มีฝากันทั้ง 4 ด้าน						
√ - มีทางเข้า 2 ประตู						
√ - เป็นชานมีหลังคาคลุม	ยก	√			3.00/2.10@3	+2.10
√ - โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน						
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แฝด					
- โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โง่ง					
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีชานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและ โง่ง						
√ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ชาน	√			3.90- 2.50/2.10@3	+1.90
√ - หลังคาทรงเพิง ผนัง โปรง หรือไม้กั้น						
√ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
- เรือนจั่วขนาดเล็ก ผนัง โปรง	เรือนไฟ					
- มี 2 ช่วงเสา						
- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
√ - เทียบในด้านสกัค/ยาวมีลักษณะคล้ายยก	ครัว	√			2.30-1.20/ 2.30-2.50@3	+1.80
√ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
√ - ผนัง โปรง ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		√				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

เรือนนอน ด้านยาวมีช่วงเสา 3 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู ภายในไม่มีการกั้นห้อง มีหน้าต่างตรงผนังในช่วงเสาที่ 2 และ ด้านสกัดทั้ง 2 ด้าน ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด มีช่องแสงลูกฟักไม้ตีเว้นช่องแนวตั้งอยู่ได้ชื่อ โครงสร้างไม้ หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้

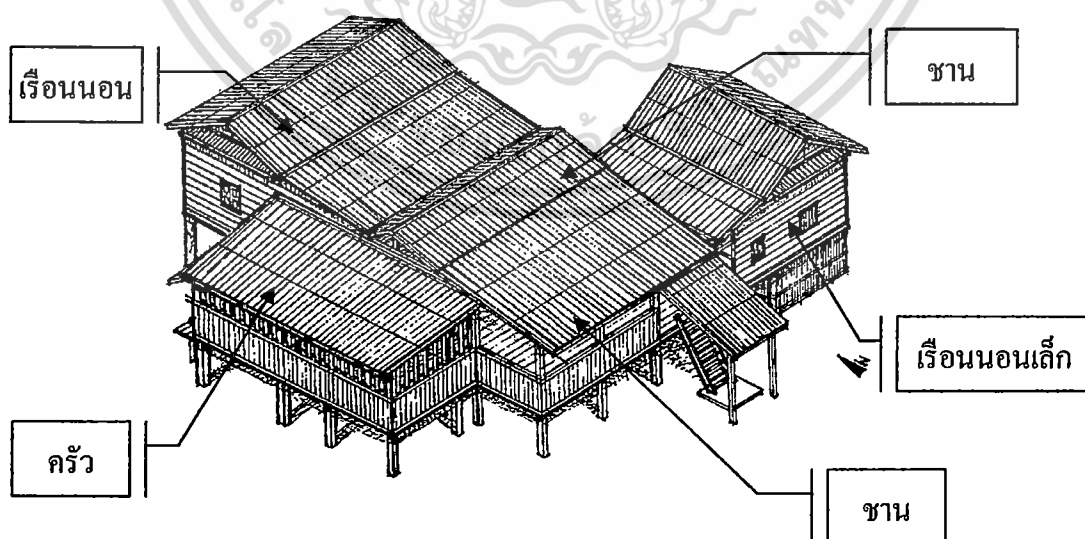
เกย อยู่ที่ตำแหน่งถัดจากเรือนนอน โดยมีแนวเดียวกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม มีผนังที่มีหน้าต่างในด้านสกัด 2 ด้าน ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด โครงสร้างไม้ใช้ร่วมกับเรือนนอน

ชาน อยู่ตำแหน่งถัดจากเกยแนวเดียวกับเรือนนอนและเกย มีผนังโปร่งมีช่องลมด้านสกัด 2 ด้าน และด้านยาว 1 ด้าน โครงสร้างไม้ ผนังไม้ตีตามแนวตั้งในด้านยาวและตีซ้อนเกล็ดในด้านสกัด หลังคาจั่วมุงสังกะสีใช้โครงสร้างหลังคาฝากกับเกย ชานอีกตำแหน่งเป็นชานที่ต่อขึ้นใหม่โดย อยู่บริเวณหน้าเรือนเชื่อมกับบันไดเรือน มีการต่อหลังคาจากจั่วยาวมาคลุมชานหน้าเรือน

ครัว เป็นเทิบอยู่บริเวณข้างเรือนนอนในด้านสกัดของเรือนทิศตะวันตก ผนังโปร่งมีช่องลม เป็นส่วนที่ต่อเติมหลังคาในภายหลัง ใช้โครงสร้างแยกจากเรือนใหญ่ หลังคาโครง ไม้มุงสังกะสี

เรือนนอนเล็ก เป็นเรือนไม้ที่มีการต่อเติมขึ้นมาภายหลังในทิศตะวันออกของเรือนใหญ่ มีลักษณะเหมือนเรือนเกย ประกอบด้วยเรือนนอน เกย และชาน ผนังและหลังคาเป็น โครงสร้างไม้มุงสังกะสี วางในแนวทิศเหนือ-ใต้

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

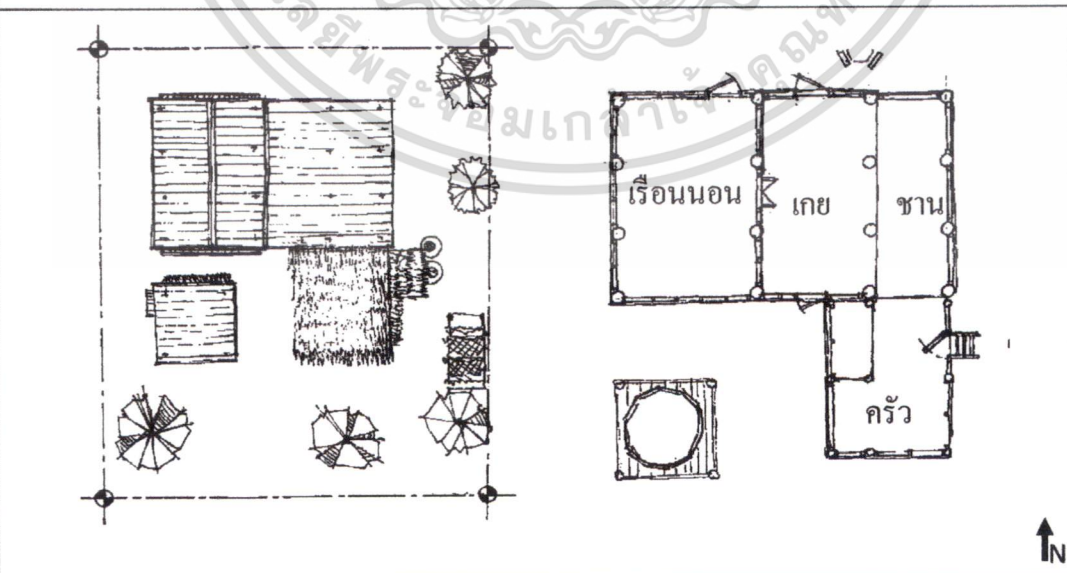

ภาพที่ 4.14 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 7 เป็นเรือนของคุณอำพร ทองยอด มีผู้อยู่อาศัย 3 คน เจ้าของเรือนมีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีพื้นที่เลี้ยงไก่และสวนผักหลังบ้าน โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

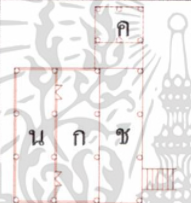
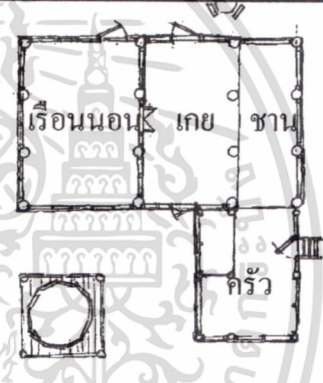

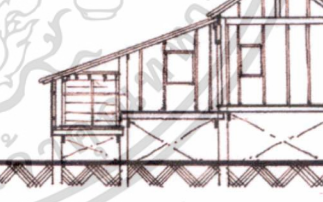
ตารางที่ 4.20 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 7

เรือนหลังที่ 7	หมู่ 4	อายุเรือน	80<	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 63		जूเรือนนอน	✓	
เจ้าของบ้าน	อำพร ทองยอด	แนวการวางเรือน		
	น-ต	อ-ต		
	✓			
	ต่อเติม	ไม่ต่อเติม		
			✓	
				
				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 7 เป็นเรือนของขุนอำพร ทองยอด มีอายุมากกว่า 80 ปี มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 80 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 3.70 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.00 เมตร ด้านยาวจะมีการแบ่งช่วงพาดสั้น-ยาวต่างกันไปตามการใช้งาน มีช่วงพาดยาวที่สุด 2.00 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 1.70 เมตร โดยมีความยาวเฉลี่ย 1.84 เมตร มีจั่วหลักเป็นเรือนนอน 1 จั่ว มีแนวการวางเรือนในทิศเหนือ-ใต้ วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบจะเป็นไม้เกือบทั้งหมด หลังคาเรือนเป็นโครงไม้ วัสดุผนังเป็นสังกะสี หลังคาคร่าวเป็นเพิงมุงหญ้าคา พื้นเรือนมีการยกระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.21 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 7

เรือนต้นแบบ		เรือนกรณีศึกษา	
เรือนเกย	 <p>เรือนนอน+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>น ก ช ค</p>	 <p>เรือนนอน เกย ชาน</p> <p>ครัว</p> <p>N</p>
เรือนแฝด	 <p>เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>น ฝ ก ค ช</p>	 <p>ครัว</p> <p>N</p>
เรือนโจ่ง	 <p>เรือนนอน+ชาน+โจ่ง(+เพิง)</p> <p>น ก ช ฝ บ ค</p>	 <p>เพิงครัว เกย</p> <p>น ช ข (ครัว)</p>	 <p>ชาน+เกย+เรือนนอน</p> <p>-4.20 -3.20 -1.70 +1.00</p>

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ฝ = แฝด, ข = โจ่ง, ช = ชาน, ค = เสาไฟฟ้า(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.22 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 7

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดด้าน สกัด/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนเกย	เรือนแผด	เรือนโจ่ง		
✓ - เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	✓			3.70/1.70- 1.80@3	+1.70
✓ - มีฝากันทั้ง 4 ด้าน						
- มีทางเข้า 2 ประตู						
✓ - เป็นชานมีหลังคาคลุม	เกย	✓			3.00/1.70- 1.80@3	+1.50
✓ - โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
✓ - เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน						
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แผด					
- โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โจ่ง					
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีชานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและ โจ่ง						
✓ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ชาน	✓			2.00/1.70- 1.80@3	+1.90
✓ - หลังคาทรงเพิง ผันง โปร่ง หรือ ไม่กัน						
✓ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
- เรือนจั่วขนาดเล็ก ผันง โปร่ง	เสื่อนไฟ					
- มี 2 ช่วงเสา						
- ได้ทุนเต็ม มีการใช้งานได้ทุน						
✓ - เทียบในด้านสกัด/ยาวมีลักษณะคล้ายเกย	คว่ำ	✓			3.00/2.00@2	+1.00
✓ - ได้ทุนเต็ม มีการใช้งานได้ทุน						
✓ - ผันงโปร่งใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		✓				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

เรือนนอน ด้านยาวมีช่วงเสา 3 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 1 ประตู ภายในไม่มีการกั้นห้อง มีหน้าต่างในด้านสกัด 1 บาน ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด มีช่องแสงลูกฟัก ไม้ตีเว้นช่องแนวตั้งอยู่ใต้ข้อโครงสร้างไม้ หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้

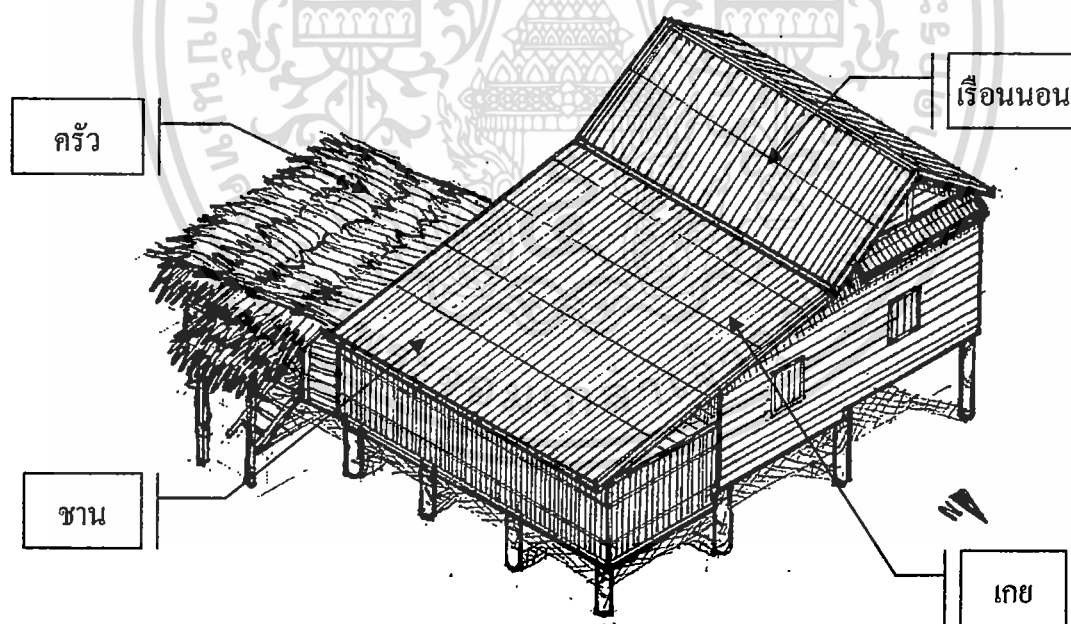
เกย อยู่ตำแหน่งถัดจากเรือนนอน โดยมีแนวเดียวกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม ผนังไม้มีหน้าต่างด้านสกัดทั้ง 2 ด้าน ติซ้อนเกล็ด โครงสร้างไม้ใช้ร่วมกับเรือนนอน

ชาน เป็นชานที่มีผนังไม้ไผ่ตีตามแนวตั้ง 3 ด้าน หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้ต่อจากเกย อีกตำแหน่งเป็นชานซีกล่างอยู่ถัดจากชานติดกับเสื่อนไฟ ผนังไม้กระดานตีเว้นร่องตามนอน

ครัว อยู่ต่อกับชานเรือนในด้านทิศใต้ ใช้โครงสร้างแยกจากเรือนหลัก หลังคาโครงสร้างไม้มุงหญ้าคาอยู่ถัดจากเกย

ห้องน้ำ เป็นห้องส้วมผนังและหลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้พื้นคอนกรีตอยู่นอกเรือน

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

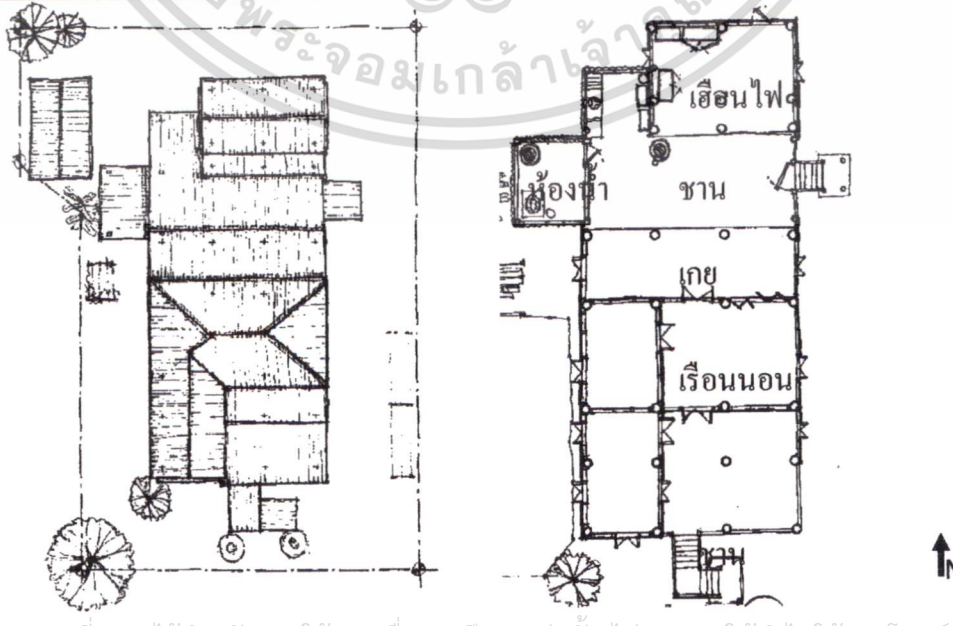

ภาพที่ 4.15 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 8 เป็นเรือนของคุณป้าพินิจ สายแก้วดี มีผู้อยู่อาศัย 2 คน รายได้หลักของเจ้าของเรือน ได้จากญาติ มีญาติมาแวะพักเป็นครั้งคราว โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

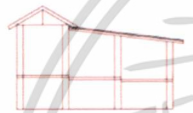

ตารางที่ 4.23 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 8

เรือนหลังที่ 8	หมู่ 5	อายุเรือน	61-70	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 60		จำนวนเรือนนอน	X	
เจ้าของบ้าน	พินิจ สายแก้วดี	แนวการวางเรือน		
	น-ต	อ-ต		
	ต่อเติม	ไม่ต่อเติม	✓	
		✓		
				
				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 8 เป็นเรือนของขุนป่าพิณิจ สายแก้วดี มีอายุช่วง 61-70 ปี มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 142 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 3.80 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.10 เมตร ด้านยาวมีช่วงพาด 2.50 เมตร ทุกช่วงเสา มีหลังคาเป็นรูปตัวแอล หลังคาเรือนนอนเป็นทรงปั้นหยา เชื่อมกับจั่วหน้าเรือน มีแนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบจะเป็นไม้เกือบทั้งหมด มีการต่อเติมห้องน้ำโดยใช้วัสดุเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ผันงมุงสังกะสี หลังคาเรือนเป็นโครงไม้ วัสดุมุงเป็นสังกะสี มีการยกระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.24 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 8

	เรือนต้นแบบ	เรือนกรณีศึกษา
เรือนเกย	 <p>เรือนนอน+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>ค ช น ก ช</p>
เรือนแฝด	 <p>เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>ค ช น ฝ ก</p>
เรือนโง่ง	 <p>เรือนนอน+ชาน+โง่ง(+เทิบ)</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>เทิบครัว น ช ข (ครัว) เกย</p>

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ฝ = แฝด, ข = โง่ง, ช = ชาน, ค = เื่ออนไฟ(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.25 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 8

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดด้าน สกิด/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนยก	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
✓ - เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	✓			3.80/2.50@3	+2.30
✓ - มีฝากันทั้ง 4 ด้าน						
✓ - มีทางเข้า 2 ประตู						
✓ - เป็นชานมีหลังคาคลุม	ยก	✓			2.50/2.50@3	+2.30
✓ - โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน						
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แฝด					
- โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โง่ง					
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีชานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและ โง่ง						
✓ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ชาน	✓			2.90/2.50@3	+1.40
✓ - หลังคาทรงเพิง ผนัง โปรง หรือไม้กั้น						
✓ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
✓ - เรือนจั่วขนาดเล็ก ผนัง โปรง	เรือนไฟ	✓			2.90-1.40/ 2.50@2	+2.30
✓ - มี 2 ช่วงเสา						
✓ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
✓ - เทียบในด้านสกิด/ยาวมีลักษณะคล้ายยก	ครัว					
✓ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
✓ - ผนัง โปรง ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		✓				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

เรือนนอน ด้านยาวมีช่วงเสา 3 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู ภายในมีการกั้นห้องแยกเป็น 2 ห้อง มีหน้าต่างตรงกลางผนังด้านสกัด ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด มีช่องแสงลูกฟักไม้ตีเว้นช่องแนวตั้งอยู่ใต้ช่อ มีประตูบานเพี้ยมซึ่งสามารถเปิดเพื่อให้มีพื้นที่การใช้งานเชื่อมกับเกย

เกย จะอยู่ที่ตำแหน่งถัดจากเรือนนอน โดยตั้งฉากกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม มีผนังที่มีหน้าต่างในด้านสกัด 2 ด้าน โครงสร้างใช้ร่วมกับเรือนนอน

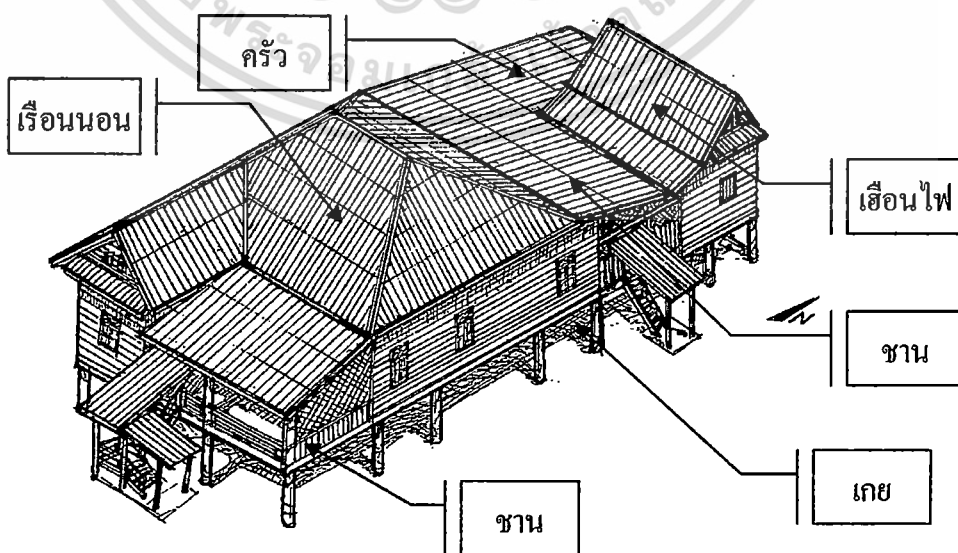
ชาน มีอยู่ 2 ตำแหน่งคือ บริเวณหน้าบ้านเชื่อมกับบันไดบ้านและเรือนนอน อีกตำแหน่งอยู่ที่หลังบ้านเป็นชานมีหลังคาคลุม มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนไฟ เป็นพื้นที่เชื่อมระหว่างเกย เรือนไฟ และห้องน้ำ

เรือนไฟ มี 2 ช่วงเสา เป็นเรือนจั่วเล็กตั้งแยกจากเรือนนอน ตั้งอยู่บริเวณหลังบ้านติดกับชานบ้านที่เชื่อมกับเกย มีผนัง 3 ด้าน ใช้เป็นที่รับประทานอาหารและเก็บอาหาร มีพื้นที่ทำครัวอยู่ใกล้กัน มีการเก็บพื้นไว้ใต้ถุน

ครัว เป็นชานไม้ส่วนที่ต่อเติมในภายหลัง ผนังสังกะสี โครงไม้กั้นครึ่งผนัง ใช้ทำหน้าที่แทนเรือนไฟ ชักล้างและเตรียมอาหาร

ห้องน้ำ เป็นห้องที่มีการต่อเติมขึ้นมาภายหลัง พื้นเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก เสาคอนกรีตสำเร็จรูป ผนังและหลังคาเป็น โครงไม้มุงสังกะสี

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

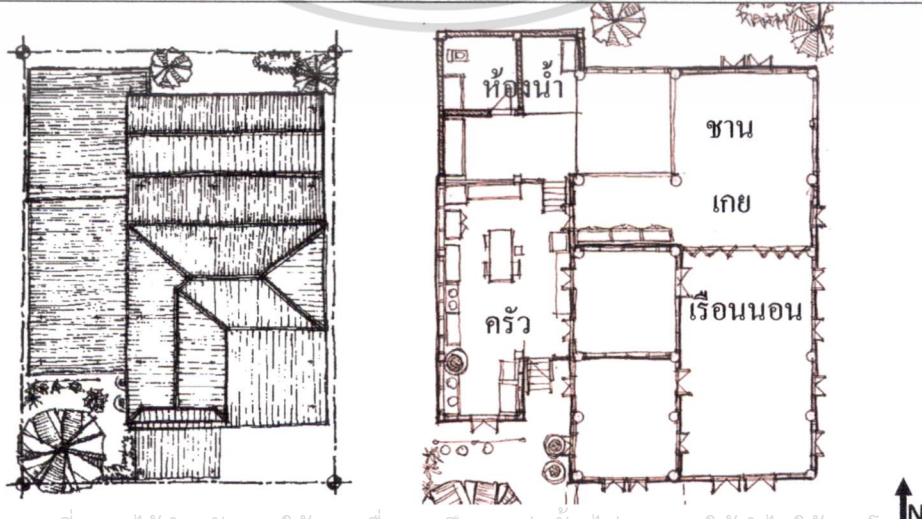

ภาพที่ 4.16 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 9 เป็นเรือนของคุณป้าอนุชาต จันอาสา มีผู้อยู่อาศัย 1 คน เจ้าของเรือนมีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีพื้นที่เลี้ยงไก่และเป็ดหลังบ้าน ลูกชายมาแวะพักเป็นครั้งคราว ช่วงเรือนนอนและเกษสามารถเปิดประตูเชื่อมพื้นที่ถึงกันได้ จากการสอบถาม จะมีญาติมาในช่วงเทศกาล โดยรวมมากกว่า 10 คน โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

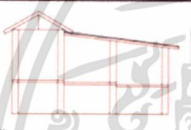

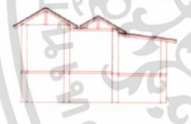
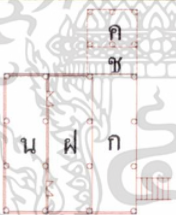

ตารางที่ 4.26 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 9

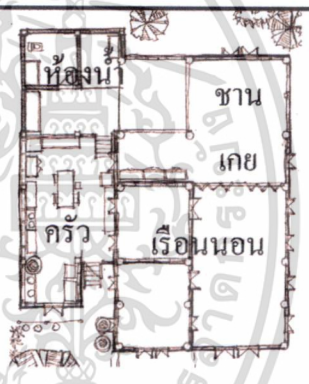
เรือนหลังที่ 9	หมู่ 5	อายุเรือน	61-70	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 64		จำเรือนนอน	X	
เจ้าของบ้าน	อนุชาต จันอาสา	แนวการวางเรือน		
		น-ต	อ-ต	
		ต่อเติม	ไม่ต่อเติม	
		✓		
				
				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

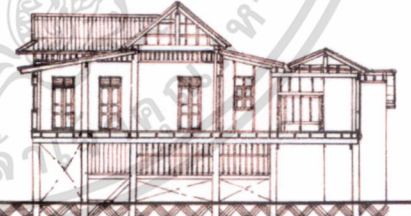
เรือนหลังที่ 9 เป็นเรือนของคุณปู่ขนาด จันอาสา มีอายุช่วง 61-70 ปี มีพื้นที่ใช้สอย ประมาณ 163 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 3.60 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.00 เมตร ด้านยาวจะมีการแบ่งช่วงพาดสั้น-ยาวต่างกันไปตามการใช้งาน ช่วงพาดยาวที่สุด 4.40 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.00 เมตร โดยมีความยาวเฉลี่ย 3 เมตร มีหลังคาเป็นรูปตัวแอล เรือนนอนมี หลังคาทรงปั้นหยาเชื่อมกับจั่วทางหน้าเรือน มีแนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบจะเป็นไม้เกือบทั้งหลัง มีการต่อเติมห้องน้ำโดยใช้วัสดุเป็น คอนกรีตเสริมเหล็กผนังก่ออิฐฉาบปูน หลังคาเรือนเป็น โครงไม้ วัสดุผนังเป็นสังกะสี มีการยกระดับ พื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.27 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 9

	เรือนต้นแบบ	เรือนกรณีศึกษา
เรือนยก	 <p>เรือนนอน+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ผ ข ค</p>	
เรือนแฝด	 <p>เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ผ ข ค</p>	
เรือนโง่ง	 <p>เรือนนอน+ชาน+โง่ง(+เทียบ)</p> <p>น ก ช ผ ข ค</p>	

↑ N

เรือนนอน+เกย+ชาน

+6.60

+5.50

+3.00

+2.80

+1.50

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ผ = แฝด, ข = โง่ง, ช = ชาน, ค = เื่อนไฟ(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.28 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 9

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดค้ำ สกัค/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนยก	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
- เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	✓			3.60/4.40- 3.20@2	+2.10
✓ - มีฝากันทั้ง 4 ด้าน						
✓ - มีทางเข้า 2 ประตู						
✓ - เป็นชานมีหลังคาคลุม	ยก	✓			2.40/4.40- 3.20@2	+2.10
✓ - โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
✓ - เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน						
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แฝด					
- โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โง่ง					
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีชานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและโง่ง						
✓ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ชาน	✓			3.50/4.40- 3.20@2	+1.90
✓ - หลังคาทรงเพิง ผนัง โปรง หรือไม้กั้น						
✓ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
- เรือนจั่วขนาดเล็ก ผนัง โปรง	เสื่อนไฟ					
- มี 2 ช่วงเสา						
- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
✓ - เทียบในด้านสกัค/ยาวมีลักษณะคล้ายยก	คว่ำ	✓			2.50-2.00/2.00- 3.60-2.40@3	+1.50
✓ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
✓ - ผนัง โปรง ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		✓				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

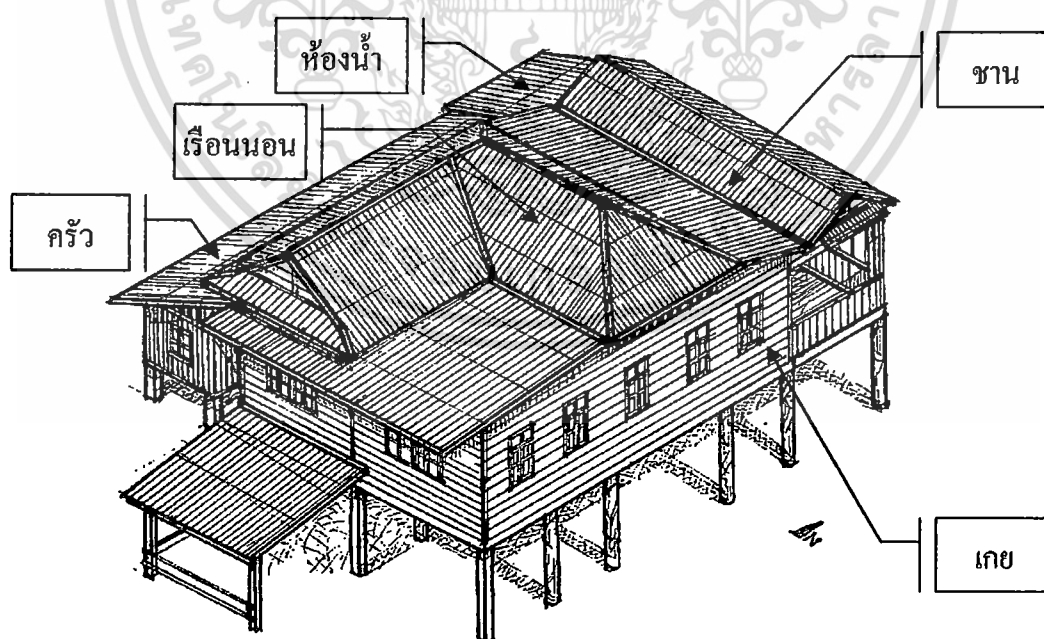
เรือนนอน ด้านยาวมีช่วงเสา 2 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู ภายในมีการกั้นห้องแยกเป็น 2 ห้อง มีการกั้นห้องในทิศใต้เป็นห้องเอนกประสงค์ เปิดผนังเชื่อมกับชานเรือน ใช้ประตูบานเพี้ยมเชื่อมกับเกยเพื่อขยายพื้นที่ มีหน้าต่างตรงกลางผนังด้านสกัด ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด โครงสร้างไม้ มีช่องแสงลูกฟักไม้ตีเว้นร่องแนวตั้งอยู่ใต้ช่อ หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้ เกย จะอยู่ที่ตำแหน่งถัดจาก โถงข้างเรือนขนานกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม มีผนังที่มีหน้าต่างในด้านสกัด 2 ด้าน โครงสร้างใช้ร่วมกับเรือนนอน

ชาน อยู่บริเวณหน้าเรือนเปิดเชื่อมกับเรือนนอนมีประตูบานเพี้ยมซึ่งสามารถเปิดเพื่อให้มีพื้นที่การใช้งานกว้างขึ้น มีการกั้นห้องเอนกประสงค์ในด้านทิศใต้ที่ติดห้องนอน

ครัว เป็นชานไม้ ผนังไม้ตีตามแนวนอนกั้นครึ่งผนัง ใช้ทำหน้าที่แทนฮีตเตอร์ ไฟ ชักล้างและเตรียมอาหาร

ห้องน้ำ เป็นห้องที่มีการต่อเติมขึ้นมาภายหลัง ผนังเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก เสาคอนกรีตสำเร็จรูป ผนังก่ออิฐฉาบปูน หลังคาโครงไม้มุงสังกะสี

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

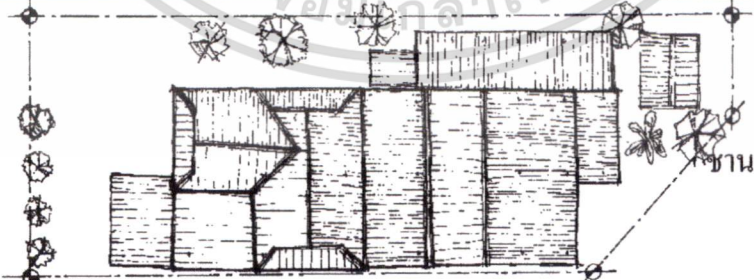
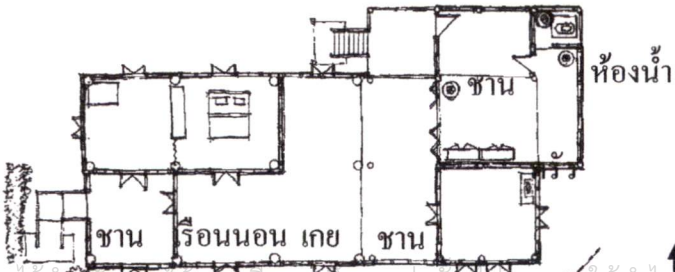

ภาพที่ 4.17 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 10 เป็นเรือนของคุณตาเบียง วันชัย มีผู้อยู่อาศัย 1 คน ตาเบียงเล่าถึง พิธีกรรมความเชื่อเรื่องร่างทรงซึ่งตาเบียงเป็นหนึ่งในนั้น จึงได้รับเชิญไปที่ต่างๆเป็นระยะจึง มีพื้นที่สำหรับบูชาเจ้าพ่อในเรือนด้วย โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.29 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 10

เรือนหลังที่ 10	หมู่ 5	อายุเรือน	61-70	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 68		จั่วเรือนนอน	✓	
เจ้าของบ้าน	เบียง วันชัย	แนวการวางเรือน		
		น-ต	อ-ต	
		✓		
		ค่อเดิม	ไม่ค่อเดิม	
		✓		
				
				
				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวชนไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 10 เป็นเรือนของคุณตาเบียง วันชัย มีอายุช่วง 61-70 ปี มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 166 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 3.80 เมตร ด้านยาว มีช่วงพาดยาวที่สุด 3.50 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.40 เมตร โดยมีความยาวเฉลี่ย 3 เมตร หลังคาเป็นรูปตัวแอล มีจั่วหลักเป็นเรือนนอน 1 จั่ว เชื่อมกับจั่วด้านหน้าเรือน มีแนวการวางเรือนในทิศเหนือ-ใต้ วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบเป็นไม้เกือบทั้งหมด มีการต่อเติมห้องน้บนเรือน โดยใช้สังกะสีกันครึ่งผนัง หลังคาเรือนเป็นโครงไม้ วัสดุผนังเป็นสังกะสี มีการยกระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.30 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 10

	เรือนต้นแบบ	เรือนกรณีศึกษา
เรือนยก	 <p>เรือนนอน+ยก+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>น ก ช ค</p> <p>ห้องน้ำ</p> <p>ชาน</p> <p>คิ้ว</p> <p>ยก+ชาน</p> <p>ชานเรือนนอน</p> <p>↑ N</p>
เรือนแฝด	 <p>เรือนนอน+แฝด+ยก+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>น ฝ ก ค</p> <p>น ก ช ค</p>
เรือนโจ่ง	 <p>เรือนนอน+ชาน+โจ่ง(+หีบ)</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>เท็บคิ้ว</p> <p>ยก</p> <p>น ช ข (คิ้ว)</p> <p>เรือนนอน+ยก+ชาน</p> <p>-5.90</p> <p>-5.00</p> <p>-2.30</p>

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ฝ = แฝด, ข = โจ่ง, ช = ชาน, ค = เื่อนไฟ(คิ้ว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.31 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 10

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดด้าน สกัด/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนยก	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
- เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	√			4.00/3.50- 3.20@2	+2.30
√ - มีฝักันทั้ง 4 ด้าน						
√ - มีทางเข้า 2 ประตู						
√ - เป็นชานมีหลังคาคลุม	ยก	√			3.20/3.50- 3.20@2	+2.10
√ - โครงสร้างฝักกับเรือนนอน						
- เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน						
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แฝด					
- โครงสร้างฝักกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โง่ง					
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีชานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและโง่ง						
√ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ชาน	√			2.50/3.50- 3.20@3	+1.90
√ - หลังคาทรงเพิง ผันง โปร่ง หรือไม้กั้น						
√ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
- เรือนจั่วขนาดเล็ก ผันง โปร่ง	เรือนไฟ					
- มี 2 ช่วงเสา						
- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
√ - เทียบในด้านสกัด/ยาวมีลักษณะคล้ายยก	ครัว	√			1.70/3.20- 2.40@2	+1.80
√ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
√ - ผันงโปร่งใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		√				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

เรือนนอน ด้านยาวมีช่วงเสา 2 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู ภายในมีการกั้นห้องแยกเป็น 2 ส่วน ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด มีช่องแสงลูกฟักไม้ตีเว้นช่องแนวตั้งอยู่ได้ข้อ เปิดพื้นที่เชื่อมกับเกย มีหน้าต่างตรงกลางผนังด้านสกัด

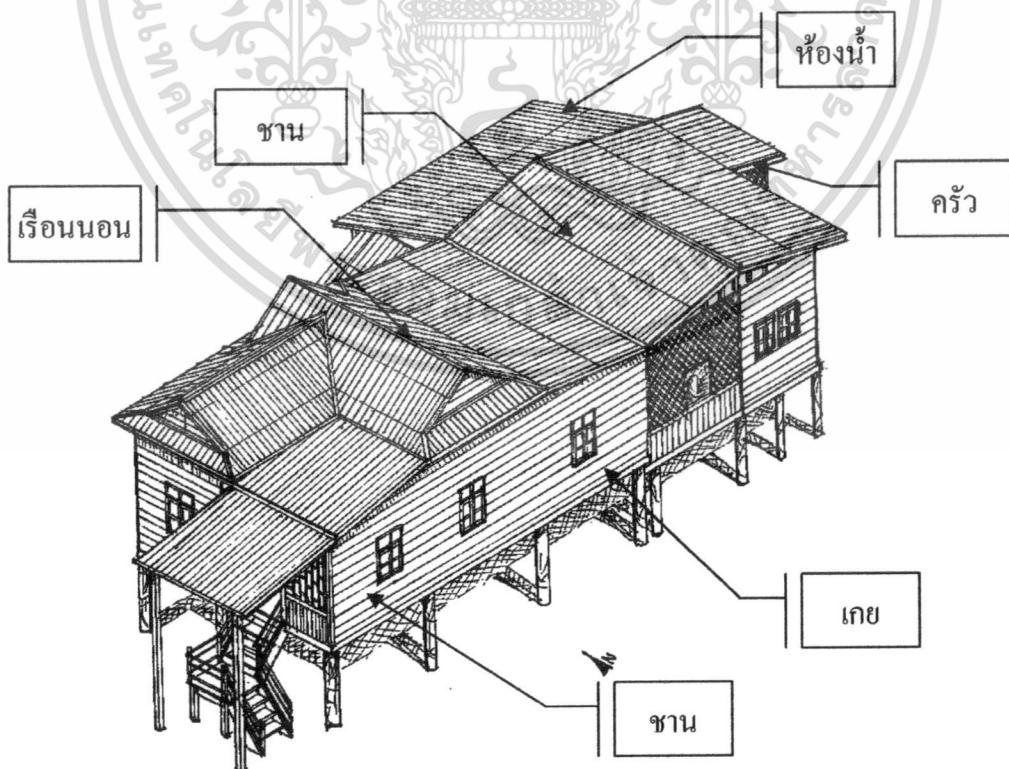
เกย จะอยู่ที่ตำแหน่งถัดจากโถงข้างเรือนขนานกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม มีผนังที่มีหน้าต่างในด้านสกัด 2 ด้าน โครงสร้างใช้ร่วมกับเรือนนอน

ชาน อยู่บริเวณติดกับเกยเชื่อมกับชานหลังบ้านกับครัว อีกตำแหน่งอยู่ที่หน้าเรือนในทิศตะวันตก มีการกั้นห้องเอนกประสงค์ในด้านที่ติดห้องนอน อยู่ในระดับเดียวกับเรือนนอนเชื่อมกับบันไดบ้าน โครงสร้างใช้ร่วมกับเรือนนอน หลังคาโครงไม้มุงสังกะสี

ห้องน้ำ เป็นห้องที่มีการต่อเติมขึ้นมาภายหลัง ผนังเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก ใช้สังกะสีกั้นครึ่งผนัง หลังคาโครงไม้มุงสังกะสี

ครัว อยู่ต่อกับชานเรือนในด้านทิศตะวันออก เป็นพื้นไม้ลดระดับจากชานซักล้างถัดจากชานเรือน ผนังโปร่ง ลดระดับจากชานเรือน หลังคาทรงเพิง โครงสร้างไม้มุงสังกะสี

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

ภาพที่ 4.18 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 11 เป็นเรือนของคุณยายทองรัก แก่นสารี มีผู้อยู่อาศัย 4 คน เจ้าของเรือนมีอาชีพรับจ้างทั่วไปและค้าขาย มีพื้นที่เก็บของใต้ถุนบ้าน ผู้อาศัยที่อยู่ประจำเป็นคุณยายทองรัก ลูกชายและลูกสะใภ้ เดินทางไป-มาระหว่างบ้านในอำเภอและบ้านหลังนี้ โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

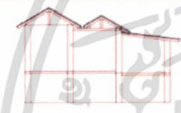

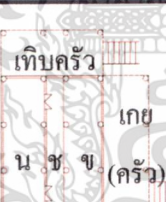
ตารางที่ 4.32 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 11

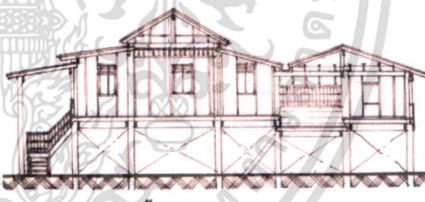
เรือนหลังที่ 11	หมู่ 5	อายุเรือน	71-80	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 59		जूวเรือนนอน	✓	
เจ้าของบ้าน	ทองรัก แก่นสารี	แนวการวางเรือน		
	น-ต	อ-ต	✓	
	ต่อเติม	ไม่ต่อเติม	✓	
				
				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 11 เป็นเรือนของคุณยายทองรัก แก่นสารี มีอายุช่วง 71-80 ปี มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 130 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 3.80 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.50 เมตร ด้านยาวช่วงพาด 3.00 เมตร มีจั่วหลักเป็นเรือนนอน 1 จั่ว มีแนวการวางเรือนในทิศ ตะวันออก-ตะวันตก วัสดุที่ใช้ใน โครงสร้างและส่วนประกอบเป็นไม้เกือบทั้งหลัง หลังคาเรือนเป็น โครงไม้ วัสดุผนังเป็นสังกะสี มีการยกระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.33 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 11

	เรือนต้นแบบ	เรือนกรณีศึกษา
เรือนเกย	 <p>เรือนนอน+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ช ค</p>	 <p>น ก ช ค</p>
เรือนแฝด	 <p>เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ช ค</p>	 <p>น ฝ ก ค ช</p>
เรือนโจ่ง	 <p>เรือนนอน+ชาน+โจ่ง(+เทียบ)</p> <p>น ก ช ฝ ช ค</p>	 <p>เทียบครัว เกย (ครัว) น ช ช</p>

เรือนนอน+เกย+ชาน

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ฝ = แฝด, ช = โจ่ง, ช = ชาน, ค = เื่อินไฟ(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.34 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 11

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดค้ำ สกัค/ขาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนเกย	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
- เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	✓			3.80/3.00@2	+2.50
✓ - มีฝากันทั้ง 4 ด้าน						
✓ - มีทางเข้า 2 ประตู						
✓ - เป็นขานมีหลังคาคลุม	เกย	✓			2.80/3.00@2	+2.50
✓ - โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
✓ - เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน						
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แฝด					
- โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โง่ง					
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีขานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและ โง่ง						
✓ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ขาน	✓			3.00/3.00@2	+2.00
✓ - หลังคาทรงเพิง ผันง โปร่ง หรือไม่กัน						
✓ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
- เรือนจั่วขนาดเล็ก ผันง โปร่ง	เสื่อนไฟ	✓			2.70/3.00@2	+2.40
✓ - มี 2 ช่วงเสา						
✓ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
✓ - เทียบในด้านสกัค/ขาวมีลักษณะคล้ายเกย	คว่ำ	✓			3.00/3.00@2	+2.00
✓ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
✓ - ผันง โปร่งใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		✓				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

เรือนนอน ด้านยาวมีช่วงเสา 2 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู ภายในมีการกั้นห้องแยกเป็น 2 ส่วน ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ดช่วงบนและล่างผนัง ช่องในระดับหน้าต่างเป็นผนังไม้ตีตามแนวตั้ง มีช่องแสงลูกฟักไม้ตีเว้นร่องแนวตั้งอยู่ได้ข้อ เปิดผนังเชื่อมกับชานมีหน้าต่างตรงกลางผนังทุกช่วงเสา

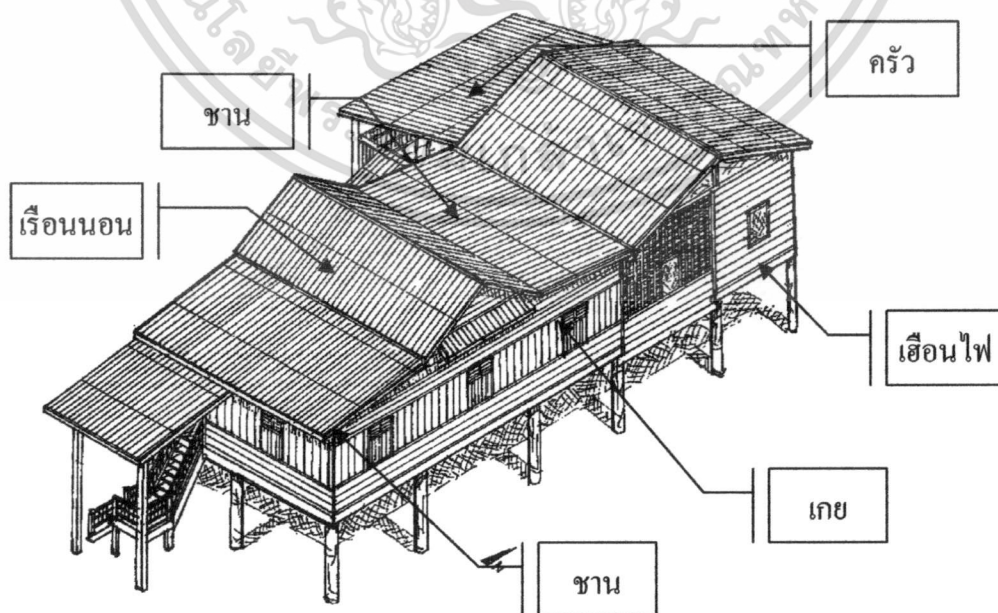
เกย ขนานกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม มีผนังที่มีหน้าต่างในด้านสกัด 2 ด้าน โครงสร้างใช้ร่วมกับเรือนนอน

ชาน มี 2 ตำแหน่งคือ อยู่บริเวณหน้าเรือนในทิศใต้ มีการกั้นห้องเอนกประสงค์ในด้านที่ติดห้องนอน โดยเปิดเชื่อมกับเรือนนอนใช้ตู้กันเป็นห้องเอนกประสงค์ และอีกส่วนเปิดเชื่อมกับเรือนนอนเป็นโรงยวถึงเกย และอยู่ถัดจากเกยเชื่อมกับเสื่อนไฟ

ครัว เป็นชานไม้ส่วนที่ต่อเติมในภายหลัง ผนังไม้ตีตามแนวตั้งกันครึ่งผนัง ใช้ทำหน้าที่แทนเสื่อนไฟ ชักล้างและเตรียมอาหาร

เสื่อนไฟ อยู่ต่อกับชานเรือนในด้านทิศตะวันออก โครงสร้างไม้ยกระดับจากชานจากชานเรือนหลังคาโครงสร้างไม้มุงสังกะสีตรงเพิงต่อจากชาน มีการปรับปรุงเป็นเรือนเล็กสำหรับให้คนอยู่อาศัย

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

ภาพที่ 4.19 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 11

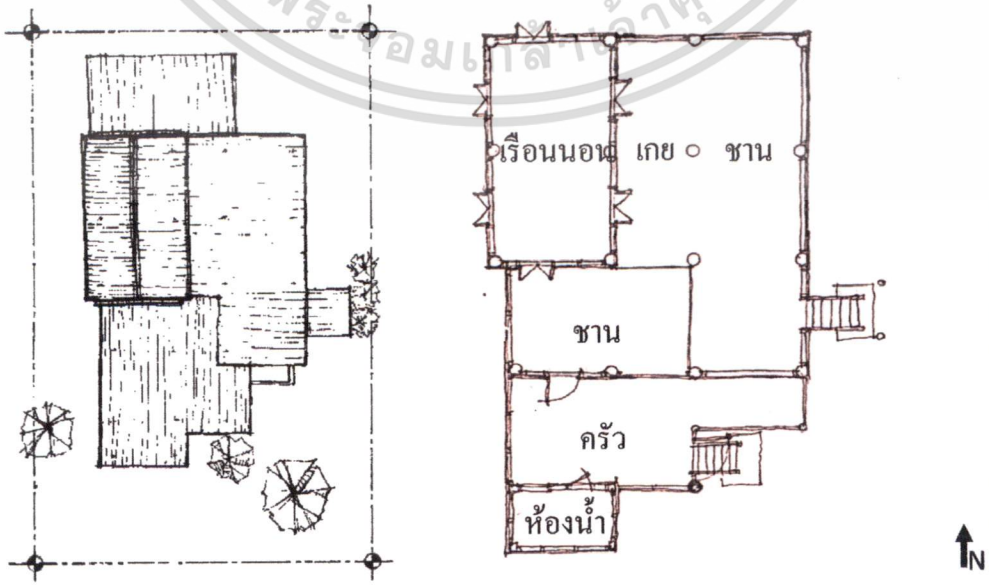
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 12 เป็นเรือนของคุณลุงลวด ศรีแสนสุข มีผู้อยู่อาศัย 4 คน เจ้าของเรือนมีอาชีพรับจ้างทั่วไปและเป็นผู้ช่วยด้านวัฒนธรรมของอำเภอ โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.35 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 12

เรือนหลังที่ 12	หมู่ 5	อายุเรือน	80<	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 79		जूเรือนนอน	✓	
เจ้าของบ้าน	ลวด ศรีแสนสุข	แนวการวางเรือน		
		น-ต	อ-ต	
		✓		
		ต่อเติม	ไม่ต่อเติม	
		✓		

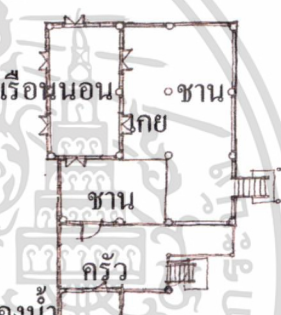

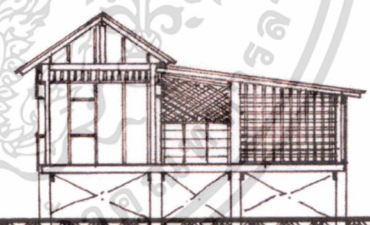

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 12 เป็นเรือนของคุณลุงลวด ศรีแสนสุข มีอายุมากกว่า 80 ปี มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 118 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 3.20 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.30 เมตร ด้านยาวจะมีการแบ่งช่วงพาดสั้น-ยาวต่างกันไปตามการใช้งาน ช่วงพาดยาวที่สุด 3.20 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 1.50 เมตร โดยมีความยาวเฉลี่ย 2.78 เมตร มีจั่วหลักเป็นเรือนนอน 1 จั่ว มีแนวการวางเรือนในทิศเหนือ-ใต้ วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบเป็นไม้เกือบทั้งหมด มีการต่อเติมห้องน้ำบนเรือน เชื่อมกับเสื่อนไฟ หลังคาเรือนเป็นโครงไม้ วัสดุผนังเป็นสังกะสี มีการยกระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.36 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 12

	เรือนต้นแบบ		เรือนกรณีศึกษา
เรือนยก	 <p>เรือนนอน+ยก+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>ค น ก ช</p>	 <p>เรือนนอน ชาน ครัว ห้องน้ำ</p>
เรือนแผด	 <p>เรือนนอน+แผด+ยก+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>ค ช น ฝ ก</p>	 <p>เรือนนอน+ยก+ชาน</p> <p>↑ N</p> <p>+4.50 +2.60 +1.60</p>
เรือนโง่ง	 <p>เรือนนอน+ชาน+โง่ง(+เทิบ)</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>เทิบครัว ยก น ช ข (ครัว)</p>	

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ฝ = แผด, ข = โง่ง, ช = ชาน, ค = เสื่อนไฟ(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.37 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 12

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดค้ำ สกด/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนยก	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
- เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	✓			3.20/3.00@2	+1.60
✓ - มีฝากันทั้ง 4 ด้าน						
✓ - มีทางเข้า 2 ประตู						
✓ - เป็นขานมีหลังคาคลุม	ยก	✓			2.30/3.00@2	+1.60
✓ - โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
✓ - เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน						
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แฝด					
- โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โง่ง					
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีขานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและโง่ง						
✓ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ขาน	✓			3.00/3.00@2	+1.50
✓ - หลังคาทรงเพิง ผนังโปร่ง หรือไม่กั้น						
✓ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
- เรือนจั่วขนาดเล็ก ผนังโปร่ง	เสื่อนไฟ					
- มี 2 ช่วงเสา						
- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
✓ - เทียบในด้านสกด/ยาวมีลักษณะคล้ายยก	คร้ว	✓			3.20-2.30/ 3.20@2	+1.30
✓ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
✓ - ผนังโปร่งใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		✓				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

เรือนนอน ด้านยาวมีช่วงเสา 2 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู ภายในไม่มีกั้นห้อง โครงสร้างไม้ ผนังตีตามแนวนอน มีช่องแสงลูกฟูกไม้ตีเว้นร่องแนวตั้งอยู่ได้ชื่อ หลังคา โครงสร้าง ไม้มุงสังกะสี

เกย อยู่ขนานกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม มีผนังที่มีช่องลมในด้านสกัด 1 ด้าน โครงสร้างใช้ร่วมกับเรือนนอน

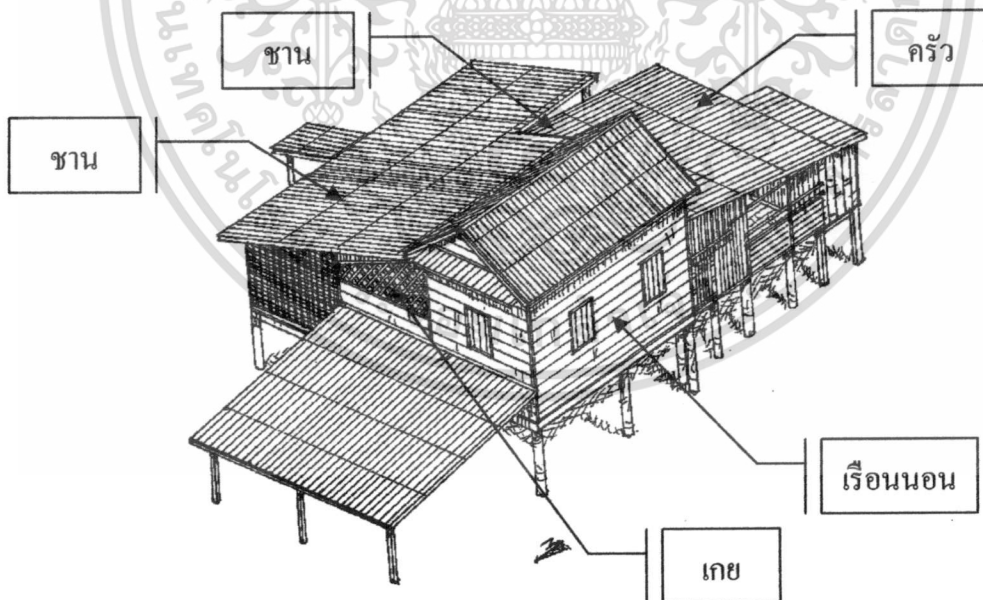
ชาน มี 2 ตำแหน่งคือ อยู่บริเวณหน้าเรือนในทิศตะวันออก ผนังเป็นช่องลมโปร่ง และอีกส่วนเชื่อมกับเรือนนอนในด้านสกัด มีหลังคาคลุมยาวไปถึงครัว

ครัว อยู่ต่อกับชานเรือนในด้านทิศใต้ โครงสร้างไม้ลดระดับจากชานจากชานเรือน หลังคา

โครงสร้างไม้มุงสังกะสีทรงเพิงต่อจากชานในด้านสกัด

ห้องน้ำ เป็นส่วนที่ต่อเติมในภายหลัง เชื่อมกับเสื่อนไฟ พื้นคอนกรีตเสริมเหล็ก ผนัง โครงสร้างไม้มุงสังกะสี

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

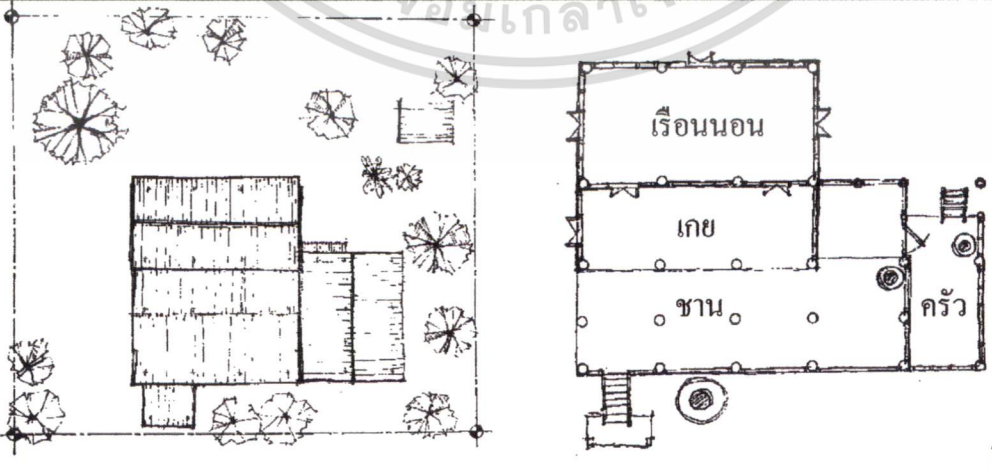

ภาพที่ 4.20 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 12

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 13 เป็นเรือนของคุณประธาน แก่นสารี มีผู้อยู่อาศัย 2 คน เจ้าของเรือนมีอาชีพรับจ้างทั่วไปและเกษตรกรรม มีพื้นที่ปลูกพืชผักสวนครัวรอบๆบ้าน โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

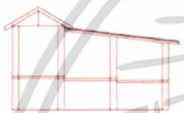
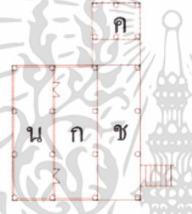

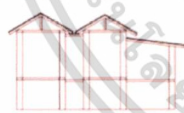

ตารางที่ 4.38 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 13

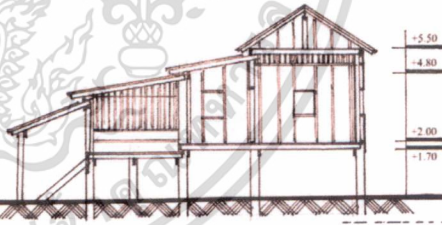
เรือนหลังที่ 13	หมู่ 5	อายุเรือน	71-80	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 80		जूเรือนนอน	✓	
เจ้าของบ้าน	ประธาน แก่นสารี	แนวการวางเรือน		
		น-ต	อ-ต	
			✓	
	ต่อเติม	ไม่ต่อเติม		
			✓	
				
				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 13 เป็นเรือนของคุณประธาน แก่นสารี มีอายุช่วง 71-80 ปี มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 130 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 3.80 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.80 เมตร ด้านยาวจะมีการแบ่งช่วงพาดสั้น-ยาวต่างกันไปตามการใช้งาน ช่วงพาดยาวที่สุด 3.00 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.50 เมตร โดยมีความยาวเฉลี่ย 2.60 เมตร มีจั่วหลักเป็นเรือนนอน 1 จั่ว มีแนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบเป็นไม้ทั้งหมด หลังคาเรือนเป็นโครงไม้ วัสดุผนังเป็นสังกะสี มีการยกระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.39 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 13

	เรือนต้นแบบ	เรือนกรณีศึกษา
เรือนยก	 <p>เรือนนอน+ยก+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>เรือนนอน</p> <p>เกย</p> <p>ชาน</p> <p>ครัว</p>
เรือนแปด	 <p>เรือนนอน+แปด+ยก+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>น ฝ ก</p> <p>ค</p> <p>ช</p>
เรือนโง่ง	 <p>เรือนนอน+ชาน+โง่ง(+เทิบ)</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>เทิบครัว</p> <p>เกย</p> <p>น ช ข (ครัว)</p>

ชาน+ยก+เรือนนอน

+5.50

+4.80

-2.00

-1.70

N

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ฝ = แปด, ข = โง่ง, ช = ชาน, ค = เื่อนไฟ(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.40 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 13

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดค้ำ สก้ค/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนยก	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
√ - เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	√			3.80/2.50@3	+2.00
√ - มีฝักันทั้ง 4 ด้าน						
√ - มีทางเข้า 2 ประตู						
√ - เป็นขานมีหลังคาคลุม	ยก	√			2.80/2.50@3	+2.00
√ - โครงสร้างฝักกับเรือนนอน						
- เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน	แฝด					
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน						
- โครงสร้างฝักกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน	โง่ง					
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน						
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีขานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและโง่ง	ขาน	√			3.50/2.50@3	+1.70
√ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่						
√ - หลังคาทรงเพิง ผนัง โปรง หรือไม้กั้น						
√ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน	เรือนไฟ					
- เรือนจั่วขนาดเล็ก ผนัง โปรง						
- มี 2 ช่วงเสา						
- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
√ - เทียบในด้านสก้ค/ยาวมีลักษณะคล้ายยก	คว่ำ	√			3.50-2.80/ 2.50@2	+1.50
√ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
√ - ผนังโปรงใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		√				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

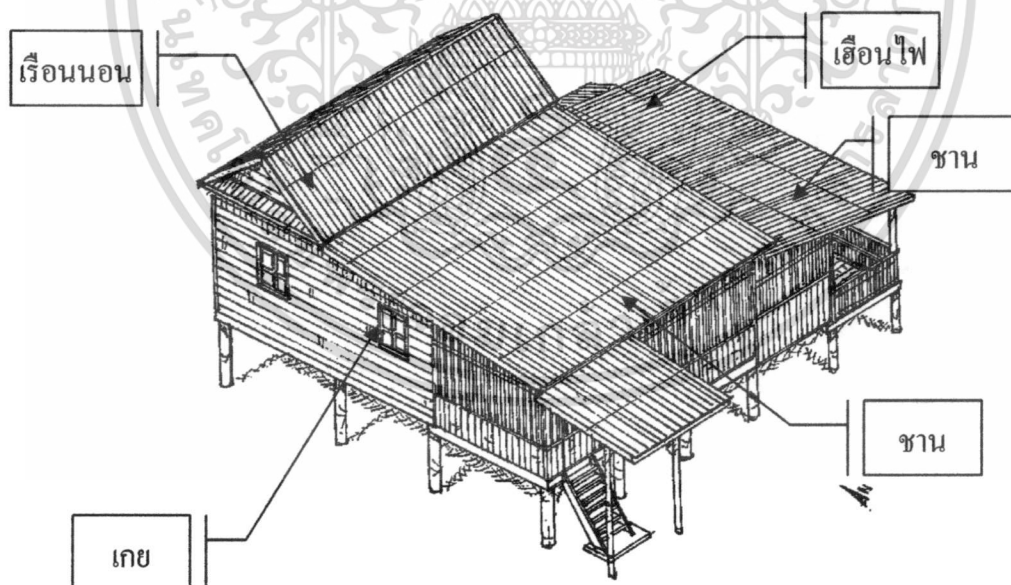
เรือนนอน ด้านยาวมีช่วงเสา 3 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู มีหน้าต่างที่ช่องกลางของช่วงเสาที่ 2 ภายในไม่มีการกั้นห้อง ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด มีช่องแสงลูกฟักไม้ตีเว้นร่องแนวตั้งอยู่ใต้ช่อ หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้

เกย ขนานกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม มีผนังที่มีช่องลมในด้านสกัด 1 ด้าน และหน้าต่างด้านสกัด 1 ด้าน โครงสร้างใช้ร่วมกับเรือนนอน

ชาน มี 2 ตำแหน่งคือ อยู่บริเวณหน้าเรือนในทิศตะวันออก ผนังเป็นช่องลมโปร่ง และอีกส่วนเชื่อมกับครัว

ครัว อยู่ต่อกับชานเรือนในด้านทิศตะวันออก โครงสร้างไม้ลดระดับจากชานจากชานเรือน หลังคาโครงสร้างไม้มุงสังกะสีทรงเพิงต่อจากชานในด้านยาว และต่อกับเกยในด้านสกัด หอน้ำ อยู่นอกเรือน ผนังก่ออิฐฉาบปูน พื้นคอนกรีต มุงหลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

ภาพที่ 4.21 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 13

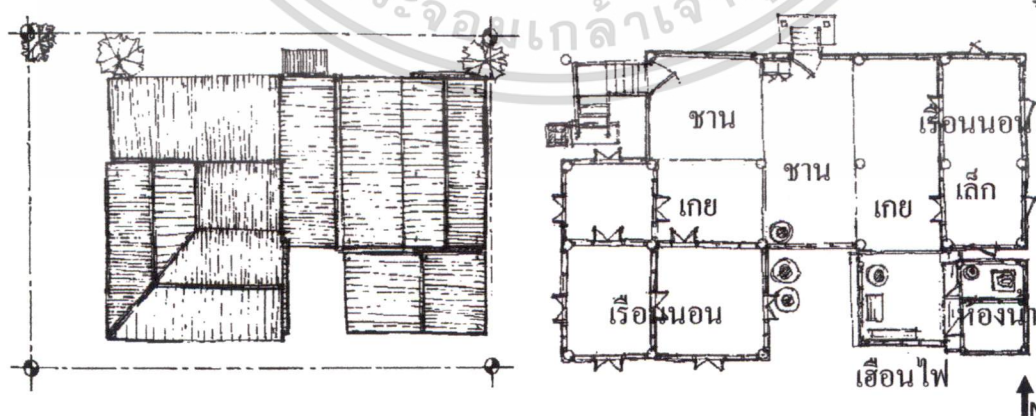
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 14 เป็นเรือนของคุณยายกู่ วิชัยตะ มีผู้อยู่อาศัย 1 คน มีญาติมาแวะพักเป็นครั้งคราว โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.41 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 14

เรือนหลังที่ 14	หมู่ 5	อายุเรือน	61-70	ภาพประกอบ	
บ้านเลขที่ 74		จำนวนเรือนนอน	X		
เจ้าของบ้าน	กู่ วิชัยตะ	แนวการวางเรือน			
	น-ต	อ-ต			
	ต่อเติม	ไม่ต่อเติม			
				✓	✓

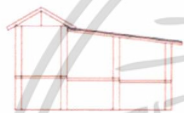
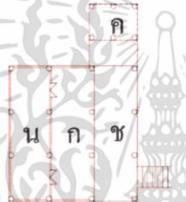
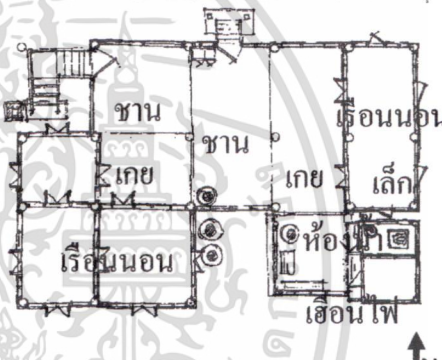

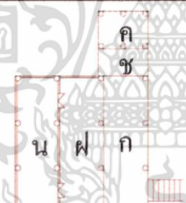
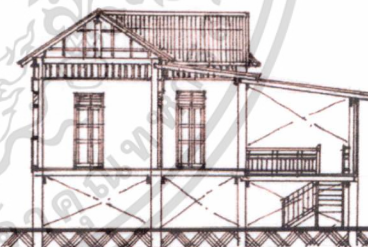

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 14 เป็นเรือนของคุณยายคู่ วิชัชตะมีอายุช่วง 61-70 ปี มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 170 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 3.90 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.90 เมตร ด้านยาวมีช่วงพาดยาวที่สุด 3.90 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 3.00 เมตร โดยมีความยาวเฉลี่ย 3.20 เมตร มีหลังคารูปตัวแอล เป็นจั่วเชื่อมกัน 2 ทาง มีแนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบเป็นไม้ทั้งหลัง หลังคาเรือนเป็น โครงไม้ วัสดุผนังเป็นสังกะสี มีการยกระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน มีเรือนหลังเล็กที่สร้างในแนวขนานกับชานเรือนในด้านทิศตะวันออก เชื่อมกับเรือนไฟ วัสดุเป็นไม้ทั้งหลัง หลังคาโครงสร้างไม้มุงสังกะสี

ตารางที่ 4.42 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 14

เรือนต้นแบบ		เรือนกรณีศึกษา	
เรือนยก	 เรือนนอน+เกย+ชาน น ก ช ฝ ข ค	 น ก ช ค	 ชาน เกย เรือนนอน เรือนนอน เล็ก ห้อง ฝาด เชนไฟ
เรือนแฝด	 เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน น ก ช ฝ ข ค	 น ฝ ก ช ค	 เรือนนอน+เกย+ชาน -5.60 -3.80 -2.00 +1.80 N
เรือนโง่ง	 เรือนนอน+ชาน+โง่ง(+เทิบ) น ก ช ฝ ข ค	 เทิบครัว เกย น ช ข (ครัว)	

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ฝ = แฝด, ข = โง่ง, ช = ชาน, ค = เชนไฟ(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.43 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 14

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดค้ำ สกัด/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนยก	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
<ul style="list-style-type: none"> - เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง) ✓ - มีฝ้ากันทั้ง 4 ด้าน ✓ - มีทางเข้า 2 ประตู 	เรือนนอน	✓			3.90/3.90- 3.00@2	+2.00
<ul style="list-style-type: none"> ✓ - เป็นขานมีหลังคาคลุม ✓ - โครงสร้างฝากกับเรือนนอน - เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน 	ยก	✓			2.90/3.90- 3.00@2	+2.00
<ul style="list-style-type: none"> - มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน - โครงสร้างฝากกับเรือนนอน - มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน 	แฝด					
<ul style="list-style-type: none"> - เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน - โครงสร้างแยกจากเรือนนอน - มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน - มีขานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและโง่ง 	โง่ง					
<ul style="list-style-type: none"> ✓ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่ ✓ - หลังคาทรงเพิง ผันง โปร่ง หรือไม้กัน ✓ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน 	ขาน	✓			3.80/3.90- 3.00@2	+1.80
<ul style="list-style-type: none"> ✓ - เรือนจั่วขนาดเล็ก ผันง โปร่ง ✓ - มี 2 ช่วงเสา ✓ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน 	เสาไฟ	✓			4.40/3.1- 2.00@2	+1.50
<ul style="list-style-type: none"> - เทียบในด้านสกัด/ยาวมีลักษณะคล้ายยก - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน - ผันง โปร่งใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร 	คว่ำ					
สรุปรูปแบบเรือน		✓				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

เรือนนอน ด้านยาวมีช่วงเสา 2 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู มีหน้าต่างทุกช่วงเสา ภายในมีการกั้นห้องเป็น 2 ห้อง ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด มีช่องแสงลูกฟักไม้ตีเว้นร่องแนวตั้งอยู่ได้ชื่อหลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้

เกย ขนานกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม มีผนังที่มีช่องลมในด้านสกัด 1 ด้าน มีการแบ่งห้องเป็นห้องเอนกประสงค์เชื่อมกับเรือนนอน โครงสร้างใช้ร่วมกับเรือนนอน อีกตำแหน่งเป็นเกยของเรือนนอนเล็ก วางแนวเดียวกับเรือนนอนเล็ก

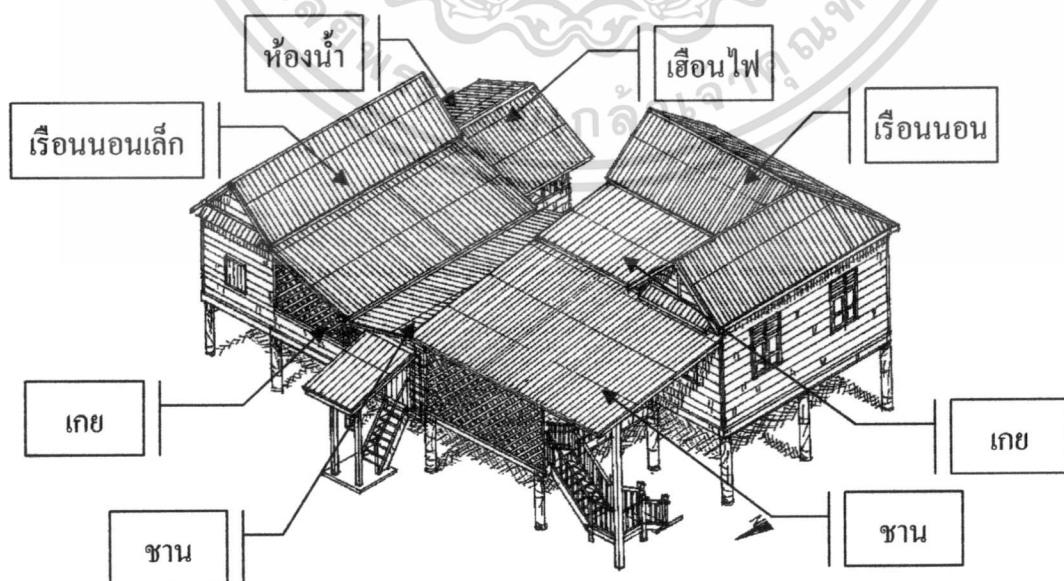
ชาน มี 2 ตำแหน่งคือ อยู่บริเวณหน้าเรือนในทิศเหนือ ผนังเป็นช่องลม โปร่ง และอีกส่วนเชื่อมกับเสื่อนไฟ และเรือนเล็ก

เสื่อนไฟ อยู่ต่อกับชานเรือน และเชื่อมกับเรือนนอนเล็กในทิศตะวันออก โครงสร้างไม้ลดระดับจากชานจากชานเรือน หลังคา โครงสร้าง ไม้มุงสังกะสีทรงจั่ว ผนัง โปร่ง มีการแบ่งพื้นที่เป็นห้องน้ำใน ส่วนหนึ่ง

ห้องน้ำ อยู่ในเสื่อนไฟ มีการกั้นห้องมิดชิด ผนัง ไม้ พื้นคอนกรีตเสริมเหล็ก

เรือนนอนเล็ก เป็นเรือน 2 ช่วงเสา ขนาดจั่วเล็กกว่าเรือนใหญ่ ประกอบด้วยห้องนอนและเกย เชื่อมกับเรือนใหญ่และเสื่อนไฟด้วยชาน

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

ภาพที่ 4.22 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.46 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 15

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดด้าน สกัด/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนยก	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
- เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	✓			4.00/3.60- 3.20@2	+2.30
✓ - มีฝักันทั้ง 4 ด้าน						
✓ - มีทางเข้า 2 ประตู						
✓ - เป็นชานมีหลังคาคลุม	ยก	✓			3.00/3.60- 3.20@2	+2.00
✓ - โครงสร้างฝักกับเรือนนอน						
✓ - เป็นพื้นที่ที่ระดับสูงมาจากเรือนนอน						
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แฝด					
- โครงสร้างฝักกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โง่ง					
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีชานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและ โง่ง						
✓ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ชาน	✓			3.00/3.60- 3.20@2	+1.80
✓ - หลังคาทรงเพิง ผนัง โปรง หรือไม้กัน						
✓ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
- เรือนจั่วขนาดเล็ก ผนัง โปรง	เรือนไฟ	✓			3.00-2.50/ 3.00@2	+1.50
✓ - มี 2 ช่วงเสา						
✓ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
- เทียบในด้านสกัด/ยาวมีลักษณะคล้ายยก	คว่ำ					
- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
- ผนัง โปรง ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		✓				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

เรือนนอน ด้านขวามีช่วงเสา 2 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู มีหน้าต่างทุกช่วงเสา ภายในมีการกั้นห้องเป็น 2 ห้อง ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด มีช่องแสงลูกฟักไม้ตีเว้นร่องแนวตั้งอยู่ได้ข้อ หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้

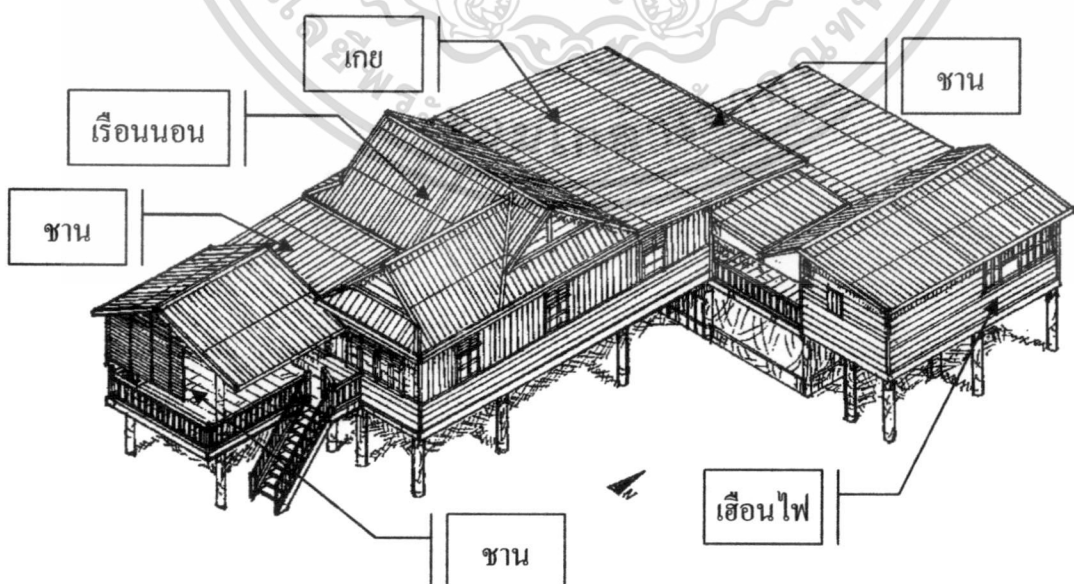
เกย ขนานกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม มีผนังที่มีช่องลมในด้านสกัด 1 ด้าน มีการแบ่งห้องเป็นห้องเอนกประสงค์เชื่อมกับเรือนนอน โครงสร้างใช้ร่วมกับเรือน

ชาน มี 2 ตำแหน่งคือ อยู่บริเวณทิศเหนือของเรือนเชื่อมกับเสื่อนไฟและชานซักล้าง ผนังเป็นช่องลมโปร่ง และอีกส่วนอยู่หน้าเรือนในทางทิศใต้ อยู่ถัดจากเรือนนอนมีการแบ่งห้องเป็นห้องเอนกประสงค์ 1 ห้อง ชานหน้าเรือนที่มีหลังคาทรงจั่วคลุมได้ทำการต่อเติมในยุคหลัง มีอายุประมาณ 30 ปี

เสื่อนไฟ อยู่ต่อกับชานเรือนอยู่ทิศเหนือ เชื่อมกับชานเรือนและชานซักล้าง ยกระดับจากชานจากชานเรือน หลังคาโครงสร้าง ไม้มุงสังกะสีทรงจั่ว ผนังโปร่ง มีการดัดแปลงพื้นที่เป็นห้องน้ำในส่วนหนึ่ง

ห้องน้ำ มีอยู่นอกเรือน ผนังก่อบล็อกซีเมนต์เปลือยหลังคาสังกะสี โครงไม้ อีกตำแหน่งอยู่บนเสื่อนไฟ เป็นส่วนที่ดัดแปลงในภายหลัง

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

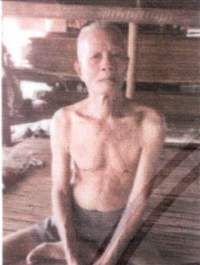

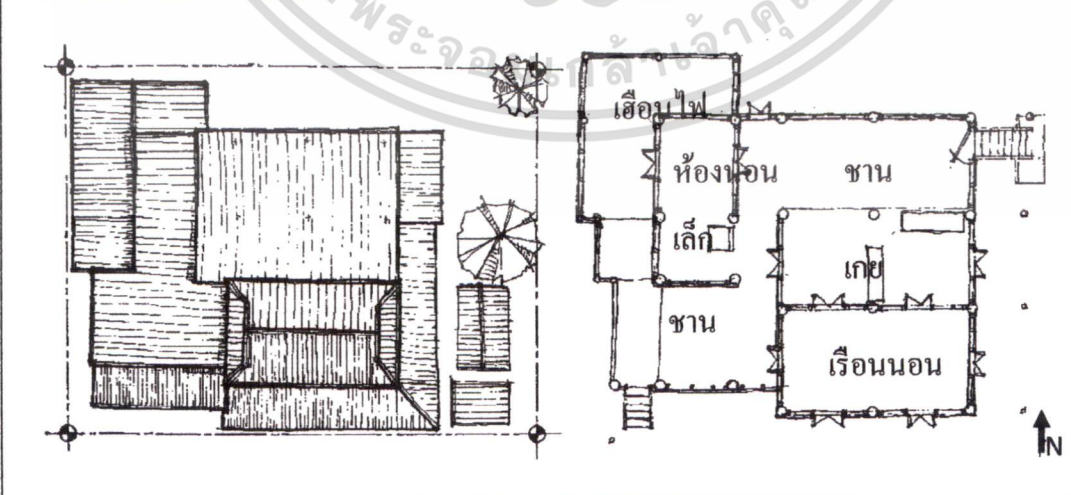

ภาพที่ 4.23 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 16 เป็นเรือนของคุณต้ายิ่ง ทองดีค มีผู้อยู่อาศัย 3 คน เจ้าของเรือนมีอาชีพรับจ้างทั่วไปและเกษตรกรรม มีพื้นที่ตากใบยาสูบใต้ถุนบ้าน โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

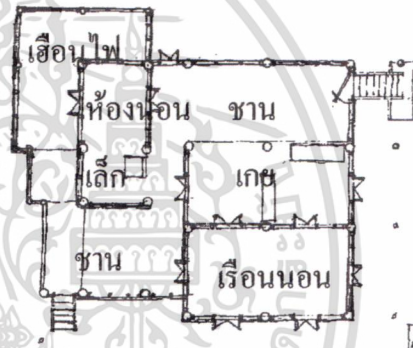

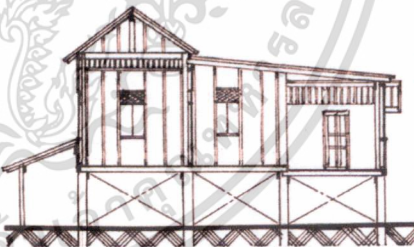

ตารางที่ 4.47 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 16

เรือนหลังที่ 16	หมู่ 5	อายุเรือน	<60	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 45		जूเรือนนอน	✓	
เจ้าของบ้าน	ต้ายิ่ง ทองดีค	แนวการวางเรือน		
	น-ต	อ-ต		
	ต่อเติม	ไม่ต่อเติม	✓	
			✓	
				
				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 16 เป็นเรือนของคุณตาขัง ทองคิด มีอายุน้อยกว่า 60 ปี มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 146 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 3.50 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 3.20 เมตร ด้านยาวจะมีการแบ่งช่วงพาดสั้น-ยาวต่างกันไปตามการใช้งาน มีช่วงพาดยาวที่สุด 3.20 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 1.50 เมตร โดยมีความยาวเฉลี่ย 2.54 เมตร มีจั่วหลักเป็นเรือนนอน 1 จั่ว มีแนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบเป็นไม้ทั้งหมด หลังคาเรือนเป็นโครงไม้ วัสดุมุงเป็นสังกะสี มีชานเชื่อมกับเสื่อนไฟ มีการยกระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.48 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 16

เรือนต้นแบบ		เรือนกรณีศึกษา	
เรือนเกย	 <p>เรือนนอน+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>น ก ช ค</p>	 <p>เสื่อนไฟ ห้องนอนเล็ก ชาน เกย ชาน เรือนนอน</p> <p>N ↑</p>
เรือนแฝด	 <p>เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>น ฝ ก ช ค</p>	 <p>เรือนนอน+เกย+ชาน</p> <p>+5.50 +4.80 +2.00 -1.90</p>
เรือนโข่ง	 <p>เรือนนอน+ชาน+โข่ง(+เทียบ)</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>เทียบครัว น ช ข (ครัว) เกย</p>	

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ฝ = แฝด, ข = โข่ง, ช = ชาน, ค = เสื่อนไฟ(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.49 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 16

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดด้าน สกัด/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนยก	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
- เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	√			3.50/3.20- 3.00@2	+2.00
√ - มีฝักันทั้ง 4 ด้าน						
√ - มีทางเข้า 2 ประตู						
√ - เป็นชานมีหลังคาคลุม	ยก	√			3.20/3.20- 3.00@2	+2.00
√ - โครงสร้างฝักกับเรือนนอน						
- เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน						
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แฝด					
- โครงสร้างฝักกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โง่ง					
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีชานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและ โง่ง						
√ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ชาน	√			3.20/3.20- 3.00@2	+1.90
√ - หลังคาทรงเพิง ผนัง โปรง หรือไม้กัน						
√ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
√ - เรือนจั่วขนาดเล็ก ผนัง โปรง	เสื่อนไฟ	√			4.40/3.1- 2.00@2	+1.60
√ - มี 2 ช่วงเสา						
√ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
- เทียบในด้านสกัด/ยาวมีลักษณะคล้ายยก	ครัว					
- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
- ผนัง โปรง ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		√				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

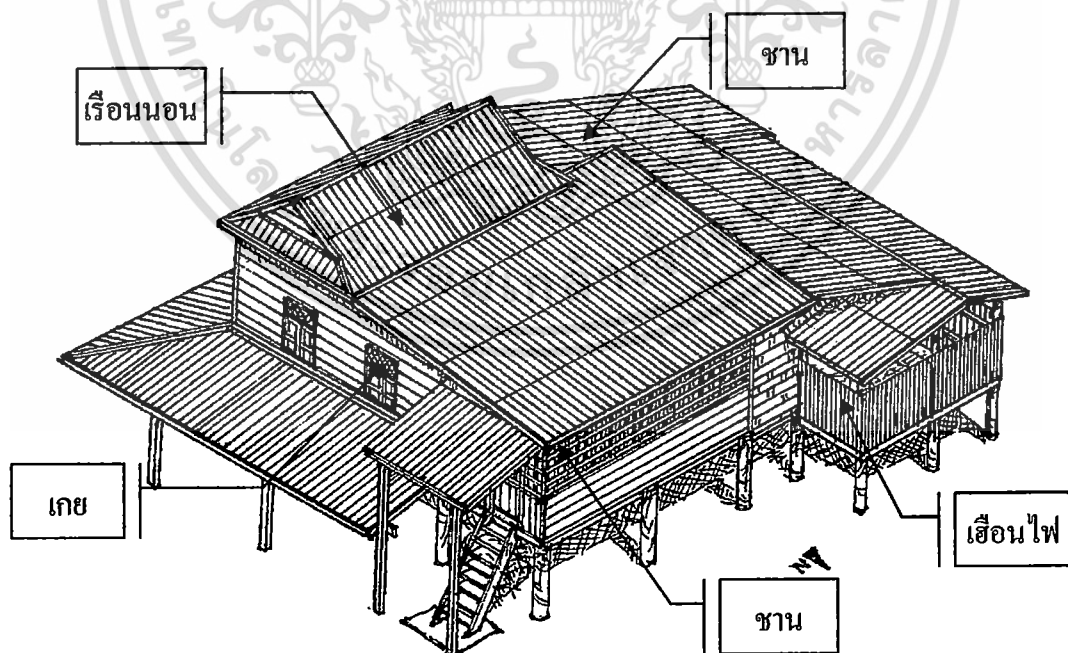
จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้
เรือนนอน ด้านขวามีช่วงเสา 2 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู มีหน้าต่างทุกช่วงเสา ภายในไม่มีการกั้นห้อง ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด มีช่องแสงลูกฟัก ไม้ตีเว้นร่องแนวตั้งอยู่ได้ชื่อ หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้

เกย ขนานกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม ผนังมีหน้าต่างในด้านสกัด 2 ด้าน โครงสร้างใช้ร่วมกับเรือนนอน

ชาน มี 2 ตำแหน่งคือ อยู่บริเวณทิศเหนือของเรือนเชื่อมกับเสื่อนไฟ ผนังเป็นช่องลม โปร่ง และอีกส่วนอยู่หน้าเรือนในทางทิศใต้ อยู่ติดเรือนนอนในด้านสกัด เป็นชานมีหลังคาคลุมผนัง โปร่ง เชื่อมกับเสื่อนไฟ

เสื่อนไฟ อยู่ต่อกับชานเรือนอยู่ทิศเหนือ เชื่อมกับชานเรือนและชานซักล้าง ลดระดับจากชานจากชานเรือน หลังคา โครงสร้าง ไม้มุงสังกะสีทรงจั่ว ผนัง โปร่งมุงสังกะสี มีการตัดแปลงพื้นที่เป็นที่นอน และที่เก็บของในส่วนที่มีผนัง ใช้พื้นที่ส่วนของชานซักล้างประกอบอาหารทั้งหมด
ห้องน้ำ อยู่นอกเรือนผนังก่อนอิฐฉาบปูนหลังคามุงกระเบื้อง โครง ไม้ พื้นคอนกรีต

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

ภาพที่ 4.24 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

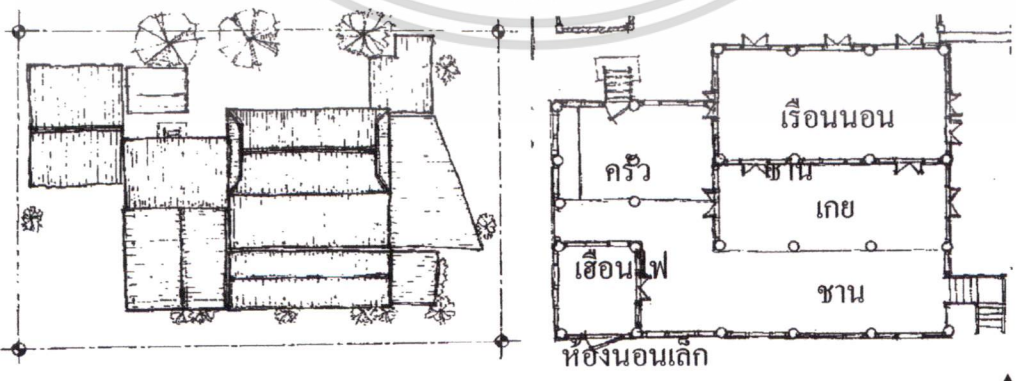
เรือนหลังที่ 17 เป็นเรือนของคุณตาซุง แสนสุข มีผู้อยู่อาศัย 3 คน เจ้าของเรือนมีอาชีพเกษตรกรรม มีพื้นที่เก็บของใช้ทางการเกษตรหน้าบ้าน มีญาติมาแวะพักเป็นครั้งคราว โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.50 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 17

เรือนหลังที่ 17	หมู่ 5	อายุเรือน	<60	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 47		जूเรือนนอน	✓	
เจ้าของบ้าน	ตาซุง แสนสุข	แนวการวางเรือน		
	น-ต	อ-ต		
	ต่อเติม	ไม่ต่อเติม	✓	
	✓			

วัดบ้านน้ำครั่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 17 เป็นเรือนของคุณตาซุง แสนสุข ผู้ให้ข้อมูลคือคุณน้ำสมพร แสนสุข เรือนมีอายุน้อยกว่า 60 ปี มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 128 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 2.50 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.10 เมตร ด้านยาวมีช่วงพาด 2.50 เมตร มีจั่วหลักเป็นเรือนนอน 1 จั่ว และจั่วคลุมชานเรือนที่เล็กกว่าอีก 1 จั่ว มีแนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบเป็นไม้ทั้งหมด หลังคาเรือนเป็นโครงไม้ วัสดุผนังเป็นสังกะสี มีชานเชื่อมกับเสื่อนไฟ มีการยกระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.51 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 17

เรือนต้นแบบ		เรือนกรณีศึกษา	
เรือนเกย	<p>เรือนนอน+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	<p>น ก ช ค</p>	<p>เรือนนอน</p> <p>ครัว</p> <p>เกย</p> <p>ชาน</p> <p>เสื่อไฟ</p> <p>ห้องนอนเล็ก</p> <p>↑ N</p>
เรือนแฝด	<p>เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	<p>น ฝ ก ค ช</p>	
เรือนโง่ง	<p>เรือนนอน+ชาน+โง่ง(+เทิบ)</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	<p>เทิบครัว</p> <p>น ช ข (ครัว) เกย</p>	<p>ชาน+เกย+เรือนนอน</p> <p>+5.70</p> <p>+4.30</p> <p>+2.10</p> <p>-1.90</p>

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ฝ = แฝด, ข = โง่ง, ช = ชาน, ค = เสื่อนไฟ(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.52 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 17

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดค้ำ สกัด/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนยก	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
√ - เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	√			3.90/3.90- 3.00@2	+2.00
√ - มีฝ้ากันทั้ง 4 ด้าน						
√ - มีทางเข้า 2 ประตู						
√ - เป็นขานมีหลังคาคลุม	ยก	√			2.90/3.90- 3.00@2	+2.00
√ - โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน						
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แฝด					
- โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โง่ง					
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีขานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและโง่ง						
√ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ขาน	√			3.80/3.90- 3.00@2	+1.80
√ - หลังคาทรงเพิง ผนัง โปรง หรือไม้กัน						
√ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
√ - เรือนจั่วขนาดเล็ก ผนัง โปรง	เรือนไฟ	√			4.40/3.1- 2.00@2	+1.50
√ - มี 2 ช่วงเสา						
√ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
- เทียบในด้านสกัด/ยาวมีลักษณะคล้ายยก	ครัว					
- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
- ผนัง โปรง ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		√				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้

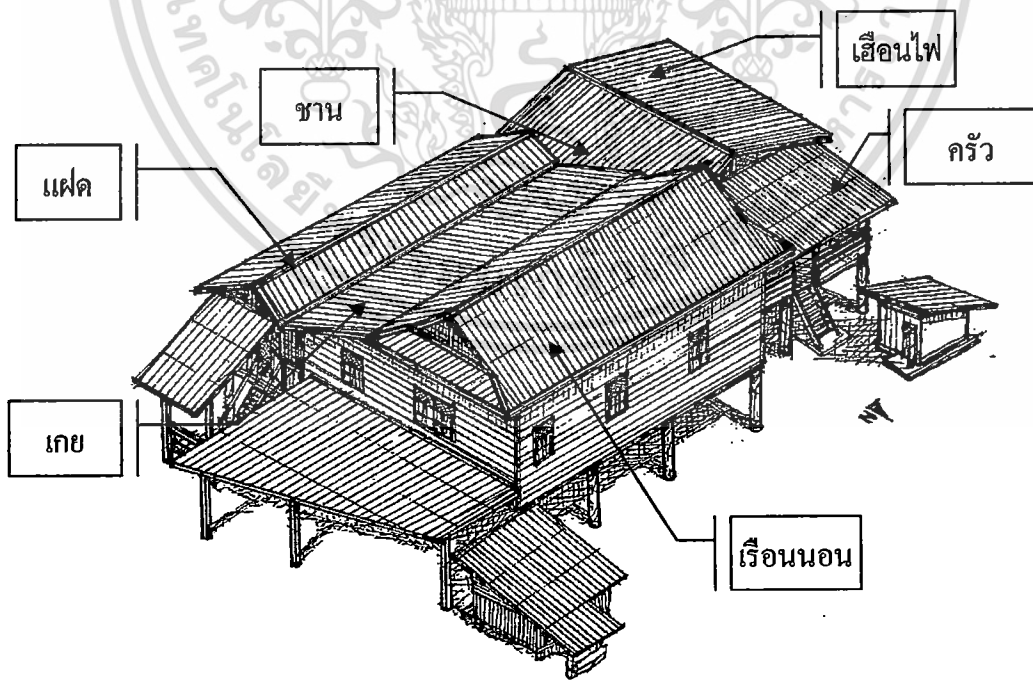
เรือนนอน ด้านยาวมีช่วงเสา 3 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู มีหน้าต่างทุกช่วงเสา ภายในมีการกั้นห้องด้วยตู้ ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด มีช่องแสงลูกฟัก ไม้ตีเว้นร่องแนวตั้งอยู่ได้ชื่อ หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้

เกย ขนานกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม ผนังมีหน้าต่างในด้านสกัด 2 ด้าน โครงสร้างใช้ร่วมกับเรือนนอน

ชาน อยู่บริเวณทิศใต้ของเรือนเชื่อมแปลกับกับเสื่อนไฟ ผนังเป็นช่องลมโปร่ง มีหลังคาเพิงคลุม ชานหน้าเรือนเป็นชานหลังคาจั่วมีผนังที่มีช่องลมและหน้าต่างทุกช่วงเสา วางขนานกับเกย หลังคาจั่ว โครงสร้างไม้ฝาอกกับเกย

เสื่อนไฟ อยู่ต่อกับชานเรือนในทิศตะวันตก เชื่อมกับชานเรือนและครัว หลังคา โครงสร้าง ไม้มุงสังกะสีทรงจั่ว ผนังไม้ โครงสร้างไม้ มีการดัดแปลงพื้นที่เป็นห้องนอน และที่เก็บของ ครัว เป็นส่วนชานที่ดัดแปลงมาทำครัวแทนเสื่อนไฟเดิม เป็นชานกั้นผนังไม้ครึ่งผนัง หลังคาเพิงเชื่อมกับเสื่อนไฟเดิม ระบายอากาศได้ดี

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

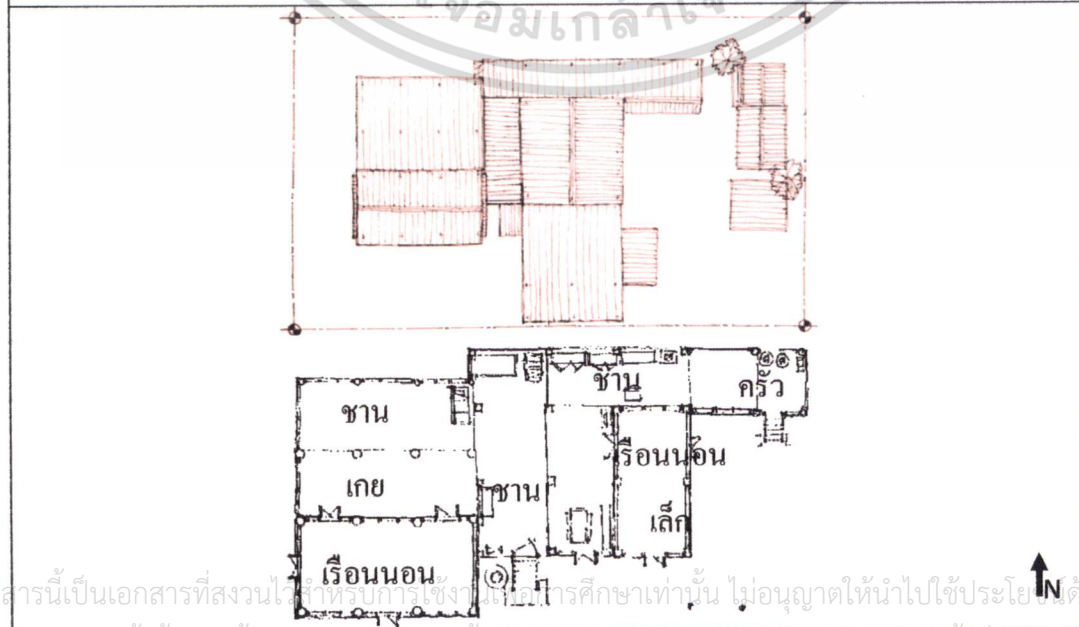

ภาพที่ 4.25 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 18 เป็นเรือนของคุณสนั่น กองสาร มีผู้อยู่อาศัย 3 คน เจ้าของเรือนมีอาชีพรับจ้างทั่วไปและซ่อมรถ มีพื้นที่สำหรับซ่อมรถข้างบ้าน มีญาติมาแวะพักเป็นครั้งคราว จึงมีการต่อเรือนเล็กข้างเรือนเดิม โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

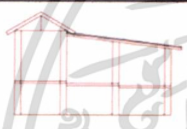

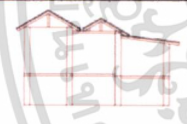

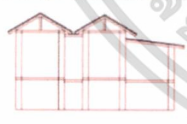

ตารางที่ 4.53 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 18

เรือนหลังที่ 18	หมู่ 5	อายุเรือน	71-80	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 42		जूเรือนนอน	✓	
เจ้าของบ้าน	สนั่น กองสาร	แนวการวางเรือน		
		น-ต	อ-ต	
			✓	
	ต่อเติม	ไม่ต่อเติม		
		✓		
				
				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 18 เป็นเรือนของคุณตาสนั่น กองสาร มีอายุช่วง 71-80 ปี มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 100 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 3.40 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.60 เมตร ด้านยาวจะมีการแบ่งช่วงพาดสั้น-ยาวต่างกันไปตามการใช้งาน มีช่วงพาดยาวที่สุด 3.00 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 1.80 เมตร โดยมีความยาวเฉลี่ย 2.43 เมตร มีจั่วหลักเป็นเรือนนอน 1 จั่ว มีแนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบเป็นไม้ทั้งหมด ผนังไม้ตีตามแนวตั้ง หลังคาเรือนเป็นโครงไม้ วัสดุผนังเป็นสังกะสี มีชานเชื่อมกับครัว มีการลดระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน มีการสร้างเรือนเล็กในยุคนั้นเพื่อขยายการใช้งาน

ตารางที่ 4.54 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 18

	เรือนต้นแบบ	เรือนกรณีศึกษา
เรือนเกย	 <p>เรือนนอน+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>ชาน เกย เรือนนอน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>
เรือนแฝด	 <p>เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>น ฝ ก</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>
เรือนโง่ง	 <p>เรือนนอน+ชาน+โง่ง(+ทิบ)</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>	 <p>ทิบครัว เกย</p> <p>น ช ข (ครัว)</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ฝ = แฝด, ข = โง่ง, ช = ชาน, ค = เสาไฟฟ้า(ครัว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.55 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 18

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดด้าน สกัด/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนแถว	เรือนแฝด	เรือนโง่ง		
√ - เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	√			3.40/2.20@3	+1.70
√ - มีฝาคันทั้ง 4 ด้าน						
√ - มีทางเข้า 2 ประตู						
√ - เป็นชานมีหลังคาคลุม	แถว	√			2.30/2.20@3	+1.70
√ - โครงสร้างฝักกับเรือนนอน						
- เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน						
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แฝด					
- โครงสร้างฝักกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โง่ง					
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีชานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและ โง่ง						
√ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ชาน	√			2.80/2.20@3	+1.40
√ - หลังคาทรงเพิง ผนัง โปร่ง หรือ ไม้กั้น						
√ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
- เรือนจั่วขนาดเล็ก ผนัง โปร่ง	เรือนไฟ					
- มี 2 ช่วงเสา						
- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
√ - เทียบในด้านสกัด/ยาวมีลักษณะคล้ายแถว	ครัว	√			2.40/1.80@1	+1.20
√ - ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
√ - ผนัง โปร่ง ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		√				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

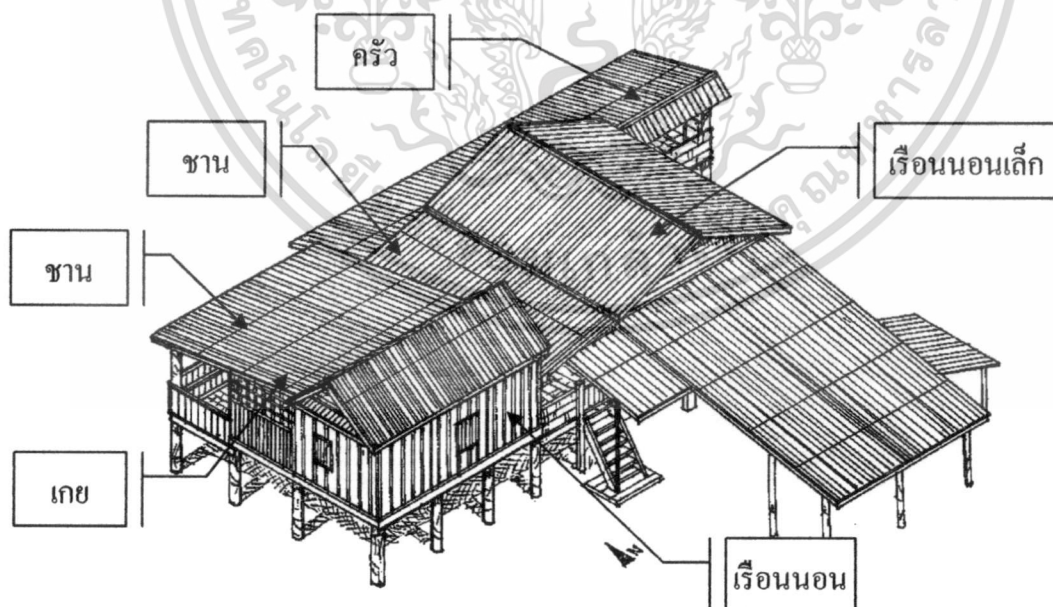
จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้
เรือนนอน ด้านยาวมีช่วงเสา 3 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 2 ประตู มีหน้าต่างทุกช่วงเสา ภายในมีการกั้นห้องด้วยตู้ผนังไม้ตีตามแนวตั้ง มีช่องแสงไม้ตีเว้นร่องแนวนอนอยู่ใต้ข้อ หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้

เกย ขนานกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม ผนังมีช่องลมในด้านสกัด 1 ด้าน โครงสร้างใช้ร่วมกับเรือนนอน

ชาน อยู่ติดเกยเรือนและเชื่อมกับชานติดกับเรือนที่ทำการต่อเติมใหม่ ไม้แผ่นตีตามแนวตั้งครึ่งผนัง
ครัว อยู่ต่อกับชานเรือนอยู่ที่ทิศตะวันออก เชื่อมกับชานเรือนและชานซักล้าง ลดระดับจากชานเรือน หลังคาเพิง โครงสร้างไม้มุงสังกะสี ผนังโปร่งมุงสังกะสี มีการใช้ใต้ถุนเป็นที่เก็บของ
เรือนนอนเล็ก เป็นส่วนที่ต่อเติมขึ้น ในภายหลังมีลักษณะเป็นเรือนหลังคาจั่วค่อนข้างป้าน ผนังและโครงสร้างไม้หลังคาสังกะสี

ห้องน้ำ อยู่นอกเรือน ผนังก่ออิฐฉาบปูน หลังคาสังกะสี โครงสร้างไม้ พื้นคอนกรีต

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

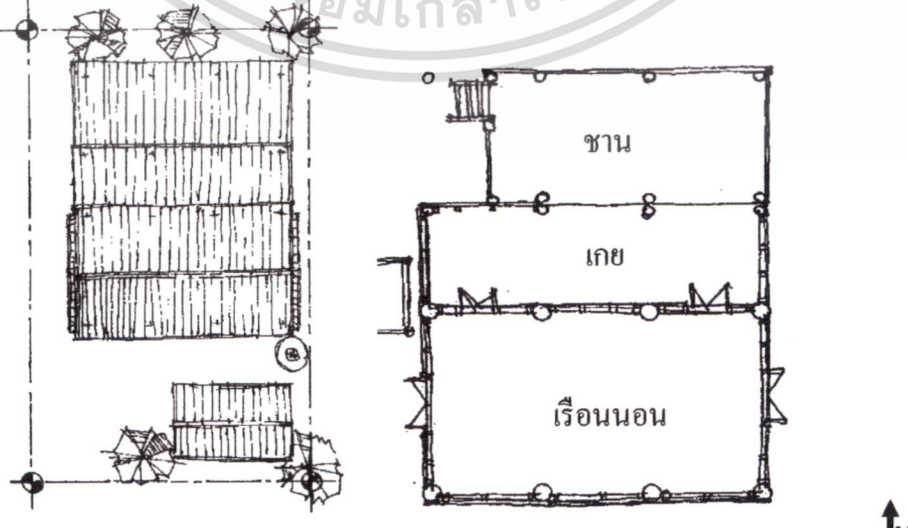

ภาพที่ 4.26 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 18

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 19 เป็นเรือนของคุณชายจันทร์จับ ทาสวรรณ มีผู้อาศัย 1 คน เจ้าของเรือนมีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีการพักอาศัยในเรือนหลังนี้อยู่ มีการใช้เกยและชานเรือนเป็นที่เก็บของ โดยเรือนมีรายละเอียดดังนี้

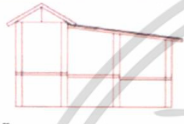

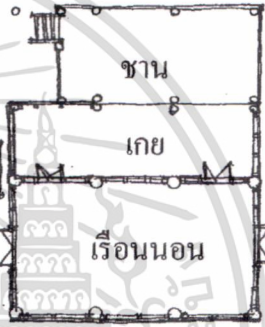

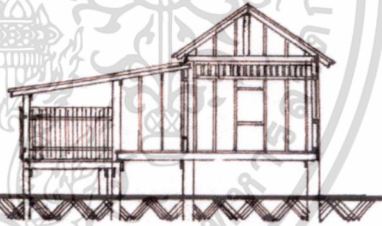
ตารางที่ 4.56 ตารางแสดงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 19

เรือนหลังที่ 19	หมู่ 5	อายุเรือน	80<	ภาพประกอบ
บ้านเลขที่ 19		जूเรือนนอน	✓	
เจ้าของบ้าน	จันทร์จับ ทาสวรรณ	แนวการวางเรือน		
	น-ต	อ-ต	✓	
	ต่อเติม	ไม่ต่อเติม	✓	
				
				

เอกสารนี้เป็นเอกสารทงสวนวสสำหรับกรเซ่งงานเพอการศกษาเท่านั้น ไมออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนหลังที่ 19 เป็นเรือนของคุณชายจันทร์จวบ ทาสวรรณมีอายุมากกว่า 80 ปี มีพื้นที่ใช้สอยประมาณ 52 ตารางเมตร ช่วงเสาด้านสกัดมีช่วงพาดยาวที่สุด 3.60 เมตร ช่วงพาดสั้นที่สุด 2.00 เมตร ด้านยาวมีช่วงพาด 2.10 เมตร มีจั่วหลักเป็นเรือนนอน 1 จั่ว มีแนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก วัสดุที่ใช้ในโครงสร้างและส่วนประกอบเป็นไม้ทั้งหลัง ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด หลังคาเรือนเป็นโครงไม้ วัสดุฉนวนเป็นสังกะสี มีการลดระดับพื้นเพื่อแยกการใช้งานของพื้นที่อย่างชัดเจน

ตารางที่ 4.57 ตารางแสดงการเปรียบเทียบเรือนต้นแบบกับเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 19

	เรือนต้นแบบ		เรือนกรณีศึกษา
เรือนเกย	 <p>เรือนนอน+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>		
เรือนแฝด	 <p>เรือนนอน+แฝด+เกย+ชาน</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>		
เรือนโง้ง	 <p>เรือนนอน+ชาน+โง้ง(+เทิบ)</p> <p>น ก ช ฝ ข ค</p>		 <p>เรือนนอน+เกย+ชาน</p>

หมายเหตุ :

น = เรือนนอน, ก = เกย, ฝ = แฝด, ข = โง้ง, ช = ชาน, ค = เสื่อนไฟ(คิ้ว)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.58 ตารางแสดงการจำแนกรูปแบบเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 19

ลักษณะและการใช้งาน	องค์ประกอบ	รูปแบบเรือน			ช่วงพาดค้ำ สก้ค/ยาว @ช่วงเสา	สูง
		เรือนเลข	เรือนแปด	เรือนโง่ง		
√ - เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	เรือนนอน	√			3.60/2.10@3	+1.20
√ - มีฝาคันทั้ง 4 ด้าน						
√ - มีทางเข้า 2 ประตู						
√ - เป็นขานมีหลังคาคลุม	เกย	√			2.00/2.10@3	+1.20
√ - โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน						
- มี 1 จั่ว ขนาดเล็กกว่าเรือนนอน	แปด					
- โครงสร้างฝากกับเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- เรือนหลังคาจั่วเล็กกว่าหรือเท่ากับจั่วเรือนนอน	โง่ง					
- โครงสร้างแยกจากเรือนนอน						
- มีรางน้ำเชื่อมกับหลังคาเรือนนอน						
- มีขานเชื่อมระหว่างเรือนนอนและโง่ง						
√ - เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ขาน	√			2.80/2.20@3	+0.80
√ - หลังคาทรงเพิง ผันง โปร่ง หรือไม้กั้น						
√ - เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน						
- เรือนจั่วขนาดเล็ก ผันง โปร่ง	เสียนไฟ					
- มี 2 ช่วงเสา						
- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
- เทียบในด้านสก้ค/ยาวมีลักษณะคล้ายเกย	ครัว					
- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน						
- ผันง โปร่ง ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร						
สรุปรูปแบบเรือน		√				

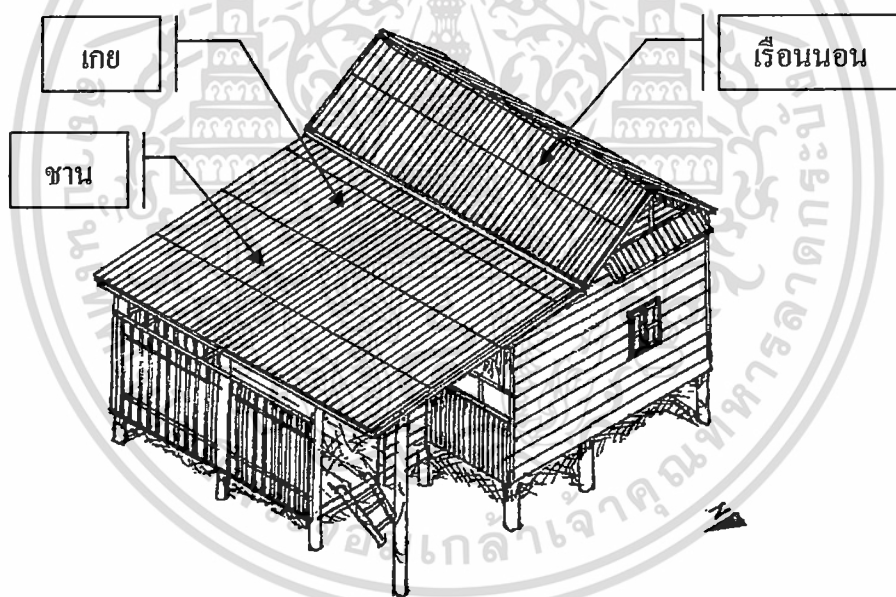
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตาราง แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาหลังนี้ มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย ซึ่งมีองค์ประกอบการใช้งานดังนี้
เรือนนอน ด้านขวามีช่วงเสา 3 ช่วง และด้านสกัด 1 ช่วง มีประตูเข้า 1 ประตู มีหน้าต่างทุกช่วงเสา ภายในมีการกั้นห้องด้วยตู้ผนังไม้ตีซ้อนเกล็ด มีช่องแสงลูกฟัก ไม้ตีเว้นร่องแนวตั้งอยู่ใต้ข้อ หลังคา สังกะสี โครงสร้างไม้

เกย ขนานกับเรือนนอน เป็นชานมีหลังคาคลุม ผนังมีช่องลมในด้านสกัด 1 ด้าน โครงสร้างใช้ร่วมกับเรือนนอน

ชาน อยู่บริเวณทิศเหนือของเรือน เป็นชานโปร่งผนังไม้ไผ่ตีเว้นร่อง หลังคาสังกะสี โครงไม้คลุมยาวจากเกย

ภาพแสดงตำแหน่งขององค์ประกอบต่างๆของเรือน

ภาพที่ 4.27 ภาพไอโซเมตริกแสดงลักษณะเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 19

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการรวบรวมข้อมูลเรือนกรณีศึกษาในหมู่บ้านน้ำครั่งทั้ง 19 หลัง สามารถแจกแจงรายละเอียดของเรือนได้ดังนี้

ตารางที่ 4.59 ตารางแจกแจงรายละเอียดเรือนกรณีศึกษาในหมู่บ้านน้ำครั่ง

เรือนกรณีศึกษา	บ้านน้ำครั่ง หมู่ 4							บ้านน้ำครั่ง หมู่ 5											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
องค์ประกอบแบบเรือนอีสาน	เรือนนอน	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	เกย	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
	แฝด	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	โง้ง	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ชาน	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
องค์ประกอบอื่นๆ	เสื่อนไฟ(जू)	-	-	-	-	-	-	●	-	-	●	-	-	●	●	●	●	-	-
	ครัว(เทิบ/กช)	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	-	-	-	●	●	-
	เรือนเล็ก	-	-	-	●	-	●	-	-	-	-	-	-	●	-	-	-	●	-
	ห้องน้ำ(ระดับพื้นเรือน)	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-
	ห้องน้ำ (นอกเรือน)	-	-	-	●	●	●	-	-	-	●	-	●	-	●	●	●	●	-
	ตู้ข้าว	-	●	-	●	●	●	●	●	-	●	●	-	-	●	●	-	●	●
	ช่องลม(คอสอง)	●	●	●	●	-	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
जूเรือนนอน	●	●	●	●	●	●	●	-	-	●	●	●	●	-	●	●	●	●	
ต่อเติม	●	●	●	●	-	●	-	●	●	●	●	●	-	-	●	●	●	●	-
ช่วงอายุเรือน	น้อยกว่า 60	●	-	-	-	-	●	-	-	-	-	-	-	-	-	●	●	-	-
	61-70	-	●	-	-	-	-	-	●	●	●	-	-	-	●	●	-	-	-
	71-80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	●	-	●	-	-	-	-	●	-
	มากกว่า 80	-	-	●	●	●	-	●	-	-	-	●	-	-	-	-	-	-	●
แนวการวางเรือน	เหนือ-ใต้	-	-	-	-	-	-	●	-	●	-	●	-	-	-	-	-	-	-
	ตะวันออก-ตะวันตก	●	●	●	●	●	●	-	●	●	-	●	-	●	●	●	●	●	●

จากการสำรวจภาคสนามผู้วิจัยได้แจกแจงรายละเอียดของเรือนกรณีศึกษาไว้ในตารางที่ 4.59 ซึ่งสามารถแบ่งเรือนได้เป็น 1 รูปแบบคือ เรือนเกย ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรม รูปแบบของเรือนอีสานเดิมมี 3 รูปแบบ และในการสำรวจเรือนในบ้านน้ำครั่ง ไม่พบเรือนรูปแบบเรือนแฝด และเรือน โง้ง จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจซึ่งสามารถทำการศึกษาต่ออย่างละเอียดสำหรับผู้ที่มีความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สนใจในลำดับถัดไป จากการสำรวจเรือนกรณีศึกษาและการทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยสามารถอธิบายลักษณะขององค์ประกอบต่างๆ ของเรือนกรณีศึกษาได้ดังนี้

เรือนนอน - เรือนหลังคาจั่ว ส่วนมากมี 3 ช่วงเสา มีฝ้ากันเป็นห้องชัดเจน มีทางเข้า 2 ประตู

เกย - พื้นที่นอกประสาธน์มีหลังคาคลุม โครงสร้างฝากเรือนนอน หลังคาเพิงหมาแหงน เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน

ชาน - เป็นพื้นที่ต่อจากเกยหรือเรือนนอน หลังคาทรงเพิงหมาแหงน ผนังโปร่งหรือไม้กัน เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน บางหลังเป็นหลังคาจั่ว มีรางน้ำวางบนช่อฝากกับเสาเกย

เสื่อนไฟ - เรือนจั่วขนาดเล็ก ผนังโปร่ง ส่วนมากมี 2 ช่วงเสา ใต้ถุนเตี้ยมีการใช้งานใต้ถุน ที่พบมักจะเป็นพื้นที่เก็บฟืน และของใช้

ครัว - เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร ชักล้างทำความสะอาดสิ่งของต่างๆ และยังใช้เป็นพื้นที่เก็บอุปกรณ์ครัวที่ทำความสะอาดแล้ว

ห้องน้ำ(ระดับพื้นเรือน) - ห้องน้ำที่ทำอยู่ในระดับพื้นเรือนจะเป็นห้องน้ำที่มีการต่อเติมในยุคลหลัง วัสดุเป็นคอนกรีต ผนังบล็อกคอนกรีต หรือผนังสังกะสี โครงไม้ มักจะสร้างเชื่อมกับชานบ้าน

ห้องน้ำ (นอกเรือน) - ส่วนใหญ่จะเป็นห้องน้ำเก่า วัสดุเป็นคอนกรีต ผนังมีทั้งก่ออิฐฉาบปูนและสังกะสี โครงไม้ หลังคาเป็นสังกะสี โครงไม้

ยุ้งข้าว - มีทั้งแบบหลังคาจั่วและทรงกระบอก มีทั้งยุ้งที่มีความยาว 2 ช่วงเสาและ 3 ช่วงเสา ส่วนมากจะไม่ได้ใช้เก็บข้าวแล้ว แต่จะมีการใช้เก็บของ และดัดแปลงเป็นพื้นที่ใช้งานอื่นแทน ที่พบในหมู่บ้านน้ำครั้ง ชาวบ้านดัดได้แปลงเป็นที่เลี้ยงสัตว์

ช่องลม(คอสอง) - พบที่บริเวณใต้ใต้ช่อเรือนนอน เป็นช่องลมหรือช่องแสง ถูกฝักไม้ตีเว้นช่องตามแนวตั้ง ความสูงประมาณ 0.30 เมตร

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับเรือนอีสานองค์ประกอบและลักษณะที่สำคัญของเรือนอีสาน ประกอบด้วย เรือนนอน หลังคาจั่ว เกย ชาน ครัว/เสื่อนไฟ แนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก ส่วนองค์ประกอบอื่นๆ ไม่ได้มีการระบุไว้ในเอกสารเกี่ยวกับเรือนอีสานว่าเป็นส่วนประกอบหลักของเรือน จึงได้นำมาพิจารณาจัดกลุ่มเรือนในงานวิจัยนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5.1 การแจกแจงลักษณะรูปทรงหลังคาเรือนนอนและช่วงเสาเรือนในหมู่บ้านน้ำครั่ง จากการทบทวนวรรณกรรมเรื่องเรือนอีสานได้ระบุไว้ว่า เรือนนอนของเรือนอีสานมีลักษณะเป็นเรือนจั่ว 3 ช่วงเสา จึงได้ทำการแจกแจงเพื่อวิเคราะห์ในลำดับถัดไป

ตารางที่ 4.60 ตารางแสดงลักษณะหลังคาและช่วงเสาเรือนนอน

เรือนกรณีศึกษา	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	รวม
หลังคา	จ	●	●	●	●	●	●			●	●	●	●		●	●	●	●	●	16
	ป							●	●					●						3
ช่วงเสา	2								●	●	●	●		●	●	●				7
	3	●	●	●	●	●	●	●					●					●	●	●
กลุ่มที่	1							2	4	3			1	4	3	1				

หมายเหตุ : จ = จั่ว, ป = หลังคาปั้นหยารูปตัวแอล, 2 = ช่วงเสา 2 ช่วง เสา 3 ต้น 3 = ช่วงเสา 3 ช่วง เสา 4 ต้น

จากตารางที่ 4.61 แสดงให้เห็นว่าเรือนกรณีศึกษาในหมู่บ้านน้ำครั่งมีเรือนนอนที่มีหลังคาทรงจั่ว จำนวน 16 หลัง หลังคาเรือนนอนทรงปั้นหยา 3 หลัง และมีเรือนนอนที่มี 2 ช่วงเสา จำนวน 7 หลัง เรือนนอน 3 ช่วงเสา จำนวน 12 หลัง และจากข้อมูลนี้สามารถจัดกลุ่มของช่วงเสาที่มีกับทรงหลังคาเรือน ได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เรือนกรณีศึกษาที่มี 3 ช่วงเสา หลังคาเรือนนอนทรงจั่ว มีจำนวน 11 หลัง

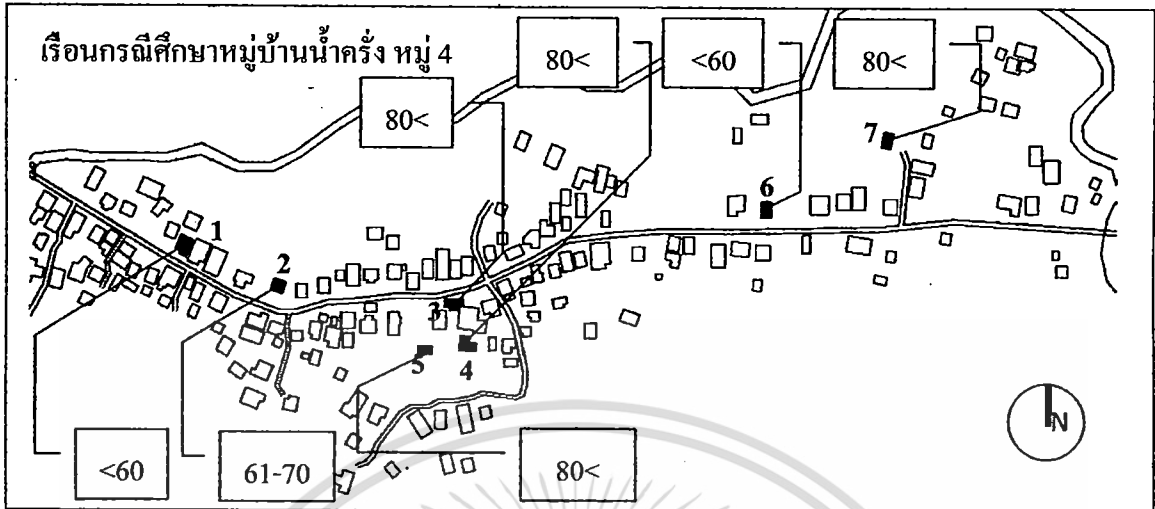
กลุ่มที่ 2 เรือนกรณีศึกษาที่มี 3 ช่วงเสา หลังคาเรือนนอนปั้นหยา มีจำนวน 1 หลัง

กลุ่มที่ 3 เรือนกรณีศึกษาที่มี 2 ช่วงเสา หลังคาเรือนนอนทรงจั่ว มีจำนวน 5 หลัง

กลุ่มที่ 4 เรือนกรณีศึกษาที่มี 2 ช่วงเสา หลังคาเรือนนอนทรงปั้นหยา มีจำนวน 2 หลัง

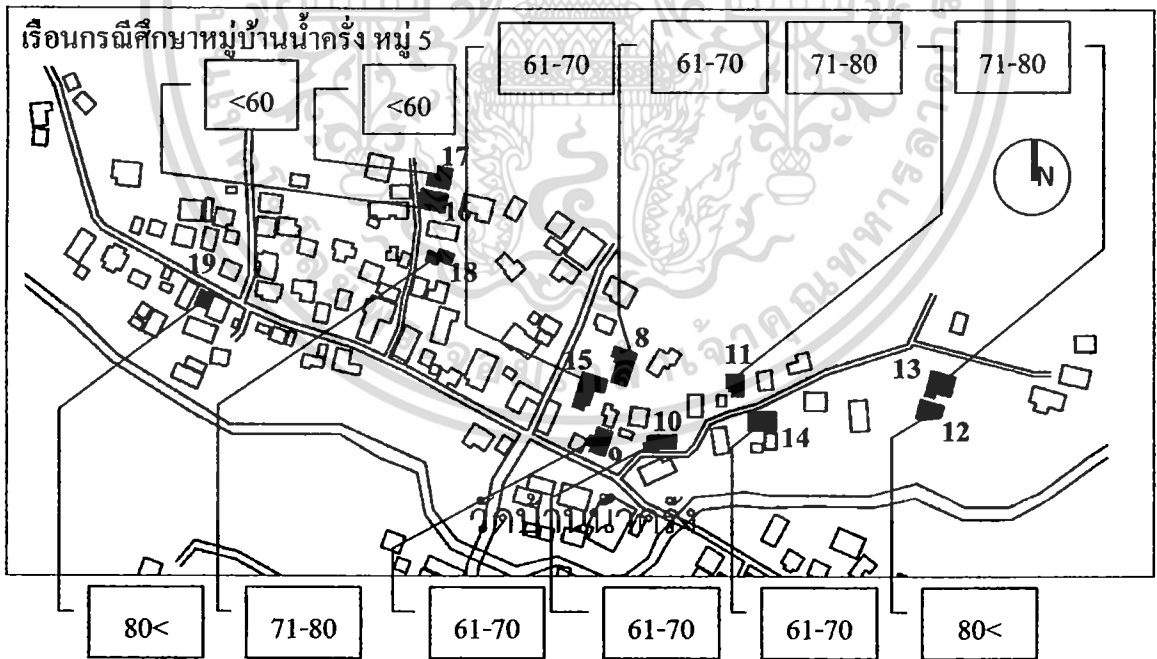
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5.2 การแบ่งกลุ่มเรียนในหมู่บ้านน้ำครั่งจากอายุเรียน

ภาพที่ 4.28 ภาพแสดงตำแหน่งและอายุเรียนกรณีศึกษาในบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4

จากภาพแสดงตำแหน่งและอายุเรียนกรณีศึกษาที่บ้านน้ำครั่งหมู่ 4 พบว่ามีเรียนอายุน้อยกว่า 60 ปี 2 หลัง คือเรียนกรณีศึกษาหลังที่ 1 และ 6 เรียนอายุ 61-70 ปี 1 หลัง คือ เรียนกรณีศึกษาหลังที่ 2 เรียนอายุมากกว่า 80 ปี จำนวน 4 หลัง คือ เรียนกรณีศึกษาหลังที่ 3, 4, 5 และ 7

ภาพที่ 4.29 ภาพแสดงตำแหน่งรูปแบบและอายุเรียนกรณีศึกษาในบ้านน้ำครั่ง หมู่ 5

จากภาพแสดงตำแหน่งรูปแบบและอายุเรียนกรณีศึกษาที่บ้านน้ำครั่งหมู่ 5 พบว่ามีเรียนอายุน้อยกว่า 60 ปี 2 หลัง คือ เรียนกรณีศึกษาหลังที่ 16 และ 17 เรียนอายุ 61-70 ปี 5 หลัง คือ เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กรณีศึกษาหลังที่ 8, 9, 10, 14 และ 15 เรือนอายุ 71-80 ปี 3 หลัง คือ เรือนกรณีศึกษาหลังที่ 11, 13 และ 18 และ เรือนอายุมากกว่า 80 ปี 2 หลัง คือ เรือนกรณีศึกษาหลังที่ 12 และ 19

ตารางที่ 4.61 ตารางสรุปจำนวนเรือนกรณีศึกษาจากอายุเรือน

ชนิดเรือน อายุเรือน	หมู่ 4 (หลังที่)	หมู่ 5 (หลังที่)	รวม
น้อยกว่า 60	1,6	16,17	4
61-70	2	8,9,10,14,15	6
71-80		11,13,18	3
มากกว่า 80	3,4,5,7	12,19	6
จำนวน(หลัง)	7	12	19

จากตารางที่ 4.64 จะเห็นได้ว่า เรือนกรณีศึกษาน้ำครั้ง หมู่ 4 และ 5 มีเรือนที่มีอายุช่วง 61-70 ปี เท่ากับเรือนที่มีอายุมากกว่า 80 ปี มีเรือนช่วงอายุน้อยกว่า 60 ปี จำนวนรวมกัน 4 หลัง และเรือนช่วงอายุ 71-80 ปีจำนวน 3 หลัง

4.5.3 การแบ่งกลุ่มเรือนในหมู่บ้านน้ำครั้งจากองค์ประกอบเรือน

จากสมมุติฐาน ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาลักษณะและองค์ประกอบที่สำคัญของเรือนอีสาน ทำให้ทราบว่า เรือนอีสานมีลักษณะและองค์ประกอบเรือนที่ต่างกันไปในแต่ละรูปแบบ จึงได้ทำการจัดกลุ่มเรือนโดยใช้องค์ประกอบหลักของเรือนอีสาน ซึ่งในกลุ่มเรือนกรณีศึกษานี้มีลักษณะเรือนที่คล้ายคลึงกับเรือนอีสานรูปแบบเรือนเกย จึงได้ทำการจัดกลุ่มเพื่อนำไปสู่กระบวนการวิเคราะห์รูปแบบเรือนในลำดับถัดไป องค์ประกอบของเรือนเกยที่นำมาพิจารณาการจัดกลุ่มเรือน มีดังนี้ เรือนนอนหลังคาจั่ว เกย ขาน คร่าว/เขื่อนไฟ แนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก สามารถจัดกลุ่มเรือนจากองค์ประกอบและลักษณะเรือนที่สำคัญได้ดังนี้

กลุ่มที่ 2 กลุ่มเรือนเกษตรที่มีคร้ว หรือเสี้ยนไฟ วางเรือนในทิศตะวันออก-ตก

กลุ่มที่ 2	รูปแบบ	องค์ประกอบแบบเรือนอีสาน					น-ต	อ-ต	เรือนหลังที่
		น	ก	ช	ค	ฟ			
ก		●	●	●	●	-	-	●	1,2,3,4,5,6,9,13,18
		●	●	●	-	●			14,15,16

กลุ่มที่ 3 กลุ่มเรือนเกษตรที่ไม่มีคร้วและเสี้ยนไฟ วางเรือนในทิศตะวันออก-ตก

กลุ่มที่ 3	รูปแบบ	องค์ประกอบแบบเรือนอีสาน					น-ต	อ-ต	เรือนหลังที่
		น	ก	ช	ค	ฟ			
ก		●	●	●	-	-	-	●	19

กลุ่มที่ 4 กลุ่มเรือนเกษตรที่มีคร้ว วางเรือนในทิศเหนือ-ใต้

กลุ่มที่ 4	รูปแบบ	องค์ประกอบแบบเรือนอีสาน					น-ต	อ-ต	เรือนหลังที่
		น	ก	ช	ค	ฟ			
ก		●	●	●	●	-	●	-	7,10,12

จากการจัดกลุ่มทั้ง 4 กลุ่ม มีเรือนที่อยู่ในกลุ่มที่ 1 เรือนเกษตรวางเรือนในทิศตะวันออก-ตก มีองค์ประกอบ คือ เรือนนอน เกษ ฆาน คร้ว และเสี้ยนไฟ จำนวน 3 หลัง กลุ่มที่ 2 เรือนเกษตรวางเรือนในทิศตะวันออก-ตก มีองค์ประกอบ คือ เรือนนอน เกษ ฆาน และคร้วหรือเสี้ยนไฟ จำนวน 12 หลัง โดยเป็นเรือนเกษตรที่มีคร้ว 9 หลัง และเรือนเกษตรที่มีเสี้ยนไฟ 3 หลัง กลุ่มที่ 3 เรือนเกษตรวางเรือนในทิศตะวันออก-ตก มีองค์ประกอบ คือ เรือนนอน เกษ และฆาน จำนวน 1 หลัง กลุ่มที่ 4 เรือนเกษตรวางเรือนในทิศเหนือ-ใต้ มีองค์ประกอบ คือ เรือนนอน เกษ ฆาน และคร้ว จำนวน 3 หลัง

บทที่ 5

วิเคราะห์ลักษณะเรือนที่อยู่อาศัยของบ้านน้ำครั่ง

ในบทนี้ เป็นเนื้อหาของกรวิเคราะห์เรือนกรณีศึกษา ซึ่งมีแนวทางในการวิเคราะห์ ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์เรือนกรณีศึกษาจากสภาพทางกายภาพ

5.2 การวิเคราะห์รูปแบบเรือน โดยเปรียบเทียบกับเรือนพื้นถิ่นภาคอีสาน

5.3 วิเคราะห์รูปแบบเรือนของชาวบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 หมู่ 5 ตำบลวังบาล

การศึกษาอัตลักษณ์ของเรือนพื้นถิ่นนั้นจะศึกษาโดยการแบ่งกลุ่มจากองค์ประกอบเรือนจากการสำรวจบ้านในหมู่บ้านน้ำครั่งสามารถทำให้ได้จำแนกเรือนได้ 3 กลุ่มคือ บ้านรูปแบบสมัยใหม่ บ้านรูปแบบกลางเก่ากลางใหม่ บ้านรูปแบบเก่า จากการทบทวนวรรณกรรม เรือนรูปแบบเก่า มีลักษณะที่สอดคล้องกับเรือนอีสานเดิมมากที่สุดจึงเหมาะกับการเป็นเรือนกรณีศึกษา โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ลักษณะที่ใกล้เคียงกับเรือนอีสานก่อน จึงนำไปสู่การวิเคราะห์และสรุปเป็นอัตลักษณ์ของเรือนในหมู่บ้านน้ำครั่งในลำดับต่อไป

5.1 การวิเคราะห์เรือนกรณีศึกษาจากสภาพทางกายภาพ

เรือนกรณีศึกษา 19 หลังที่ได้ทำการสำรวจนั้น มีลักษณะเป็นเรือนไม้ได้ดูสูง มุงหลังคาสังกะสี ฝาบ้านเป็นไม้ตีซ้อนเกล็ด ประตูหน้าต่างบานเปิดคู่ มีเรือนนอนเป็นเรือนหลักและมีการต่อขยายพื้นที่ใช้งานในบางส่วน มีการใช้งานพื้นที่ได้ดูเรือน การปลูกเรือนจะเรียงไปตามแนวแม่น้ำและถนน การวิเคราะห์เรือนกรณีศึกษาทางกายภาพนั้น นำไปสู่การจัดกลุ่มเรือนตามรูปแบบที่ได้ศึกษารูปแบบของเรือนอีสานเดิม เพื่อนำไปวิเคราะห์รูปแบบของเรือนในหมู่บ้านน้ำครั่งในขั้นตอนต่อไป

5.1.1 การวิเคราะห์เรือนตามช่วงอายุและการใช้งานเรือน

การวิเคราะห์เรือนตามช่วงอายุการใช้งานนี้เป็นการแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบเรือนในแต่ละช่วง จะมีลักษณะที่ต่างกันออกไป จากตารางที่ 4.64 ที่แสดงการแจกแจงรายละเอียดของเรือนในแต่ละช่วงอายุ พบว่า ในช่วงอายุเรือนน้อยกว่า 60 ปี จำนวน 4 หลัง ช่วงอายุ 61-70 ปี จำนวน 6 หลัง ช่วงอายุ 71-80 ปี จำนวน 3 หลัง ช่วงอายุมากกว่า 80 ปี จำนวน 6 หลัง จากข้อมูลดังกล่าวสามารถแสดงในตารางได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.1 เรือนตามช่วงอายุน้อยกว่า 60 ปี

อายุ	เรือนหลังที่	องค์ประกอบเรือนเกษ									ทิศ		กลุ่มที่
		แบบเรือนอีสาน			องค์ประกอบอื่นๆ						น-ต	อ-ต	
		น	ก	ช	ค	ฟ	ห(ร)	ห(น)	ย	เรือนเล็ก			
<60	1	●	●	●	●	-	●	-	-	-	-	●	2
	6	●	●	●	●	-	-	●	●	●	-	●	
	16	●	●	●	-	●	-	●	●	-	-	●	
	17	●	●	●	●	●	-	●	-	-	-	●	1

หมายเหตุ น = เรือนนอน, ก = เกษ, ค = ครัว, ฟ = เสาไฟ, ห(ร) = ห้องน้ำ(ระดับพื้นเรือน),

ห(น) = ห้องน้ำ(นอกเรือน), ย = ยุ้งข้าว, น-ต = เหนือ-ใต้, อ-ต = ตะวันออก-ตะวันตก

ช่วงอายุน้อยกว่า 60 ปี พบเรือนที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกษ 4 หลัง คือเรือนหลังที่ 1, 6, 16 และ 17 มีองค์ประกอบคือ

- เรือนหลังที่ 1 = เรือนนอน+เกษ+ชาน+ครัว+ห้องน้ำระดับพื้นเรือน
- เรือนหลังที่ 6 = เรือนนอน+เกษ+ชาน+ครัว+ห้องน้ำนอกเรือน+ยุ้งข้าว+เรือนเล็ก
- เรือนหลังที่ 16 = เรือนนอน+เกษ+ชาน+เสาไฟ+ห้องน้ำนอกเรือน+ยุ้งข้าว
- เรือนหลังที่ 17 = เรือนนอน+เกษ+ชาน+ครัว+เสาไฟ+ห้องน้ำนอกเรือน

ตารางที่ 5.2 เรือนตามช่วงอายุ 61-70 ปี

อายุ	เรือนหลังที่	องค์ประกอบเรือนเกษ									ทิศ		กลุ่มที่
		แบบเรือนอีสาน			องค์ประกอบอื่นๆ						น-ต	อ-ต	
		น	ก	ช	ค	ฟ	ห(ร)	ห(น)	ย	เรือนเล็ก			
61-70	2	●	●	●	●	-	●	-	●	-	-	●	2
	8	●	●	●	●	●	●	-	●	-	-	●	1
	9	●	●	●	●	-	●	-	-	-	-	●	2
	10	●	●	●	●	-	●	-	●	-	●	-	4
	14	●	●	●	-	●	●	-	-	●	-	●	2
	15	●	●	●	-	●	●	●	●	-	-	●	

หมายเหตุ น = เรือนนอน, ก = เกษ, ค = ครัว, ฟ = เสาไฟ, ห(ร) = ห้องน้ำ(ระดับพื้นเรือน),

ห(น) = ห้องน้ำ(นอกเรือน), ย = ยุ้งข้าว, น-ต = เหนือ-ใต้, อ-ต = ตะวันออก-ตะวันตก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วงอายุ 61-70 ปี พบเรือนที่มีรูปแบบเป็นเรือนเลข 6 หลัง คือเรือนหลังที่ 2, 8, 9, 10, 14 และ 15 มีองค์ประกอบคือ

- เรือนหลังที่ 2 = เรือนนอน+เกย+ชาน+ครัว+ห้องน้ำระดับพื้นเรือน+ยุงข้าว
- เรือนหลังที่ 8 = เรือนนอน+เกย+ชาน+ครัว+เสื่อนไฟ+ห้องน้ำระดับพื้นเรือน+ยุงข้าว
- เรือนหลังที่ 9 = เรือนนอน+เกย+ชาน+ครัว+ห้องน้ำระดับพื้นเรือน
- เรือนหลังที่ 10 = เรือนนอน+เกย+ชาน+ครัว+ห้องน้ำระดับพื้นเรือน+ยุงข้าว
- เรือนหลังที่ 14 = เรือนนอน+เกย+ชาน+เสื่อนไฟ+ห้องน้ำระดับพื้นเรือน
- เรือนหลังที่ 15 = เรือนนอน+เกย+ชาน+เสื่อนไฟ+ห้องน้ำระดับพื้นเรือน+ห้องน่านอกเรือน+ยุงข้าว

ตารางที่ 5.3 เรือนตามช่วงอายุ 71-80 ปี

อายุ	เรือนหลังที่	องค์ประกอบเรือนเกย									ทิศ		กลุ่มที่	
		แบบเรือนอีสาน				องค์ประกอบอื่นๆ					น-ต	อ-ต		
		น	ก	ช	ค	ฟ	ห(ร)	ห(น)	ย	เรือนเล็ก				
71-80	11	●	●	●	●	●	-	●	●	-	-	●	1	
	13	●	●	●	●	-	-	●	-	-	-	●		2
	18	●	●	●	●	-	-	●	●	-	-	●		

หมายเหตุ น = เรือนนอน, ก = เกย, ค = ครัว, ฟ = เสื่อนไฟ, ห(ร) = ห้องน้ำ(ระดับพื้นเรือน),

ห(น) = ห้องน้ำ(นอกเรือน), ย = ยุงข้าว, น-ต = เหนือ-ใต้, อ-ต = ตะวันออก-ตะวันตก

ช่วงอายุ 71-80 ปี พบเรือนที่มีรูปแบบเป็นเรือนเลข 4 หลัง คือเรือนหลังที่ 11, 13 และ 18 มีองค์ประกอบคือ

- เรือนหลังที่ 11 = เรือนนอน+เกย+ชาน+ครัว+เสื่อนไฟ+ห้องน่านอกเรือน+ยุงข้าว
- เรือนหลังที่ 13 = เรือนนอน+เกย+ชาน+ครัว+ห้องน่านอกเรือน
- เรือนหลังที่ 18 = เรือนนอน+เกย+ชาน+ครัว+ห้องน่านอกเรือน+ยุงข้าว+เรือนเล็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.4 เรือนตามช่วงอายุมากกว่า 80 ปี

อายุ	เรือนหลังที่	องค์ประกอบเรือนเกย									ทิศ		กลุ่มที่
		แบบเรือนอีสาน			องค์ประกอบอื่นๆ						น-ต	อ-ต	
		น	ก	ช	ค	ฟ	ห(ร)	ห(น)	ย	เรือนเล็ก			
80 <	3	●	●	●	●	-	●	-	-	-	-	●	2
	4	●	●	●	●	-	●	-	●	●	-	●	
	5	●	●	●	●	-	●	-	-	-	-	●	
	7	●	●	●	●	-	-	●	●	-	●	-	4
	12	●	●	●	●	-	●	-	-	-	●	-	
	19	●	●	●	-	-	-	-	●	-	-	●	

หมายเหตุ น = เรือนนอน, ก = เกย, ค = ครัว, ฟ = เื่อนไฟ, ห(ร) = ห้องน้ำ(ระดับพื้นเรือน),

ห(น) = ห้องน้ำ(นอกเรือน), ย = ยุงข้าว, น-ต = เหนือ-ใต้, อ-ต = ตะวันออก-ตะวันตก

ช่วงอายุมากกว่า 80 ปี พบเรือนที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย 4 หลัง คือเรือนหลังที่ 3, 4, 5, 7, 12 และเรือนหลังที่ 19 มีองค์ประกอบคือ

- เรือนหลังที่ 3 = เรือนนอน+เกย+ชาน++ครัว+ห้องน้ำระดับพื้นเรือน
- เรือนหลังที่ 4 = เรือนนอน+เกย+ชาน++ครัว+ห้องน้ำระดับพื้นเรือน+ยุงข้าว+ยุงข้าว+เรือนเล็ก
- เรือนหลังที่ 5 = เรือนนอน+เกย+ชาน++ครัว+ห้องน้ำระดับพื้นเรือน
- เรือนหลังที่ 7 = เรือนนอน+เกย+ชาน++ครัว+ห้องน้ำนอกเรือน+ยุงข้าว
- เรือนหลังที่ 12 = เรือนนอน+เกย+ชาน++ครัว+ห้องน้ำระดับพื้นเรือน
- เรือนหลังที่ 19 = เรือนนอน+เกย+ชาน+ยุงข้าว

จากตารางแจกแจงองค์ประกอบที่พบในแต่ละช่วงอายุแสดงให้เห็นว่าช่วงเวลาที่ผ่านมาในอดีต แสดงรูปแบบของเรือนที่ยังคงรูปแบบของเรือนอีสานไว้คือ ในเรือนที่มีรูปแบบเป็นเรือนเกย มีองค์ประกอบคือเรือนนอนเป็นเรือนหลัก มีเกยและชานเป็นส่วนประกอบหลักของเรือนเกย ส่วนครัวและเื่อนไฟนั้น เป็นส่วนประกอบรองลงมา องค์ประกอบอื่นๆของเรือนได้แก่ ห้องน้ำระดับพื้นเรือน ห้องน้ำนอกเรือน ยุงข้าว นั้น เป็นองค์ประกอบที่ไม่ได้มีรูปแบบแน่นอนว่าจะพบในเรือนลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนั้นการมีหรือไม่มีองค์ประกอบเหล่านี้ขึ้นอยู่กับการใช้งานของเจ้าของบ้านนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.2 การวิเคราะห์เรือนจากการจัดกลุ่มองค์ประกอบเรือน

จากการวิเคราะห์เรือนจากช่วงอายุการใช้งานแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบที่มีรูปแบบแน่นอน และองค์ประกอบที่มีรูปแบบไม่แน่นอนที่ขึ้นอยู่กับการใช้งานของเจ้าของบ้าน การวิเคราะห์องค์ประกอบเรือนจะแสดงให้เห็นจำนวนเรือนที่มีรูปแบบซ้ำกันมากที่สุดในกลุ่มเรือนกรณีศึกษาที่เป็นตัวแทนของเรือนพื้นถิ่นบ้านน้ำครั่ง

จากตารางที่ 4.65 ตารางจัดกลุ่มเรือนกรณีศึกษาจากองค์ประกอบเรือน ซึ่งได้แจกแจงองค์ประกอบเรือน ที่จัดองค์ประกอบแบบเรือนอีสาน สามารถจัดกลุ่มของเรือนจากองค์ประกอบเรือนได้เป็น 3 กลุ่มคือ

ตารางที่ 5.5 ตารางจัดกลุ่มองค์ประกอบเรือน

กลุ่มที่ 1 เรือนเลข	เรือนหลังที่	องค์ประกอบแบบเรือนอีสาน				
	8,11,17	น	ก	ช	ค	ฟ
กลุ่มที่ 2 เรือนเลข	เรือนหลังที่	องค์ประกอบแบบเรือนอีสาน				
	1,2,3,4,5,6,7,9,10,12,13,18	น	ก	ช	ค	ฟ
	14,15,16	น	ก	ช	ค	ฟ
กลุ่มที่ 3 เรือนเลข	เรือนหลังที่	องค์ประกอบแบบเรือนอีสาน				
	19	น	ก	ช	ค	ฟ

จากการจัดกลุ่มขององค์ประกอบเรือนในตารางที่ 5.5 แสดงให้เห็นว่า เรือนกลุ่มที่ 2 ที่มีลักษณะเป็นเรือนเลข เป็นรูปแบบเรือนที่พบในเรือนกรณีศึกษาทั้ง 19 หลัง มีองค์ประกอบคือ เรือนนอน เกย ขาน และครัวหรือเขื่อนไฟ(วิชิต คลังบุญครอง)

5.1.3 การวิเคราะห์ลักษณะหลังคาเรือนนอนและช่วงเสา

จากการทบทวนวรรณกรรมเรื่องเรือนอีสานได้ระบุไว้ว่า ลักษณะเรือนนอนของเรือนอีสานมีลักษณะเป็นเรือนจั่ว 3 ช่วงเสา จึงได้วิเคราะห์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลังคาเรือนกับช่วงเสาเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาลักษณะเรือนพื้นถิ่นในลำดับต่อไป จากตารางที่ 4.61 ซึ่งได้แจกแจงลักษณะหลังคาและช่วงเสาเรือนนอน สามารถจัดกลุ่มรูปแบบหลังคาและช่วงเสาได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เรือนกรณีศึกษาที่มี 3 ช่วงเสา หลังคาเรือนนอนทรงจั่ว มีจำนวน 11 หลัง คือเรือนหลังที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 13, 17, 18 และ 19

กลุ่มที่ 2 เรือนกรณีศึกษาที่มี 3 ช่วงเสา หลังคาเรือนนอนทรงจั่ว มีจำนวน 1 หลัง คือเรือนหลังที่ 8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มที่ 3 เรือนกรณีศึกษาที่มี 2 ช่วงเสา หลังคาเรือนนอนทรงจั่ว มีจำนวน 5 หลัง คือเรือนหลังที่ 10, 11, 12, 15 และ 16

กลุ่มที่ 4 เรือนกรณีศึกษาที่มี 2 ช่วงเสา หลังคาเรือนนอนทรงปั้นหยา มีจำนวน 2 หลัง คือเรือนหลังที่ 9 และ 14

เมื่อนำตารางที่ 4.61 มาเทียบกับช่วงอายุเรือน พบว่า มีความสัมพันธ์กันของลักษณะหลังคาเรือนนอน และช่วงเสาเรือนนอน สามารถอธิบายได้ดังนี้

ตารางที่ 5.6 ตารางแสดงลักษณะจั่วและช่วงเสาเรือนนอนเทียบกับช่วงอายุเรือน

เรือนกรณีศึกษา	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
หลังคา	จ	●	●	●	●	●	●	-	-	●	●	●	●	-	●	●	●	●	●
	ป	-	-	-	-	-	-	●	●	-	-	-	-	●	-	-	-	-	-
ช่วงเสา	2	-	-	-	-	-	-	-	●	●	●	●	-	●	●	●	●	-	-
	3	●	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	-	-	-	●	●	●
ช่วงอายุเรือน	<60	●	-	-	-	●	-	-	-	-	-	-	-	-	-	●	●	-	-
	61-70	-	●	-	-	-	-	●	●	-	-	-	●	●	-	-	-	-	-
	71-80	-	-	-	-	-	-	-	-	-	●	-	●	-	-	-	-	●	-
	80<	-	-	●	●	●	-	●	-	-	-	●	-	-	-	-	-	-	●
กลุ่ม				1				2	4		3		1	4		3			1

จ = จั่ว, ป = หลังคาปั้นหยา รูปตัวแอล, 2 = ช่วงเสา 2 ช่วง เสา 3 ต้น 3 = ช่วงเสา 3 ช่วง เสา 4 ต้น

จากตารางที่ 5.6 สามารถอธิบาย ลักษณะของช่วงเสาและหลังคาเรือนนอนในแต่ละช่วงอายุได้ดังนี้

- เรือนที่มีอายุน้อยกว่า 60 ปี เป็นเรือนที่มีหลังคาทรง จั่ว 4 หลัง โดยเป็นเรือนที่มี 3 ช่วงเสา 2 หลัง 2 ช่วงเสา 2 หลัง

- เรือนที่มีอายุช่วง 61-70 ปี เป็นเรือนที่มีหลังคาทรง จั่ว 3 หลัง โดยเป็นเรือนที่มี 3 ช่วงเสา 1 หลัง 2 ช่วงเสา 2 หลัง และเป็นเรือนหลังคาทรงปั้นหยา รูปตัวแอล 3 หลัง โดยเป็นเรือนที่มี 2 ช่วงเสาทั้ง 3 หลัง

- เรือนที่มีอายุช่วง 71-80 ปี เป็นเรือนที่มีหลังคาทรง จั่ว 3 หลัง โดยเป็นเรือนที่มี 3 ช่วงเสา 2 หลัง 2 ช่วงเสา 1 หลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เรือนที่มีอายุมากกว่า 80 ปี เป็นเรือนที่มีหลังคาทรง จั่ว 6 หลัง โดยเป็นเรือนที่มี 3 ช่วงเสา 5 หลัง 2 ช่วงเสา 1 หลัง

ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า เรือนที่มีเรือนนอนที่มีหลังคาทรงปั้นหยาที่มี 3 หลัง เป็นเรือนที่มีอายุช่วง 61-70 ปี และเรือนลักษณะนี้ จะมี 2 ช่วงเสา ส่วนเรือนที่มีเรือนนอนหลังคาทรงจั่ว จะมีช่วงเสา 2 และ 3 ช่วงเสา สามารถพบได้ทุกช่วงอายุของเรือนกรณีศึกษา

5.1.4 การวิเคราะห์เรือนจากแนวการวางเรือน

จากการทบทวนวรรณกรรม ลักษณะของเรือนอีสาน โดยมากจะวางแนวเรือนนอนไปตามทิศตะวันออก-ตะวันตก ซึ่งเป็นไปตามความเชื่อในการปลูกเรือน¹

ตารางที่ 5.7 แนวการวางเรือน

เรือนกรณีศึกษา แนวการวางเรือน		บ้านน้ำครั่ง หมู่ 4							บ้านน้ำครั่ง หมู่ 5											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
แนวการวางเรือน	เหนือ-ใต้	-	-	-	-	-	-	●	-	-	●	-	●	-	-	-	-	-	-	-
	ตะวันออก-ตะวันตก	●	●	●	●	●	●	-	●	●	-	●	-	●	●	●	●	●	●	●

จากการลงพื้นที่และการแจกแจงข้อมูลในตารางที่ 4.60 มีเรือนกรณีศึกษา มีแนวการวางเรือนในทิศตะวันออก-ตะวันตก จำนวน 16 หลัง คิดเป็นร้อยละ 84.2 ของเรือนกรณีศึกษาทั้งหมด และทิศเหนือ-ใต้ จำนวน 3 หลัง คิดเป็นร้อยละ 15.8 ของเรือนกรณีศึกษาทั้งหมด

5.2 การวิเคราะห์รูปแบบเรือนโดยเปรียบเทียบกับเรือนพื้นถิ่นภาคอีสาน

การวิเคราะห์รูปแบบเรือนกรณีศึกษา โดยเทียบกับรูปแบบเรือนพื้นถิ่นของอีสานเดิม นั้น เป็นการพิสูจน์สมมุติฐาน ซึ่งจะให้เห็นว่ารูปแบบของเรือนกรณีศึกษานั้นมีความคล้ายคลึงกับเรือนพื้นถิ่นอีสานเดิมอย่างไร โดยลักษณะที่แสดงว่าเป็นเรือนอีสานรูปแบบเรือนเกย ได้ระบุไว้ว่าเป็นเรือนที่มีองค์ประกอบ คือ เรือนนอน เกย ชาน และครัวหรือฮีอนไฟ วางเรือนในแนวทิศตะวันออก-ตก เรือนนอนหลังคาทรงจั่ว

¹ นายณรงค์ศักดิ์ ราวรินทร์ : เอือนอีสานกับความเชื่อที่ปรากฏในโบราณ กรณีโบราณสำนักสงฆ์อิสระธรรมวิเวก โบราณสำนักสงฆ์ เอกสารอิสระธรรมวิเวก ที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.8 ตารางจัดกลุ่มรูปแบบเรือน

อายุ	เรือนหลังที่	จั่วเรือน นอน	องค์ประกอบเรือนยก					ทิศ	
			องค์ประกอบหลัก			รอง		น-ต	อ-ต
			น	ก	ช	ค	ฟ		
<60	1	●	●	●	●	●	-	-	●
	6	●	●	●	●	●	-	-	●
	16	●	●	●	-	●	-	-	●
	17	●	●	●	●	●	●	-	●
61-70	2	●	●	●	●	●	-	-	●
	8	-	●	●	●	●	●	-	●
	9	-	●	●	●	●	-	-	●
	10	●	●	●	●	●	-	●	-
	14	-	●	●	●	-	●	-	●
	15	●	●	●	●	-	●	-	●
71-80	11	●	●	●	●	●	●	-	●
	13	●	●	●	●	●	-	-	●
	18	●	●	●	●	●	-	-	●
80<	3	●	●	●	●	●	-	-	●
	4	●	●	●	●	●	-	-	●
	5	●	●	●	●	●	-	-	●
	7	●	●	●	●	●	-	●	-
	12	●	●	●	●	●	-	●	-
	19	●	●	●	●	-	-	-	●

หมายเหตุ น = เรือนนอน, ก = เกย, ค = คร้ว, ฟ = เชื้อนไฟ, ห(ร) = ห้องน้ำ(ระดับพื้นเรือน),

ห(น) = ห้องน้ำ(นอกเรือน), ย = ฝรั่ง, น-ต = เหนือ-ใต้, อ-ต = ตะวันออก-ตะวันตก

จากการศึกษาเรื่องช่วงอายุและลักษณะหลังคาเรือนนอน และตารางที่ 5.8 แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาในหมู่บ้านน้ำครั้งมีเรือนที่สอดคล้องกับลักษณะและองค์ประกอบรูปแบบเรือนยกของอีสาน จำนวน 12 หลัง(หลังที่แรงา) ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 63.16 ของเรือนกรณีศึกษาทั้งหมด กล่าวได้ว่าเรือนในหมู่บ้านน้ำครั้งเป็นเรือนที่มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานรูปแบบเรือนยก โดยมีองค์ประกอบคือ เรือนนอนหลังคาทรงจั่ว เรือนยก ขาน คร้วหรือเรือนไฟ และมีแนวการวางเรือนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในทิศ ตะวันออกตะวันตก เรือน 6 หลัง เป็นเรือนที่มีลักษณะและองค์ประกอบไม่สอดคล้องกับเรือนอีสานบางส่วน

เมื่อมองภาพรวมของเรือนกรณีศึกษาในเรื่ององค์ประกอบเรือนนั้น พบว่าเรือนกรณีศึกษามีองค์ประกอบที่มีการจัดเรียง ความคล้ายคลึงเรือนอีสาน แต่ก็มีความแตกต่างอยู่บ้าง จึงทำการเปรียบเทียบเพื่อแสดงลักษณะที่เรือนกรณีศึกษากับลักษณะเรือนอีสานซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

ตารางที่ 5.9 ตารางเปรียบเทียบลักษณะองค์ประกอบเรือนอีสานเดิม กับเรือนกรณีศึกษา

องค์ประกอบ	ลักษณะองค์ประกอบ	
	เรือนอีสาน	เรือนกรณีศึกษา
เรือนนอน	ส่วนมากจะมีความยาว 3 ช่วงเสา บิดผนัง มีคชิด ใต้ถุนโล่ง	เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสาบางหลังมี 2 ช่วงเสา มีฝากันทั้ง 4 ด้าน มีทางเข้า 2 ประตู มีช่องลมใต้หลังคา
เกย	เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอนใหญ่ ใต้ถุนจะเตี้ยกว่าปกติ ซึ่งอาจใช้เป็นที่เก็บพื้น	ชานมีหลังคาคลุม โครงสร้างฝากับเรือนนอน เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน บางหลังไม่มีการลดระดับ
ชาน	ชานแคบ บริเวณนอกชานเชื่อมระหว่างเกย	เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่ หลังคาทรงเพิงผนังโปร่ง หรือ ไม่กั้น เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน
ครัว	เป็นเต็บในด้านสกัด หรือ ใช้ร่วมกับเกย	เป็นเต็บ ในด้านสกัด/ชานมีลักษณะคล้ายเกย ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งาน ใต้ถุนผนังโปร่ง ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร
เสื่อนไฟ	เรือน 2 ช่วงเสา มีจั่วโปร่งเพื่อระบายควันไฟ ฝานิยมใช้ไม้ไผ่สาน	เรือน 2 ช่วงเสา มีจั่วโปร่งเพื่อระบายควันไฟ ผนัง ไม้ตีซ้อนเกล็ด
หลังคาเรือนนอน	จั่ว	จั่ว และปั้นหยาทรงตัวแอล
ทิศ	วางด้านรับทิศตะวันออก-ตะวันตก	ตะวันออก-ตะวันตก บางหลังวางในแนวเหนือ-ใต้

จากตารางที่ 5.9 พบว่าลักษณะบางอย่างของเรือนกรณีศึกษามีความแตกต่างกับเรือนอีสาน เช่น ช่องลมใต้หลังคา ชานหลังคาทรงเพิง ซึ่งลักษณะเหล่านี้ อาจเกิดมาจากสภาพพื้นที่ของหมู่บ้าน และการถ่ายทอดลักษณะเรือนกัน ในหมู่บ้าน ตามที่ได้ศึกษาในเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ที่ส่งผลกับการใช้งานที่อยู่อาศัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 วิเคราะห์รูปแบบเรือนของชาวบ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 หมู่ 5 ตำบลวังบาล

การวิเคราะห์รูปแบบเรือนกรณีศึกษาบ้านน้ำครั่ง มีจุดประสงค์เพื่อแสดงการจัดเรียงองค์ประกอบของเรือนกรณีศึกษาบ้านน้ำครั่ง โดยนำลักษณะของแต่ละองค์ประกอบที่ได้ทำการสำรวจในหมู่บ้านน้ำครั่งวิเคราะห์ เพื่อหาลักษณะที่เป็นรูปแบบของเรือนในหมู่บ้านน้ำครั่ง

ตารางที่ 5.10 ตารางแสดงชื่อของลักษณะองค์ประกอบเรือน(ใช้ในตารางที่ 5.11)

องค์ประกอบ	ลักษณะและการใช้งาน	ชื่อย่อ
เรือนนอน	- เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา (เรือน 3 ห้อง)	น1
	- มีฝากระดานทั้ง 4 ด้าน	น2
	- มีทางเข้า 2 ประตู	น3
เกย	- เป็นขานมีหลังคาคลุม	ก1
	- โครงสร้างฝากกับเรือนนอน	ก2
	- เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน	ก3
ขาน	- เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่	ช1
	- หลังคาทรงเพิง ผังโปร่ง หรือ ไม้กัน	ช2
	- เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน	ช3
เรือนไฟ	- เรือนจั่วขนาดเล็ก ผังโปร่ง	ฟ1
	- มี 2 ช่วงเสา	ฟ2
	- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน	ฟ3
ครัว	- เทียบในด้านสกัด/ขวามีลักษณะคล้ายเกย	ค1
	- ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน	ค2
	- ผังโปร่งใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร	ค3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.11 ตารางแจกแจงลักษณะองค์ประกอบเรือนกรณีศึกษา

ลักษณะ	เรือนกรณีศึกษา																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
น1	●	●	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	-	-	-	●	●	●
น2	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
น3	●	●	●	●	●	●	-	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ก1	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ก2	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ก3	-	-	●	●	●	-	●	-	●	●	●	●	-	●	●	●	-	-	-
ช1	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ช2	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ช3	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ฟ1	-	-	-	-	-	-	-	●	-	-	-	-	-	●	-	●	●	-	-
ฟ2	-	-	-	-	-	-	-	●	-	-	●	-	-	●	●	●	●	-	-
ฟ3	-	-	-	-	-	-	-	●	-	-	●	-	-	●	●	●	●	-	-
ค1	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	-
ค2	-	●	-	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	-
ค3	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	-	-	-	-	●	-
ต่อเติม	●	●	●	●	-	●	-	●	●	●	●	●	-	-	●	●	●	●	-

จากตารางที่ 5.11 แสดงรายละเอียดขององค์ประกอบเรือนกรณีศึกษาในแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งพบทั้งองค์ประกอบที่มีรายละเอียดไม่ครบตามเกณฑ์เรือนอีสานและครบถ้วนทุกลักษณะ และสามารถอธิบายลักษณะของเรือนในบ้านน้ำครั้งได้ดังนี้ เรือนบ้านน้ำครั้งเป็นเรือนที่มีเรือนนอนส่วนมาก 3 ช่วงเสา มีฝากระดาน 4 ด้าน โดยมากมีทางเข้า 2 ประตู มีเกณฑ์มีลักษณะเป็นชานมีหลังคาคลุมใช้โครงสร้างร่วมกับเรือนนอน มีทั้งอยู่ในระดับเดียวกับพื้นเรือนนอนและลดระดับลงจากพื้นเรือนนอน มีชานที่มีหลังคาเพิง ผนังโปร่ง หรือไม้กระดาน อยู่ต่อจากเรือนใหญ่ เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน เรือนบางหลังมีเสี้ยนไฟที่มีลักษณะเป็นเรือนหลังคาจั่วขนาดเล็ก ผนังโปร่ง 2 ช่วงเสา ได้ดูแล้วยมีการใช้งานได้ดูน เรือนส่วนมากมีครัวที่เป็นเทปในคานสัด/ขาวมีลักษณะคล้ายเกย ได้ดูแล้วยมีการใช้งานได้ดูน ผนังโปร่งใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อตรวจสอบเรือนในหมู่บ้าน โดยมากเป็นเรือนที่มีการต่อเติมซึ่งได้ระบุไว้ในตารางที่ 5.10 ผู้วิจัยจึงได้ทำการจัดกลุ่มของความคล้ายคลึงขององค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบเพื่อศึกษา ลักษณะเรือนพื้นถิ่นของหมู่บ้านน้ำครั้งได้ดังนี้

ตารางที่ 5.12 ตารางแสดงองค์ประกอบเรือนพื้นถิ่น

No.	เรือนที่ไม่มีการต่อเติม					เรือนที่มีการต่อเติม														
	5	7	13	14	19	1	2	3	4	6	8	9	10	11	12	15	16	17	18	
น	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ก	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ช	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
ค	●	●	●	-	-	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	-	-	●	●	●
ฟ	-	-	-	●	-	-	-	-	-	-	●	-	-	●	-	●	●	●	●	-
ถ.	-	-	-	●	-	●	-	-	-	-	-	-	-	●	-	-	-	●	-	-
หน	●	●	●	-	-	-	-	●	●	●	-	●	-	●	●	-	-	-	-	-
หร	-	-	-	●	●	●	-	-	-	-	●	-	●	-	●	●	●	●	●	-
ย	-	●	-	●	-	●	●	●	-	●	●	-	-	-	●	●	-	●	●	●
กลุ่มที่					2		1		2		3			2						

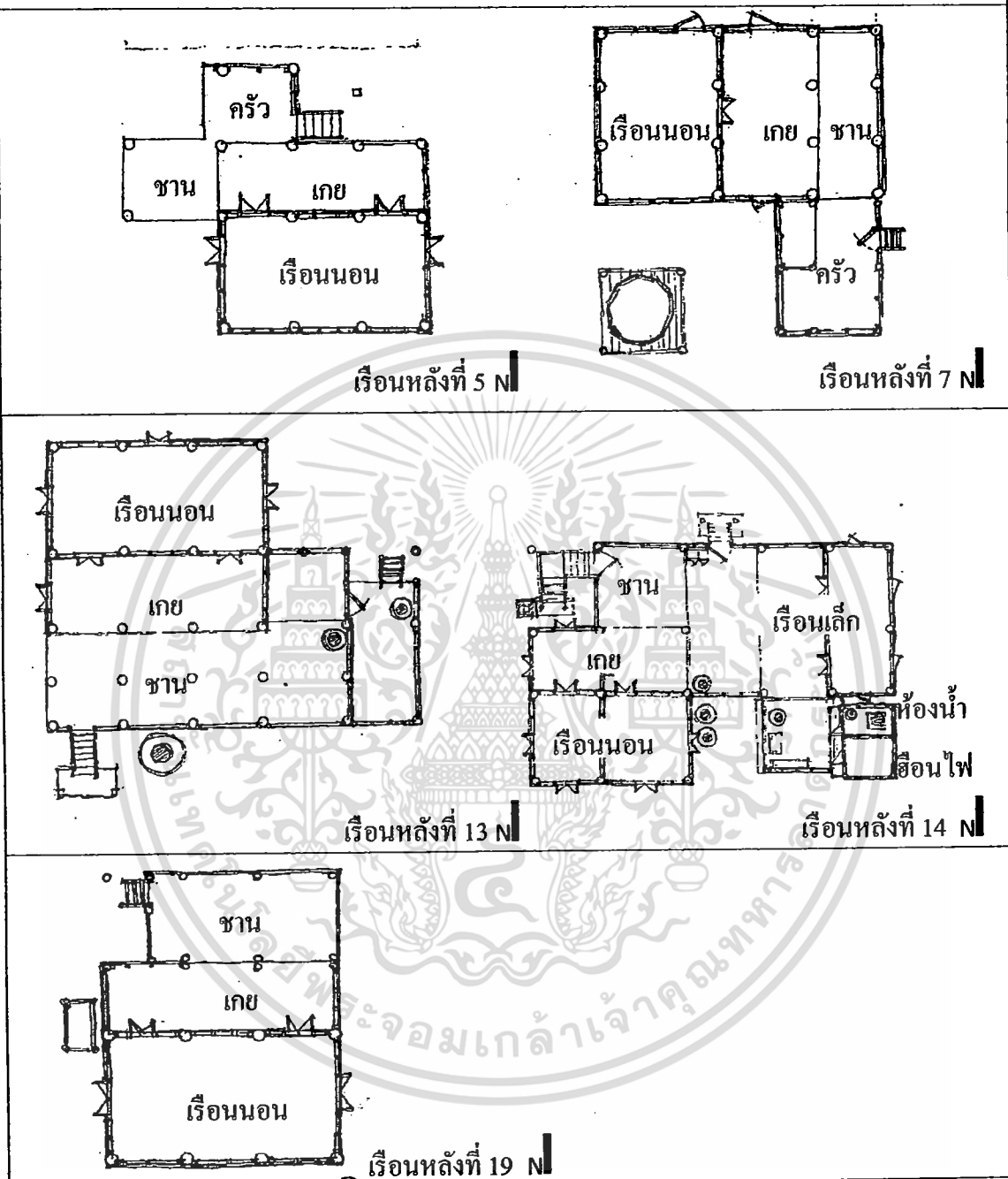
หมายเหตุ น = เรือนนอน, ก = เกย, ค = ครัว, ฟ = เือนไฟ, ห(ร) = ห้องน้ำ(ระดับพื้นเรือน), ห(น) = ห้องน้ำ(นอกเรือน), ย = ชู้งข้าว, น-ค = เหนือ-ใต้, อ-ต = ตะวันออก-ตะวันตก

จากตารางที่ 5.11 สามารถสรุปได้ว่า เรือนลักษณะดั้งเดิมเป็นเรือนเกยที่ไม่มีการต่อเติม ที่มีเรือนนอนเป็นเรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา มีฝาผนังทั้ง 4 ด้าน มีทางเข้า 1-2 ประตู มีเกยเป็นชานมีหลังคาคลุม โครงสร้างฝาผนังกับเรือนนอน เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน มีชาน เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่ หลังคาทรงเพิง ผังโปร่ง หรือไม้กั้น เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน มีห้องน้ำอยู่นอกเรือน

เรือนที่มีการต่อเติมนั้นมีองค์ประกอบคล้ายกับเรือนดั้งเดิม คือมีเรือนนอน เกยและชานเหมือนกัน และส่วนมากจะมีครัวเป็นที่ประกอบอาหาร มีห้องน้ำอยู่บนเรือน และมีชู้งข้าวของเดิม ซึ่งสามารถสรุปรูปแบบของเรือนพื้นถิ่นที่พบในเรือนกรณีศึกษาได้ดังนี้(จากตารางที่ 5.10-5.11)

ตารางที่ 5.13 พื้นที่การใช้งานในเรือนคั้งเคิม

เรือนคั้งเคิม หลังที่ 5, 7, 13, 14 และ 19 (ตามลำดับ)

เรือนนอน เป็น เรือนหลังคาจั่ว 2 หรือ 3 ช่วงเสา มีฝาผนังทั้ง 4 ด้าน ส่วนมากมีทางเข้า 2 ประตู

เกย เป็นชานมีหลังคาคลุม โครงสร้างฝากกับเรือนนอน เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน

ชาน เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่ หลังคาทรงเพิง ผนัง โปรง หรือไม้กั้น เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของ เรือน

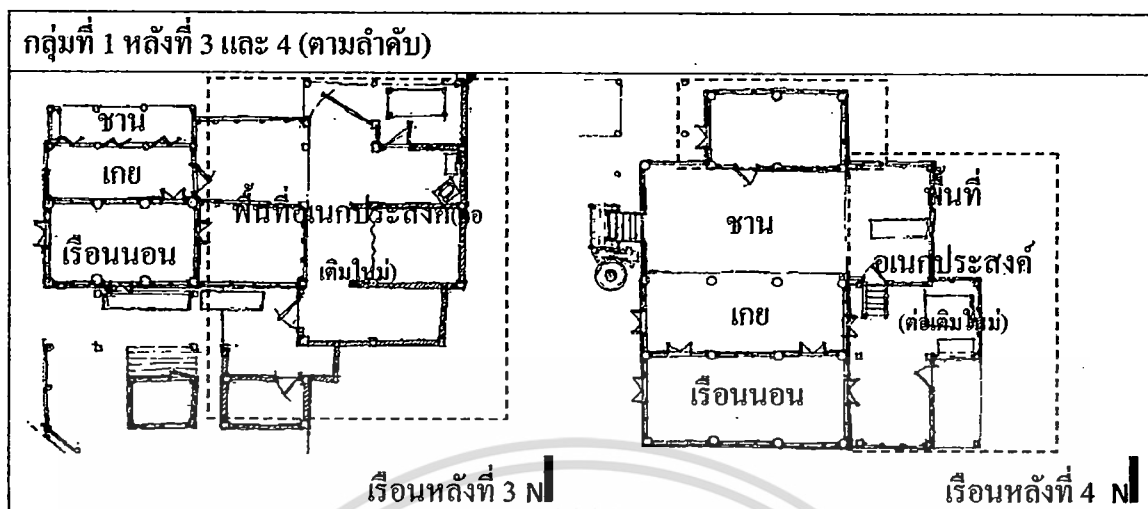
ฮีตองไฟ เป็นเรือนจั่วขนาดเล็ก ผนัง โปรง มี 2 ช่วงเสา ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน

ครัว เป็นเทิบในด้านสกัด/ขวามีลักษณะคล้ายเกยใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุนผนัง โปรง ใช้เป็นพื้นที่

ประกอบอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.14 พื้นที่การใช้งานในเรือนพื้นถิ่น กลุ่มที่ 1

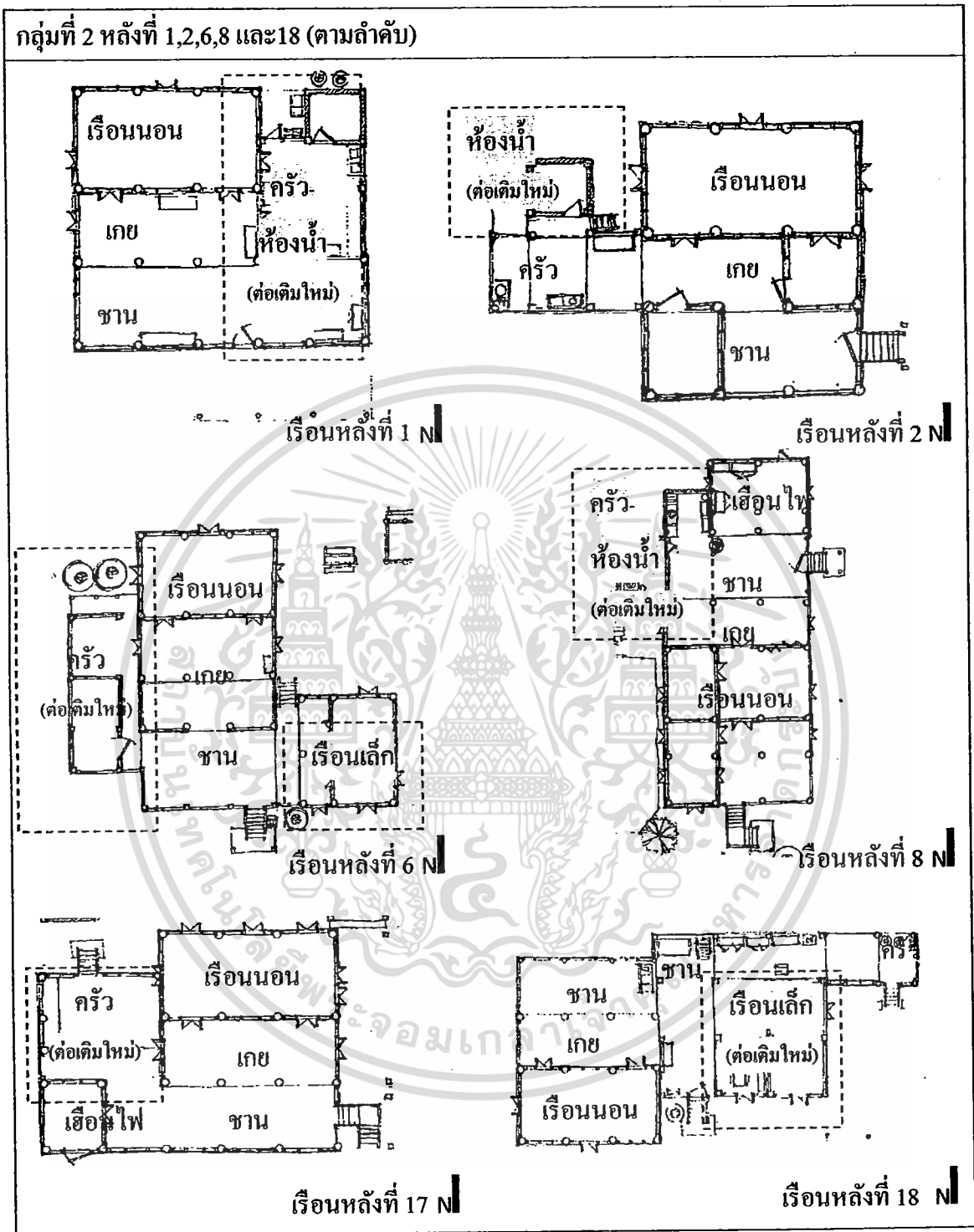
เรือนนอน เป็น เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา มีฝาผนังทั้ง 4 ด้าน มีทางเข้า 2 ประตู

เกย เป็นชานมีหลังคาคลุม โครงสร้างฝากกับเรือนนอน เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน

ชาน เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่ หลังคาทรงเพิง ผันง โปร่ง หรือไม้กั้น เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน

ครัว เป็นเต็บในด้านสกัด/ยาวมีลักษณะคล้ายเกยผันง โปร่ง ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร

ตารางที่ 5.15 พื้นที่การใช้งานในเรือนพื้นดิน กลุ่มที่ 2

เรือนนอนเป็น เรือนหลังคาจั่ว 3 ช่วงเสา มีฝากั้นทั้ง 4 ด้าน มีทางเข้า 2 ประตู

เกยเป็นชานมีหลังคาคลุม โครงสร้างฝากับเรือนนอน เป็นพื้นที่ระดับเดียวกับเรือนนอน

ชาน เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่ หลังคาทรงเพิง ผนัง โปร่ง หรือไม้กั้น เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน

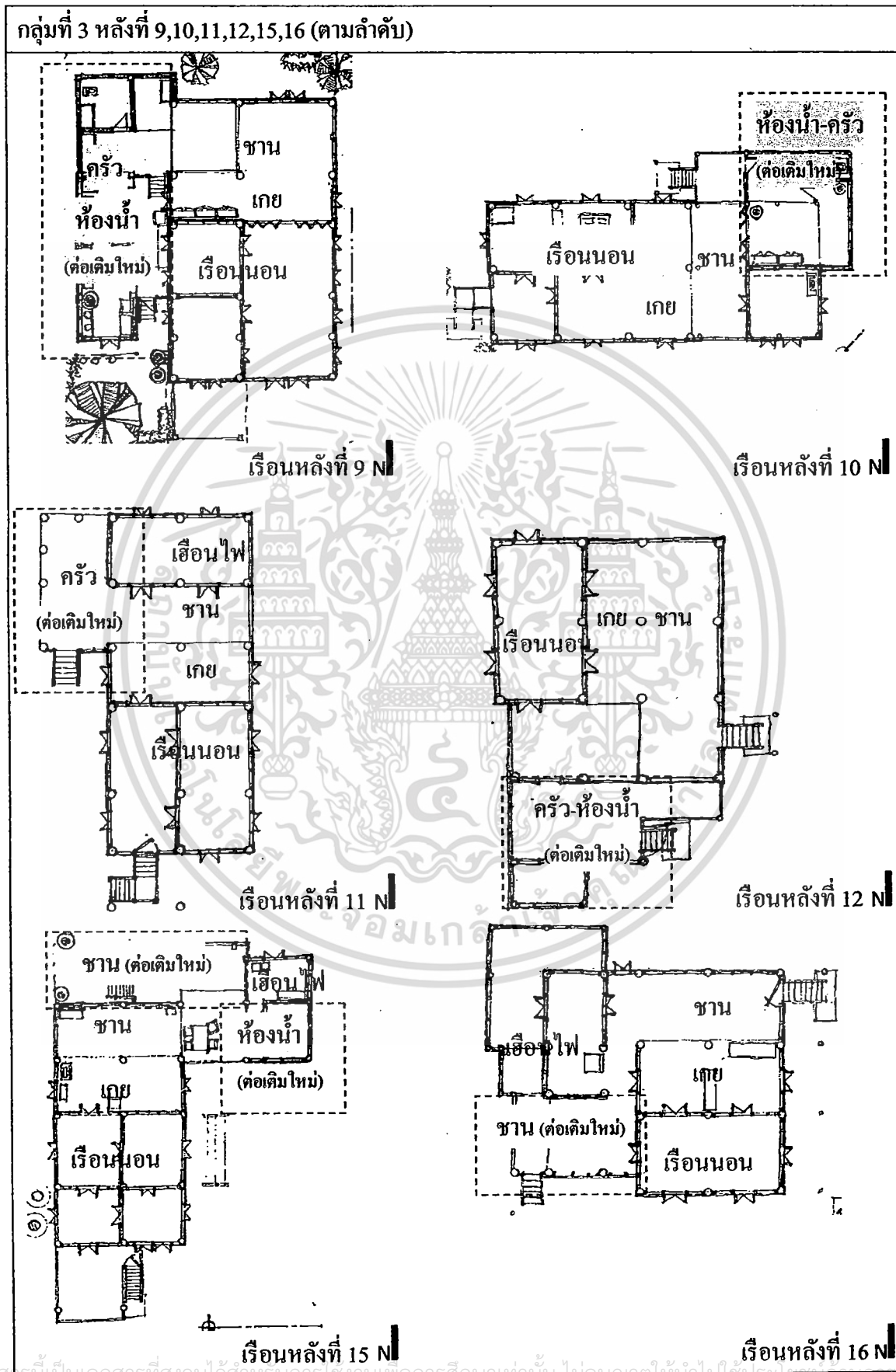
เขื่อนไฟ เป็นเรือนจั่วขนาดเล็ก ผนัง โปร่ง มี 2 ช่วงเสา ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน

ครัว เป็นเทิบในด้านสกัด/ขวามือลักษณะคล้ายเกย ผนัง โปร่ง ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารทรัพย์สินทางปัญญาของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5.16 พื้นที่การใช้งานในเรือนพื้นถิ่น กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 3 หลังที่ 9,10,11,12,15,16 (ตามลำดับ)

เรือนนอน เป็นเรือน 2 ช่วงเสา มีฝากั้นทั้ง 4 ด้าน มีทางเข้า 2 ประตู

เกย เป็นขานมีหลังคาคลุม โครงสร้างฝากกับเรือนนอน เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน

ขาน เป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่ หลังคาทรงเพิง ผังโปร่ง หรือไม้กั้น เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน

เฮือนไฟ เป็นเรือนขนาดเล็ก ผังโปร่ง มี 2 ช่วงเสา ใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน

ครัว เป็นเทิบในค้ำนสัด/ยาวมีลักษณะคล้ายเกยใต้ถุนเตี้ย มีการใช้งานใต้ถุน ผังโปร่ง ใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

สรุปผล ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะ

บทนี้เป็นการแสดงผลของการเปรียบเทียบและวิเคราะห์รูปแบบเรือนของหมู่บ้านน้ำครั่ง หมู่ 4 และหมู่ 5 ที่ได้มีการแจกแจงองค์ประกอบตามรูปแบบของเรือนอีสาน และได้มีการแจกแจงองค์ประกอบที่พบในเรือนกรณีศึกษาแต่ละหลัง จากการแจกแจงและวิเคราะห์รายละเอียดของเรือนกรณีศึกษาโดยใช้รูปแบบของเรือนอีสานเป็นเกณฑ์ สามารถจัดกลุ่มของเรือนกรณีศึกษา ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเรือนเกยที่มีครัวและเสื่อนไฟ วางเรือนในทิศตะวันออก-ตก

กลุ่มที่ 2 กลุ่มเรือนเกยที่มีครัว หรือเสื่อนไฟ วางเรือนในทิศตะวันออก-ตก

กลุ่มที่ 3 กลุ่มเรือนเกยที่ไม่มีครัวและเสื่อนไฟ วางเรือนในทิศตะวันออก-ตก

กลุ่มที่ 4 กลุ่มเรือนเกยที่มีครัว วางเรือนในทิศเหนือ-ใต้

จากตารางที่ 5.6, 5.7 และ 5.8 แสดงให้เห็นว่า เรือนกรณีศึกษาในหมู่บ้านน้ำครั่งมีเรือนที่สอดคล้องกับลักษณะและองค์ประกอบรูปแบบเรือนเกยของอีสาน จำนวน 12 หลัง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 63.16 ของเรือนกรณีศึกษาทั้งหมด กล่าวได้ว่าเรือนในหมู่บ้านน้ำครั่งเป็นเรือนที่มีความคล้ายคลึงกับเรือนอีสานรูปแบบเรือนเกย โดยมีองค์ประกอบคือ เรือนนอนหลังคาทรงจั่ว เรือนเกยชาน ครัวหรือเรือนไฟ และมีแนวการวางเรือนในทิศ ตะวันออกตะวันตก เรือน 6 หลัง เป็นเรือนที่มีลักษณะและองค์ประกอบไม่สอดคล้องกับเรือนอีสานบางส่วน

6.1 สรุปอัตลักษณ์ของเรือนพื้นดินในบ้านน้ำครั่งหมู่ 4 หมู่ 5 ตำบลวังบาล

จากการศึกษาเรื่ององค์ประกอบเรือนอีสาน สามารถสรุปลักษณะขององค์ประกอบต่างๆที่เป็นอัตลักษณ์ของเรือนที่พบในหมู่บ้านน้ำครั่ง ได้ดังนี้

ลักษณะที่เป็นอัตลักษณ์ของเรือนบ้านน้ำครั่ง เป็นเรือนที่มีลักษณะคล้ายเรือนเกยของเรือนอีสานเดิม โดยมีเรือนนอนเป็นเรือนหลังคาจั่วส่วนมากมี 3 ช่วงเสา มีฝ้ากันทั้ง 4 ด้าน มีทางเข้า 2 ประตู ช่วงใต้โครงสร้างหลังคา มีช่องลมหรือคอสอง มีเกยเป็นชานมีหลังคาคลุม โครงสร้างฝ้ากับเรือนนอน เป็นพื้นที่ลดระดับลงมาจากเรือนนอน มีชานเป็นพื้นที่ต่อจากเรือนใหญ่หลังคาทรงเพิงผนังโปร่งหรือไม่กัน เป็นพื้นที่เชื่อมส่วนอื่นของเรือน บางหลังมีเสื่อนไฟ เป็นเรือนจั่วขนาดเล็กผนังโปร่ง มี 2 ช่วงเสา มีการใช้งานได้ถุน ส่วนมากมีครัวเป็นเทิบในด้านสกัด/ขวามีลักษณะคล้ายเกยใต้ถุนเตี้ย ผนังโปร่งใช้เป็นพื้นที่ประกอบอาหาร

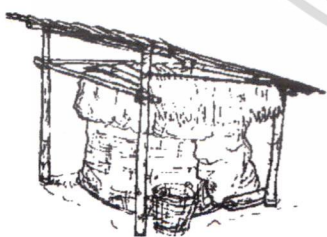
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 ข้อค้นพบ

ในหมู่บ้านน้ำครั้งนี้ไม่ได้มีแต่เพียงเรือนพื้นดินที่เป็นเรือนที่มีความคล้ายกับเรือนอีสานเท่านั้น เรือนแต่ละหลังจะมีความคล้ายกันในแต่ละช่วงอายุด้วย ซึ่งจากการสังเกต เรือนที่มีช่วงอายุใกล้ๆกัน จะมีรายละเอียดที่เป็นส่วนตกแต่งคล้ายกัน มีการต่อเติมองค์ประกอบในลักษณะคล้ายกันเพราะเมื่อมีการต่อเติมในบ้านหนึ่ง ละแวกข้างเคียงก็มักจะให้ช่างไปทำที่เรือนของตนด้วย เรือนในหมู่บ้านมีการทำครัว ชาน หรือห้องน้ำที่มีรูปร่างคล้ายกัน และในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยพบช่องลมหรือคอสองที่มีลักษณะคล้ายๆกันเกือบทุกหลัง คอสองจึงเป็นส่วนประกอบเรือนที่เป็นอัตลักษณ์ของเรือนในหมู่บ้านน้ำครั้ง และองค์ประกอบของเรือนที่มีความต่างไปจากเรือนอีสานเดิม นั่นคือ ชานเรือน จากที่ได้ศึกษาเรือนกรณีศึกษาแล้วพบว่าชานเรือนของเรือนทุกหลัง มีการต่อหลังคาคลุมยาวต่อจากเกย ซึ่งเป็นผลจากสภาพภูมิอากาศของอำเภอห่มเกล้า ที่มีช่วงฤดูฝนที่ยาวนานนั่นเอง

ภาพที่ 6.1 ลักษณะช่องลม

ภาพที่ 6.2 ภาพแสดงลักษณะ
ยุงข้าว

องค์ประกอบต่างๆที่พบเพิ่มเติมในเรือนกรณีศึกษาเป็น ส่วนที่มีการต่อเติมเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานที่เจ้าของเรือนต้องการ เช่น ห้องน้ำของเรือน จะมีการต่อเติมในระดับเดียวกับพื้นเรือน โดยอยู่เชื่อมกับชาน วัสดุที่ใช้เป็นพื้นคอนกรีตผนังสังกะสี โครงไม้ หรือเป็นผนังก่ออิฐฉาบปูนเรียบ หรือบางหลังจะมีการต่อเติมครัวใหม่โดยรั้วครัวเดิมออก ทำให้มีรูปทรงเรือนที่ขยายออกแตกต่างกันออกไป

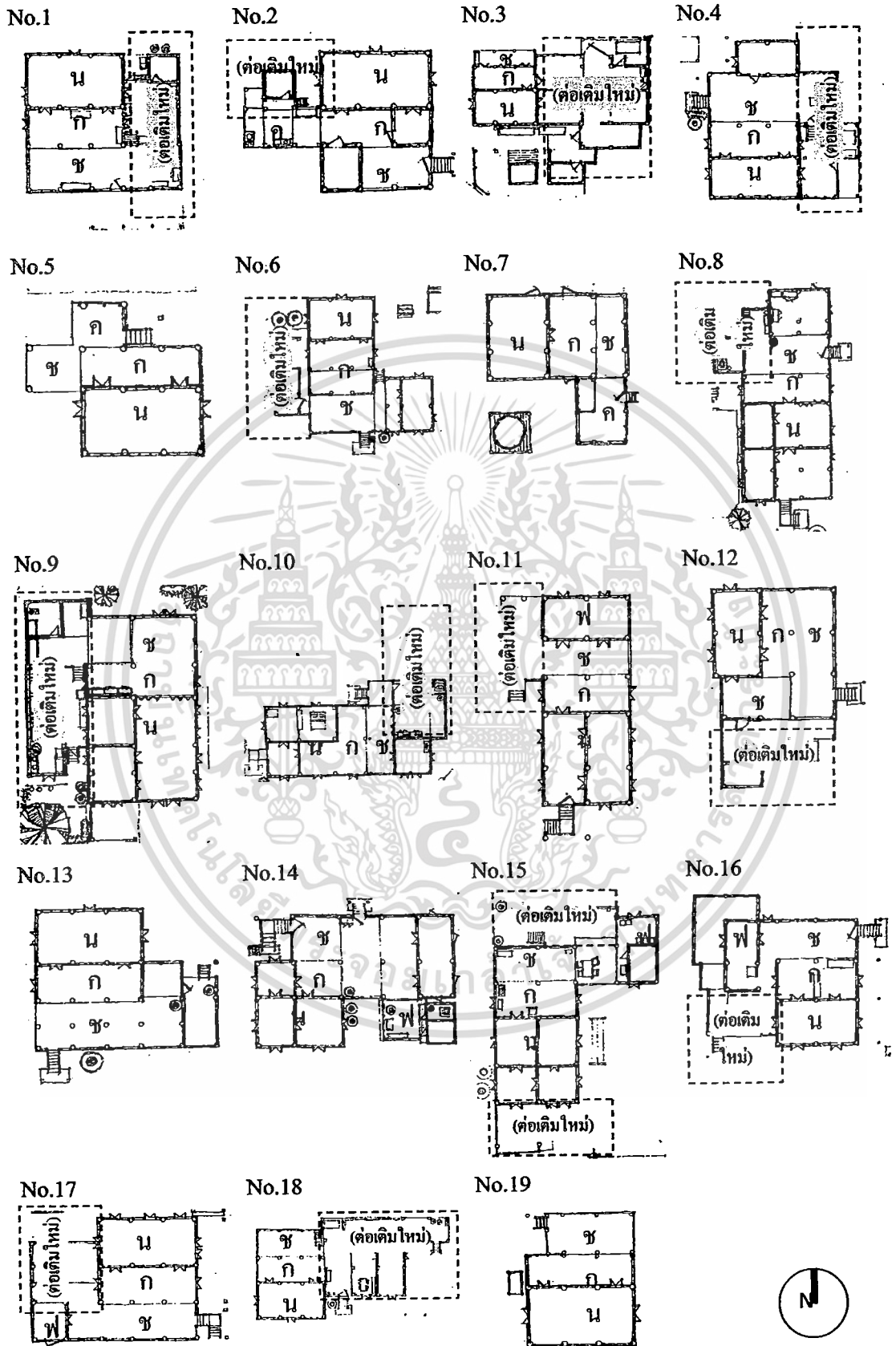
การศึกษาครั้งนี้จากเรือนกรณีศึกษาทั้ง 19 หลัง เรือนที่พบมีลักษณะเป็นเรือนเกย คือเรือนที่มีองค์ประกอบหลักเป็นเรือนนอน เกยและชาน และมีครัวหรือเฮือนไฟเป็นองค์ประกอบรอง ซึ่งจากรายงานวรรณกรรม เรือนอีสานมีทั้งหมด 3 รูปแบบ คือเรือนแฝด เรือนแฝด และเรือนโง่ง ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ไม่พบเรือนที่มีลักษณะเป็นเรือนแฝดและเรือนโง่งในหมู่บ้านซึ่ง ถ้ามองในเรื่องวัฒนธรรม แนวทางในการปลูกเรือนของคนในกลุ่มเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ย่อมมีความคล้ายคลึงกันด้วยปัจจัยหลายๆปัจจัย เช่น เงินทุน วัสดุ ช่างฝีมือ และค่านิยม เป็นต้น ทั้งนี้ เมื่อกลุ่มคนในวัฒนธรรมมีการเคลื่อนย้ายจากถิ่นเดิม จึงมีการนำรากวัฒนธรรมเดิมติดตัวมาด้วย และเมื่อมีการย้ายมาแล้ว ก็ย่อมมีการผสมของวัฒนธรรมเดิมและวัฒนธรรมใหม่ จึงเป็นเหตุให้เกิดการ ลดทอนแนวความคิดเดิม ซึ่งพื้นที่กรณีศึกษานี้ ถ้ามองจากสภาพภูมิประเทศแล้ว เป็นพื้นที่ราบมีแม่น้ำไหล ผ่าน ไม่มีป่าไม้ในบริเวณใกล้เคียง จึงมีความเป็นไปได้ว่า การปลูกเรือนจำเป็นต้องใช้เงินทุนมาก เพื่อที่จะซื้อวัสดุ หรือจ้างช่างฝีมือในการก่อสร้าง เรือนดั้งเดิมของชาวบ้านบ้านน้ำครั่งจึงมีรูปแบบที่ ค่อนข้างจะเรียบง่าย มีรูปทรงที่ตรงไปตรงมา แยกพื้นที่ใช้งานอย่างชัดเจนไม่ซับซ้อนมาก

ในการศึกษาพื้นที่การใช้งานของเรือน พบว่ามีเรือนบางหลังที่มีผู้อาศัย 1 คน ซึ่งเป็นที่สังเกต ว่า พื้นที่ของเรือนมีเนื้อที่ประมาณ 160-170 ตารางเมตร ซึ่งเป็นเนื้อที่ที่กว้างมากสำหรับคน 1 คน จากการสอบถามเจ้าของเรือนพบว่า แต่เดิมมีคนในครอบครัวมาก และเมื่อเวลาผ่านไป ได้ย้ายออกไป มีครอบครัวของตัวเอง จึงเหลือผู้สูงอายุอยู่ที่เรือนเดิม และเรือนเดิมนี้อีกก็เป็นเรือนที่เป็นพื้นที่ชุมนุม คนในครอบครัวเมื่อถึงช่วงเทศกาลสำคัญต่างๆ เช่นกัน

ในหมู่บ้านที่ทำการสำรวจ ผู้วิจัยพบปัญหาหลักคือชาวบ้านมักจะถามว่า เอาข้อมูลไปทำ อะไร ได้ข้อมูลไปแล้ว จะเสนอให้มีหน่วยงานไหนมาซ่อมแซมบ้านหรือไม่ ซึ่งเป็นคำถามที่ สะท้อนให้เห็นว่า จะมีการเปลี่ยนแปลงเรือนเดิมเมื่อมีการชำรุด แต่การเปลี่ยนแปลงนั้น เมื่อได้ สอบถามชาวบ้านก็จะมีความเห็นที่ต่างกัน ไป มีทั้งที่อยากรื้อทิ้ง และทำเป็นบ้านสมัยใหม่ บางกลุ่ม ก็เสนอว่าอยากซ่อมให้เป็นแบบเดิมและปลูกเรือนใหม่ไว้ข้างๆหรือต่อได้ดูนเป็นที่อยู่แทน

ภาพที่ 6.3 ภาพแสดงลักษณะการต่อเติม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากภาพที่ 6.3 แสดงให้เห็นว่า เรือนในหมู่บ้านน้ำครั้งมีการต่อเติมแบบขยายออกด้านข้าง โดยใช้ฐานเชื่อมกับส่วนที่ต่อเติมเข้ามาใหม่นั้น และยังคงเก็บเรือนใหญ่ที่มีองค์ประกอบเป็นเรือนนอน เกย และชาน ไม่ว่าเรือนจะหันในแนวทิศใดก็ตาม

6.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์เรือนพื้นถิ่นในหมู่บ้านน้ำครั้งนี้ เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ในเรื่องรูปแบบเรือนรวมไปถึงลักษณะที่แสดงถึงหน้าตาของเรือนในหมู่บ้านน้ำครั้ง ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อผู้ที่ทำการศึกษาเพื่อที่จะปรับปรุงเรือนในหมู่บ้านให้ยังคงความเป็นเรือนในพื้นที่อยู่หรือกล่าวได้ว่ามีความกลมกลืนกันกับเรือนพื้นถิ่นของหมู่บ้าน โดยใช้ลักษณะที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของเรือนมาประกอบการตัดสินใจในการออกแบบปรับปรุง รวมไปถึงแนวทางในการปลูกเรือนหรือวางผังเรือนที่จะปลูกใหม่ ทั้งนี้ เพื่อให้เรือนที่เกิดใหม่ในหมู่บ้านมีการแสดงความเป็นตัวตนของบ้านน้ำครั้งไว้ เพื่อให้ผู้คนที่เดินทางเข้ามาเก็ติ ชาวบ้านในหมู่บ้านก็เกิดความรู้สึกในภูมิปัญญาดั้งเดิมที่บรรพบุรุษได้ถ่ายทอดไว้ให้ใช้ในการดำรงชีวิตอย่างเหมาะสมในสภาพแวดล้อมของพื้นที่นี้

การศึกษาเรือนพื้นถิ่นนั้นจำเป็นต้องศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์ของพื้นที่ด้วย เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ สำหรับหมู่บ้านน้ำครั้งนี้ การเข้าถึงชาวบ้านเป็นไปได้ค่อนข้างสะดวก แต่จะมีปัญหาในด้านความเข้าใจและการสื่อสารว่าผู้วิจัยนั้นมาทำอะไร ส่งผลต่อชาวบ้านอย่างไรเท่านั้น ในการหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการเลือกเกณฑ์ในการวิจัย สามารถหาได้จากห้องสมุดของมหาวิทยาลัยศิลปากร เนื่องจากมีการรวบรวมการวิจัยในลักษณะนี้ไว้เป็นจำนวนมาก ซึ่งสามารถใช้เป็นแบบอย่างในการดำเนินงานวิจัยได้เป็นอย่างดี

ในเรือนกรณีศึกษาที่ได้ทำการเก็บข้อมูลทั้ง 19 หลังเป็นเรือนที่ได้รับคำแนะนำจากชาวบ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และผู้รู้ในหมู่บ้าน หากมีผู้วิจัยท่านอื่นที่ต้องการสำรวจเรือนในหมู่บ้านเพิ่มเติม สามารถหาความรู้เพิ่มเติมได้จากการสอบถามชาวบ้าน และผู้ช่วยด้านวัฒนธรรม คุณลุง ลวด ศรีแสนสุข บ้านที่เป็นเจ้าของเรือนกรณีศึกษาหลังที่ 17 ท่านสามารถอธิบายลำดับชั้นอายุของเรือนในละแวกนั้นได้เป็นอย่างดี

บรรณานุกรม

เสถียรโกเศศ. ประเพณีไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พิชิตการพิมพ์, 2524.

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจิต คลังบุญครอง. สถาปัตยกรรมที่อยู่อาศัยชาวไทยอีสานและชาวไทยไทย. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2536.

ทิพย์สุดา ปทุมานนท์. กำเนิดสถาปัตยกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

จำนง อคิวัฒน์สิทธิ์. สังคมวิทยา. พระนคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.

พรพจน์ สุขเกษม. รายงานฉบับสุดท้ายโครงการรักษาเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมท้องถิ่น และสิ่งแวดล้อมเพื่อคึงคูก่อนนักท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐม. : มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2540.

ศาสตราจารย์อรศิริ ปาณินท์. ปัญญาสร้างสรรค์ในเรือนพื้นถิ่นอุษาคเนย์ : กรณีศึกษา ไทย ลาว อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ผ่านที่ว่าง มวล และชีวิต. กรุงเทพฯ : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2543.

ศรีศักร วัลลิโภดม. พัฒนาการทางสังคม-วัฒนธรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง, 2544.

งามพิศ สัตย์สงวน. สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาครอบครัวไทยโซ่ง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

สุวิทย์ จิระมณี. ศิลปสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นอีสานในวัฒนธรรมไทย – ลาว. พิมพ์ครั้งที่ 1. ชลบุรี : คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, 2545.

อมรา พงศาพิชญ์. ความหลากหลายทางวัฒนธรรม กระบวนทัศน์และบทบาทในประชาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

ณรงค์ศักดิ์ ราวะรินทร์. ภูมิปัญญาอีสานจากโบราณ โครงการอนุรักษ์โบราณ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.

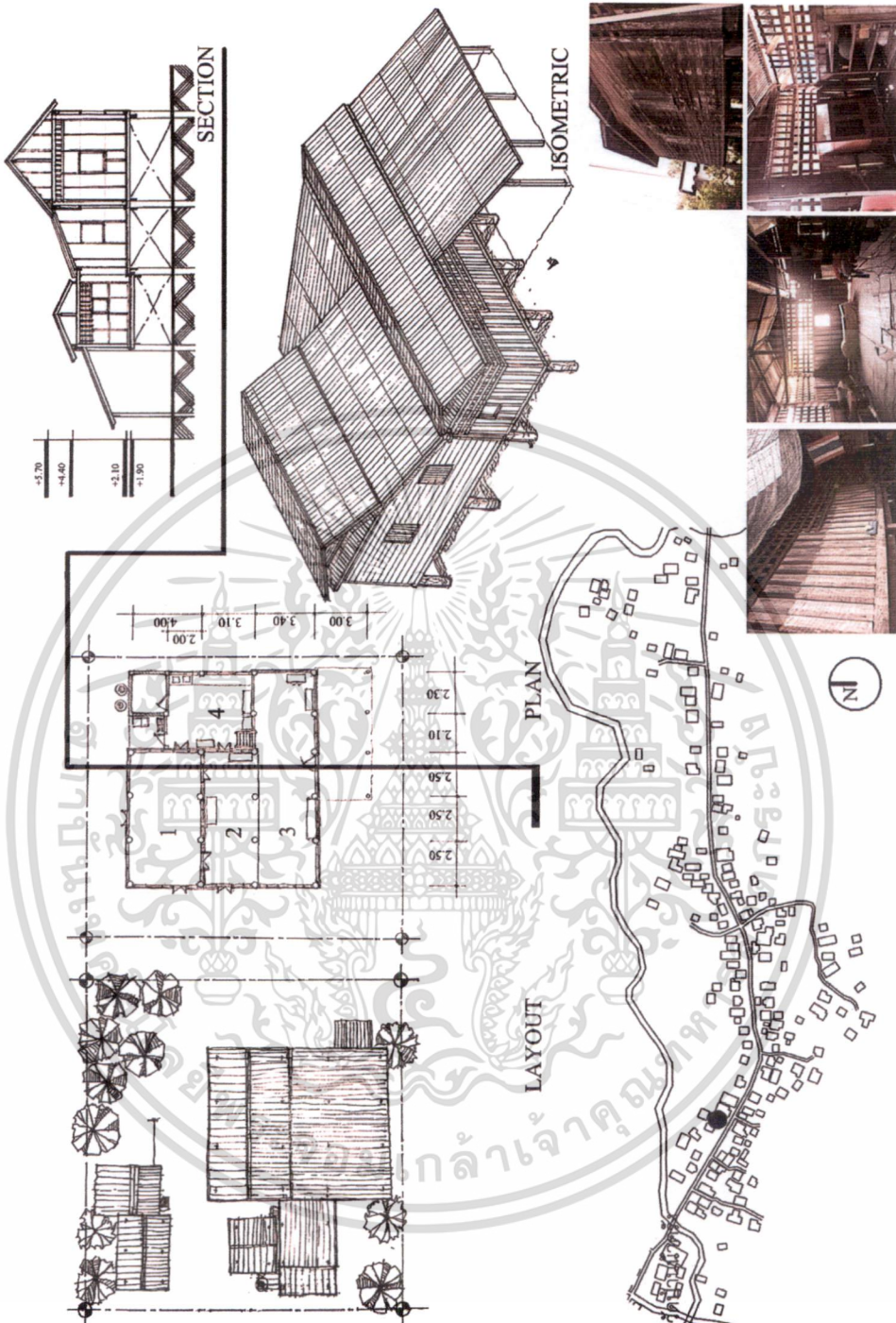
กรวรรณ งามวรรณ. การเปลี่ยนแปลงลักษณะพื้นที่ใช้สอยภายในเรือนชาวเขาเผ่าม้งแบบดั้งเดิม ตำบลปากกลาง อำเภอปัว จังหวัดน่าน. : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2555.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

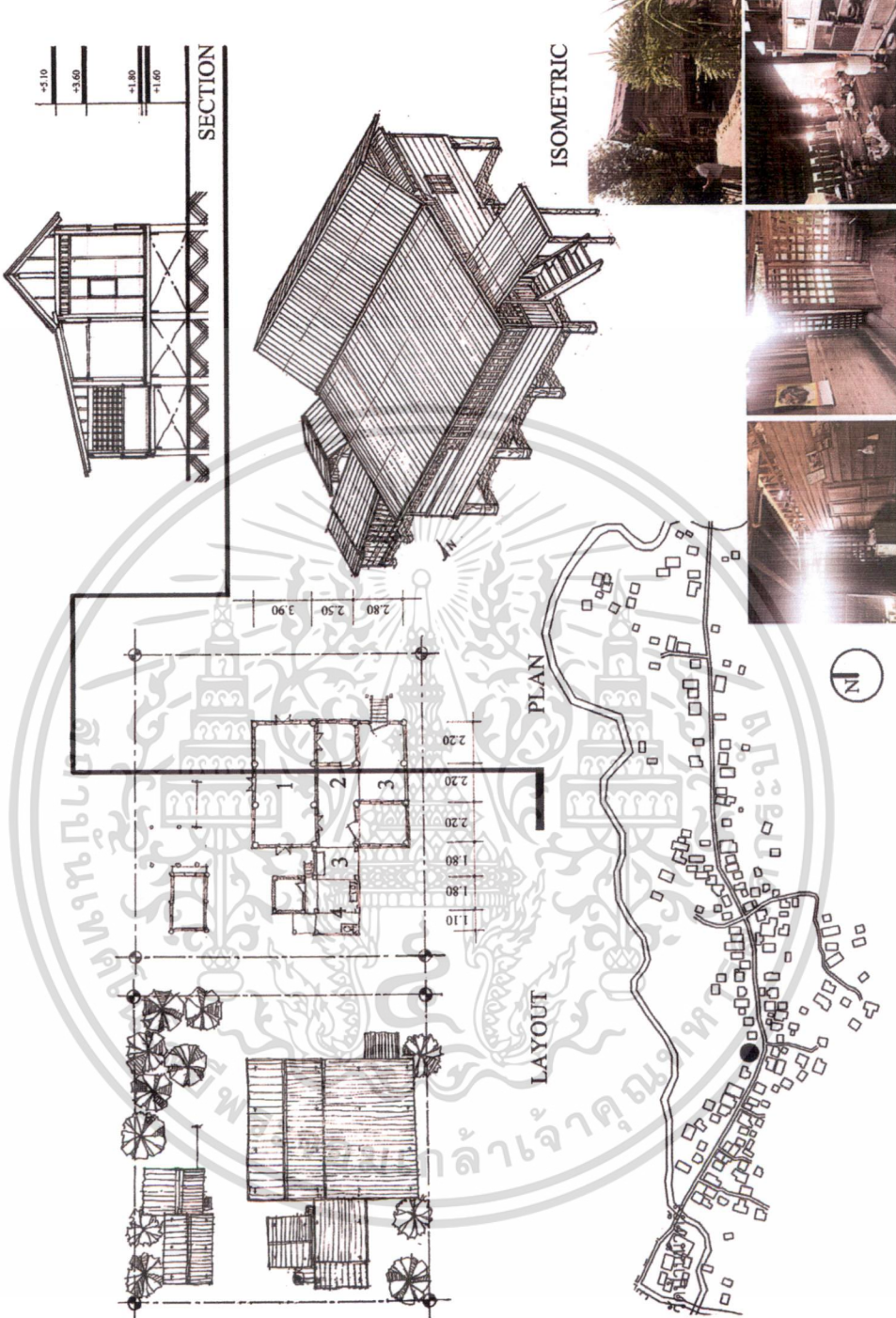

ภาคผนวก

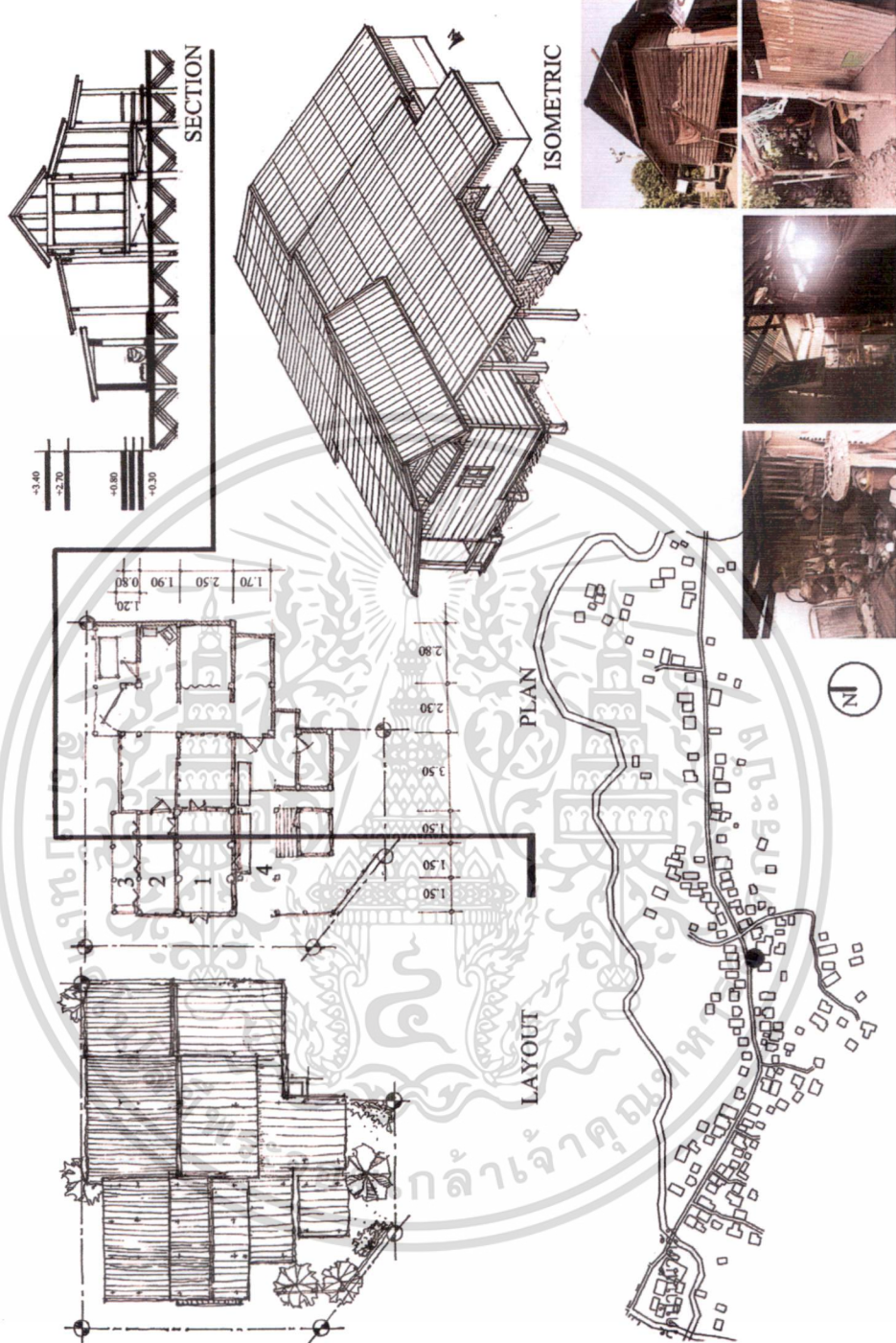

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกรณีศึกษาหลังที่ 1</p> <p>เจ้าของเรือน คุณสุทนต์ แสงสว่าง บ้านชุมชน แก้วบึง(เจียง)</p> <p>อายุเรือน ประมาณ 60 ปี</p> <p>แนวการวางเรือน</p> <p>ทิศตะวันออก-ตะวันตก</p> <p>เรือนเคย มีการต่อเติมเรือน</p> <p>องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ซาน • 4 ครีว • 5 เื่อนไฟ 	<p>รายละเอียด</p>
--	---

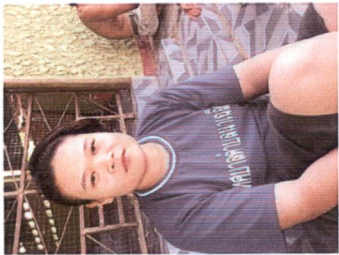
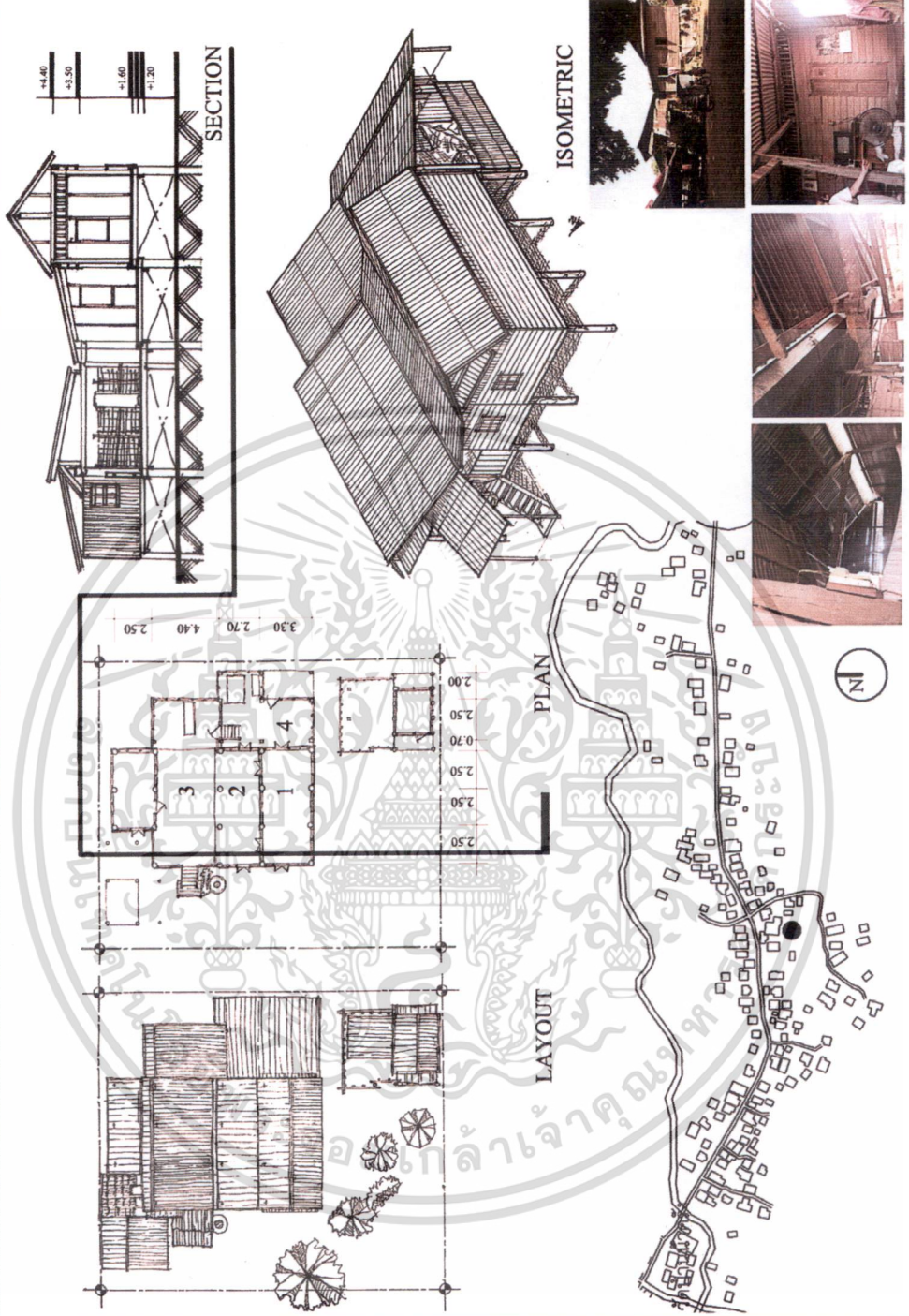

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกรณีศึกษาหลังที่ 2</p> <p>เจ้าของเรือน คุณมานูต ทองมั่ง อายุเรือน 61-70 ปี แนวการวางเรือน ทิศตะวันออก-ตะวันตก เรือนเคย มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ฐาน • 4 ครัว 5 เื่อินไฟ 	<p>รายละเอียด</p>
---	---

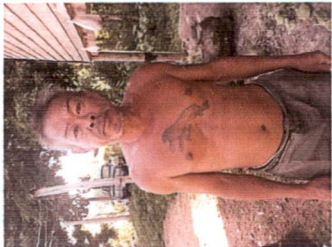
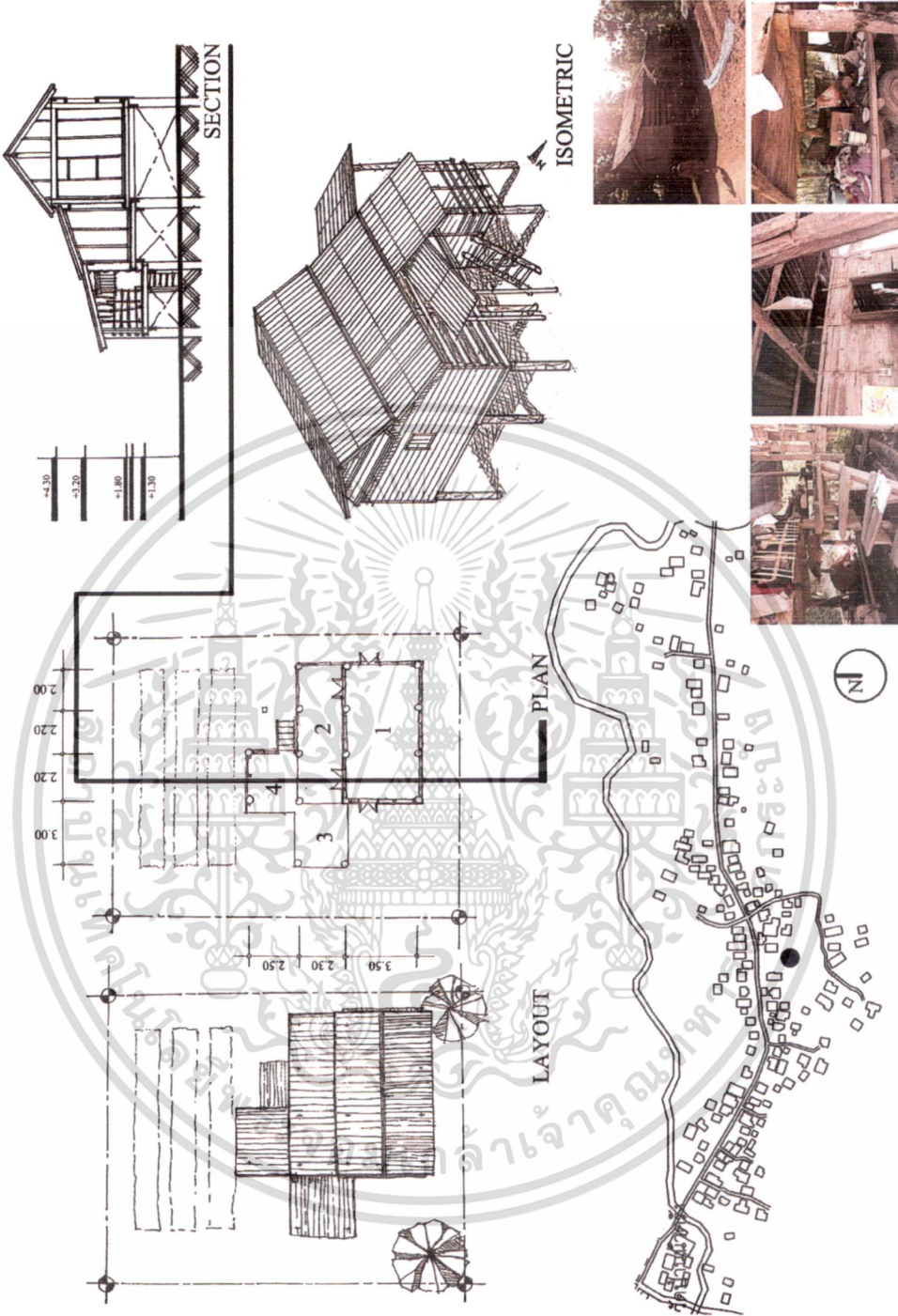
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกษัตริย์หลังที่ 3</p> <p>เจ้าของเรือน คุณชายสไว เสมอ อายุเรือน มากกว่า 80 ปี แนวการวางเรือน ทิศตะวันออก-ตะวันตก เรือนเคย มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ฐาน • 4 ครีว 5 เติมนไฟ 	<p>รายละเอียด</p> <p>SECTION</p> <p>ISOMETRIC</p> <p>PLAN</p> <p>LAYOUT</p>
--	--

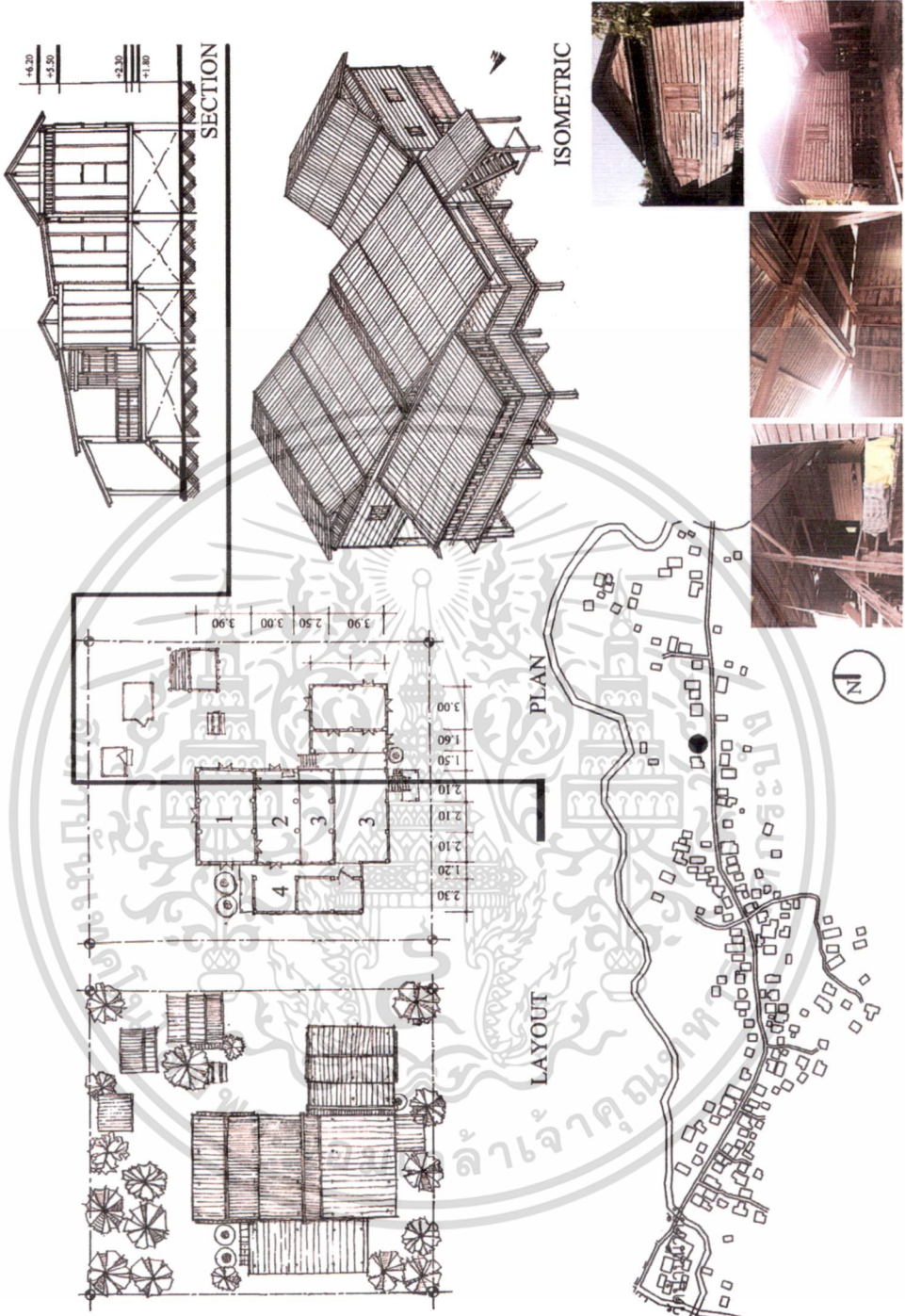

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกรณีศึกษาหลังที่ 4</p> <p>เจ้าของเรือน คุณบัวบาน วันชัย อายุเรือน มากกว่า 80 ปี แนวการวางเรือน ทิศตะวันออก-ตะวันตก เรือนเคย มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ฐาน • 4 ครัว 5 เื่อนไฟ 	<p>รายละเอียด</p> <p>SECTION</p> <p>ISOMETRIC</p> <p>PLAN</p> <p>LAYOUT</p>
--	--

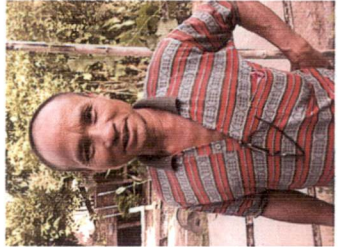
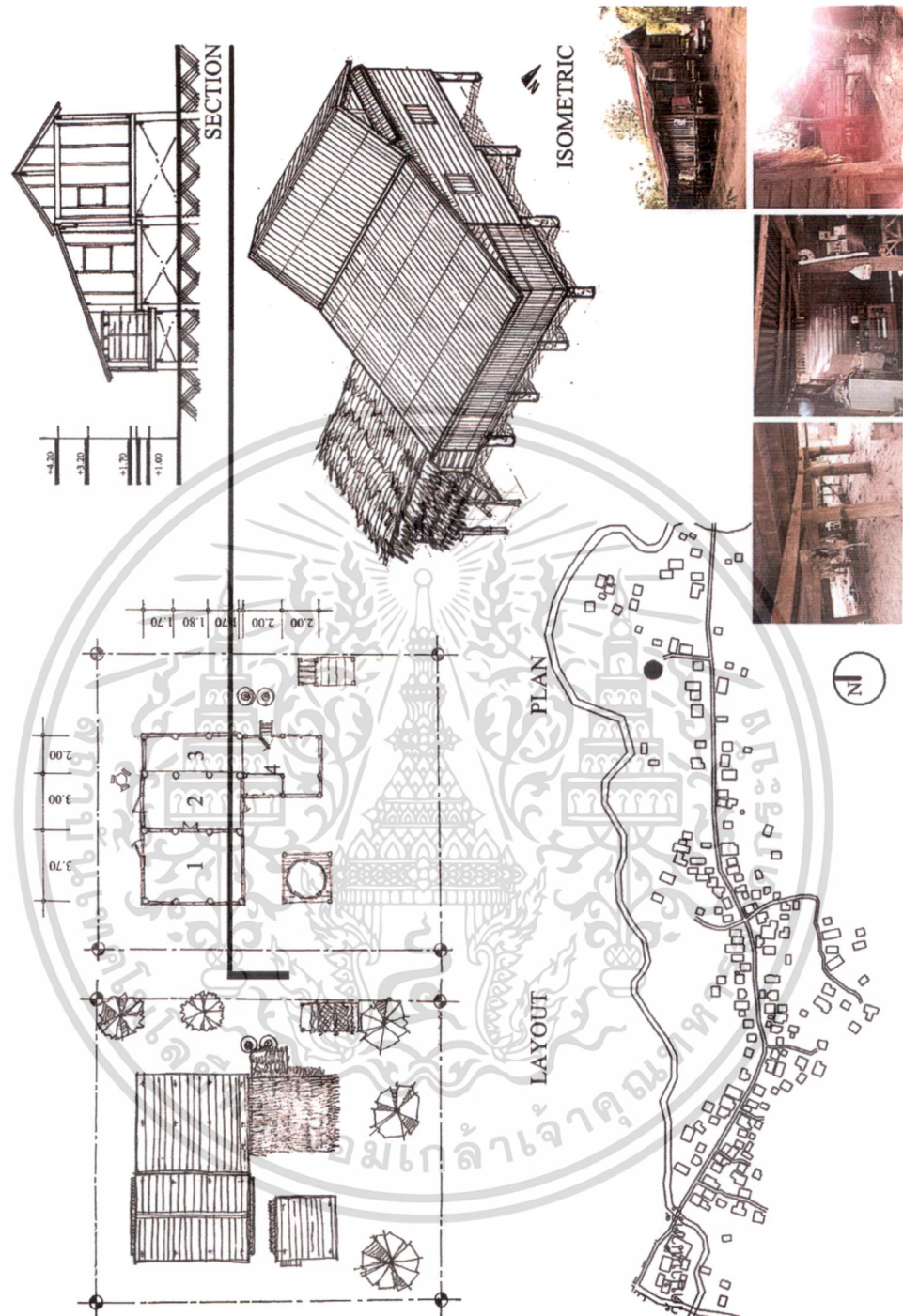
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนภูมิศึกษาหลังที่ 5</p> <p>เจ้าของเรือน คุณสมจิต ทองสิงห์ อายุเรือน มากกว่า 80 ปี แนวการวางเรือน ทิศตะวันออก-ตะวันตก เรือนเคย ไม่มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ฐาน • 4 ครีว 5 เติมนไฟ 	<p>รายละเอียด</p> <p>SECTION</p> <p>ISOMETRIC</p> <p>PLAN</p> <p>LAYOUT</p>
---	---

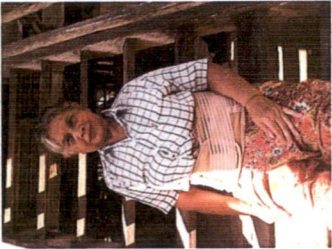
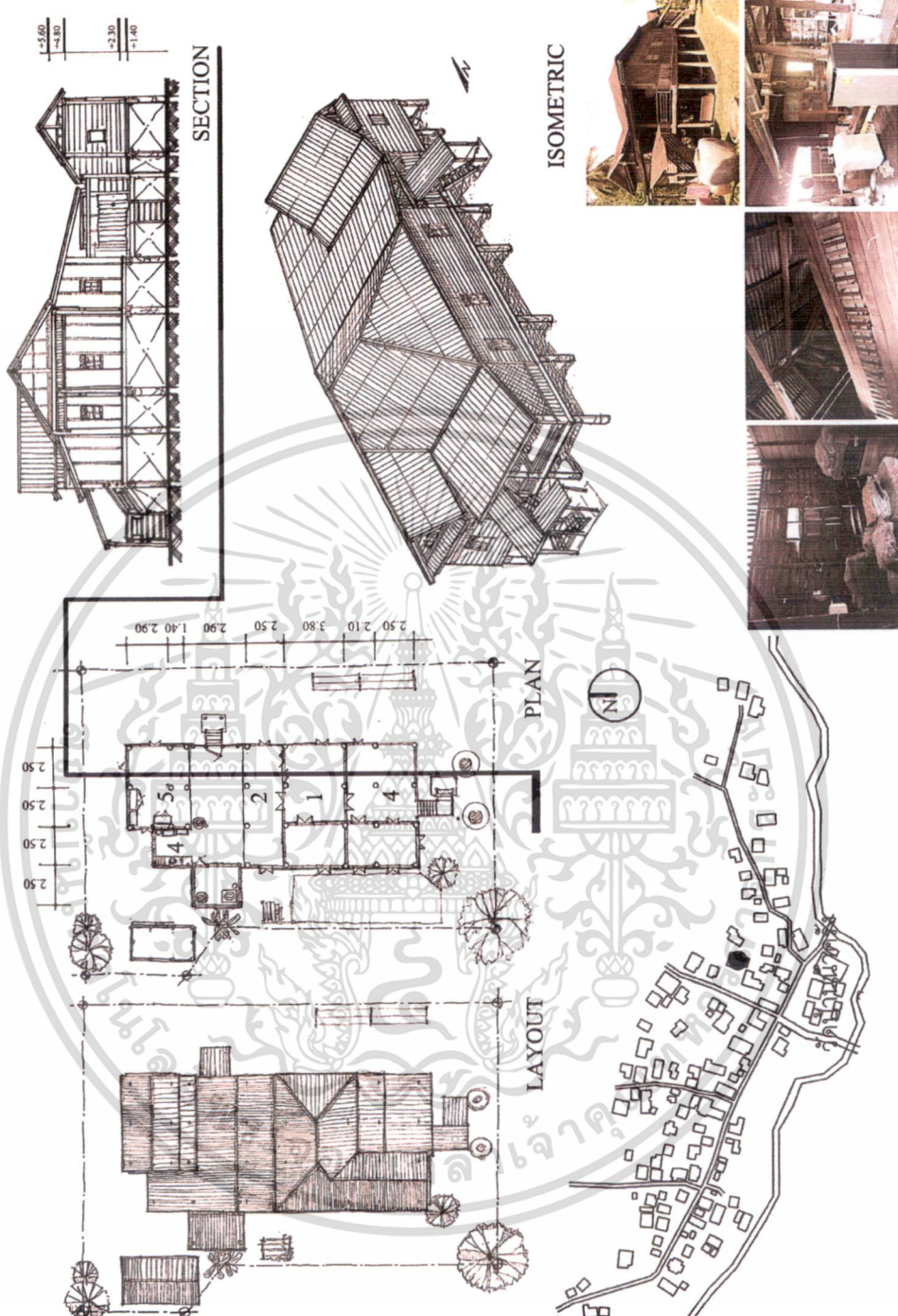
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกษัตริย์ครั้งที่ 6</p> <p>เจ้าของเรือน คุณชายทองเทียน พวงมาลี อายุเรือน ประมาณ 60 ปี แนวการวางเรือน ทิศตะวันออก-ตะวันตก เรือนเคย มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ฐาน • 4 ครีว 5 เสาไฟฟ้า 	<p>รายละเอียด</p> <p>SECTION</p> <p>ISOMETRIC</p> <p>PLAN</p> <p>LAYOUT</p>
---	--

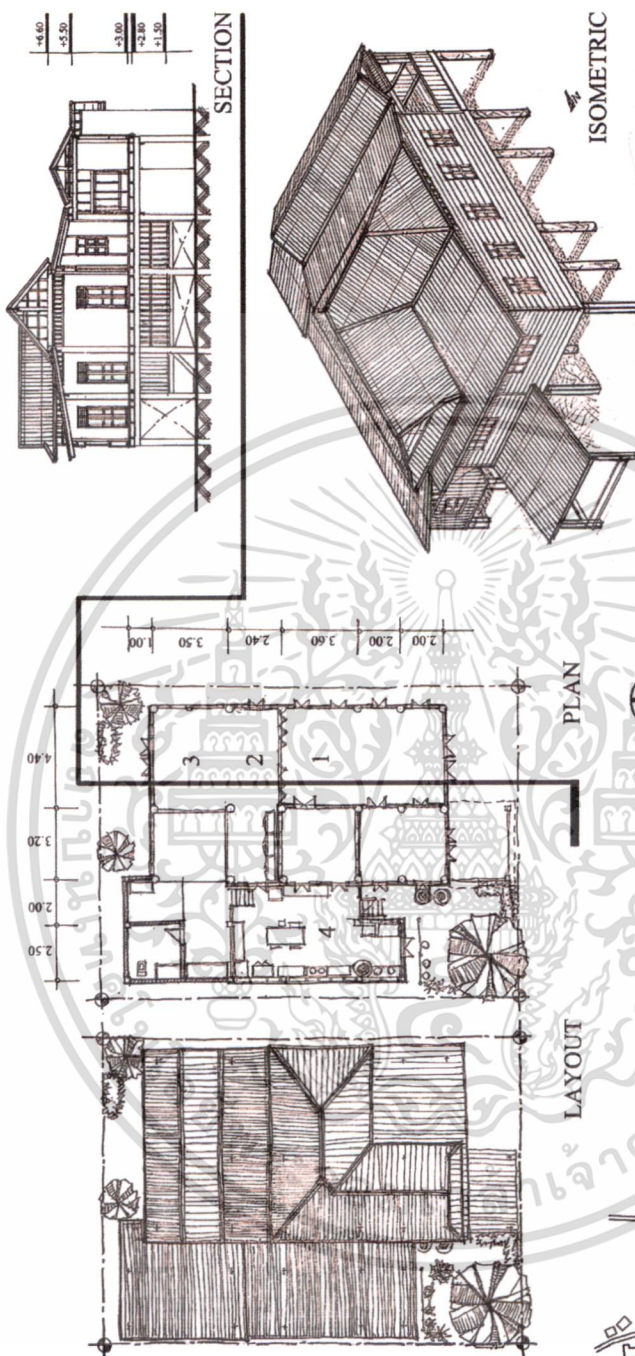

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกรรมสิทธิ์หลังที่ 7</p> <p>เจ้าของเรือน คุณอำพร ทองยอด อายุเรือน มากกว่า 80 ปี แนวการวางเรือน ทิศเหนือ-ใต้ เรือนเคย ไม่มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ซาน • 4 ครีว • 5 เื่อินไฟ 	<p>รายละเอียด</p>
---	---

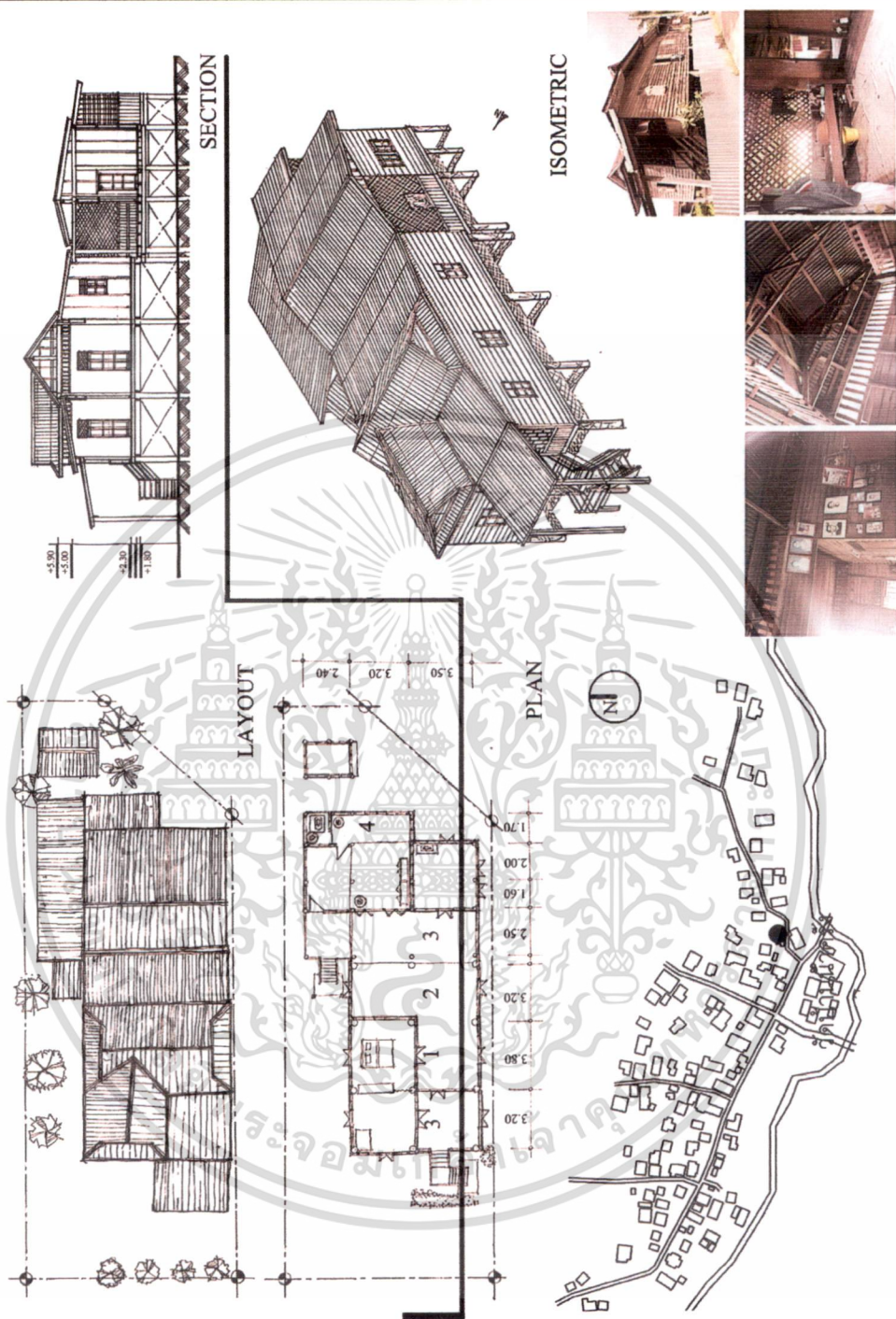
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนภูมิศึกษาหลังที่ 8</p>	 <p>เจ้าของเรือน คุณบัวพิจ สายแก้วดี อายุเรือน 61-70 ปี แนวการวางเรือน ทิศตะวันออก-ตะวันตก เรือนเคย มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ฐาน • 4 ครัว • 5 เื่อนไฟ
<p>รายละเอียด</p>	 <p>SECTION</p> <p>ISOMETRIC</p> <p>PLAN</p> <p>LAYOUT</p>

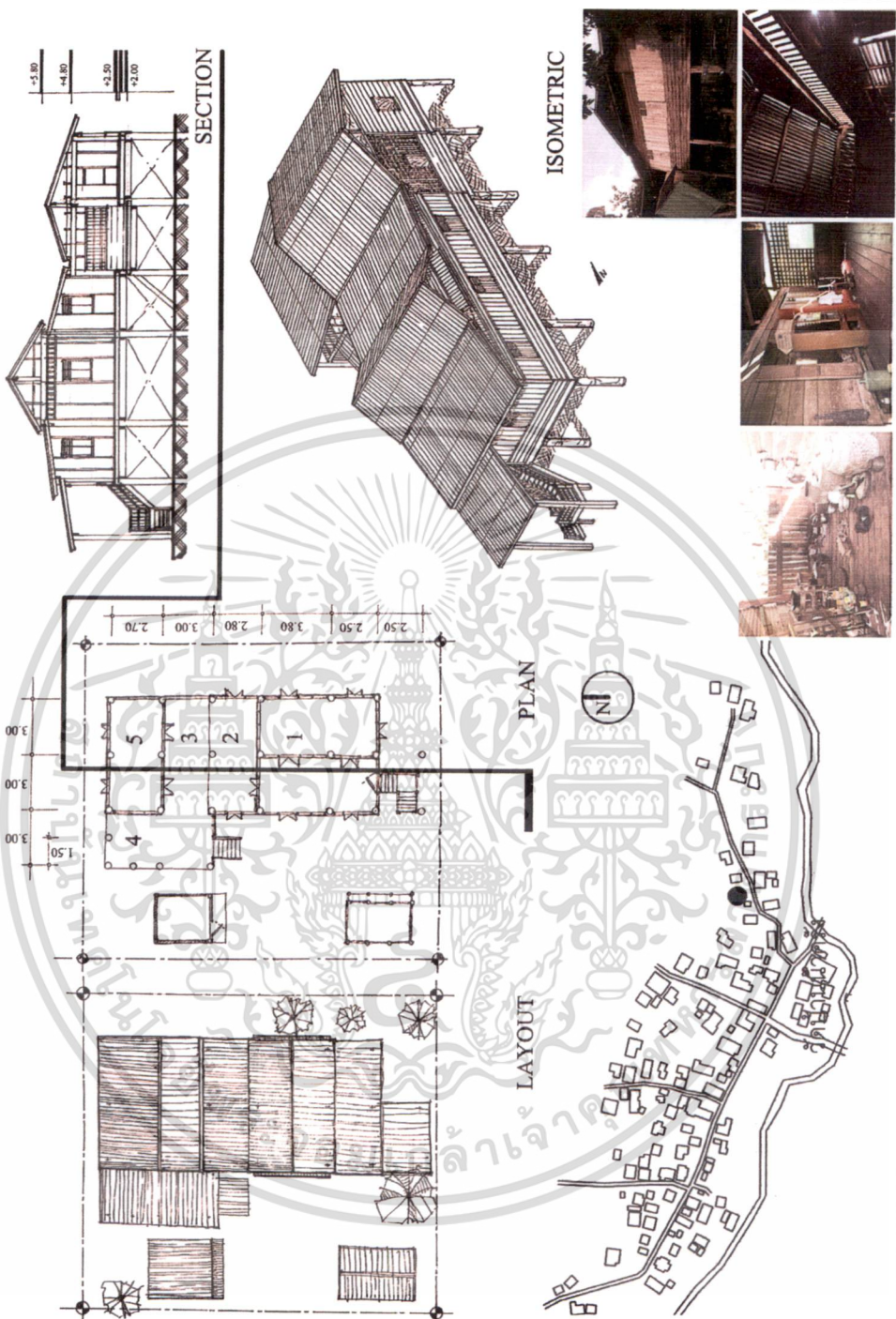
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกษัตริย์ศึกษาครั้งที่ 9</p>	 <p>เจ้าของเรือน คุณบ้านุชชาต จันอาสา อายุเรือน 61-70 ปี แนวการวางเรือน ทิศตะวันออก-ตะวันตก เรือนเคยมีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ฐาน • 4 ครั้ว 5 เสาไฟฟ้า
<p>รายละเอียด</p>	

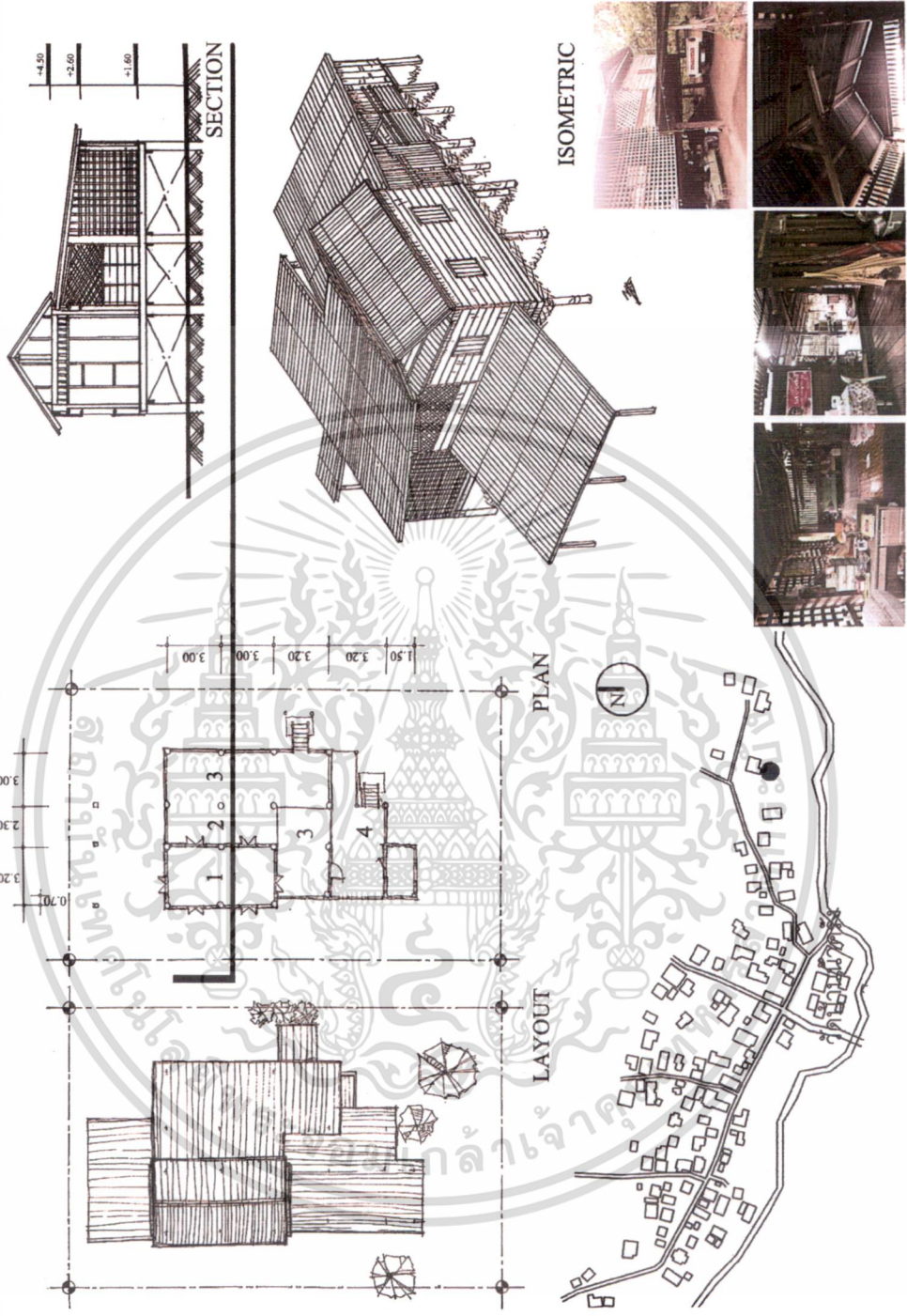
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนภูมิศึกษาหลังที่ 10</p>	 <p>เจ้าของเรือน คุณตาเบียง วันชัย อายุเรือน 61-70 ปี แนวการวางเรือน ทิศเหนือ-ใต้ เรือนเคย มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ฐาน • 4 ครัว 5 เสื่อนไฟ
<p>รายละเอียด</p>	 <p>SECTION</p> <p>ISOMETRIC</p> <p>LAYOUT</p> <p>PLAN</p>

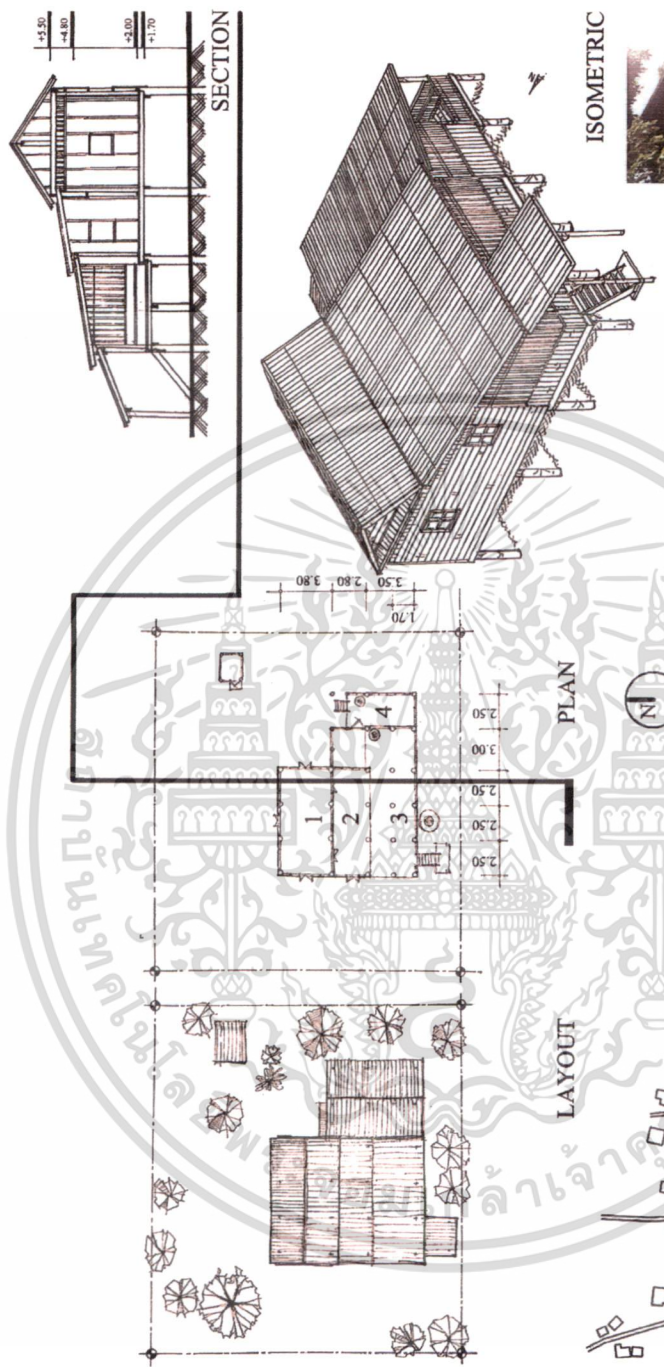

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกรณีศึกษาหลังที่ 11</p> <p>เจ้าของเรือน คุณป้าทองรัก แก่นสารี อายุเรือน 71-80 ปี แนวการวางเรือน ทิศตะวันออก-ตะวันตก เรือนเคยมีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 धान • 4 ครีว • 5 เื่อินไฟ 	<p>รายละเอียด</p>
--	---

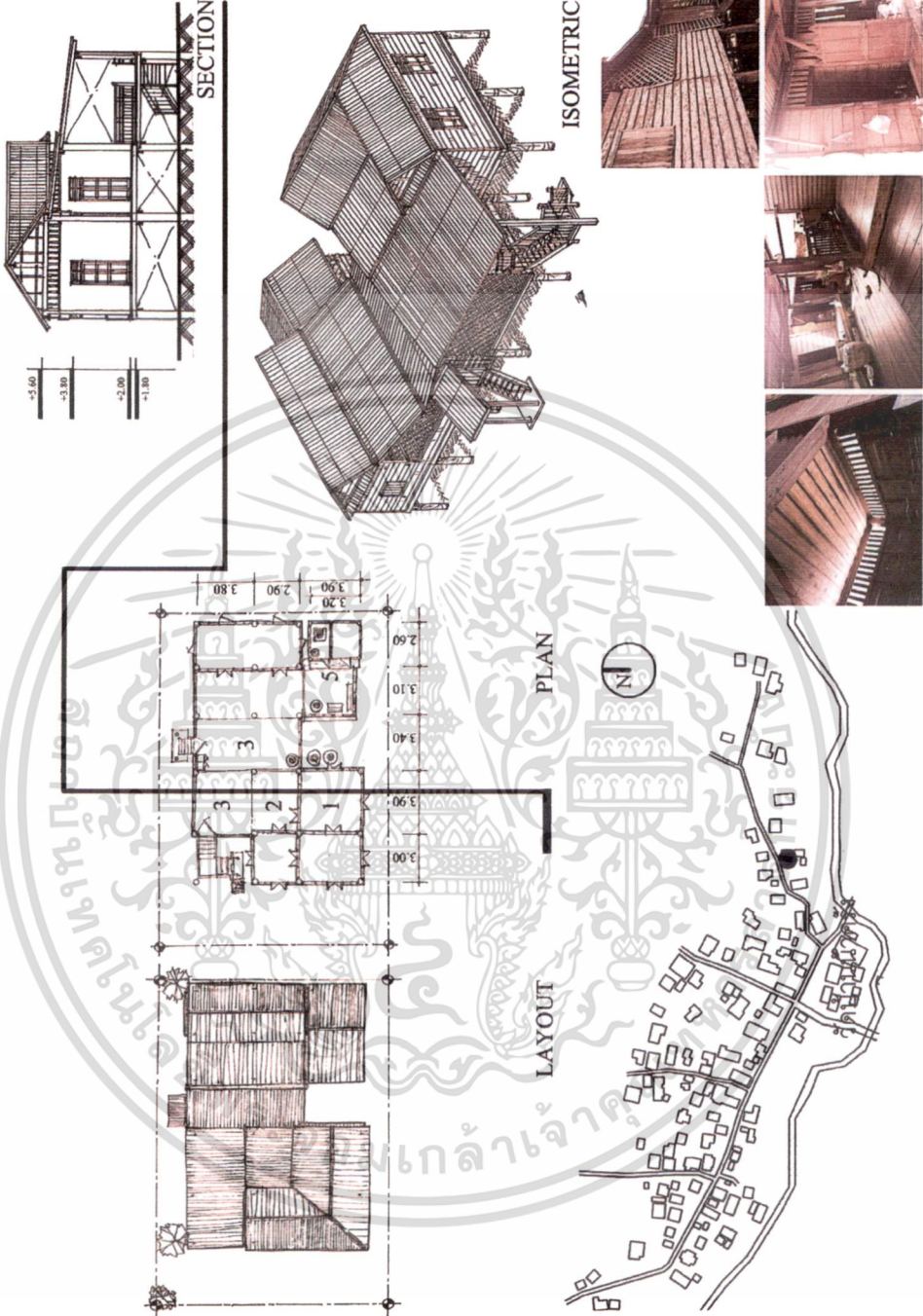
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกรณีศึกษาหลังที่ 12</p> <p>เจ้าของเรือน คุณลุงลวด ศรีแสนสุข อายุเรือน มากกว่า 80 ปี แนวการวางเรือน ทิศเหนือ-ใต้ เรือนเคย มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ฐาน • 4 ครัว 5 เื่อนไฟ 	<p>รายละเอียด</p> <p>SECTION</p> <p>ISOMETRIC</p> <p>PLAN</p> <p>LAYOUT</p>
--	---

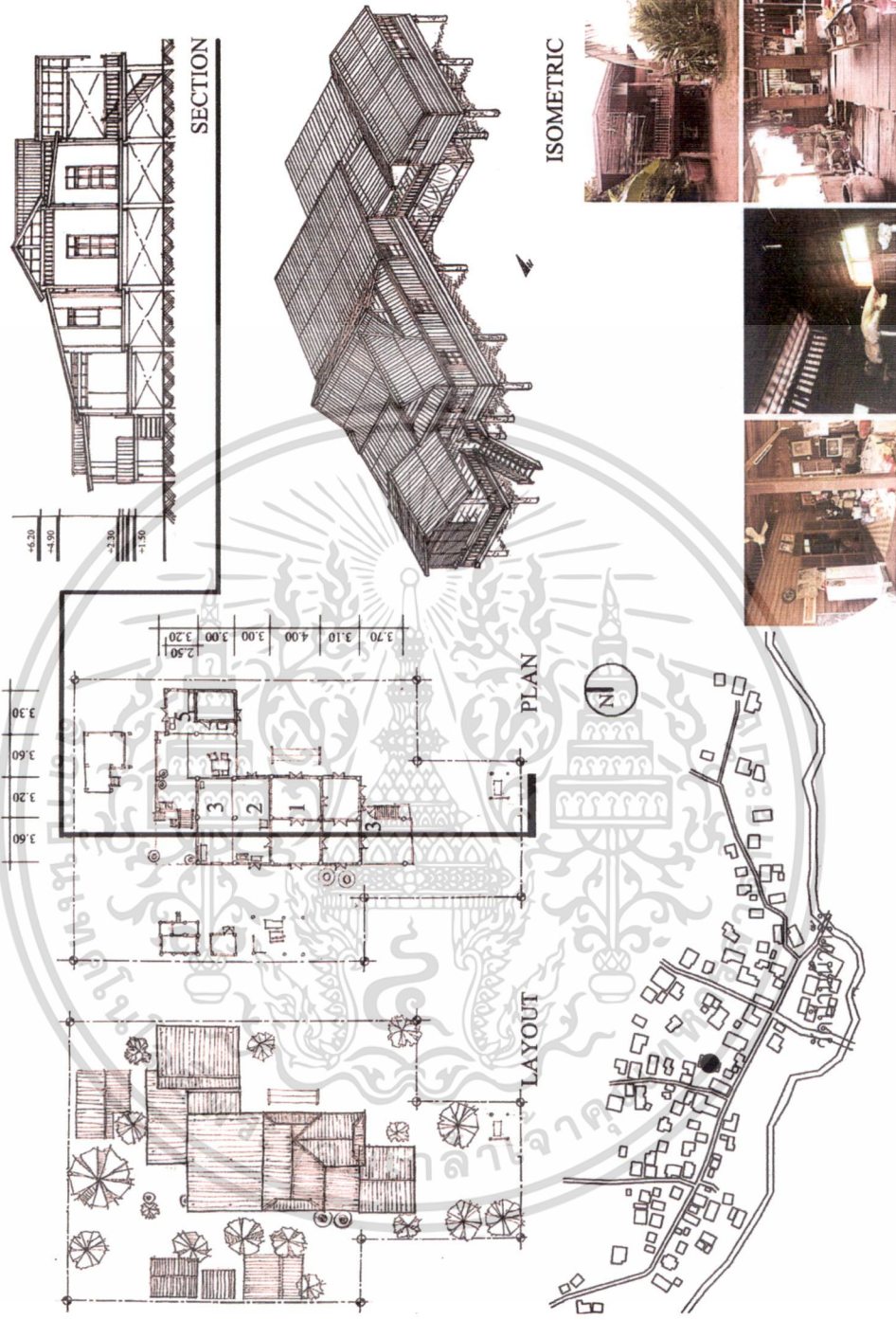
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกรณีศึกษาครั้งที่ 13</p> 	<p>รายละเอียด</p>
<p>เจ้าของเรือน คุณประราน แกนสารี ภรรยา ให้ข้อมูล อายุเรือน 71-80 ปี แนวการวางเรือน ทิศตะวันออก-ตะวันตก เรือนเคย ไม่มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ฐาน • 4 ครีว • 5 เติมนไฟ 	

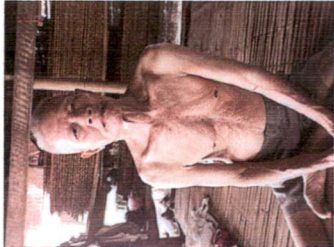
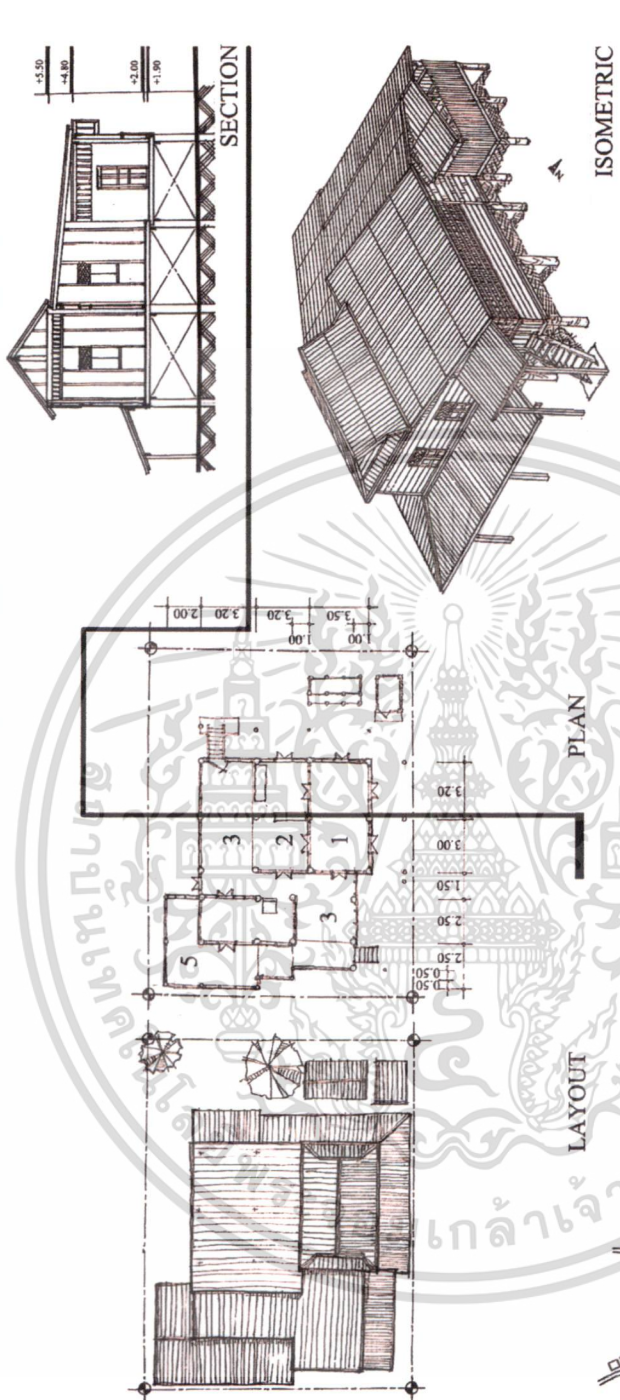

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกรณีศึกษาหลังที่ 14</p> <p>เจ้าของเรือน คุณชายฤๅ วิษยตะ อายุเรือน 61-70 ปี แนวการวางเรือน ทิศตะวันออก-ตะวันตก เรือนเคย ไม่มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ฐาน • 4 ครีว • 5 เื่อนไฟ 	<p>รายละเอียด</p>
---	---

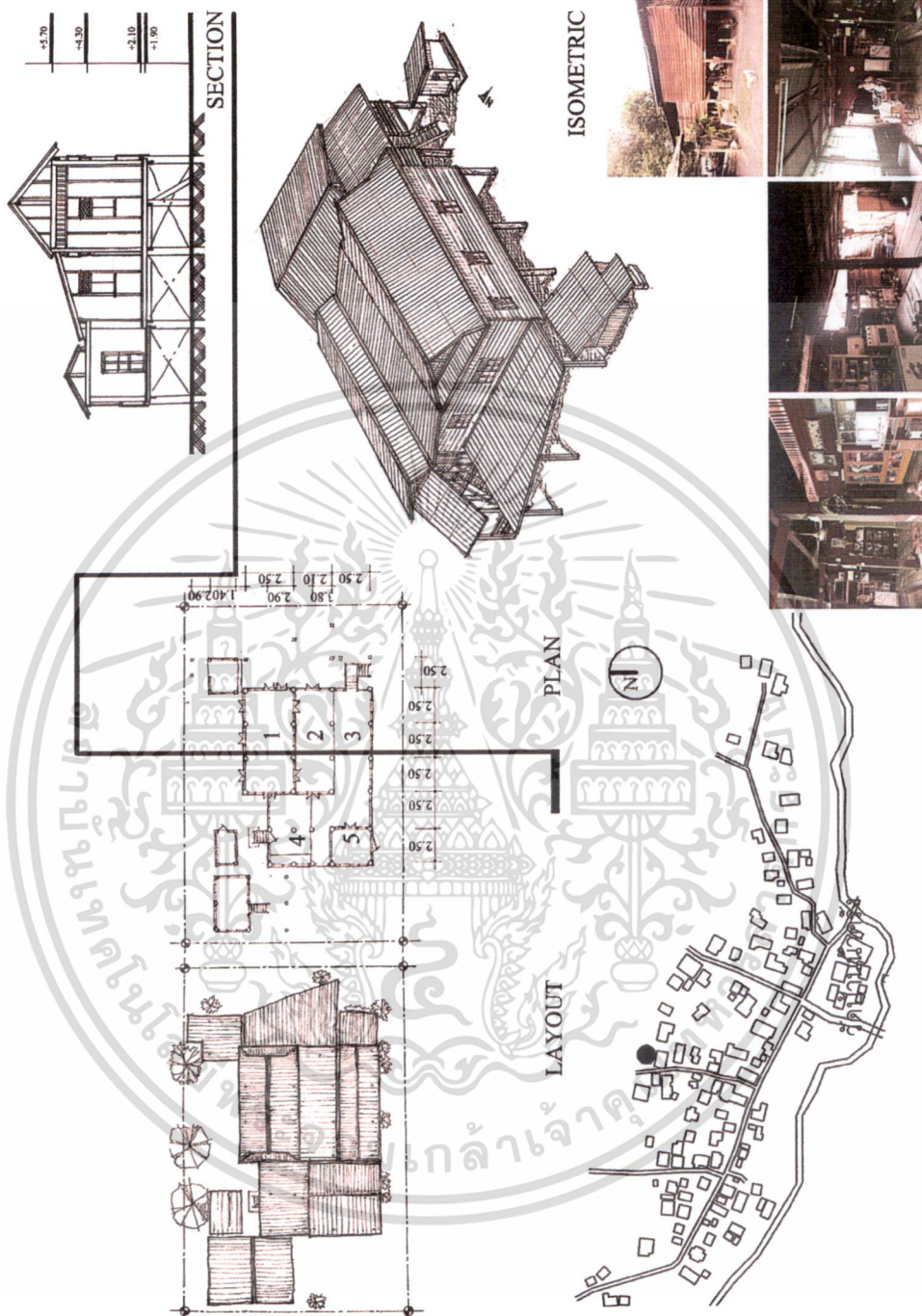
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกรณีศึกษาครั้งที่ 15</p> <p>เจ้าของเรือน คุณพิเชษฐ์ คำเอก อายุเรือน 61-70 ปี แนวการวางเรือน ทิศตะวันออก-ตะวันตก เรือนเคย มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ซาน • 4 ครั้ว • 5 เื่อนไฟ 	<p>รายละเอียด</p> <p>The architectural drawings show a traditional Thai-style house with a gabled roof and wooden structure. The section drawing shows the internal layout with a staircase and a balcony. The isometric view shows the house's profile. The plan drawing shows the floor layout with dimensions and room numbers. The layout drawing shows the house's position within a site plan with trees and other buildings.</p>
---	--

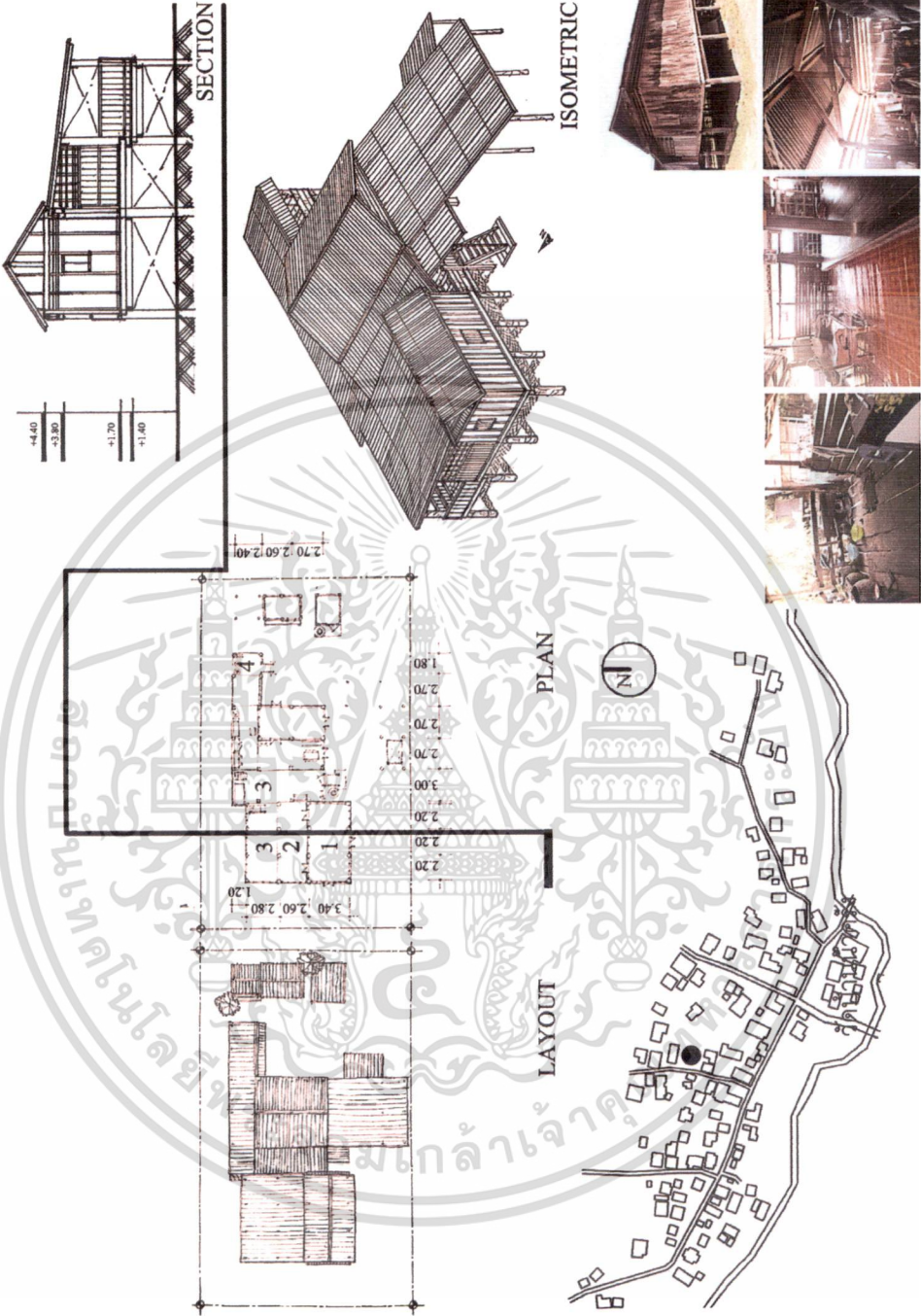
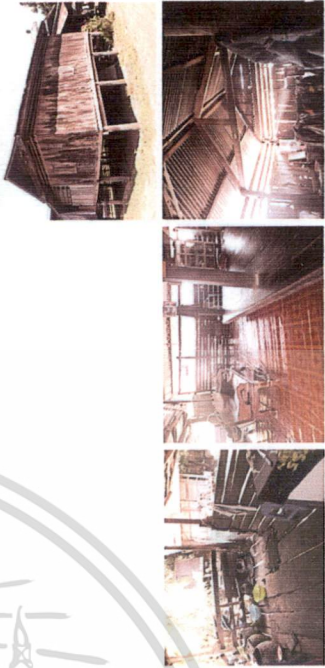
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกรณีศึกษาครั้งที่ 16</p> 	<p>รายละเอียด</p>
<p>เจ้าของเรือน คุณชาย ทองดี อายุเรือน ประมาณ 60 ปี แนวการวางเรือน ทิศตะวันออก-ตะวันตก เรือนเคย มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ซาน • 4 ครัว • 5 เื่อนไฟ 	

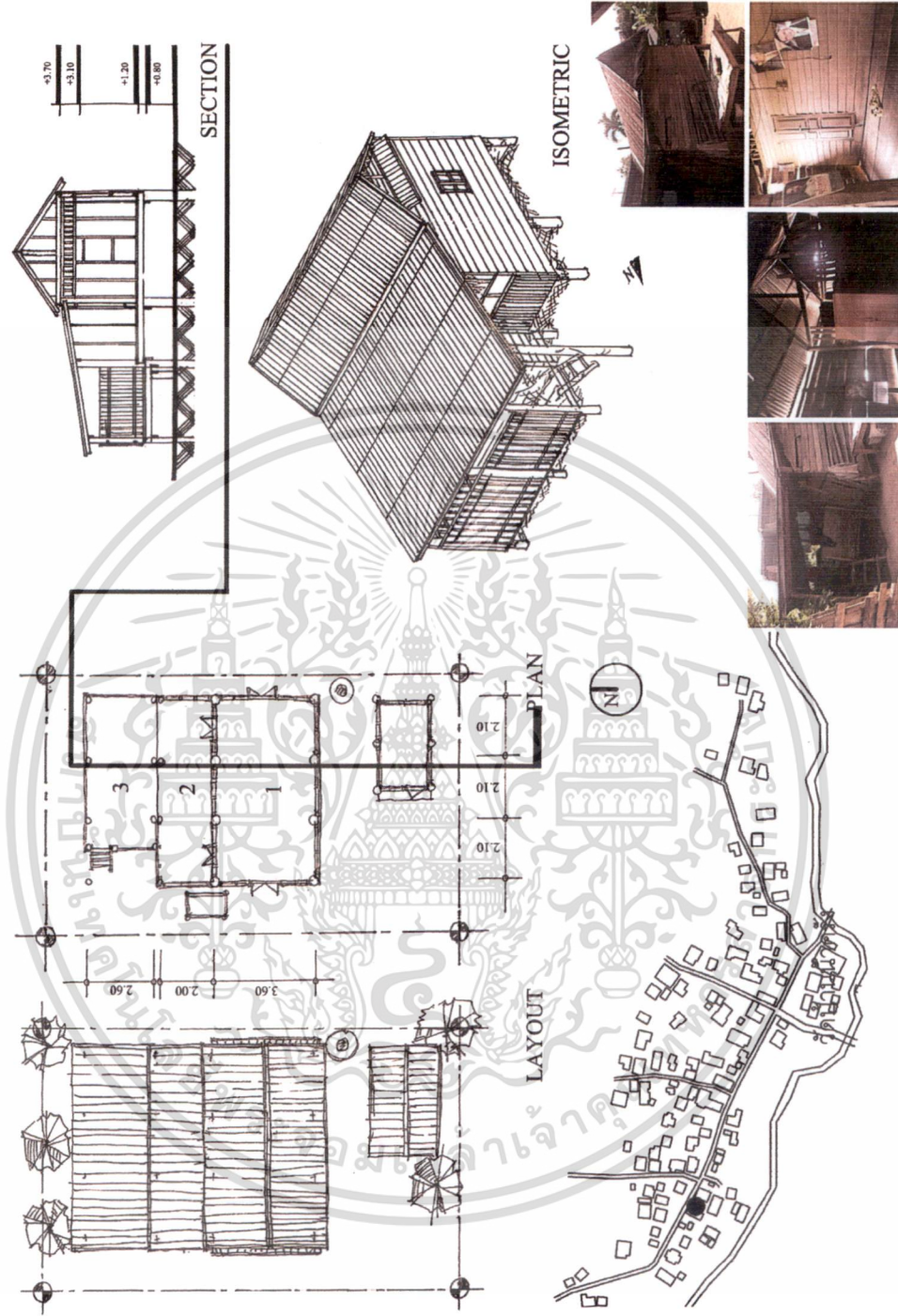
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกรณศึกษาหลังที่ 17</p> <p>เจ้าของเรือน คุณตง แซงสุ คุณภัทพร แซงสุ(ขีงุด) อายุเรือน ประมาณ 60 ปี แนวการวางเรือน ทิศตะวันออก-ตะวันตก เรือนเคย มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ฐาน • 4 ครีว • 5 เื่อนไฟ 	<p>รายละเอียด</p> <p>SECTION</p> <p>ISOMETRIC</p> <p>PLAN</p> <p>LAYOUT</p>
---	---

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกรณีศึกษาหลังที่ 18</p> <p>เจ้าของเรือน คุณตาสัน กongsar อายุเรือน 71-80 ปี แนวการวางเรือน ทิศตะวันออก-ตะวันตก เรือนเคย มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ชาน • 4 ครีว 5 เื่อนไฟ 	<p>รายละเอียด</p> <p>SECTION</p> <p>ISOMETRIC</p> <p>PLAN</p> <p>LAYOUT</p>
---	--

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>เรือนกรณีศึกษาครั้งที่ 19</p> 	<p>รายละเอียด</p>
<p>เจ้าของเรือน คุณยายจันทร์จบ ทาสวรรณ อายุเรือน มากกว่า 80 ปี แนวการวางเรือน ทิศตะวันออก-ตะวันตก เรือนเคย ไม่มีการต่อเติมเรือน องค์ประกอบเรือน</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 เรือนนอน • 2 เกย • 3 ซาน 4 ครีว 5 เื่อนไฟ 	<p>เรือนกรณีศึกษาครั้งที่ 19</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - นามสกุล นางสาวทิพย์อาภา จันทร์มินทร์
วันเดือนปีเกิด 18 กุมภาพันธ์ 2531 เพชรบูรณ์
ที่อยู่ 96 หมู่ 9 ต.หล่มเก่า อ.หล่มเก่า จ.เพชรบูรณ์
ประวัติการศึกษา
2549-2554 สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร
2554-2556 . สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์มหาบัณฑิต (เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม)
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประสบการณ์การทำงาน -

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้